DIGITAL SOUTH CAUCASUS COLLECTION

This pdf is a file in the Digital South Caucasus Collection (DSCC), a collection in the Ancient World Digital Library (AWDL) hosted by the Institute for the Study of the Ancient World Library at New York University.

- Creator: Abramishvili, R. / აბრამიშვილი, რ. / Абрамишвили,Р.М.
- Title: ღრმახევისთავის არქეოლოგიური ძეგლები / Археологические памятники Грмахевистави
- Publication Date: 1980
- Publisher: Georgian National Academy of Sciences, GNM Archaeological Center
- Place of Publication: Tbilisi
- Collection: Digital South Caucasus Collection
- Collection ID: dscc_e07fcce7a4

About

The Digital South Caucasus Collection (DSCC) is a collection in the Ancient World Digital Library (AWDL), a project of the Library of the Institute for the Study of the Ancient World (ISAW) at New York University in cooperation with the Georgian National Museum and the Institute of Archaeology and Ethnography in the National Academy of Sciences of the Republic of Armenia. AWDL's mission is to identify, collect, curate, and provide access to a broad range of scholarly materials relevant to the study of the ancient world. The ISAW library is responsible for curating the collection, clearing the rights as needed, preserving the digital copies in NYU's Faculty Digital Archive, creating high-quality metadata in order to maximize discoverability, and making the works accessible to the general scholarly public.

Rights

The Georgian National Museum has granted permission to the Institute for the Study of the Ancient World of New York University to publish this material electronically in the Digital South Caucasus Collection (DSCC). We are making such material available on a noncommercial basis for research and educational purposes, in an effort to expand access to thinly-held and/or out-of-print material related to the study of the ancient world to the widest possible audience. If you wish to use copyrighted material from this site for purposes beyond those in accordance with fair use (Title 17 U.S.C. Section 107), you must obtain permission from The Georgian National Museum. We respect the intellectual property rights of others. If you believe that you own the copyright to the material made available on this site, please see our takedown policy: http://dcaa.hosting.nyu.edu/dscc/takedown-notice.

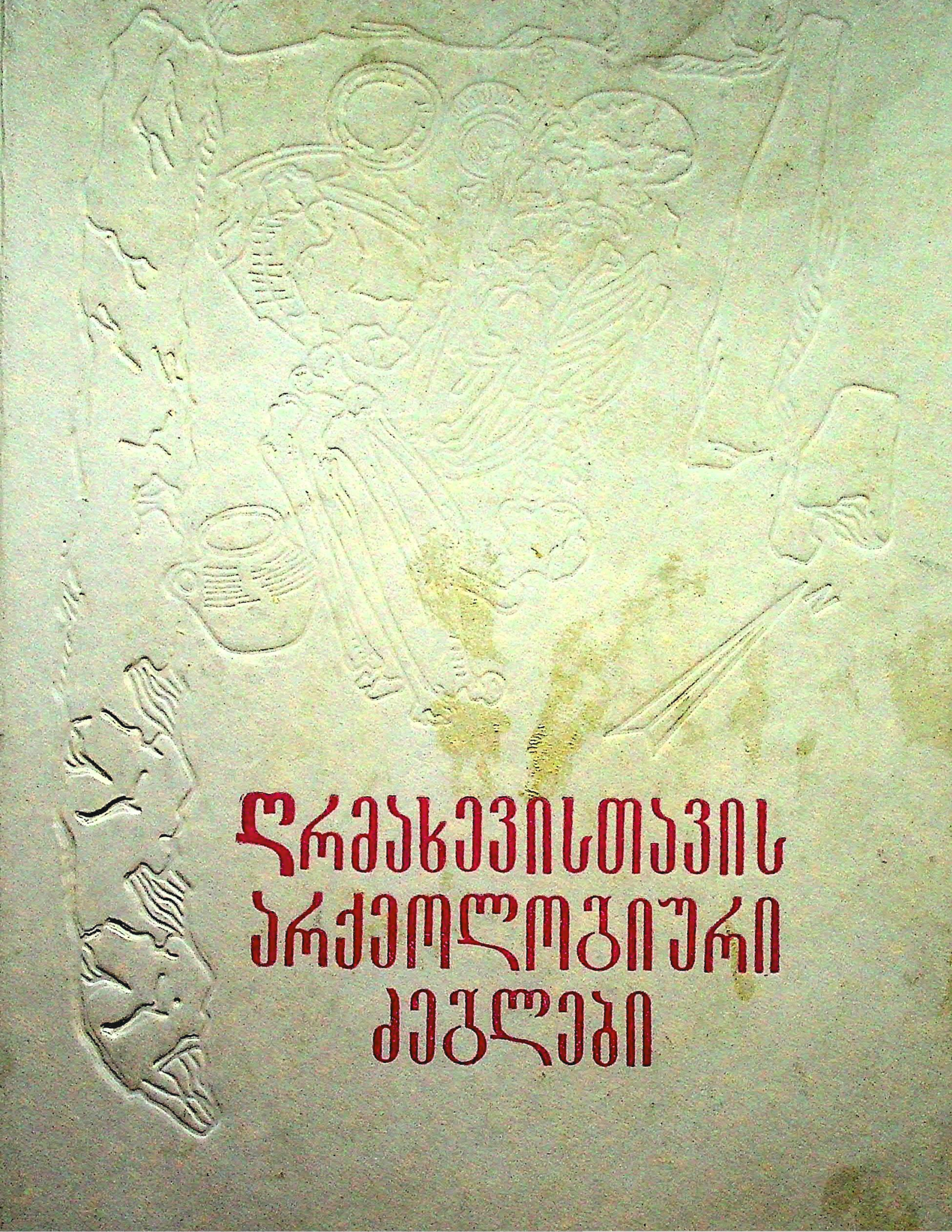

ქრამაძევისთვის არქეოლოგიური ძეგლები

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია
АКАДЕМИЯ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
არქეოლოგიური კომისია
АРХЕОЛОГИЧЕСКАЯ КОМИССИЯ
ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის არქეოლოგიური კვლევის ცენტრი
ЦЕНТР АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ ИНСТИТУТА ИСТОРИИ, АРХЕОЛОГИИ И ЭТНОГРАФИИ ИМ. И. А. ДЖАВАХИШВИЛИ

АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ ГРМАХЕВИСТАВИ

ИЗДАТЕЛЬСТВО «МЕЦНИЕРЕБА»
ТБИЛИСИ
1980

IVE
3993

ღრმახევისთავის არქეოლოგიური ძეგლები

19234

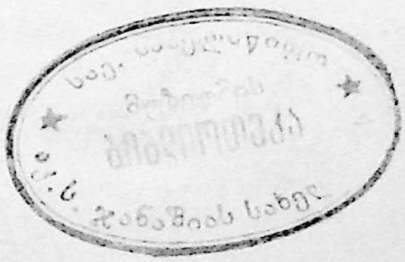

გამომცემლობა „მეცნიერება“
თბილისი
1980

63.4 (2 Г)
902.6 (47.922)
871

ნაშრომი წარმოადგენს დმანისის რაიონში ადგილ ღრმახევისთავზე გათხრილ ენეოლით-ადრებრინჯაოსა და გვიანბრინჯაო-ადრეანტიკური ხანის ნასახლარებზე და სამაროვნებზე მოპოვებული ძეგლების პუბლიკაციას ფართოდ ილუსტრირებული კატალოგის სახით. ნაშრომს წინ უძღვის გამოვლენილი ძეგლების დათარიღება და მოკლე დახასიათება.

რედაქტორი როსტომ აბრამიშვილი
Редактор Р. М. Абрамишвили

9/80

ლ 10602 / М 607 (06)— 80 245—79 © გამომცემლობა „მეცნიერება“, 1980

წინასიტყვაობა

1973 წელს დმანისის რაიონში მეფრინველეობის ფაბრიკის მშენებლობის დროს აღმოჩნდა რკინის ფართო ათვისების ხანის სამარხები. აღმოჩენის ადგილი მაშინვე ინახულა და მოპოვებულ მასალას სათანადო დოკუმენტაცია შეუდგინა დმანისის არქეოლოგიური ექსპედიციის ხელმძღვანელმა ვახტანგ ჯაფარიძემ.

დმანისის მეფრინველეობის ფაბრიკის ტერიტორიაზე შექმნილი ვითარების შესახებ ვახტანგ ჯაფარიძემ აცნობა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის არქეოლოგიის განყოფილებას. განყოფილებამ აღმოჩენის ადგილზე მიავლინა უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი ლეილა წითლანაძე. მის მიერ მოწოდებული ცნობების საფუძველზე საქართველოს არქეოლოგიური კომისიის თავმჯდომარემ აკად. ირ. აბაშიძემ გაგზავნა წერილი საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროში. წერილში აღნიშნული იყო არსებული ვითარება და სსრკ მინისტრთა საბჭოს დადგენილების საფუძველზე მოთხოვნილი იყო თანხა დმანისის რაიონის საკოლმეურნეობათაშორისო მეფრინველეობის ფაბრიკის ტერიტორიაზე მშენებლობის გაგრძელებამდე არქეოლოგიური გათხრების ჩასატარებლად. აღმოჩენის ადგილზე 1974 წლის 25/VI მივლინებულ იქნა ინსტიტუტის საველე არქეოლოგიური კომისია გიორგი ცქიტიშვილის, დავით მუსხელიშვილის, ნიკოლოზ თუთიშვილისა და როსტომ აბრამიშვილის შემადგენლობით. ადგილზე ჩასვლის შედეგად გაირკვა, რომ მეფრინველეობის ფაბრიკის ტერიტორიაზე უახლოეს ხანში კიდევ უნდა ჩატარებულიყო დიდი მოცულობის მიწის სამუშაოები, რომელიც აქ არსებულ არქეოლოგიურ ძეგლს დანგრევა-განადგურებას უქმნიდა. აღნიშნულის გამო საჭირო გახდა დაუყოვნებლივ შექმნილიყო არქეოლოგიური ექსპედიცია, რომელიც გათხრებს ჩაატარებდა იმ ადგილებში, სადაც მშენებლების მიერ გათვალისწინებული იყო მიწის სამუშაოები. იმის გამო, რომ სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ დროზე ვერ გამოყო თანხა, საჭირო გახდა ინსტიტუტს გამოეძებნა სათანადო სახსრები. გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის განყოფილებაში საბიუჯეტო თანხა ჰქონდა მხოლოდ დიდი თბილისის არქეოლოგიურ ექსპედიციას, • რომელიც შედარებით მრავალრიცხოვანი თანამშრომლებითაც იყო დაკომპლექტებული. ეს უკანასკნელი გარემოება კი აუცილებელ პირობას წარმოადგენდა მრავალფენიანი არქეოლოგიური ძეგლის მოკლე ვადაში გასათხრელად. ყოველივე ზემოაღნიშნულმა განაპირობა მეფრინველეობის ფაბრიკის ტერიტორიაზე არქეოლოგიური კვლევა-ძიების ჩასატარებლად დიდი თბილისის არქეოლოგიური ექსპედიციის მივლინება.

ექსპედიციამ ველზე დაყო 4 ივლისიდან 4 ნოემბრამდე შემდეგი შემად-

გენლობით: რ. აბრამიშვილი (ხელმძღვანელი), სპ. წიქარიძე (ხელმძღვანელის მოადგილე სამეურნეო დარგში), კ. კახიანი (რაზმის უფროსი), ნ. გიგუაშვილი, გ. მანჯგალაძე, ეს. მაჩაბელი (უმცროსი მეცნიერი თანამშრომლები), დ. გოცირიძე, ნ. აბრამიშვილი, ლ. აპრესოვი, მ. დათაშვილი, მ. პეტაშვილი, ლ. ფირცხალავა, ვ. სადრაძე, ი. სულთანიშვილი (უფროსი ლაბორანტები), ლ. ანტენი, თ. კვალიაშვილი, ი. გვალია (მხატვარ-არქიტექტორები), მ. კოზლოვსკი (ფოტოგრაფი), გ. მამადაშვილი, ზ. წიკლაური (ავტომანქანის მძღოლები).

აღნიშნული დროის განმავლობაში ექსპედიციამ გათხარა მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ნასახლარის ნაშთები, ამავე პერიოდის 100 ორმო და 4 სამარხი, ადრერკინის ხანის 8 ნაგებობა და გვიანბრინჯაო-ადრეანტიკური ხანის 99 სამარხი.

დმანისის რაიონის საკოლმეურნეობათაშორისო მეფრინველეობის ფაბრიკა, რომლის ტერიტორიაზეც ჩვენთვის საინტერესო არქეოლოგიური ძეგლებია განლაგებული, მდებარეობს სოფ. ვარდისუბნის დასავლეთით, მდ. მაშავერას მარცხენა ნაპირზე არსებულ პლატოზე. დასავლეთის მხრიდან საამშენებლო ტერიტორიას საზღვრავს მდ. ბოსლევისხევის ღრმა ხეობა. მაღალ პლატოზე განლაგებულ ამ კონცხისებურ ტერიტორიას ადგილობრივი მოსახლეობა ღრმახევისთავს უწოდებს. აღნიშნულ ტერიტორიაზე აღმოჩნდა მრავალფენოვანი არქეოლოგიური ძეგლი, რომელსაც უჭირავს საამშენებლო ტერიტორიის მთელი ფართობი (6,5 ჰა) და მის ფარგლებს გარეთაც გადის. ექსპედიციამ აქ გამოავლინა მტკვარ-არაქსის კულტურისა და გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის ნასოფლარები და სამაროვნები და ადრეანტიკური ხანის სამარხები.

მიუხედავად იმისა, რომ ესოდენ მრავალრიცხოვანი ძეგლები იქნა გამოვლენილი, 1974 წელს შესწავლილი ძეგლების გათხრა ვერ დამთავრდა, რადგან მშენებლობა წარმოებდა საკმაოდ დიდ ფართობზე, რომელიც თითქმის მთლიანად დაფარული იყო არქეოლოგიური ძეგლებით. აღნიშნულის გამო ამ ტერიტორიაზე არქეოლოგიური კვლევა-ძიების ჩასატარებლად 1975—76 წლებში მივლინებული იყო ექსპედიცია გურამ მირცხულავას ხელმძღვანელობით.

წინამდებარე ნაშრომში ქვეყნდება 1974 წლის ექსპედიციის მიერ მოპოვებული მთელი მასალა და 1975—76 წლების ექსპედიციების მიერ გათხრილი გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის სამარხები—26 ცალი.

ენეოლით-ადრებრინჯაოს ხანის ძეგლების აღწერილობა-დახასიათება შესრულებულია ნელი გიგუაშვილის მიერ, ხოლო გვიანბრინჯაო-ადრეანტიკური ხანის ძეგლებისა — კახა კახიანის მიერ.

რედაქტორი

როსტომ აბრამიშვილი, ნელი გიგუაშვილი, კახა კახიანი

ღრმახევისთავის არქეოლოგიური ძეგლები

ადგილი ღრმახევისთავი მდებარეობს დმანისის რაიონში, სოფ. ვარდისუბნის დასავლეთით, მდ. მაშავერას მარცხენა ნაპირზე არსებულ კონცხისებურად გაშვერილ მაღალ პლატოზე, რომელსაც დასავლეთის მხრიდან საზღვრავს მდ. ბოსლევისხევის ღრმა ხეობა. აღნიშნულ ადგილზე მეფრინველეობის ფაბრიკის მშენებლობისას აღმოჩნდა მრავალფენიანი არქეოლოგიური ძეგლი, რომელსაც უჭირავს ფაბრიკისათვის გამოყოფილი ტერიტორიის მთელი ფართობი (6,5 ჰა) და მის ფარგლებს გარეთაც გადის (ნახ. 1). ჩატარებული კვლევა-ძიების შედეგად აქ გამოვლინდა ენეოლით-ადრებრინჯაოსა და გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის ნასოფლარები და სამაროვნები და აქემენიდური პერიოდის სამარხები.

მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ნასახლარის ნაშთები გათხრილი იქნა აღნიშნული ფაბრიკის ჩრდილოეთითაც. სავარაუდოა, რომ ამ ხანის ნასახლარი ვრცელდებოდა მეფრინველეობის ფაბრიკის აღმოსავლეთით და დასავლეთითაც. ამ ვარაუდის გამოტანის საშუალებას იძლევა ის გარემოება, რომ მეფრინველეობის ფაბრიკის უკიდურეს დასავლეთითა და აღმოსავლეთით გავლებულ თხრილში აღმოჩნდა ამ ხანის კულტურული ფენების ნაშთები. გათხრილ ფართობზე მტკვარ-არაქსის ნასახლარი ძლიერ იყო დაზიანებული უფრო გვიანი პერიოდის ძეგლებისაგან და ნაწილობრივ მეფრინველეობის ფაბრიკის მშენებლების მიერ, რის გამოც შეუძლებელი გახდა ცალკეული ნაგებობის კონტურების დადგენა. მათგან მოაღწია მხოლოდ თიხატკეპნილი იატაკის, კერების, ხელსაფქვავების, სანაყების, კერამიკისა და ცხოველთა ძვლების ფრაგმენტებმა. იყო რამდენიმე შემთხვევა ბათქაშის აღმოჩენისა, რომელშიც შემორჩენილია მცენარეული მინარევების კვალი[1]. აქვეა აღმოჩენილი რქისებურშვერილიანი სადგარების ფრაგმენტები და ობსიდიანის ანატკეცები[2].

მშენებლების მიერ საკმაოდ იყო დაზიანებული ამავე პერიოდის სამეურნეო ორმოებიც. თითქმის ყველა მათგანის ზედა ნაწილი ბულდოზერით იყო დანგრეული, რამდენიმე შემთხვევაში კი მოხერხდა მათი ფორმისა და ზომის დადგენა. ორმოების ნაწილს ჰქონდა ცილინდრისებური, ხოლო ნაწილს—ხარისებური (ზემოთ შევიწროვებული თაღის) მოყვანილობა. ორ შემთხვევაში ორმოები ქვედა ნაწილში შეერთებული იყო ერთმანეთთან ხვრელებით[3]. შედარებით კარგად დაცული ორმოების მიხედვით გაირკვა, რომ მათი სიღრმე 2,5 მ,

[1] კულტურული ფენების ნაშთები — III (503), XI (558) და XIV (591).
[2] კულტურული ფენების ნაშთები №№ III (501), V (518), VI (531), XII (579), XIII (590).
[3] ორმოები №№ 52, 53.

ხოლო დიამეტრი ქვედა ნაწილში 4 მ-მდე[4] აღწევდა. ორ ორმოს შემორჩენილი ჰქონდა წრიული ქვაყრილი[5]. 100 ორმოდან 12 ცარიელი იყო. დანარჩენებში კი მოპოვებული იქნა ძირითადად თიხის ჭურჭლის ნატეხები (რომელთა უმეტესობას ეტყობოდა ცეცხლში მეორედ მოხვედრის კვალი), ბათქაშის ფრაგმენტები ძელებისა და წნელების კვალით[6], კერამიკული სადგარები ხარის თავის სქემატური გამოსახულებითა[7] და მრგვალი სადგარების ფრაგმენტები[8], ობსიდიანისა[9] და კაჟის იარაღი[10], ობსიდიანის ჭუსლამოღარული ისრისპირი[11], ირმის რქა[12], კაჟის ნამგლის ჩასართი[13] და რიყის ქვები, რომლებიც გამოყენებული იყო ხელსაფქვავებად და სანაყებად[14]. გარდა ამისა თითქმის ყველა ორმოში და კულტურულ ფენაში მრავლად იყო ობსიდიანის უსახო ნატეხები. ორმოების უმეტესობაში დიდი რაოდენობით იყო აღმოჩენილი ცხოველთა ძვლები, რომელთა განსაზღვრის შედეგად დადასტურდა, რომ აღნიშნული ძვლოვანი მასალა წარმოადგენდა შინაური ცხოველების — ძროხის, ხარის, ცხვრის, ღორის, ძაღლისა და გარეული ცხოველების — ირმისა და კეთილშობილი ირმის ძვლებს[15].

ღრმახევისთავის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ორმოების სტრატიგრაფიული მონაცემების საფუძველზე დაჯგუფება ვერ მოხერხდა იმის გამო, რომ მათი უმეტესობა ძლიერ იყო დაზიანებული. აღნიშნულ ტერიტორიაზე გაითხარა ერთმანეთზე განლაგებული ორმოების ორი ჯგუფი: I ჯგუფი — №№ 65—69 ორმოები და II ჯგუფი — №№ 54, 55, 56 ორმოები. მიუხედავად იმისა, რომ თითოეულ ამ ჯგუფში გაერთიანებულ ორმოებს შორის სავარაუდოა ქრონოლოგიური სხვაობა (ამოთხრის დროს ორმოებს ერთმანეთი დაუზიანებიათ), მასალის მიხედვით ისინი სინქრონული ჩანს.

კვლევის დღევანდელ საფეხურზე ღრმახევისთავზე გაბხრილი მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ორმოებიდან აშკარად გამოიყოფა ორი ქრონოლოგიური ჯგუფი.

ადრეულ ჯგუფს მიეკუთვნება №№ 15, 29, 47 და 76 ორმოები. მათთვის დამახასიათებელია მცენარეულჩანართებიანი თიხის ჭურჭელი[16] და მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული საფეხურისათვის დამახასიათებელი კერამიკა[17].

აღნიშნულ ორმოებში აღმოჩენილ მცენარეულჩანართებიან კერამიკას

---

[4] ორმო № 51.

[5] ორმოები №№ 51, 76.

[6] ორმოები №№ 6(49), 13 (91), 21 (158), 23 (160), 47 (209), 71 (365), 73 (382).

[7] ორმოები №№ 47 (207), 73 (380), 76 (397).

[8] ორმო № 67 (346—350).

[9] ორმოები №№ 6(52), 68, 69 (360), 74 (388), 77 (405, 406).

[10] ორმო № 80 (417).

[11] ორმო № 6 (51).

[12] ორმო № 14 (104).

[13] ორმო № 90 (474).

[14] ორმოები №№ 6 (50), 13(92), 71 (363), 73 (384), 76 (400).

[15] ღრმახევისთავის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი ძვლოვანი მასალა განსაზღვრა ო. ბენდუჭიძემ.

[16] ორმოები №№ 15 (105—109), 29 (178), 47 (202-205), 76 (398).

[17] ორმოები №№ 15 (110-120), 29 (179, 180), 47 (197-201), 76 (389-397).

ახასიათებს ღია ჩალისფერი ზედაპირი, შიდაპირი და ასეთივე ფერის სქელი კეცი. ჭურჭელი ცუდადაა გამომწვარი და ადვილად იშლება. მცენარეულ ჩანართებთან ერთად კეცში შეიმჩნევა სხვა მინარევებიც — სილა, ხვინჭკა, ობსიდიანი. როგორც წესი, ზედაპირი ანგობირებულია (გამონაკლისია ორმო № 29-ის ჭურჭელი № 178). მათი უმეტესობა დიდი ზომისაა და აქვს ცილინდრული ფორმა. არც ერთი მათგანის მთლიანად აღდგენა ვერ მოხერხდა. კარგადაა შენახული მხოლოდ ჭურჭლის ზედა ნაწილი. აღნიშნული კერამიკიდან ცალკე გამოვყავით ერთი დიდი ზომის ჭურჭელი (ნახ. 19_{178}), რომლის კეცის სისქე 2,5 სმ-ს უახლოვდება. გამომწვარია მოჩალისფროდ, აქვს გადაშლილი ბაკომომრგვალებული პირი, დაბალი ყელი და მომრგვალებული მუცელი[18]. ჭურჭელი ახლო მსგავსებას პოულობს მუღანის ველზე აღმოჩენილ ენეოლითური ხანის კერამიკასთან[19]. ამავე ორმოშია აღმოჩენილი თიხის ჭურჭლის ნატეხები, რომელიც დამზადებულია სილანარევი და მსხვილკენჭნარევი თიხისაგან და გამომწვარია მორუხო-მოყავისფროდ[20]. მსხვილკენჭნარევ, მორუხო-მოყავისფროდ გამომწვარ თიხის ჭურჭლის ერთ ნატეხს (ნახ. 19_{179}) ზედაპირზე შემორჩენილი აქვს კოპისებური შვერილი[21]. მსგავსი შვერილი დამახასიათებელია ენეოლითური ხანის კერამიკისათვის, რომელიც აღმოჩენილია მუღანის ველზე[22], წოფში[23] და დელისის ნასახლარზე[24].

აღსანიშნავია № 15 ორმოში აღმოჩენილი დიდი ზომის თიხის ჭურჭელი (ნახ. 11_{105})[25]. იგი გამომწვარია მოჩალისფროდ. გადანატეხს შუაში გასდევს თხელი ნაცრისფერი ფენა. ზედაპირი დაფარულია თხელი ღია ფერის ანგობით. ჭურჭელს აქვს ოდნავ გადაშლილი პირი, მაღალი ყელი და მრგვალი მუცელი. კეცის სისქე 3—4 სმ-ს შორის მერყეობს. მსგავსი ტექნიკითაა დამზადებული სხვა დანარჩენი მცენარეულჩანართებიანი თიხის ჭურჭელიც. იმ განსხვავებით, რომ მათ ცილინდრული ფორმა აქვს[26]. აღნიშნული ტიპის მცენარეულჩანართებიანი კერამიკა სქელი კეცითა და ღია ფერის ანგობით დამახასიათებელია თრელის მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ადრეული პერიოდის ორმოებისათვის[27] და მუღანის ველის ენეოლითური ძეგლებისათვის[28].

როგორც ზემოთ აღინიშნა, ადრეული ჯგუფის ორმოებში მცენარეულჩანართებიან ე. წ. ბზენარევ კერამიკასთან ერთად აღმოჩნდა მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული პერიოდისათვის დამახასიათებელი თიხის ჭურჭელი.

---

[18] ორმო № 29 (178).

[19] И. Г. Нариманов, Ф. Р. Махмудов. Энеолитические памятники на Мугани, Известия академии наук Азерб. ССР, серия истории, философии и права Баку, 1974 г., с. 90, 91.

[20] ორმო № 29 (180).

[21] ორმო № 29 (179).

[22] დასახ. ნაშრ., გვ. 95, 96.

[23] Б. А. Куфтин. Археологические раскопки в Триалети. Тб., 1941, с. 32.

[24] რ. აბრამიშვილი, დელისის ნასახლარი, თბილისი 1, თბ., 1978, გვ. 31, 32. ნახ. 6.

[25] ორმო № 15 (105).

[26] ორმოები №№ 15 (106—108), 47 (202-205), 76.

[27] რ. აბრამიშვილი, დ. გოცირიძე, თრელის მტკვარ-არაქსის კულტურის ნასახლარი, თბილისი 1, თბ., 1978 წ. ნახ.: 7, 8, 12.

[28] И. Г. Нариманов, Ф. Р. Махмудов, დასახ. ნაშრომი, ტაბ. 1.

აღნიშნულ კერამიკას ახასიათებს ლეგა-მორუხო ან მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირი, შიდაპირი და ასეთივე ფერის მჭისე კეცი. კეცში შეიმჩნევა ქარსისა და კვარცის მინარევები. ხშირ შემთხვევაში ურევია სილაც. მიუხედავად იმისა, რომ ზემოთ განხილულ კერამიკას არ ახასიათებს ფორმათა მრავალფეროვნება, მათში შეიძლება რამდენიმე ჯგუფის გამოყოფა, რომელთა დახასიათებას ვიძლევით ქვემოთ.

ო რ ყ უ რ ა ქ ო თ ა ნ ი — აღმოჩნდა 4 ცალი[29] (ნახ 11_{110}, 23_{197}, $41_{389, 392}$). მათ ახასიათებთ ოდნავ გადაშლილი ფართო პირი, მაღალი ცილინდრული ყელი, სფეროსებური ფართო მუცელი, ძირისკენ თანდათანობით შევიწროებული ტანი და ბრტყელი ძირი. ყელისა და მხრის შეერთებასთან დაძერწილია ორ-ორი ყური. ერთ ჭურჭელს შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი[30]. აღნიშნული ტიპის ჭურჭელი აღმოჩენილია სხვა ორმოებშიც, რომელთაგან ორს შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი[31].

მსგავსი ფორმის ორყურა ქოთნები გვხვდება თრელიგორებზე[32], დიდუბეში[33], კიკეთში[34], სამშვილდეში[35], ხიზანაანთ გორის E დონეზე[36] და ლუგოვოს ნამოსახლარზე ფრაგმენტების სახით[37].

ც ა ლ ყ უ რ ა ქ ო თ ა ნ ი — ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა ორი ცალი[38]. ერთ მათგანს (ნახ. 41_{390})[39] აქვს ლეგამოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირი, შიდაპირი და ასეთივე ფერის მჭისე კეცი, მაღალი ცილინდრული ყელი, კვერცხისებური მუცელი, ბრტყელი ძირი და მხრისა და ყელის შეერთების ადგილზე დაძერწილი ყური.

მსგავსი ქოთნები გვხვდება: თრელიგორებზე[40], დიდუბეში[41], კიკეთში[42], ქვაცხელების C ფენაში[43] და ამირანის გორაზე ადრეული ხანის სამარხში (ეს უკანასკნელი შემკულია ამოკაწრული ორნამენტით)[44]. ანალოგიური ქოთნები ნაპოვნია გარნისში, არმავირ-ბლურში და არაგაცში[45].

მეორე ქოთანი პირველთან შედარებით პატარა ზომისაა (ნახ. 41_{391}), გამომწვარია მორუხო-მოყავისფროდ და მხარი შემკული აქვს ამოღარვის ტექნი-

---

[29] ორმოები №№ 15 (110), 47 (197), 76 (389, 392).

[30] ორმო № 15 (110).

[31] ორმოები №№ 26 (168), 53 (245).

[32] რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, დ. გ ო ც ი რ ი ძ ე, თრელის მტკვარ-არაქსის კულტურის ნასახლარი, თბილისი 1, 1978 წ., გვ. 38, 39, ნახ. 7_{33-35}, 8_{75-77}.

[33] დ. ქ ო რ ი ძ ე, თბილისის არქეოლოგიური ძეგლები 1, თბ., 1955 წ. ტაბ. 1_{34}-IV

[34] გ. ფ ხ ა კ ა ძ ე, ქვემო ქართლის ენეოლითი, თბ., 1963, გვ. 87, 88, ტაბ. III ვ, XII_8.

[35] გ. მ ი რ ც ხ უ ლ ა ვ ა, სამშვილდე, თბ., 1975 წ., გვ. 53, ტაბ. XVI ვ.

[36] ი. კ ი კ ვ ი ძ ე, ხიზანაანთ გორის ადრებრინჯაოს ხანის ნასახლარი, თბ., 1972, ტაბ. XXIII_3.

[37] Р. М. М у н ч а е в, Древнейшая культура Северо-Восточного Кавказа, МИА-100 М., 1961, табл. $XIV_{1,2}$

[38] ორმო № 76 (390, 391).

[39] ორმო № 76 (390).

[40] რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, დ. გ ო ც ი რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., გვ. 39, ნახ. $7_{39, 40}$, 8_{73-81}.

[41] დ. ქ ო რ ი ძ ე, დასახ. ნაშრ., ტაბ. $1_{4, 5}$.

[42] გ. ფ ხ ა კ ა ძ ე, დასახ. ნაშრ.. გვ. 82, 83, ტაბ. IV ვ, XII_4, XIII_3.

[43] ალ. ჯ ა ვ ა ხ ი შ ვ ი ლ ი, ლ. ღ ლ ო ნ ტ ი, ურბნისი 1, თბ., 1962, ტაბ. IV.

[44] ტ. ჩ უ ბ ი ნ ი შ ვ ი ლ ი, ამირანის გორა, თბ., 1963, გვ. 72, ტაბ. V.

[45] გ. მ ი რ ც ხ უ ლ ა ვ ა, დასახ. ნაშრ., გვ. 51, 52.

კით შესრულებული გეომეტრიული სახეებით. მსგავსი ჭურჭელი აღმოჩენილია ხიზანაანთ გორის E ფენაში და სამშვილდეში[46].

ტაფისებური ჭურჭელი — ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა 1 ცალი[47]. მისი სრული სახით აღდგენა ვერ მოხერხდა (ნახ. 41_{395}). გამომწვარია მორუხო-მოყავისფროდ, აქვს სწორი, ერთ მხარეს შიგნით შეწეული საშუალო ზომის გვერდი და ბრტყელი ძირი. ზედაპირი და გარეპირი მოგლუვებული აქვს, ძირის ქვედა ნაწილი უხეშადაა დამუშავებული. აღნიშნულ ჭურჭელს ზუსტი ანალოგები არ ეძებნება. მსგავსი თიხის ჭურჭელი ფრაგმენტების სახით აღმოჩენილია ღრმახევისთავის სხვა დანარჩენ ორმოებში და კულტურული ფენის ნაშთებში[48]. ტაფისებური ჭურჭელი ცნობილია მუღანის ველის ენეოლითური ძეგლებიდან (ილანლი—თეფეზე[49]). გარდა ამისა ტაფისებური ჭურჭელი აღმოჩენილია ამირანის გორაზე ადრეული ხანის სამარხებში[50].

დისკოს ფორმის სარქველი — ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა 1 ცალი[51]. აღნიშნული სარქველი საშუალო ზომისაა (ნახ. 11_{120}), გამომწვარია ლეგამოშავოდ, აქვს მოგლუვებული ზედაპირი, ქვედაპირი და შუაში დაძერწილი ოვალურგანივკვეთიანი ყური. მსგავსი ფორმის სარქველი აღმოჩენილია ადრეული ჯგუფის მომდევნო პერიოდის ერთ ორმოში[52]. გარდა ამისა მრავლადაა წარმოდგენილი ორმოებში და კულტურული ფენების ნაშთებზე ფრაგმენტების სახით[53]. განხილულ ყურიან სარქველებს ანალოგები ეძებნება: თრელიგორებზე[54], დიდუბეში[55], კიკეთში[56], ამირანის გორაზე[57], ღაიათმაზში და დანგრეულ გორაზე[58].

ფიალა — ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა 1 ცალი[59]. აღნიშნული ჭურჭელი ძლიერ პატარა ზომისაა, გამომწვარია მორუხო-მოყავისფროდ, აქვს მოგლუვებული ზედაპირი და გარეპირი, გადაშლილი პირი, მომრგვალებული კალთა და ქუსლამოღარული ძირი. ზედაპირი დაფარული აქვს ამოკაწრული გეომეტრიული სახეებით (ნახ. 11_{11}).

ზემოთ განხილული კერამიკის გარდა ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩნდა მორუხო-მოყავისფროდ გამომწვარი რქისებური შვერილიანი

---

[46] დასახ. ნაშრომი, გვ. 20, ტაბ. IV_3.

[47] ორმო №76 (395).

[48] ორმოები №№ 53 (246, 247), 21 (153), კულტ. ფენა 1 (477).

[49] თ. კიღურაძე, აღმოსავლეთ საქართველოს ადრესამიწათმოქმედო კულტურის პერიოდიზაცია, თბ., 1976, გვ. 97.

[50] ტ. ჩუბინიშვილი, დასახ. ნაშრ., გვ. 78, სურ. 4_{20}, 6_1, 4, 7.

[51] ორმო № 15 (120).

[52] ორმო № 73 (378).

[53] ორმოები №№ 16 (124), 21 (155), 53 (269-271), 64(334), 65, 66, 67 (341), 68, 69 (358); კულტ. ფენის ნაშთები: III (502), IV (510), VIII (534), IX (540), XII (577).

[54] რ. აბრამიშვილი, დ. გოცირიძე, დასახ. ნაშრ., ნახ. 11_{236}.

[55] დ. ქორიძე, დასახ. ნაშრ., გვ. 25.

[56] გ. ფხაკაძე, დასახ. ნაშრ., გვ. 37, ტაბ V_5.

[57] ტ. ჩუბინიშვილი, დასახ. ნაშრ., გვ. 78-80, სურ. 4_{21}, 7_2.

[58] ოთ. ჯაფარიძე, ქართველ ტომთა ეთნიკური ისტორიის საკითხისათვის, თბ., 1976, სურ. 47_{23}, 48_{14}.

[59] ორმო № 15 (111).

სადგარები (ნახ. 23_{207}, 41_{397})[60]. მსგავსი სადგარის ფრაგმენტები აღმოჩენილია სხვა დანარჩენ ორმოებში და კულტურული ფენის ნაშთებში[61]. აღნიშნულ რქისებურშვერილიან სადგარებს ანალოგები ეძებნება თრელიგორებზე[62], დიდუბეში[63], ხიზანაანთ გორის E ფენაში[64], ზემო ავჭალაში[65], ქულბაქევზე[66], ჭიულ-თეფეს II ფენაში[67] და ლუგოვოს ნამოსახლარზე[68].

ღრმახევისთავის ადრეული ჯგუფის კერამიკასთან განსაკუთრებით დიდ მსგავსებას პოულობს თბილისში, თრელის ნამოსახლარზე გათხრილი ენეოლით-ადრებრინჯაოს ხანის მასალა. ორივე ძეგლზე მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული ეტაპისათვის დამახასიათებელ კერამიკასთან ერთად აღმოჩენილია ბზენარევი ჭურჭელი, მაგრამ მათ შორის არსებობს გარკვეული სხვაობაც. თრელის ნასახლარზე მცენარეულჩანართებიანი კერამიკა ძირითადად წარმოდგენილია ცილინდრისებური წელშევიწროვებული[69] და დაბალი პირგადაშლილი ბრტყელძირა ჭურჭლით[70], ღრმახევისთავზე კი სხვა ფორმის ჭურჭელიც გვხვდება.

საერთოდ მცენარეულჩანართებიანი ჭურჭელი დამახასიათებელია ენეოლითის ხანისათვის და მტკვარ-არაქსის კულტურის ძეგლებზე ამას არ ვხვდებით. ამ მხრივ თრელის (№№ 1, 2, 3, 5, 6) და ღრმახევისთავის ადრეული ჯგუფის ორმოები გამონაკლისს წარმოადგენს[71]. მსგავსი სურათია თეთრიწყაროს ნასოფლარის A ფენაზე, სადაც მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული საფეხურისათვის დამახასიათებელ კერამიკასთან ერთად გვხვდება ბზენარევი კერამიკაც[72]. თრელის ზემოაღნიშნული კერამიკა უახლოესს პარალელებს მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული ჯგუფის ძეგლებთან პოულობს[73].

ჩვენი აზრით, თრელის ნასახლარის ქვედა ფენების მასალა ქრონოლოგიურად წინ უნდა უსწრებდეს მტკვარ-არაქსის კულტურის დღემდე ცნობილ ყველა ძეგლს, რის დამამტკიცებლადაც მიგვაჩნია თრელის ნასახლარზე მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული ჯგუფის კერამიკასთან ერთად ბზენარევი თიხის ჭურჭლის აღმოჩენა. თრელის ნასახლარის ქვედა ფენები IV ათასწლეულის შუა ხანებით უნდა დათარიღდეს[74] და ღრმახევისთავის მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული ქრონოლოგიური ჯგუფის ორმოებიც მისი სინქრონული

---

[60] ორმოები №№ 47 (207), 76 (397).

[61] ორმოები №№ 73 (380), კულტ. ფენის ნაშთები: III (501), V(518), VI (531), XII (579), XIII (590).

[62] რ. აბრამიშვილი, გ. გოცირიძე, დასახ. ნაშრ., გვ. 41, სურ. 7_{56}.

[63] დ. ქორიძე, დასახ. ნაშრ.

[64] ი. კიკვიძე, დასახ. ნაშრ., ტაბ. XXVIII_6.

[65] გ. ფხაკაძე, დასახ. ნაშრ., სურ. 114.

[66] ო. ჯაფარიძე, ქართველი ტომების ისტორიისათვის ლითონის წარმოების ადრეულ საფეხურზე, თბ., 1961, სურ. 4_4.

[67] Р. М. Мунчаев. Кавказ на заре бронзового века, М., 1975, рис. 214.

[68] იქვე, ტაბ. $XIX_{2,4}$.

[69] რ. აბრამიშვილი, დ. გოცირიძე, დასახ. ნაშრ. გვ. 42, ნახ. 7_{67}.

[70] იქვე, გვ. 42, ნახ. 12_{284}.

[71] იქვე, გვ. 42.

[72] გ. გობეჯიშვილი, თეთრი წყაროს ნასოფლარი, თბ., 1978, გვ. 55-82.

[73] რ. აბრამიშვილი, დ. გოცირიძე, დასახ. ნაშრ., გვ. 43.

[74] იქვე, გვ. 44.

უნდა იყოს[75]. გარდა აღნიშნულისა, ღრმახევისთავის ადრეული ჯგუფის ორმოების ბზენარევი კერამიკა მსგავსებას პოულობს მუღანის ველის მცენარეულჩანართებიან ჭურჭელთანაც, რომელიც ენეოლითის ხანას განეკუთვნება. როგორც ზემოთ აღინიშნა, ღრმახევისთავის ერთ-ერთ ორმოში მოპოვებული შვერილიანი კერამიკაც აღნიშნულ ძეგლს შულავერ-შომუთეფეს კულტურის ძეგლებთან აახლოებს[76]. ამავე ნიშნით იგი უკავშირდება დელისის ნამოსახლარს, რომელიც აგრეთვე ახლო დგას შულავერ — შომუ-თეფეს კულტურის ძეგლებთან[77]. ზემოთ განხილული ორმოების მასალა ახლო დგას დიდუბის, კიკეთის, სამშვილდის, ხიზანაანთ გორის E ფენის, თეთრიწყაროს ნასოფლარის A ფენისა და სხვა მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული პერიოდის ძეგლების კერამიკასთან. ამრიგად, ღრმახევისთავის ადრეული ჯგუფის ორმოები თრელის სამაროვნის ქვედაფენებთან ერთად შეიძლება გავაერთიანოთ ერთ ქრონოლოგიურ ჯგუფში, ჩავთვალოთ დიდუბე-კიკეთის ქრონოლოგიური ჯგუფის ძეგლების წინამორბედად და IV ათასწლეულის შუა ხანით დავათარიღოთ.

ღრმახევისთავის ნასახლარზე აღმოჩენილ არქეოლოგიურ მასალაში ცალკე გამოიყოფა ორმოებისა და კულტურული ფენების ნაშთების ის ჯგუფი[78], სადაც ბზენარევი კერამიკა არ გვხვდება, მაგრამ მათში აღმოჩენილია მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული საფეხურისათვის დამახასიათებელი კერამიკა: ორყურა[79] და ცალყურა[80] ქოთნები, ტაფისებური ჭურჭელი[81], დისკოსებური სარქველები[82] და რქისებურშვერილიანი სადგარები[83]. ზოგიერთ ჭურჭელს შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი[84]. ეს კერამიკა დამზადების ტექნიკითა და ფორმა-მოყვანილობით თითქმის ანალოგიურია ზემოთგანხილული ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩენილი კერამიკული მასალისა. მასაც, ისევე როგორც ადრეული ჯგუფის ორმოებში აღმოჩენილ კერამიკას, ახასიათებს მორუხო-მოყავისფრო ან ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირი და შიდაპირი და აქვს მინარევებიანი (ქარსი, კვარცი და სილა) მქისე კეცი. აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ აღნიშნულ ჯგუფში, ბზენარევი თიხის ჭურჭლის შემცველ ორმოებისაგან განსხვავებით, აღმოჩენილია სხვადასხვა ზომისა და ფორმის ფიალები. ეს ფიალები წარმოდგენილია ფრაგმენტების სახით, მაგრამ მაინც მოხერხდა მათი ტიპოლოგიური თვალსაზრისით დაჯგუფება. გამოიყო ორი ჯგუფი: 1) სწორგვერდიანი ცილინდრული ფორმის ჯამები და 2) გადაშლილი ფიალები. აღნიშნული ჭურჭელი გამომწვარია მორუხო-მოყავისფროდ ან ლე-

---

[75] რ. აბრამიშვილი, დ. გოცირიძე, დასახ. ნაშრ., გვ. 44, 14, 21, 22.

[76] Р. М. Мунчаев, Древнейшая культура Северо-Восточного Кавказа, МИА-100, М., 1961, с. 95. 96.

[77] რ. აბრამიშვილი, დასახ. ნაშრ., გვ. 31 32.

[78] ორმოები №№21 (136, 139, 153, 155), 26 (168), 53 (242, 244-247, 269-271), 54, 55, 56 (277), 65, 66, 67 (341), 73, (375, 379), 81 (423). კულტ. ფენის ნაშთები: 1(477, 482), V(518) IX 540), XII (577, 579), XIII (590).

[79] ორმოები №№ 21 (136-138), 26 (168), 53 (242, 245), 65, 66, 67 (340), 81 (423).

[80] ორმოები №№ 54, 55, 56 (277).

[81] ორმოები №№ 21(153), 53(246, 247), 81 (375), კულტ. ფენის ნაშთი 1(477).

[82] ორმოები №№ 21 (155), 53 (269, 270), 65, 66, 67 (341), 73 (378), კულტ. ფენ. ნაშთი XII (577).

[83] კულტ. ფენის ნათშები: 1(482), V(518), XII (579), XIII (590).

[84] ორმოები №№21 (148, 151), 53 (273), 54, 55, 56 (292), კულტ. ფენის ნაშთები: IX (539), XII (574) და სხვ.

გა-მონაცრისფროდ, აქვს მოგლუვებული ზედაპირი და გარეპირი. კეცში ურევია ქარსი, კვარცი და სილა.

სწორგვერდიანი ჯამები აღმოჩნდა 3 ცალი[85], ორი მათგანი პატარა ფიალაა (ნახ. $62_{560, 565}$). აქვს სწორი პირი, სწორი გვერდი და ბრტყელი ძირი[86], მესამე შედარებით დიდი ზომისაა და მათგან განსხვავდება ბაკომომრგვალებული პირით (ნახ. 63_{582})[87]. ზემოთ განხილულ ჭურჭელს პირდაპირი ანალოგები არ ეძებნება.

გადაშლილი ჯამები აღმოჩენილია 11 ცალი[88]. მათ ახასიათებთ გადაშლილი სწორი პირი, მომრგვალებული გვერდი და ბრტყელი ძირი. აღნიშნული ფორმის ჯამებისაგან რამდენადმე განსხვავდება სამი პატარა ზომის ჯამი. ერთი მათგანი პატარა ფიალას წარმოადგენს (ნახ. 39_{562})[89], მეორე ჭურჭელს პირზე დაძერწილი აქვს პატარა შვერილი (ნახ. 62_{561})[90], მესამე ჯამი ძლიერ გადაშლილია (ნახ. 46_{520})[91]. ზემოთ განხილული ფორმის ჭურჭელი გვხვდება დიდუბეში[92], სამშვილდეში[93]. გარდა ამისა მსგავსი ფორმის ჯამები აღმოჩენილია პულურში[94]. ამირანის გორაზე ერთ გვიანდელ სამარხში[95].

როგორც აღინიშნა, ზემოთ განხილულ ორმოებში და კულტურული ფენების ნაშთებზე აღმოჩენილი კერამიკის ერთი ნაწილი (ორყურა და ცალყურა ქოთნები, ტაფისებური ჭურჭელი, დისკოსებური ყურიანი სარქველები და რქისებურშვერილიანი სადგარები) დამახასიათებელია მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული საფეხურის ძეგლებისათვის (თრელის ნასახლარი, დიდუბე, კიკეთი, სამშვილდე და სხვ.). რაც შეეხება ჯამებს, აღნიშნული ჭურჭელიც ანალოგებს მტკვარ არაქსის კულტურის ადრეული პერიოდის ძეგლებზე პოულობს (დიდუბე, სამშვილდე). ამრიგად, სავარაუდოა, რომ ზემოაღნიშნული ჯგუფის ორმოები და კულტურულ ფენებში მოპოვებული კერამიკა ან ადრეული ქრონოლოგიური ჯგუფის ან დიდუბე-კიკეთის დროინდელი ძეგლების თანადროულია.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, ადრეული ხანის ორმოებში[96] და კულტურულ ფენებში აღმოჩნდა ქსოვილიანი კერამიკა[97]. ქსოვილიანი კერამიკა გვხვდება თრელის მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელ ნასახლარზეც[98]. აღნიშ-

---

[85] კულტ. ფენის ნაშთები: XII (560, 567), XIII (582).

[86] კულტ. ფენის ნაშთი XII (560, 577).

[87] კულტ. ფენის ნაშთ. XIII (582).

[88] ორმოები №№73 (572), 81 (520, 521, 525); კულტ. ფენ. ნაშთები: II(484, 485), V (512), IX (530), XII (561, 562).

[89] ორმო №73(572).

[90] კულტ. ფენ. ნაშთი XII (561).

[91] ორმო № 81 (520).

[92] დ. ქორიძე, დასახ. ნაშრომი, ტაბ. III.

[93] გ. მირცხულავა, დასახ. ნაშრ., ტაბ. XVII_6, XI_6.

[94] ო. ჯაფარიძე, ქართველ ტომთა ეთნიკური ისტორიის საკითხისათვის, თბ., 1976, სურ. 71_4.

[95] ტ. ჩუბინიშვილი, ამირანის გორა, თბ., 1963, სურ. 17_4.

[96] ორმო № 15 (112).

[97] ორმოები №№ 21 (148, 151), 26 (168), 53 (273), 54, 55, 56 (292), კულტ. ფენის ნაშთ.: II(494), VII (529), VIII (533), IX (539), X (552), XII (574).

[98] რ. აბრამიშვილი, დ. გოცირიძე, დასახ. ნაშრ., გვ. 41.

ნული ტიპის თიხის ჭურჭელი გვხვდება მტკვარ-არაქსის კულტურის როგორც ადრეულ (დიდუბე, ღრმახევისთავი, სამშვილდე), ასევე გვიანი ხანის ძეგლებზე — ამირანის გორა, ქვაცხელა, სტეპანაკერტი[99]. ქსოვილიანი კერამიკა მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეული საფეხურიდან მის გვიან საფეხურამდის აგრძელებს არსებობას (მაგ. ილტოს ნამოსახლარი). ღრმახევისთავის ნასახლარზე ქსოვილიანი კერამიკა აღმოჩენილია მხოლოდ ადრეული ჯგუფის ორმოებში და კულტურულ ფენების ნაშთებზე, ხოლო გვიანი ჯგუფის ორმოებში არა გვხვდება.

ღრმახევისთავის ნასახლარის გვიანი ჯგუფის მასალას ახასიათებს შავი ნაპრიალები ან მოგლუვებული ზედაპირი, მოვარდისფრო ან მოყავისფრო შიდაპირი და ორფეროვანი მჭისე კეცი[100]. კეცში შერეულია ქარსი და კვარცი, ზოგ შემთხვევაში სილა და წვრილი კენჭებიც. ადრეული ჯგუფის ორმოების მასალასთან შედარებით ჭურჭელი უფრო მრავალფეროვანია. აქ წარმოდგენილია მსხლის ფორმის ორყურა და სამყურა ჭილები, ფართოპირიანი ორყურა ჭილები, ცილინდრული ჭურჭელი, მაღალგვერდიანი ბადიები და სხვა. ამ ჯგუფში შედის დიდი ზომის დერგი, რომელსაც მუცლის წიბოზე კოპები შემოუყვება[101]. გვიანი ჯგუფის მასალაში არ გვხვდება ბზენარევი, ქსოვილიანი, ანგობირებული და ღია ფერის კერამიკა. სამაგიეროდ აქ წარმოდგენილია კოპებით (ნახ. 7_{85}, 8_{71})[102], კანელურებითა (ნახ. 3_{30})[103] და რელიეფური, ე. წ. სათვალისებური ორნამენტით შემკული (ნახ. $10_{100, 101}$) თიხის ჭურჭელი[104]. სათვალისებური ორნამენტი ცნობილია კიკეთიდან[105]. მსგავსი ორნამენტი გვხვდება ამირანის გორაზე[106] და სხვა ძეგლებზე. როგორც ოთ. ჯაფარიძე აღნიშნავს, ორმაგი სპირალის მოტივი საკმაოდ ფართოდაა გავრცელებული მტკვარ-არაქსის კულტურაში. იგი გავრცელებულია, როგორც მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრეულ საფეხურზე, ასევე ამ კულტურის აყვავების ხანაში და წამყვან ადგილს იკავებს მის განვითარებულ საფეხურზე[107].

ღრმახევისთავის გვიანი ქრონოლოგიური ჯგუფის კერამიკა დავყავით სამ ჯგუფად, 1) მსხლისებური ტიპის ჭურჭელი, 2) პირფართო ორყურა ჭილები და 3) ცილინდრული ფორმის ჭურჭელი.

მ ს ხ ლ ი ს ე ბ უ რ ი ტ ი პ ი ს ჭ უ რ ჭ ე ლ ი ღრმახევისთავში აღმოჩენილია 6 ცალი[108]. მათ ახასიათებთ ოდნავ გადაშლილი ბაკომომრგვალებული პირი, დაბალი ყელი, მსხლის ფორმის წაგრძელებული კორპუსი და ბრტყელი ძირი. მხარზე და მუცელზე დაძერწილი აქვს ოვალურგანივკვეთიანი ორ-ორი ყური (ნახ. 7_{66}, $8_{67, 69}$, 10_{93}, 32_{300}). ერთი ჭურჭელი სამყურაა (ნახ. 8_{67})[109],

---

[99] დასახ. ნაშრ., გვ. 41.
[100] ორმოები №№ 6 (30-48), II(65-82), 14 (93-102).
[101] ორმო № 11 (65).
[102] ორმო № 11 (65, 71).
[103] ორმო №6 (30).
[104] ორმო №14 (100, 101).
[105] გ. ფ ხ ა კ ა ძ ე, დასახ. ნაშრ., ტაბ. II_4, 6-9.
[106] ტ. ჩ უ ბ ი ნ ი შ ვ ი ლ ი, დასახ. ნაშრ. გვ. 77-78, სურ. $5_{36, 37, 41}$.
[107] ო. ჯ ა ფ ა რ ი ძ ე, ქართველ ტომთა ეთნიკური ისტორიის საკითხისათვის, გვ. 90-92.
[108] ორმოები №№ 6 (30), 11 (66, 67, 69), 14 (93), 58 (300).
[109] ორმო № 11 (67).

ერთ მათგანს მუცელი შემკული აქვს რელიეფური შვერილებით (ნახ. 3_{30})[110]. მსგავსი ჭურჭელი აღმოჩენილია ქვაცხელაზე[111] და მარნეულის ველზე გათხრილ მე-9 ყორღანში[112].

პირფართო ორყურა ქილა აღმოჩნდა 4 ცალი (ნახ. 7_{68}, 10_{35}, 32_{301}, 33_{310})[113]. მათ აქვს გადაშლილი ბაკომომრგვალებული ფართო პირი, მრგვალი მხარი, ძირისკენ შევიწროვებული ტანი და ბრტყელი ძირი. პირზე და მხარზე დაძერწილი აქვს ოვალურგანივკვეთიანი ორ-ორი ყური. მსგავსი ჭურჭელი აღმოჩენილია ქვაცხელაზე[114] და ამირანის გორაზე[115].

ცილინდრული ფორმის ჭურჭელი ფრაგმენტების სახითაა წარმოდგენილი. მათი მთლიანი ფორმის აღდგენა ვერ მოხერხდა (ნახ. $8_{70-72, 74}$, 22_{191})[116]. აღნიშნული ჭურჭელი გამომწვარია ლეგა-მოშავოდ. არც ერთი მათგანი ერთიმეორის სახეს არ იმეორებს. მათ აქვს სხვადასხვა ზომა და ფორმა. ერთ ჭურჭელს ყური დაძერწილი აქვს ტანის შუა ნაწილზე (ნახ. 8_{70})[117], მეორეს — პირზე და მხრის დასაწყისში (ნახ. 22_{191})[118], მესამე ჭურჭელი ორყურაა და ყურები დაძერწილი აქვს ყელზე და მხარეზე (ნახ. 8_{72})[119], მეოთხე ჭურჭელი მაღალკედლიან ბადიას წარმოადგენს. ტანი შემკული აქვს შვერილებით (ნახ. 8_{71})[120], მეხუთე ჭურჭელს შემორჩენილი აქვს მხოლოდ ბიკონუსური ძირი და ცილინდრული ტანი (ნახ. 8_{74})[121]. აღნიშნული ჭურჭლის ზუსტი ანალოგები ჩვენთვის ცნობილი არ არის.

ღრმახევისთავის ნასახლარის გვიანი ჯგუფის ორმოები, ჩვენი აზრით, მიეკუთვნება მტკვარ-არაქსის კულტურის ყველაზე გვიან ეტაპს[122]. ამის დამადასტურებელია ის გარემოება, რომ № 14 ორმოში აღმოჩენილი ქილისებური ჭურჭლის ფრაგმენტები (ნახ. $10_{100, 101}$)[123] თავისი ფორმით, კეცით, ზედაპირის დამუშავების ტექნიკით და შემკობით ახლოს დგას საჩხერის ადრებრინჯაოს ხანის ჭურჭელთან[124]. აღნიშნული ჭურჭელი შემკულია სათვალისებური — რელიეფური ორნამენტით. ამავე ჯგუფშია გაერთიანებული ობსიდიანის ქუსლამოღარული ისრისპირი[125]. ანალოგიური ისრისპირები საჩხერის ტიპის ორნამენ-

---

110 ორმო № 6(30).

111 ტ. ჩუბინიშვილი, დასახ. ნაშრ., სურ. 12_6.

112 ო. ჯაფარიძე, ბრინჯაოს ხანის ყორღანები, ქვემო ქართლის არქეოლოგიური ექსპედიციის შედეგები, თბ., 1975, გვ. 155-158, სურ. 63_6, 9, ტაბ. XLIV_1, 2.

113 ორმოები №№ 11 (68), 14 (95), 58 (301), 59 (310).

114 ო. ჯაფარიძე, ქართველ ტომთა ეთნიკური ისტორიის საკითხისათვის, თბ., 1976, სურ. 43.

115 ტ. ჩუბინიშვილი, დასახ. ნაშრ. სურ. 7_4.

116 ორმოები №№ 11(70, 72, 74), 44 (191).

117 ორმო № 11 (70).

118 ორმო № 44 (191).

119 ორმო № 11 (72).

120 ორმო № 11 (71).

121 ორმო № 6 (51).

122 Р. Абрамишвили, К. Кахиани, Д. Гоциридзе, С. Цикаризе, Грмахевиставские селища и могильники, Полевые археологические исседования в 1974 году, Тб., 1976, с. 22.

123 ორმო № 14 (100, 101).

124 ო. ჯაფარიძე, დასახ. ნაშრ., ტაბ. XVII_4, XVIII, XIX.

125 ორმო № 6 (51).

ტულ ჭურჭელთან ერთად გვხვდება ადრებრინჯაოს გვიანი საფეხურისათვის დამახასიათებელ ძეგლებში: თრიალეთის XI ყორღანი (ტაბ. VI$_{1-5}$)[126], სტეპანაკერტში[127], მინგეჩაურში[128]. აღნიშნული ძეგლები ძვ. წ. 2500—2300 წლებით თარიღდება[129].

ამრიგად, ღრმახევისთავის გვიანი ჯგუფის ორმოებში აღმოჩენილი მასალა თავისი დამზადების ტექნიკითა და ფორმებით უახლოვდება მტკვარ-არაქსის კულტურის გვიანი პერიოდის ძეგლებს და თარიღდება III ათასწლეულის მესამე მეოთხედით.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, ღრმახევისთავის მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელ ნასახლარზე გამოიყო რამდენიმე ქრონოლოგიური ჯგუფი: ყველაზე ადრეული ჯგუფის ორმოები, მისი თანადროული ან მომდევნო პერიოდის ორმოები და კულტურული ფენების ნაშთები, ყველაზე გვიანდელი ორმოები და ადრეულ ჯგუფებსა და გვიანდელ ჯგუფებს შორის გარდამავალი საფეხური. როგორც ჩანს, ღრმახევისთავის ნასახლარი არსებობდა მტკვარ-არაქსის კულტურის არსებობის მთელ მანძილზე, ძვ. წ. IV ათასწლეულის შუა ხანებიდან ძვ. წ. III ათასწლეულის ბოლო მეოთხედამდე.

ექსპედიციამ ღრმახევისთავზე გათხარა ადრებრინჯაოს ხანის 4 სამარხი (№№ 53, 54, 77, 82). სამარხები ინდივიდუალურებია. ორმოსამარხების იატაკი მოგებულია ფლეთილი ქვებით, რომლებიც ერთმანეთთან მჭიდროდ არის მიწყობილი. № 77 სამარხს ჰქონდა ქვაყრილი, ხოლო № 82 სამარხი გადახურული იყო ქვიშაქვის ფილით. №№ 77 და 82 სამარხები ნაწილობრივ დაზიანებული ჰქონდა მომდევნო ხანის სამარხებს. მიუხედავად იმისა, რომ სამარხში ჩონჩხი ცუდად იყო დაცული, შესაძლებელი გახდა იმის დადგენა, რომ მიცვალებულს მარხავდნენ მოხრილ პოზაში, მარჯვენა (სამარხი № 54) ან მარცხენა (სამარხი № 53, 82) გვერდზე. სამარხები ღარიბულია. მხოლოდ № 77 სამარხში აღმოჩნდა პატარა ზომის თიხის ჭურჭელი და № 82 სამარხში თიხის ჭურჭლის რამდენიმე ნატეხი.

ღრმახევისთავის მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ძეგლი ერთერთი საინტერესო და მნიშვნელოვანი ძეგლია მტკვარ-არაქსის კულტურის დღემდე ცნობილ ძეგლებს შორის. აღნიშნული ძეგლის შემდგომი შესწავლა შესაძლებელს გახდის გაირკვეს ურთიერთობა, ერთი მხრივ, ადრესამიწათმოქმედო კულტურებსა და მტკვარ-არაქსის კულტურას შორის, ხოლო, მეორე მხრივ — შუაბრინჯაოს ხანის ძეგლებთან.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, ღრმახევისთავზე ენეოლით-ადრებრინჯაოს ხანის ძეგლების გარდა გაითხარა გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის ნასოფლარები, სამაროვნები და აქემენიდური პერიოდის სამარხები.

გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის სამარხების უმრავლესობა აღმოჩნდა II სექტორის BC და BB ფართოებზე (ნახ. 77), ხოლო ორი[130]—IV სექტო-

[126] Б. А. Куфтин, დასახ. ნაშრ., ტაბ. CVI$_{1-5}$.

[127] Я. М. Гумель, Некоторые памятники раннебронзовой эпохи Азербайджана, КСИИМС, вып. XX, 1948.

[128] Г. И. Асланов, Р. И. Ваидов, Г. И. Ионе, Древний Мингечаур, Баку, 1958.

[129] ვ. გოგაძე, თრიალეთის ყორღანული კულტურის პერიოდიზაცია და გენეზისი, თბ., 1972, გვ. 95; ქრონოლოგიური სქემა.

[130] სამარხები №№ 51, 95.

19234

რის CA ფართობზე. აღნიშნული სამარხებიდან 19 ორმოსამარხია[131], ერთი კი ქვაყუთს წარმოადგენს[132]. ორმოსამარხები ჩაჭრილია კირნარევ თიხნარში, რის გამოც კონტური კარგად გამოიყოფა. დასაკრძალავი ორმოები კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის[133] ან ოვალური[134] ფორმისაა. ზოგიერთ მათგანს თავსა და ბოლოში შემოწყობილი აქვს ქვები[135]. ორმოსამარხები გადახურულია ქვაყრილით[136] ან ქვის ფილებით[137], ერთ შემთხვევაში ქვაყრილითა და ქვის ფილით[138]. ქვაყრილი და ქვის ფილები ჩნდებოდა სამარხის იატაკიდან 0,7×1,6 მ სიმაღლეზე და მათ შორის სივრცე შევსებული იყო მიწით ან მიწითა და ქვებით.

ორმოსამარხები ძირითადად დამხრობილია NW-დან SO-კენ[139], ხოლო რამდენიმე შემთხვევაში—NWW-დან SOO-კენ[140], NOO-დან SWW-კენ[141] ან NO-დან SW-კენ[142]. სამარხები უმეტესად ინჰუმაციურია, ერთი კი — კენოტაფია[143].

ორმოსამარხების დაზიანებისა და ჩონჩხის ცუდად დაცულობის გამო მიცვალებულების პოზის დადგენა თითქმის ვერ მოხერხდა. № 95 სამარხში მიცვალებული მჯდომარე პოზაში იყო დაკრძალული.

თუ გავითვალისწინებთ ზოგიერთი სამარხის დასაკრძალავი ორმოს მოცულობის სიმცირესა და ჩონჩხის ძვლების არაბუნებრივ განლაგებას, შეიძლება დავუშვათ, მათშიც[144] მიცვალებული დაკრძალული უნდა ყოფილიყო მჯდომარე პოზაში.

ამ ფენის სამარხებში აღმოჩენილია კვერცხისებური მოყვანილობის ორყურა ჭილები (ნახ. 150, 151, 165, 170—172; ტაბ. XXII, XXVI)[145], სადა და გოფრირებული ქვაბქოთნები (ნახ. 152, 153, 163, 166, 170, 173; ტაბ. XXIII, XXVI, XXVIII)[146], ბიკონუსური და სფერული ფორმის ხელადები (ნახ. 153, 168, 169, 189, 192; ტაბ. XXIII, XXVII, XXXI)[147], მაღალყელიანი ჭილები (ნახ. 171, 173; ტაბ. XXVIII)[148], პირმოყრილი ჭილა (ნახ. 163, ტაბ. XXVI)[149], წრიული (ნახ. 151, 154, 166, 167, 171—173, 189—192; ტაბ. XXIII, XXXI)[150] და კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის (ნახ. 150,

---

131 სამარხები №№ 51, 81, 83-87, 95-103, 127-130.
132 სამარხი № 126.
133 სამარხები №№ 81, 83-87, 97, 98, 100, 102, 103, 127-129.
134 სამარხები №№ 99, 101.
135 სამარხები №№ 85, 86, 95, 99, 103.
136 სამარხები №№ 81, 83, 84, 86, 87, 88, 97, 100-103.
137 სამარხები №№ 85, 96, 99, 127, 128.
138 სამარხი № 98.
139 სამარხები №№ 51, 85, 86, 99, 99-103, 127-129.
140 სამარხები №№ 81, 83, 84, 87, 98.
141 სამარხი №97.
142 სამარხი № 96.
143 სამარხი № 99.
144 სამარხი № 96.
145 სამარხები №№ 84 (356), 85 (359), 96 (418), 100 (428), 101 (433), 102 (441).
146 სამარხები №№ 85 (360), 86 (365), 95 (412-414), 97 (419), 100 (429), 103 (445).
147 სამარხები №№ 86 (364), 98 (423), 99 (427), 126 (507), 129 (518).
148 სამარხები №№ 101 (433), 103 (444).
149 სამარხი № 95 (411).
150 სამარხები №№ 85 (361), 87 (368), 97 (420), 98 (424), 101 (435), 102 (440), 103 (446), 126 (508), 127 (514), 128 (517), 129 (519).

170; ტაბ. XXII, XXVII)[151] ლანგრები, ტოლჩა (ნახ. 190, ტაბ. XXXI)[152] და სხვა.

თიხის ჭურჭელი ძირითადად დამზადებულია ჩარხზე წვრილი და მსხვილი კენჭმინარევებიანი მჭისე თიხისაგან. გამომწვარია მოშავოდ, მონაცრისფროდ და მორუხოდ. მათი ზედაპირი უმეტესად კარგადაა მოგლუვებული, ზოგიერთი კი ნაპრიალებია.

თიხის ჭურჭელი ძირითადად შემკულია ამოღარული, ნაპრიალები და რელიეფური ორნამენტით.

გარდა თიხის ჭურჭლისა სამარხებში აღმოჩნდა ბრინჯაოს ჭედვით დამზადებული შუბისპირი (ნახ. 163, ტაბ. XXVI)[153], განჯა-ყარაბაღული ტიპის ბრინჯაოსტარიანი რკინის სატევარი (ნახ. 170, ტაბ. XXVII)[154], ბრინჯაოს ორნამენტირებული სარტყლის ფრაგმენტები (ნახ. 189)[155], სამხარიღლე თასმის ბრინჯაოს რგოლი (ნახ. 189)[156], კონუსისებური ფორმის საკინძეები (ნახ. 152, 168, 170, 171, 189; ტაბ. XXIII, XXVII, XXXI)[157], ბრინჯაოს ყუნწჩაკეცილი და ყუნწგახვრეტილი მახათები (ნახ. 123, 152, 171; ტაბ. XVII)[158] და სარდიონისა[159] და მინისებური პასტის[160] მძივები (ნახ. 163, 168, 171, 173; ტაბ. XXVI, XXVIII).

აღნიშნული სამარხებიდან ყველაზე ადრეულია № 95 სამარხი, რომელშიც აღმოჩნდა პირმოყრილი ჭილა, სამი ქვაბჭოთანა, ბრინჯაოს მასრაგახსნილი ნაშედი შუბისპირი და სარდიონისა და მინისებური პასტის ინკრუსტირებული მძივები. № 95 სამარხი მასში აღმოჩენილი ინვენტარით ძვ. წ. XIV—XIII საუკუნეების მიჯნის ახლო ხანით უნდა დათარიღდეს. სავარაუდოა, რომ მისი ზედა ქრონოლოგიური საზღვარი ძვ. წ. XIII საუკუნეს არ უნდა ცილდებოდეს.

დანარჩენი სამარხები მასში აღმოჩენილი კონუსისებური ფორმის საკინძეებითა და სხვა ინვენტარით ძვ. წ. XIII—XII საუკუნეებით თარიღდება.

მომდევნო ხანის სამარხები, რომელიც ღრმახევისთავის სამაროვანზე გაითხარა, მიეკუთვნება რკინის ფართო ათვისების ხანას. სამარხების უმეტესობა აღმოჩნდა IV სექტორში (ნახ. 76), მცირე ნაწილი — III[161] და II[162] სექტორებში.

სამარხები ძირითადად ქვაყუთს წარმოადგენს. დამხრობილია NW-დან SO-კენ, იშვიათ შემთხვევაში კი გადახრილია N-ით ან S-ით. ქვაყუთები სხვადასხვა ზომისაა. მათი ზომები მერყეობს 1,28 X 0,78 მ-დან 0,55 X 0,38 მ-მდე, სიღრმე — 0,6 მ-დან 0,3 მ-მდე. სამარხები შედგენილია ოთხი, ხუთი ან ექვსი თხელი ან სქელი ფილაქვისაგან და გადახურულია უმეტესად ერთი ან

[151] სამარხები №№ 84 (358), 100 (430).
[152] სამარხი № 127 (515).
[153] სამარხი № 95 (415).
[154] სამარხი 100 (431).
[155] სამარხი №126 (510).
[156] სამარხი № 126 (511).
[157] სამარხები №№85 (362), 98 (426), 100 (432), 101 (436, 437), 126 (512).
[158] სამარხები №№ 51 (246), 85 (363), 101 (438).
[159] სამარხები №№ 95 (416), 101 (439), 13 (448).
[160] სამარხები №№ 95 (417), 97 (423).
[161] სამარხები №№104, 105, 107-110.
[162] სამარხი № 38.

რამდენიმე ფილაქვით. ქვაყუთების ორმოში გამაგრების მიზნით სამარხის კედლებსა და ორმოს შორის ჩაწყობილია ქვები. სამარხები ინჰუმაციურია. უმეტესად დაკრძალულია ერთი, ორ შემთხვევაში კი — ორ-ორი მიცვალებული[163]. დაკრძალვის პოზა მხოლოდ ექვს სამარხში დადგინდა[164]. მიცვალებული დაკრძალულია მოხრილი კიდურებით მარჯვენა[165] ან მარცხენა[166] გვერდზე, თავით N-კენ ან NW-კენ.

ქვაყუთში ინვენტარი ძირითადად განლაგებულია მიცვალებულის სახის, გულმკერდისა და ქვედა კიდურების წინ.

№ 94 სამარხი აღმოჩნდა IV სექტორში მდებარე რკინის ფართო ათვისების ხანის № 4 ნაგებობის მიერ დაზიანებულ მტკვარ-არაქსის ორმოში. ორმოში უწესრიგოდ ჩაყრილი იყო რამდენიმე მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლები, ერთი თიხის ჭურჭელი, რკინის დანა და რკინის ღერაკი.

ქვაყუთების დიდი ნაწილი დანგრეულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს ან დაზიანებული და გაძარცულია ადრევე.

ამ ფენის თიხის ჭურჭელი უმეტესად ხელითაა ნაძერწი წვრილკენჭმინარევებიანი თიხისაგან. აქვს შავი, ნაცრისფერი, ლეგა-მონაცრისფრო ან ლეგა-მორუხო ფერის ზედაპირი. გვხვდება მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირიანი[167] და წითლადშეღებილი[168] ჭურჭელიც.

თიხის ჭურჭლის ფორმებიდან გვხვდება: დოქები და ხელადები[169], ცალყურა ქოთნები[170], პირგადაშლილი, პირშეზნექილი და სწორპირიანი ჯამები[171], ტოლჩები[172], კოჭობები[173], შვერილიანი ფიალა[174] და სხვ.

თიხის ჭურჭლის გარდა აღმოჩნდა: რკინის სატევრები (105, 116; ტაბ. XIV, XVI)[175], რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირები (ნახ. 94, 116, 178, 183, 200, 201; ტაბ. XXXII)[176], ბრინჯაოს ორფრთიანი და სამფრთიანი ისრისპირები (ნახ. 86, 183; ტაბ. IX, XXIX)[177], რკინის დანები (ნახ. 86, 90, 94, 155,

---

[163] სამარხები №№12, 18.

[164] სამარხები №№7, 11, 38, 88, 91, 105.

[165] სამარხები №№ 11, 38, 91, 105.

[166] სამარხები №№7, 88.

[167] სამარხი №106 (456).

[168] სამარხები №№ 108 (466), 133 (531), 135 (541).

[169] სამარხები №№ 4(117), 6(127), 7(135), 8(141), 10 (147), 11 (152), 20 (186), 24 (187-190), 31 (202), 36 (217), 38 (218), 88 (371), 104(449), 106(456), 107 (459), 108 (466), 109 (474), 112 (482), 138 (551, 552), (554, 556).

[170] სამარხები №№4 (118), 6(128), 7 (136), 8(142), 9 (146), 10 (148), 11 (153), 12(161), 18 (172), 22 (185), 38 (219), 41 (233), 63 (296), 88 (370), 94 (408), 104 (450), 106 (457), 107 (460). 108 (467), 112 (483), 131 (525), 134 (535), 135 (539, 540), (558-560, 567).

[171] სამარხები №№ 3 (113), 4 (119), 6 (129), 7 (137), 10 (149), 11 (154), 12 (162), 24 (190, 191), 31 (203), 32 (206), 34 (214), 38 (220), 41 (234), 104 (451), 107 (461), 108 (468), 109 (476), 111 (479), 134 (536), 136 (542, 543), 137 (547, 571).

[172] სამარხები №№ 10 (150), 13 (165), 38 (221), 104 (452).

[173] სამარხები №№ 6(130), 7(138), 10 (151), 11 (155), 12 (163), 17 (170), 18 (173, 174), 20 (181), 21 (184), 22 (186), 30 (201), 31 (204), 88 (372), 105 (454), 107 (462), 108 (469), 109 (475), 114 (479), 133 (531), 134 (537, 538), 135 (541), 136 (545, 546), (563).

[174] სამარხი № 104 (453).

[175] სამარხები №№ 24 (192), 38 (222),

[176] სამარხები №№ 11 (156), 38 (223), 108 (471), 137 (550), 138 ((553).

[177] სამარხები № 6 (132), 113 (484).

162, 178)[178], რიყის ქვისა და ქვაქვიშის სალესები (ნახ. 106, 155, 178; ტაბ. XV, XXIII[179]), ბრინჯაოს ძეწკვი რკინის თავხვია საკინძეებით (ნახ. 88, ტაბ. X)[180], ბრინჯაოს ფიბულა (ნახ. 105, ტაბ. XIV)[181], ბრინჯაოს მრგვალი, ოვალური და ბრტყელი მავთულისაგან დამზადებული სადა და ორნამენტირებული სამაჯურები[182], ბრტყელი ფირფიტოვანი და მავთულის სპირალურად დახვეული ბეჭდები (ნახ. 94, 174, 181; ტაბ. XXIX)[183] და სარდიონის, ნიქარის, ძვლის, ალებასტრის, ქარვის, მინის და მინისებური პასტის მძივები[184].

რკინის ფართო ათვისების ხანის სამარხებიდან ყველაზე ადრეულია და ძვ. წ. VII საუკუნით თარიღდება № 24 და № 38 სამარხები. ამ სამარხებში აღმოჩენილი რკინის სატევრები გავრცელებულია ქვემო ქართლსა და ჩრდილოეთ სომხეთში ძვ. წ. VIII—VII საუკუნეებში[185]. ძვ. წ. VI საუკუნით უნდა დათარიღდეს №6 ქვაყუთი, რომელშიც აღმოჩნდა სკვითური ტიპის ბრინჯაოს სამფრთიანი ისრისპირი, რკინის დანა, თიხის ოთხი ჭურჭელი და სარდიონის, მინისა და მინისებური პასტის მძივები. დანარჩენი სამარხები (№№ 2 — 4, 7 — 15, 17, 18, 20—22, 26, 30—32, 34, 36, 41, 50, 88, 94, 104—113, 131, 133—138) მასში მოპოვებული მასალის მიხედვით ძვ. წ. VII საუკუნის ბოლოთი და ძვ. წ. VI საუკუნით უნდა დათარიღდეს. ორმახევისთავის ამ ქრონოლოგიური ჯგუფის სამარხების სინქრონული და ამავე კულტურის წრეში შემავალი ძეგლებია: მუსი-იერის შაითან-დაღის, ახტალის[186], კაზრეთის[187], წოფის (სამარხების ერთი ნაწილი)[188], დმანისის[189], განთიადის (№№ 1—7 სამარხები)[190] და შორის (სამარხების ერთი ნაწილი)[191] სამაროვნები. ღრმახევისთავის სამარხების მსგავსი მასალაა აგრეთვე აღმოჩენილი თრელის[192], სამთავროსა[193] და ციხიანას სამაროვნებზე[194] და სხვ.

ამავე სამაროვანზე გაითხარა აქემენიდური პერიოდის სამარხები. სამარხები ძირითადად ქვაყუთებითაა წარმოდგენილი, გვხვდება ორმოსამარხებიც.

---

178 სამარხები №№ 6 (131), 8 (145), 11 (157), 88 (374), 94 (409), 108 (470).

179 სამარხები №№ 26 (196), 88 (375, 376), 108 (473).

180 სამარხი № 7 (139).

181 სამარხი № 24 (193).

182 სამარხები №№1(116), 4 (120), 8 (144), 11(158), 24 (194), 38 (224), 107 (463), 108 (472), 133 (532-534).

183 სამარხები №№ 11(159), 107(464), 111(481).

184 სამარხები №№ 4 (121), 6 (134), 7 (140), 11 (160), 32 (208), 107 (465), 110 (477).

185 რ. აბრამიშვილი, რკინის ათვისების საკითხისათვის აღმოსავლეთ საქართველოს ტერიტორიაზე, სსმმ. XXII-B, თბ., 1961, გვ. 369, 371.

186 J. De Morgan, Mission scientifique Au Caucase, Paris, 1889, გვ. 44-74.

187 მ. სინაურიძე, გ. გიუნაშვილი, კაზრეთის გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის სამარხები, სსმმ, XXXII — B, თბ., 1976, გვ. 96-104.

188 რ. აბრამიშვილი, წოფის სამაროვანი, ხელნაბეჭდი, გვ. 5, 6.

189 გ. ნიორაძე, დმანისის ნეკროპოლი და მისი ზოგიერთი თავისებურება, სსმმ, XIV-B, თბ., 1947, გვ. 1-56.

190 გ. ავალიშვილი, ქვემო ქართლი ძვ. წ. I ათასწლეულის I ნახევარში, თბ., 1974, გვ. 65-74.

191 ო თ. ტყეშელაშვილი, ფოლადაურის ხეობა, თბ., 1969, გვ. 26-70.

192 სამარხი №64.

193 სამარხი 213.

194 А. А. Нуцубидзе, Археологические раскопки в село Абано, საქართველოს არქეოლოგიის საკითხები, თბ., 1978, გვ. 65-71.

ქვაყუთები, ისევე როგორც წინარე ხანის სამარხები, შედგენილია ოთხი, ხუთი ან ექვსი ფილაქვებისაგან და უმეტესად გადახურულია ერთი ან რამდენიმე ფილაქვით. ორმოსამარხები[195], სადაც ორმოს კონტურის დაჭერა მოხერხდა, წარმოადგენს კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის სამარხებს. სამარხების ნაწილს ქვები აქვს ირგვლივ შემოწყობილი[196], ხოლო ნაწილი გადახურულია ქვის ფილებით[197] ან ქვაყრილით[198].

სამარხებში უმეტესად დაკრძალულია ერთი, იშვიათად კი ორი ან რამდენიმე[199] მიცვალებული.

სამარხებში მიცვალებულები დაკრძალულია მოხრილი კიდურებით მარჯვენა ან მარცხენა გვერდზე, თავით N-ით ან NW-ით.

აქემენიდური პერიოდით (ძვ. წ. V—IV სს.) თარიღდება №№ 1, 5, 16, 19, 29, 32, 35, 39, 40, 47—50, 55—62, 65—75, 78, 79, 89, 91—93, 114—118, 132 სამარხები.

ამ სამარხებში მოპოვებულია ცალყურა ქოთნები[200], სამტუჩა ხელადები[201], კოჭობები[202], ჭილები[203], პირმოყრილი ჯამები[204], ფიალები (ნახ. 79, 158; ტაბ. VII, XXIV)[205], მოხატული ჭურჭელი (ნახ. 158, ტაბ. XXIV)[206] და სხვ.

თიხის ჭურჭელი წინა ხანისაგან განსხვავებით გამომწვარია მორუხო-მონაცრისფროდ, მორუხო-მოწითალოდ, იშვიათ შემთხვევაში გვხვდება მოშავო-მონაცრისფრო ეგზემპლარებიც.

თიხის ჭურჭლის გარდა აღმოჩნდა: რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირები[207], რკინის მოხრილი დანები[208], სალესი ქვები[209], ბრინჯაოსა[210] და რკინის[211] სადა და ორნამენტირებული სამაჯურები, ვერცხლისა და ბრინჯაოს სასაფეთქლე რგოლები[212], ბრინჯაოს ძეწკვები, რკინისა და ბრინჯაოს საკინძეე-

---

195 სამარხები №№ 1, 5, 16, 29, 39, 40, 48, 58, 75, 89, 90.

196 სამარხები №№ 29, 75.

197 სამარხები №№ 1, 16, 58.

198 სამარხი № 90.

199 სამარხები №№ 40, 56, 66, 75, 78.

200 სამარხები №№ 1(101), 39(226), 50(241), 59(273), 61(286), 65(298, 299), 67 (303), 69 (311), 70 (320, 321), 71 (325), 73 (339), 75(347), 78(351, 352), 91 (381), 93 (399), 117 (505), 118 (506), 130 (521).

201 სამარხები №№57 (267), 59 (272), 62 (290), 70(319), 92 (390), 114 (489, 490), 115 (497).

202 სამარხები №№ 1 (105), 5 (122), 40 (229), 50 (242), 59 (274), 61 (287), 69(312),89 (377), 91 (383), 93 (401).

203 სამარხები №№ 16 (168), 28 (198), 56 (255), 58 (269).

204 სამარხები №№ 62 (291), 67 (305).

205 სამარხები №№ 1 (103), 91 (382).

206 სამარხი № 91 (384).

207 სამარხები №№ 60 (279), 71 (327), 74 (345), 93 (403).

208 სამარხები №№40 (231), 56 (256), 59 (275), 60 (280), 71 (326), 74 (344), 75 (348), 92 (392), 93 (402), 115 (499).

209 სამარხები №№ 40 (232), 60 (281).

210 სამარხები №№ 56 (258-260), 57 (267), 65 (300), 68 (309), 69 (314, 315), 73 (341), 92 (395), 114 (493, 494).

211 სამარხები №№ 1 (108, 109), 5 (124, 125), 57 (266), 58 (271), 59 (276), 60 (282, 283), 61 (288), 62 (293), 70 (323), 71 (328, 329), 74 (346), 79 (354), 89 (378), 91 (385), 92 (394), 93 (404), 115 (500), 132 (527).

212 სამარხები №№ 92 (396, 397), 114(492), 115(502).

ბით[213], ბრინჯაოს ფარაკიანი, სპირალური და დაწნული ბეჭდები (ნახ. 118, 126, 144, 158, 160; ტაბ. XVII, XVIII, XXII, XXIV, XXV)[214], სარდიონის, გიშრისა და მინისებური პასტის მძივები[215] და სხვ.

ზემოაღნიშნული პერიოდის ღრმახევისთავის მასალა ახლო პარალელებს პოულობს ახალსოფლის, კუმისის[216], გომარეთის[217], კამარახევის[218], თეთრი წყაროს[219], დაფნარისა[220] და სხვა მასალებთან.

ამავე ტერიტორიაზე გაითხარა რკინის ფართო ათვისების ხანის 11 ნაგებობა და ნაგებობის ნაშთები.

ნაგებობის ნაწილი დანგრეულია მომდევნო პერიოდის სამარხების აგებისას ან დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს.

აღნიშნული ნაგებობებიდან შედარებით კარგადაა დაცული №№ 1, 3, 4 და 5 შენობები (ნახ. 67—74; ტაბ. VI).

ნაგებობები წარმოადგენს ოთხკუთხა ფორმის ერთოთახიან ნახევრადმიწურებს. ძირითადად დამხრობილია NW-დან SO-კენ. კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. ნაგებობებს ბანური გადახურვა უნდა ჰქონოდა. კედლებში შემორჩენილია გადახურვის დამჭერი ვერტიკალურად მდგარი ძელების ანაბეჭდები[221]. იატაკი ძირითადად თიხატკეპნილია, ერთ შემთხვევაში კი ღორღნარევი მიწითაა მოტკეპნილი[222]. თიხატკეპნილი იატაკი ნაწილობრივ მოფენილია ქვის ფილებით[223]. ორ შემთხვევაში ნაგებობას შესასვლელი სამხრეთიდან აქვს[224]. ზოგიერთ ნაგებობაში დადასტურდა პურის საცხობი ღუმელი[225], ფლეთილი ქვებით ნაგები სამეურნეო დანიშნულების სათავსო[226], იატაკში ჩადგმული სანაყი[227], ხოლო № 1 ნაგებობაში აღმოჩნდა თიხის მოტკეპნილი ბაქანი, ნაცრით სავსე მცირე ზომის წრიული ფორმის ორმოები და მსხლისებური მოყვანილობის დიდი ზომის სამეურნეო დანიშნულების ორმო.

ნაგებობის ძირითადი მასალა კერამიკაა. თიხის ჭურჭელი დამზადებულია

---

[213] სამარხები №№ 5(126), 56(257), 60(284), 65(301), 73(340), 92(393), 114(491).

[214] სამარხები №№ 39 (228), 56 (262), 73 (342), 91 (388), 93 (405),

[215] სამარხები №№ 16 (169), 55(253), 57 (268), 60 (285), 61 (289), 62 (295), 68(310), 69(318), 71 (330), 75 (350), 89(380), 91 (389), 92 (398), 114(496), 115 (503), 132, (530).

[216] Ц. О. Давлианидзе, О некоторых неопубликованных материалах раннеантичной эпохи из Юго-вост. Грузии. Античные памятники Колхиды и Иберии, КС 151, М., 1977, с. 122-126.

[217] ც. დავლიანიძე, სოფ. გომარეთში ჩატარებული დაზვერვითი არქეოლოგიური გათხრების მოკლე ანგარიში, სსმაე, V, თბ., 1977, გვ. 84-102.

[218] რ. რამიშვილი, კამარახევის სამაროვანი, მსკა II, თბ., 1959, გვ. 5-52; მცხეთა II, თბ., 1978, გვ. 105, 109.

[219] ა. ბოხოჩაძე, ადრეანტიკური ხანის სამარხები თეთრი წყაროს მახლობლად, მსკა III, თბ., 1963, გვ. 27-37.

[220] Н. Кигурадзе, Дапнарский могильник, Тб., 1976, с. 14-60.

[221] ნაგებობები №№ 1, 4.

[222] ნაგებობა № 5.

[223] ნაგებობა № 1.

[224] ნაგებობები №№ 1, 5.

[225] ნაგებობები №№ 1, 8.

[226] ნაგებობები №№ 1, 5.

[227] ნაგებობები №№ 1, 5.

ჩარხზე მქისე წვრილკენჭნარევი თიხისაგან ან ხელითაა ნაძერწი. ჭურჭელი უმეტესად ლეგა-მოშავო ან ნაცრისფერია. გვხვდება წითელზედაპირიანი[228] და წითლადშეღებილი[229] ნატეხებიც. № 5 ნაგებობაში გამოიყო ოთხმოცდაათამდე თიხის ჭურჭელი. №№ 1, 3, დ 4 ნაგებობებში აღმოჩნდა მცირეოდენი თიხის ჭურჭლის ნატეხები. № 5 ნაგებობის ჭურჭელი უმეტესად დიდი ზომისაა, გვხვდება ქვევრი, ჩაფი, დერგი, ქოთანი, ხელადა, ჯამი და სხვ. მათი დიდი ნაწილი ორნამენტირებულია. ორნამენტი ძირითადად დატანილია ამოღარვის, ჭდევისა და გაპრიალების ტექნიკით.

№ 5 სათავსოში მოპოვებული მასალის ერთი ნაწილი დიდ მსგავსებას იჩენს ამავე ტერიტორიაზე შესწავლილი რკინის ფართო ათვისების ხანის სამარხების მასალასთან და მათი სინქრონული უნდა იყოს. სავარაუდოა, რომ ამ ხანისაა №№ 1, 3 და 4 ნაგებობებიც.

ღრმახევისთავის აღნიშნული ნაგებობები მშენებლობის ტექნიკითა და სხვა ელემენტებით ანალოგებს პოულობს აღმოსავლეთ საქართველოში გამოვლენილ ნამოსახლარი ბორცვების ნაგებობებთან (თრელიგორები[230], ხოვლე[231], სამთავრო, ნარეკვავი[232] და სხვ.), მაგრამ მათგან განსხვავდება დასახლების ტიპით.

---

[228] ნაგებობა № 1 (1, 2).

[229] ნაგებობა № 5 (82).

[230] რ. ა ბ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, დიდი თბილისის არქეოლოგიური ექსპედიციის ძირითადი შედეგები, თბილისი 1, თბ., 1978, გვ. 12.

[231] გ. ც ქ ი ტ ი შ ვ ი ლ ი, ხოვლეგორელთა საშინაო ყოფა და მეურნეობა, ისტორიის ინსტიტუტის წყაროთმცოდნეობის და ისტორიული გეოგრაფიის განყოფილების II სამეცნიერო სესიის მოხსენებათა ანოტაციები, თბ., 1964.

[232] მცხეთა II, თბ., 1978, გვ. 109-119.

ენეოლით-ადრებრინჯაოს ხანის ძეგლების კატალოგი

ორმო № 1 — აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 7/10 კვადრატში. ორმო ოვალური ფორმისაა. მისი დიამეტრი უდრის 3 მ, სიღრმე-1 მ. ორმოში არქეოლოგიური მასალა არ აღმოჩენილა.

ორმო № 2 — აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 6/7,6 კვადრატებში. ორმოს დასავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი დიამეტრი უდრის 0,90 მ, სიღრმე—0,75 მ. მასში არქეოლოგიური მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 3—აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 6/3 კვადრატში. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. მისი დიამეტრი უდრის 0,80 მ, სიღრმე — 0,70 მ. ორმოში არქეოლოგიური მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 4 (ნახ. 2). — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფაროთბის 6/7 კვადრატში. ორმოს დასავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. მისი დიამეტრი უდრის 0,80 მ, სიღრმე—1 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 1—26) და ობსიდიანის ანატკეცები (№ 27).

1. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხი—ლეგა-მორუხო ნაპრიალები ზედაპირით, შავი ნაპრიალები გარეპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

2. ბადიის პირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შავპრიალა გარეპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

3. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

4. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი—ლეგა-მორუხო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

5. სხვადასხვა ჭურჭლის პირის ნატეხები (5 ცალი) — რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

6. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, ასეთივე ფერის მოგლუვებული შიდაპირითა და სილანარევი მოყავისფრო კეცით.

7. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

8. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი—მორუხო-მოჩალისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის სილანარევი კეცით.

9. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპი-

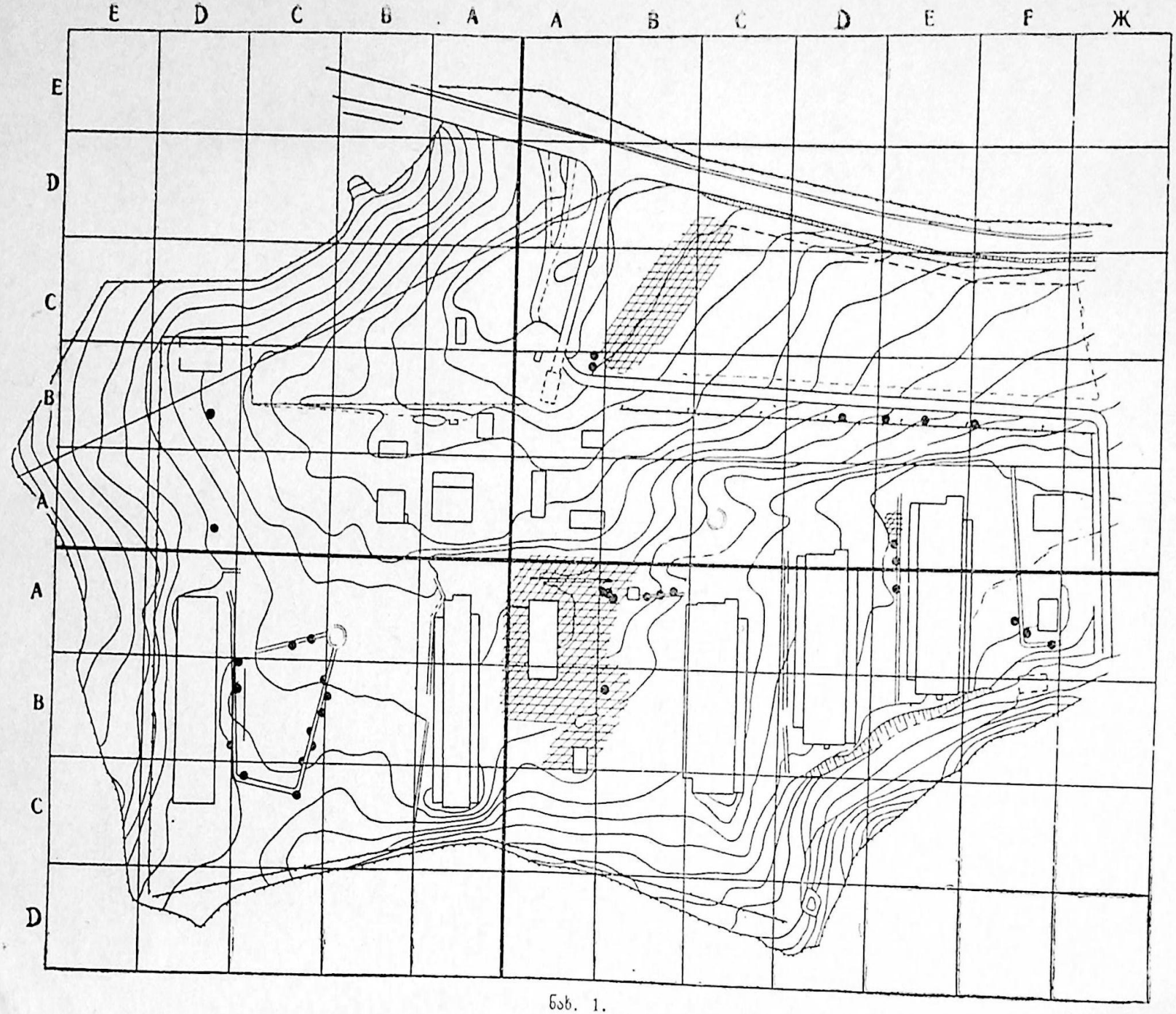

Бзв. 1.

რით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო სილანარევი კეცით.

10. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი—ლეგა-მოშავო ნაპრიალები ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

11. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა-მორუხო ხაოიანი შიდაპირითა და მოყავისფრო მჭისე კეცით.

12. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოშავო მჭისე კეცით.

13. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—ლეგა-მორუხო ხაოიანი ზედაპირით, შავი ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

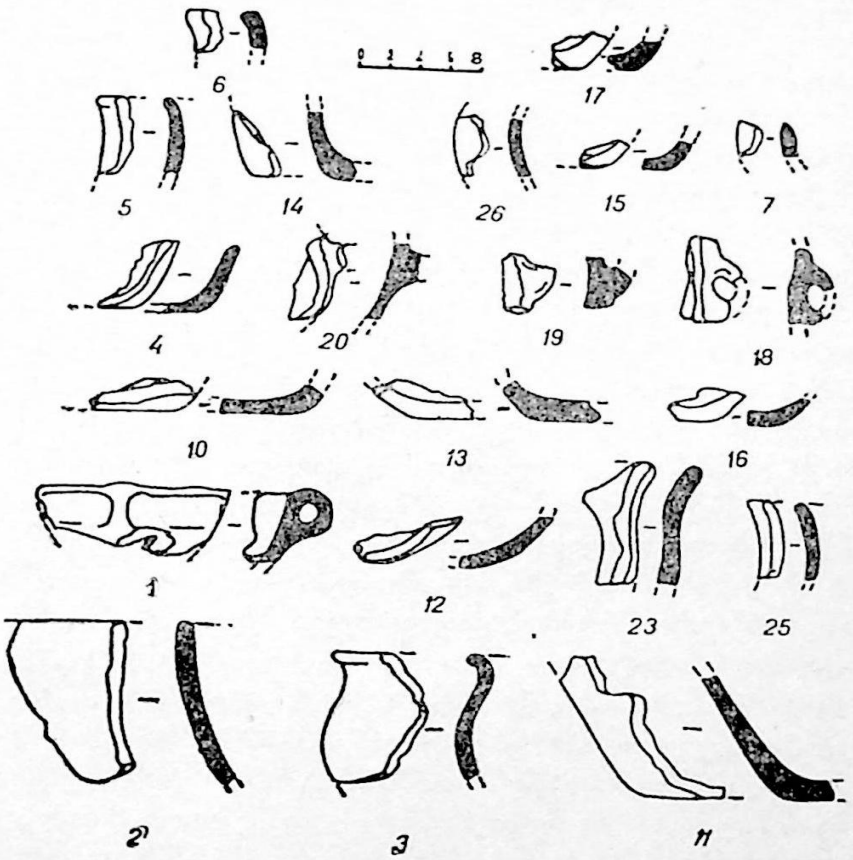

ნახ. 2.

14. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოჩალისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

15. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

16. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოყავისფრო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით.

17. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

18—20. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მჭისე კაცით.

21. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

22. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (4 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა მორუხო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

23. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (12 ცალი) — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, ლეგამოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

24. სხვადასხვა ჭურჭლის ნატეხები (10 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

25. თიხის ჭურჭლის პიგ-გვერდის ნატეხი—ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

26. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (5 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

27. ობსიდიანის ანატკეცები (7 ცალი).

ო რ მ ო № 5 — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 9/7,8 კვადრატში. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს გეგმაში წრიული ფორმა ჰქონდა, კედლები სწორი. მისი დიამეტრი უდრის—0,9 მ, სიღრმე—0,82 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხი (№ 28), ობსიდიანის ანატკეცი (№ 29) და ცხოველის ძვალი.

28. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

29. ობსიდიანის ანატკეცი.

ო რ მ ო № 6 (ნახ. 3). — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 8/7 კვადრატში. მისი აღმოსავლეთი მხარე დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო გეგმაში მსხლის ფორმისაა. მისი ძირის დიამეტრი უდრის 1,15 მ, სიღრმე—1,3 მ. ორმოში აღმოჩნდა კერამიკული მასალა (№№ 30—48), ბათქაშის ნატეხები (№ 49), რიყის ქვის სანაყი (№ 50), ობსიდიანის ისრისპირი (№ 51), ობსიდიანის იარაღი (№ 52), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 53) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის, ღორის, ძროხისა და კეთილშობილი ირმის ძვლები.

30. ქილა — შავი ნაპრიალები ზედაპირით. ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

31. ბადიის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის გარეპირითა და მოყავისფრო მჭისე კეცით.

32. ბადიის პირ-გვერდის ნატეხი—მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი ნაპრიალები გარეპირითა და მოშავო-მოვარდისფრო მჭისე კეცით.

33. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — შავი ნაპრიალები ზედაპირით. ლეგა-მორუხო ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

34. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (2 ცალი) — შავი ხაპრიალები ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

35. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის სილანარევი კეცით.

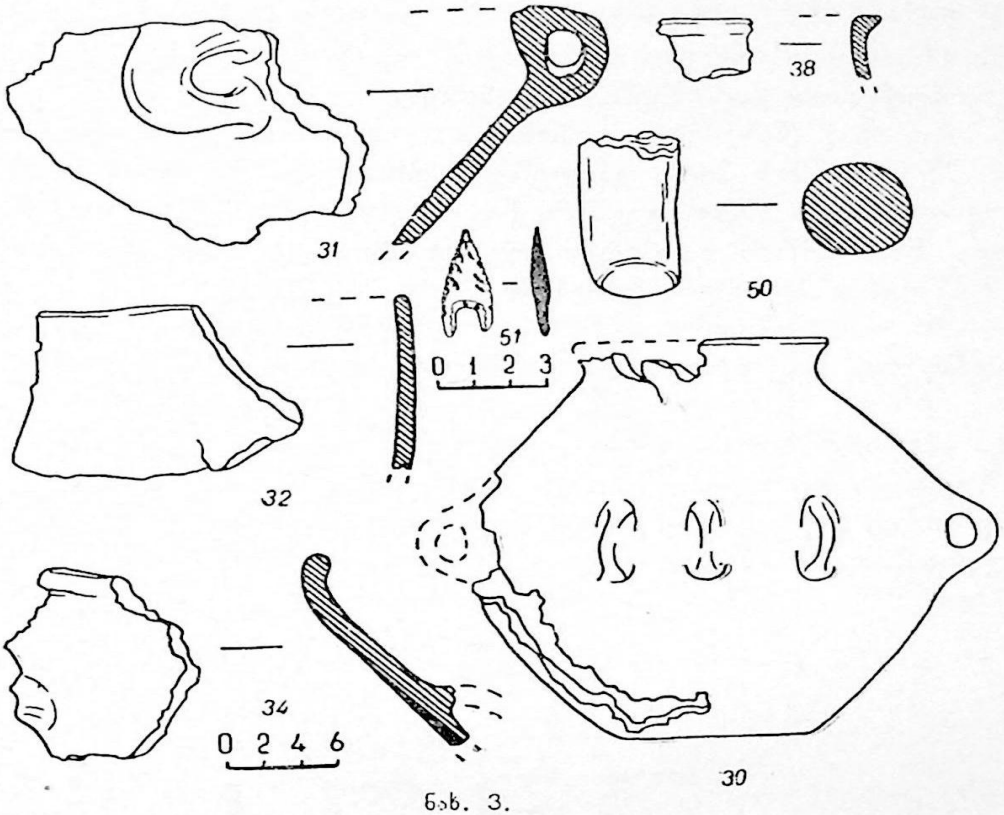

ნახ. 3.

36. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

37. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (16 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მჭისე კეცით.

38. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის სილანარევი კეცით.

39. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

40—42. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (24 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით, მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

43. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოშავო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოშავო მჭისე კეცით.

44—47. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (4 ცალი) — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, რუხი მოვარდისფრო შიდაპირითა და მოშავო-მოვარდისფრო მჭისე კეცით.

48. სხვადასხვა ჭურჭლის ნატეხები (20 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

49. ბათქაშის ნატეხები (9 ცალი) — მორუხო-მოყავისფროდ გამომწვარი. დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

50. რიყის ქვის სანაყი.

51. ობსიდიანის ისრისპირი.

52. ობსიდიანის იარაღი (6 ცალი).

53. ობსიდიანის ანატკეცები (22 ცალი).

ორმო № 7 (ნახ. 4) — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 6/7 კვადრატში, მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილში, რომელმაც დააზიანა მისი დასავლეთი მხარე. ორმოს გეგმაში წრიული ფორმა აქვს, პირისკენ ოდნავ ვიწროვდება. მისი ძირის დიამეტრი უდრის 0,8 მ, სიღრმე — 0,65 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 54—59).

54—56. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ნაცრისფერი მოგლუვებული შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

57. პატარა ზომის თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის სილანარევი კეცით.

58. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა ხაოიანი შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო სილანარევი კეცით.

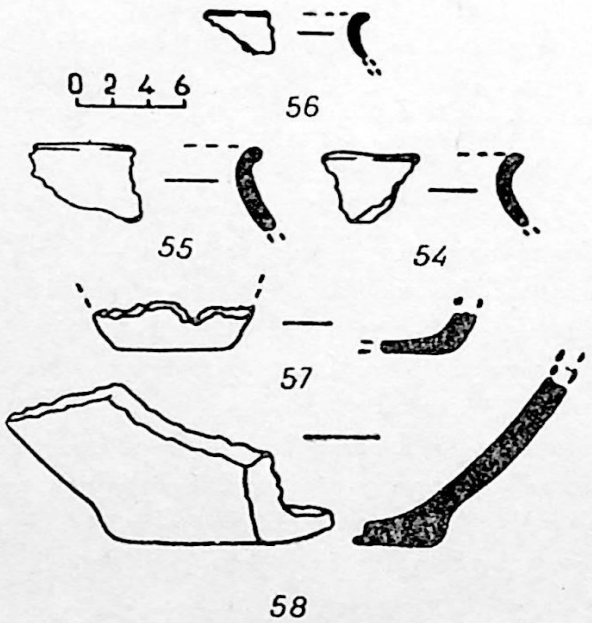

ნახ. 4.

59. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მოვარდისფრო მჭისე კეცით.

ორმო № 8 — აღმოჩნდა II სექტორის AB ფართობის 3/1,2 კვადრატებში. მშენებლობის მიერ გავლებულ თხრილში, რომელმაც დააზიანა მისი

უდიდესი ნაწილი. დარჩენილი ნაწილის გაწმენდის შემდეგ ორმოში მასალა არ აღმოჩენილა.

ო რ მ ო № 9 (ნახ. 5) — აღმოჩნდა II სექტორის AB ფართობის 2/3 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული. მასში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხი (№ 60) და ცხოველის ძვლები, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

60. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხი — რუხი-მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით. მოჩალისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოვარდისფრო მქისე კეცით.

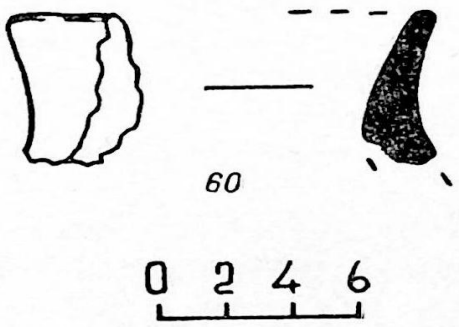

ნახ. 5.

ო რ მ ო № 10 (ნახ. 6) — აღმოჩნდა II სექტორის AB ფართობის 6/9, 10 კვადრატებში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. მასში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 61—64) და ცხოველთა ძვლები, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

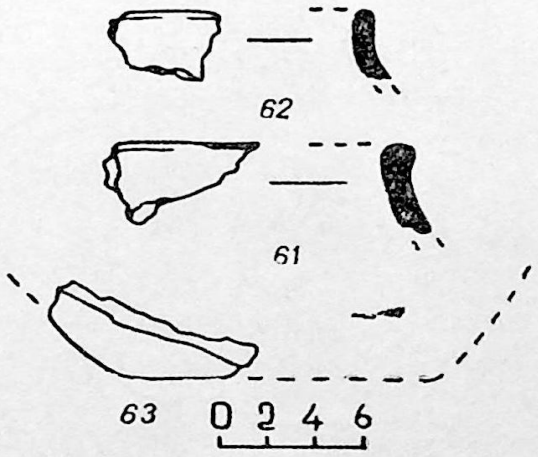

ნახ. 6.

61. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო ხაოიანი შიდაპირითა და მოყავისფრო მჭისე კეცით.

62. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ნაცრისფერი ხაოიანი შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

63. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და რუხი-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

64. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით. ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და რუხი მოყავისფრო კეცით. დამზადებულია სილანარევი თიხისაგან.

ორმო № 11 (ნახ. 7, 8) აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 8/7,8 კვადრატებში. ორმოს შუა ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს, მისი ძირის დიამეტრი უდრის 2 მ, სიღრმე — 0,85 მ. ორმოს პირი მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,30 მ-ზე მდებარეობდა. ორმოში აღმონჩდა თიხის ჭურჭლის ფრაგმენტები (№№ 65—82), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 83) და ირმის, ძროხის და ძაღლის ძვლები.

65. დერგი — შავპრიალა ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

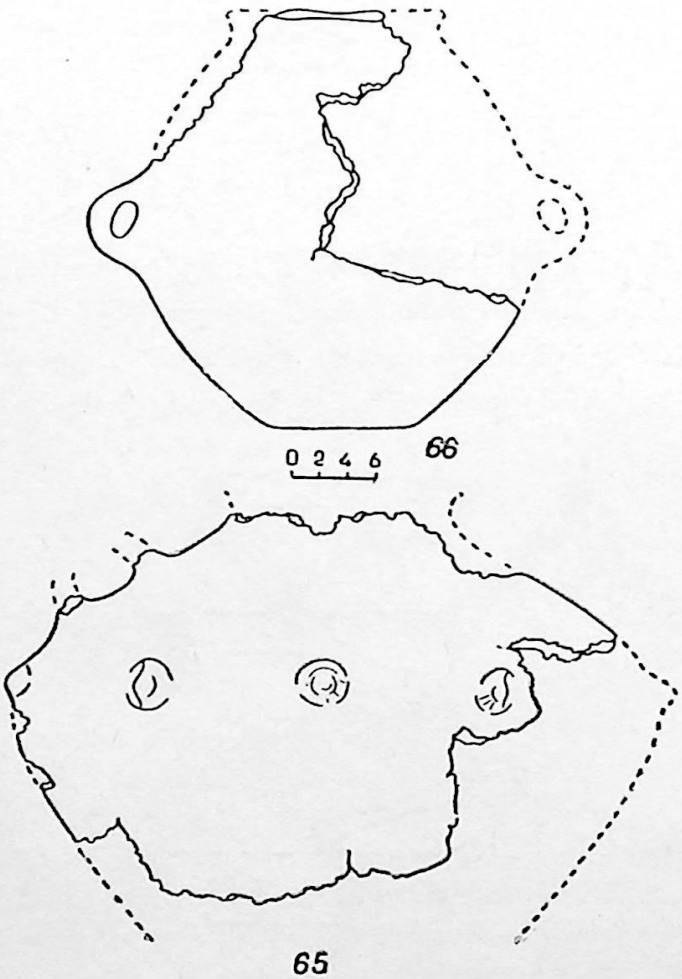

ნახ. 7.

66. ქილა—არათანაბრად გამომწვარი, მოშავო-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

67. ქილა—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

68. ქილა—არათანაბრად გამომწვარი, მოშავო-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და სილანარევი ასეთივე ფერის კეცით.

69. ქილა—არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოყავისფრო მჭისე კეცით. კეცში შეიმჩნევა თეთრი ჩანართები.

70. ქილის პირ-გვერდის ფრაგმენტი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. კეცში შეიმჩნევა თეთრი ჩანართები.

71. თიხის ჭურჭლის ფრაგმენტები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. კეცში შეიმჩნევა წვრილი თეთრი ჩანართები.

72. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (5 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მჭისე კეცით. კეცში შეიმჩნევა თეთრი ჩანართები.

73. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ფრაგმენტი — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

74. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ფრაგმენტი-შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მჭისე კეცით.

75. ჯამის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. კეცში ჩართულია თეთრი ჩანართები.

76. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (4 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

77. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით.

78. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

79, 80. თიხის ყურის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

81. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — რუხი ნაპრიალები ზედაპირით, ნაცრისფერი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

82. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — შავპრიალა ზედაპირით, მონაცრისფრო-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით.

83. ობსიდიანის ანატკეცები (8 ცალი).

ორმო № 12 — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 9,10/7,8 კვადრატებში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული. გაწმენდის შემდეგ ორმოში არქეოლოგიური მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 13 ნახ. 9 — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 8/10 კვადრატში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავ-

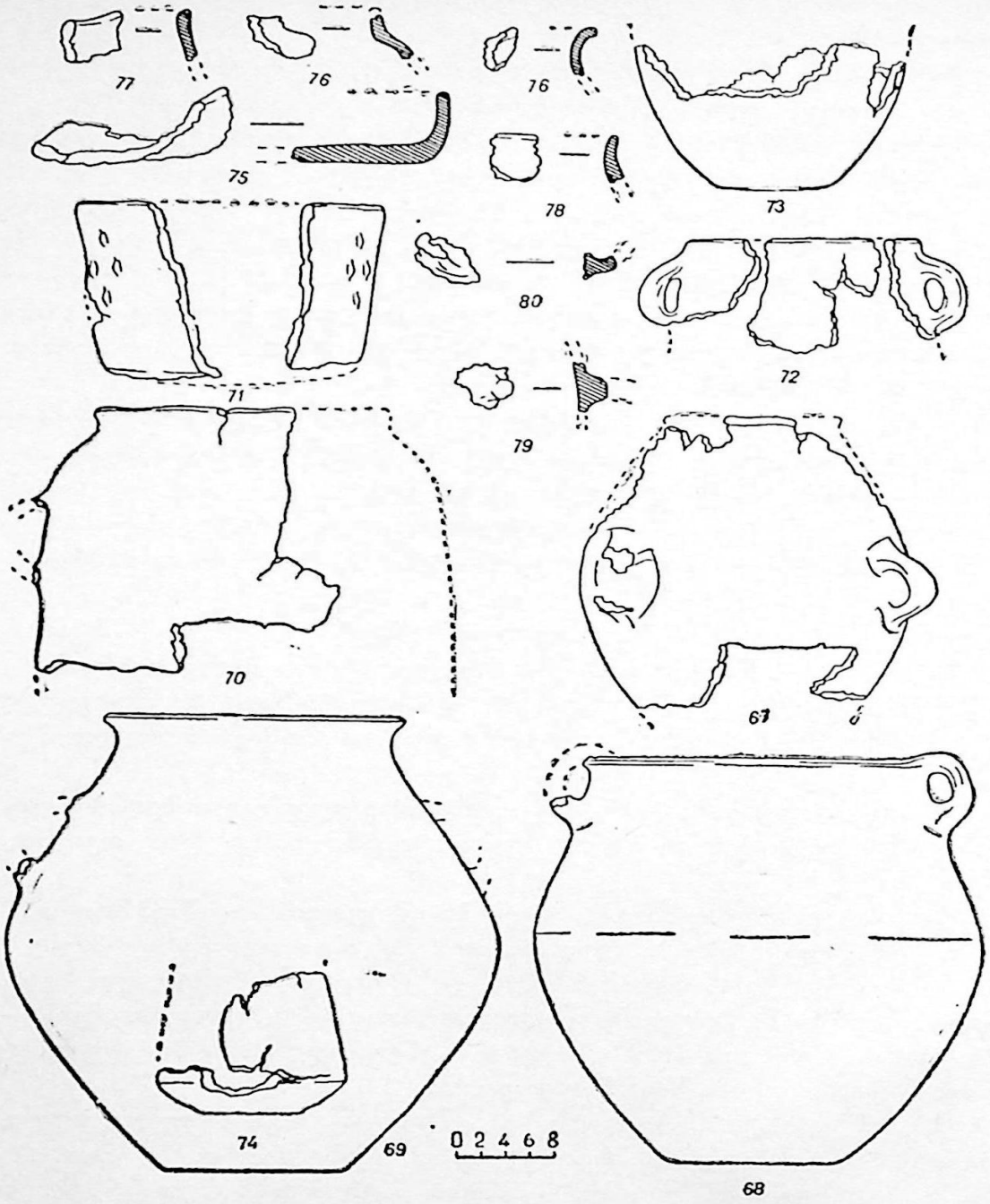

ნახ. 8.

ლებულ თხრილს. მისი დიამეტრი უდრის 0,7 მ, სიღრმე — 0,96 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 84—90), ბათქაშის ნატეხი (№ 91), რიყის ქვის სანაყი (№ 92) და ძროხისა და წვრილფეხა რქოსანის ძვლის ფრაგმენტები.

84. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი—მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედა-

პირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

85. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — მოშავო-მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

86. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

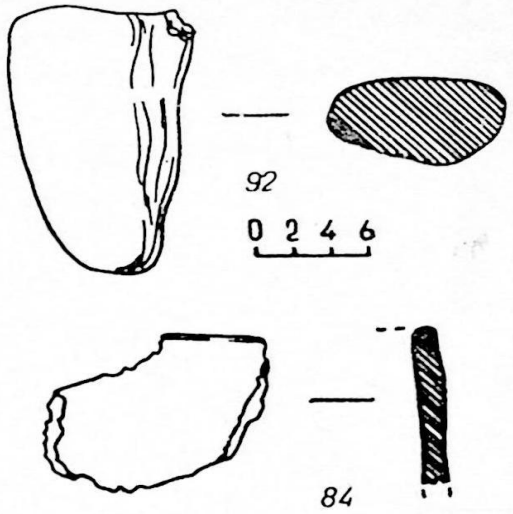

ნახ. 9.

87. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (11 ცალი) — მორუხო-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

88. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (4 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

89. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — მორუხო-მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

90. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (12 ცალი) — მორუხო-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

91. ბათქაშის ნატეხი — მორუხო-მოჩალისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

92. რიყის ქვის სანაყი.

ო რ მ ო № 14 (ნახ. 10). აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 9,10/1,2 კვადრატებში. ორმოს ცენტრალური ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებული თხრილს. მისი დიამეტრი უდრის 1,7 მ, სიღრმე — 0,6 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭელი (№№ 93—102), ობსიდიანის ანატკეცი (№ 103) და ირმის რქა (№ 104).

93. დერგის ფრაგმენტები (13 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით, რუხი-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მჭისე კეცით.

94. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (17 ცალი)— არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით,

მორუხო-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია სილანარევი თიხისაგან.

95. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (2 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ლეგა-მოვარდისფრო მჭისე კეცით.

96. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (23 ცალი)— შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

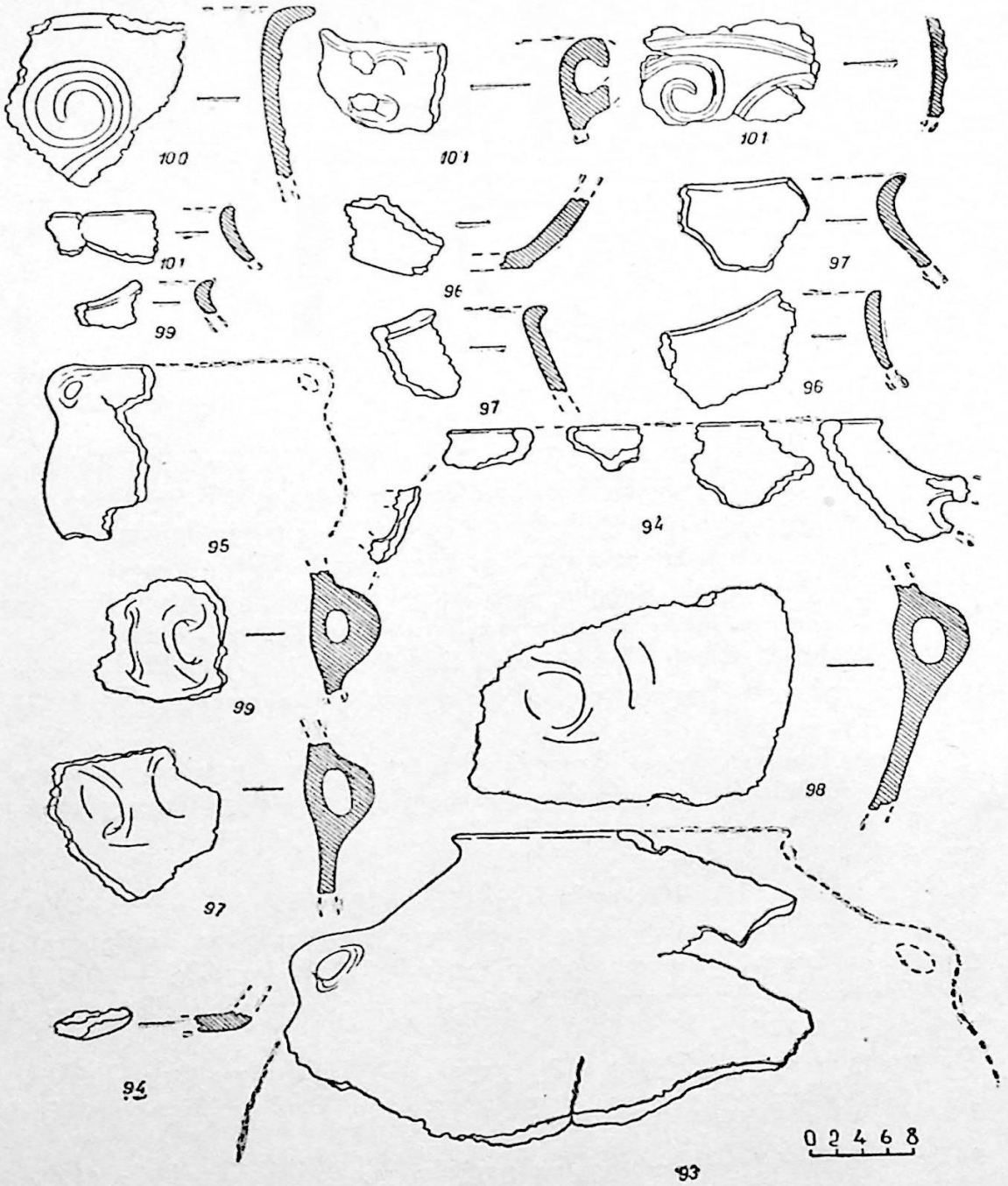

ნახ. 10.

97. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (40 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მო'შავო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

98. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (9 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მო'შავო-მოვარდისფრო მჭისე კეცით.

99. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (16 ცალი) — ლეგა-მორუხო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

100. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—შავპრიალა ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით, სათვალისებური ორნამენტით.

101. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (50 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოწითალო-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

102. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (11 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო შიდაპირითა და ლეგა-მოვარდისფრო კეცით. დამზადებულია სილანარევი თიხისაგან.

103. ობსიდიანის ანატკეცი.

104. ირმის რქა.

ო რ მ ო № 15 (ნახ. 11). — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 1,2/4 კვადრატებში. ორმოს ჩრდილოეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს პირი მდებარეობდა მიწის თანამედროვე ზედაპირზე, მისი დიამეტრი უდრის 0,6 მ, ძირის — 1,2 მ, სიღრმე — 1,30 მ. ორმოში შეიმჩნეოდა ცეცხლის კვალი. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 105—120), ობსიდიანის საფხეკი (№ 121) და ცხოველის ძვლის ფრაგმენტი, რომლის განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

105. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის ყელ-პირ-გვერდის ნატეხები — მოჩალისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მოჩალისფრო-მონაცრისფრო კეცით.

ჭურჭელი დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

106. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხი—მოჩალისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მცენარეულჩანართებიანი მოწითალო კეცით.

107. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის ნატეხები (3 ცალი) — მოჩალისფროდ გამომწვარი. დამზადებულია მცენარეული და წვრილკენჭნარევი თიხისაგან.

108. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის ნატეხები (20 ცალი) — მოჩალისფროდ გამომწვარი. ჭურჭელი დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

109. ხუფის ნატეხები (2 ცალი) — მოჩალისფროდ გამომწვარი მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან. თიხაში შეიმჩნევა პატარა ზომის ობსიდიანის ნატეხი.

110. ქოთანი — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. შიდაპირზე სარჩულს ქვემოთ ეტყობა ქსოვილის ანაბეჭდი.

111. ფიალა—პატარა ზომის, მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, გარეპირითა და წვრილკენჭნარევი ასეთივე ფერის კეცით.

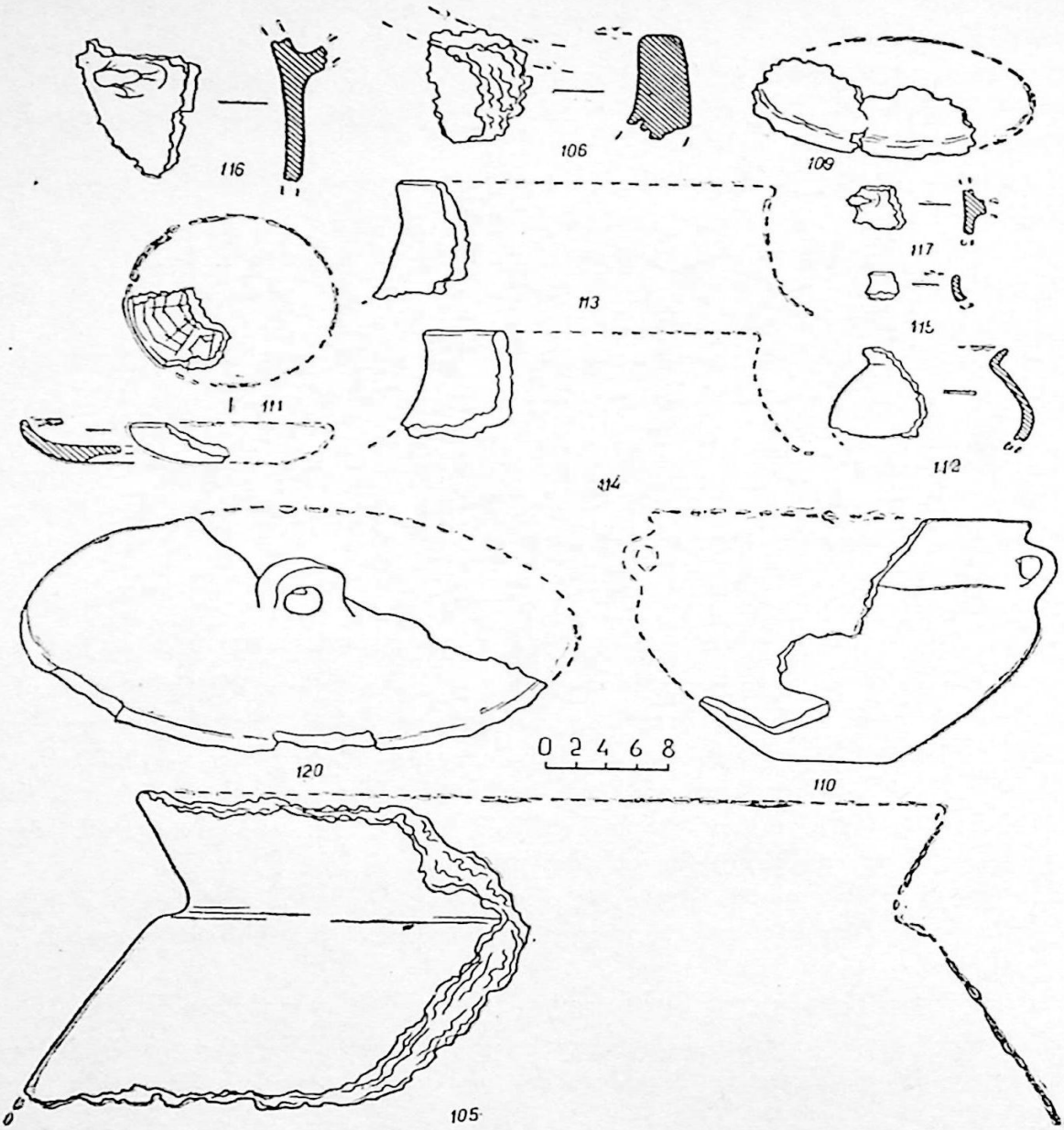

ნახ. 11.

112. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხები (5 ცალი)—მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. სარჩულის შიგნით შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

113. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (4 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და მჭისე კეცით.

114. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მორუხო-მოწითალო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

115. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

116. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (11 ცალი) — მორუხო-მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მსხვილკენჭნარევი მორუხო კეცით. შიდაპირზე ანგობირებულია.

117. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — მოჩალისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

118. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

119. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

120. ხუფი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

121. ობსიდიანის საფხეკი.

ორმო № 16 (ნახ. 2). — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 1/5,6 კვადრატებში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია გვიანი ხანის სამარხსა და მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს, დასავლეთი ნაწილი კი — ხელუხლებელი იყო. ორმოს სიღრმე უდრიდა 0,6 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 12—124), ადამიანის ნეკნის ძვალი, ფალანგები (4 ცალი) და ძვლის 5 ნატეხი, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

122. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

123. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მოშავოდ გამომწვარი.

124. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

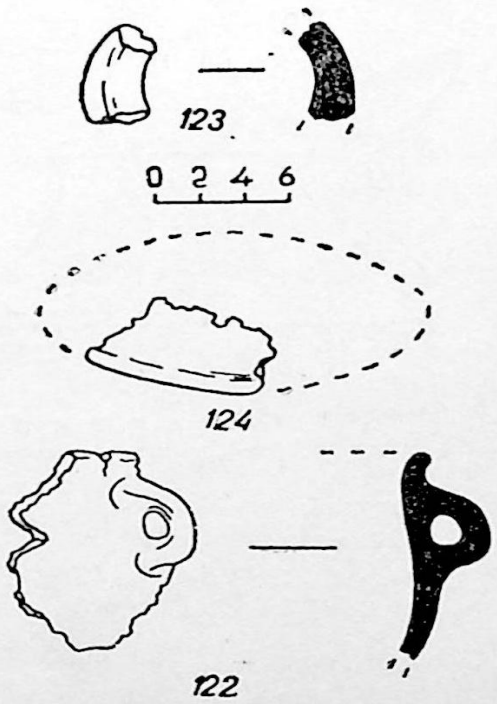

ნახ. 12.

ორმო № 17 (ნახ. 13). — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 2,3/7 კვადრატებში. ორმოს ჩრდილოეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 125—132), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 133) და ძროხის ძვლები.

125. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

126. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და მსხვილკენჭნარევი მოყავისფრო კეცით.

127. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

128. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

129. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოვარდისფროდ გამომწვარი.

130. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

131. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, მოვარდისფრო-მოწითალო ნაპრალები შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

132. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

133. ობსიდიანის ანატკეცები (4 ცალი).

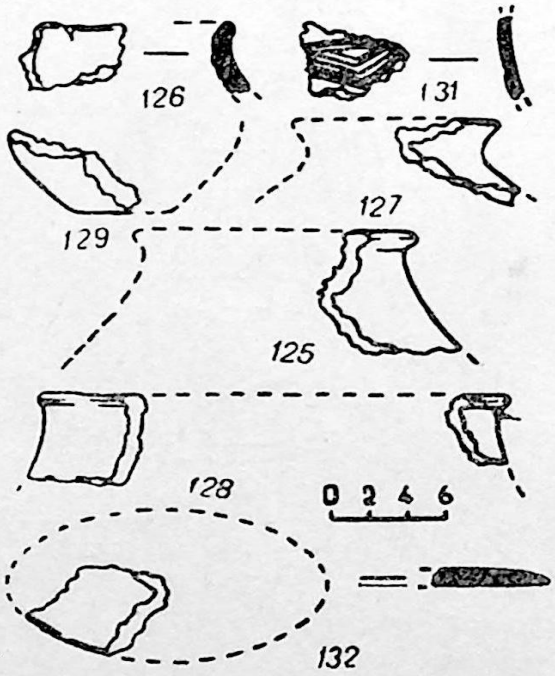

ნახ. 13.

ორმო № 18 — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 2, 3/9, 10 კვადრატებში, ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული. მასში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ერთი ნატეხი (№ 34) და ღორისა და გოჭის ძვლები.

134. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოჩალისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

ორმო № 19 (ნახ. 14) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 3/2 კვადრატში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. მისი ძირის დიამეტრი უდრის 1,1 მ, სიღრმე 1,6 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (135).

135. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (4 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით. ლეგა-მოშავო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

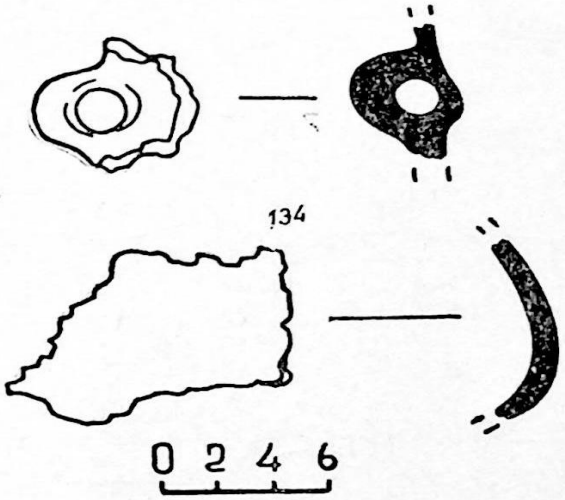

ნახ 14.

ორმო № 21 (ნახ. 15) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 3,4/5 კვადრატში. ორმოს ცენტრალური ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს პირი მდებარეობს მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,5 მ სიღრმეზე. ორმოს ოვალური ფორმა ჰქონდა. მისი დიამეტრი უდრის 1,15 მ, სიღრმე — 0,7 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის (№№ 136—157) და ბათქაშის ნატეხები (158) და ძროხისა და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

136. ქოთნის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

137. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

138. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

139. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

140. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

141—145. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (5 ცალი) — არათანაბრად

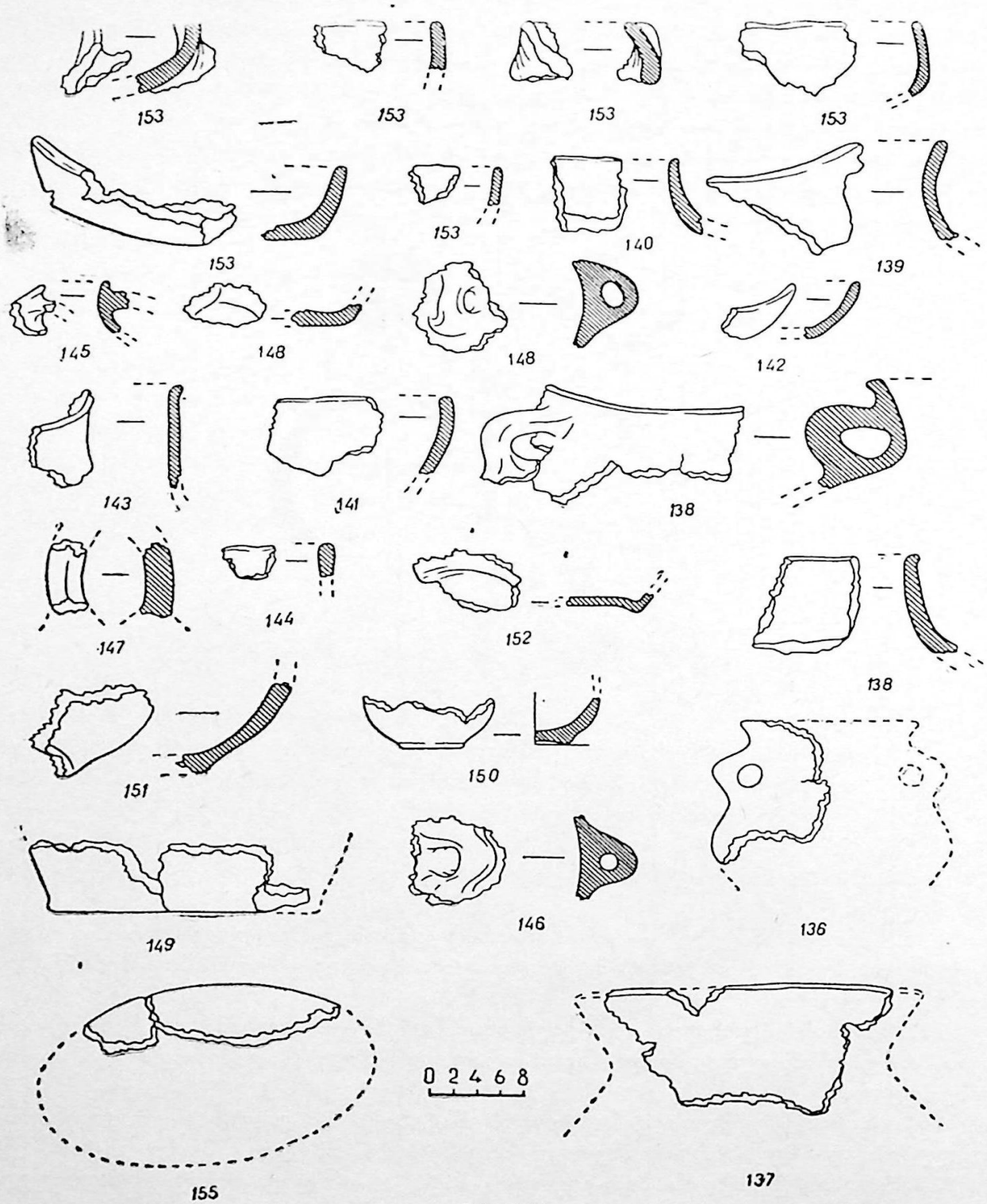

ნახ. 15.

გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მჭისე კეცით.

146. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

147. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მოშავოდ გამომწვარი.

148. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდ-ძირის ნატეხები (5 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით. სარჩულზე შიდა მხარეს შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

149. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

150. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—ლეგა მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და წვრილკენჭნარევი მოყავისფრო კეცით.

151. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კენჭნარევი კეცით. შიდაპირზე შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

152. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

153. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ჯამის (13 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი. ლეგა-მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და შავი მჭისე კეცით.

154. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

155. ხუფის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

156. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

157. სხვადასხვა ჭურჭლის ნატეხები (40 ცალი, — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

158. ბათქაშის ნატეხები (3 ცალი) — მორუხო-მოჩალისფროდ გამომწვარი, მცენარეულჩანართებიანი — კეცით.

ო რ მ ო № 22 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1,2/5,6 კვადრატებში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩენილა.

ო რ მ ო № 23 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1,2/8 კვადრატებში. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 80 სმ-ია, დიამეტრი 1,3 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 159), ბათქაშის ნატეხი (№ 160), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 161) და ცხოველის ძვლები, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

159. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (10 ცალი) — მორუხო-მო-

ყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

160. ბათქაშის ნატეხი.

161. ობსიდიანის ანატკეცები (4 ცალი).

ორმო № 24 (ნახ. 16). — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1,2/9,10 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხრეთი ნაწილი. ორმოს აქვს წაგრძელებული ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიღრმეა 70 სმ, სიგრძე — 1,10 მ, სიგანე — 60 სმ. ორმოში აღმოჩნდა: თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 162—167) და ცხოველის ძვლები, რომელთა განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

162. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული შიდაპირითა და მორუხო-მოშავო მჭისე კეცით.

163. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

164. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (5 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მოშავო მჭისე კეცით.

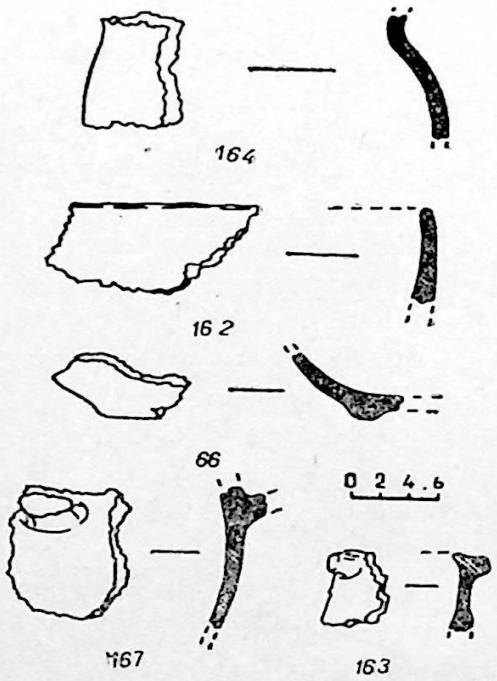

ნახ. 16.

165. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

166. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით

167. ხუფის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

ორმო № 25 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 2/6,7 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს ჩრდილოეთი ნაწილი. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 26 (ნახ. 17) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 1/5 კვადრატში. ორმოს ცენტრალური ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი პირი მდებარეობს მიწის თანამედროვე ზედაპირზე. ორმოს დიამეტრი უდრის 1,80 მ, სიღრმე — 0,80 მ. მასში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 168—172), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 189) და ძროხის ძვლები.

168. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა ხაოიანი შიდაპირითა და კენწნარევი შავი კეცით. სარჩულის შიგნით ეტყობა ქსოვილის ანაბეჭდი.

169. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირით და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

170. თიხის ჭურჭლის ძარ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

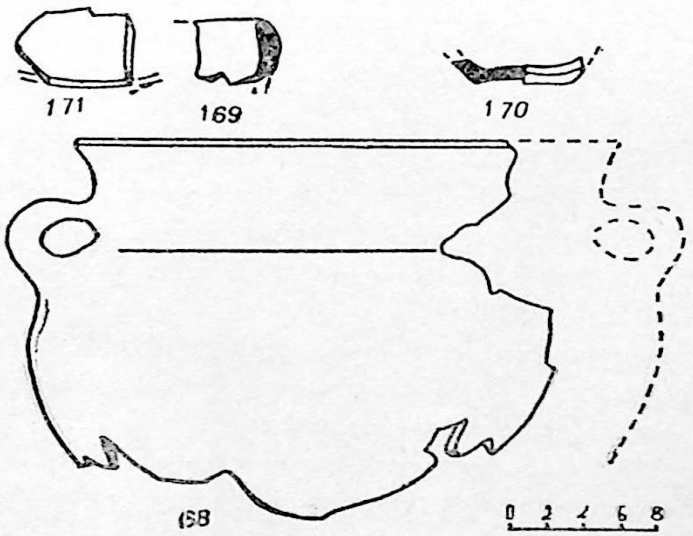

ნახ. 17.

171. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

172. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (8 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

173. ობსიდიანის ანატკეცები (2 ცალი).

ორმო № 27 (ნახ. 18), — აღმოჩნდა II სექტორის AA ფართობის 7,8/5 კვადრატებში, ორმო წრიული ფორმისაა. ორმოს პირი მიწის თანამედ-

როვე ზედაპირზე მდებარეობს, მისი სიღრმეა 1,50 მ, დიამეტრი — 1,20 მ. ორმოში აღმოჩნდა: თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 174, 175), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 176) და ძროხის ძვლები.

174. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი —მოყავისფრო ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მოყავისფრო-მოშავო მჭისე კეცით.

175. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (8 ცალი) — მოშავო-მოყავისფროდ გამომწვარი.

176. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — მოშავო-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

177. ობსიდიანის ანატკეცები (4 ცალი).

ორმო № 28 — აღმოჩნდა III სექტორის AC ფართობის 8/3 კვადრატში. ორმოს აქვს წაგრძელებული ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიგრძეა — 2 მ, სიგანე 60 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

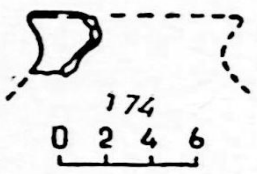

ნახ. 18.

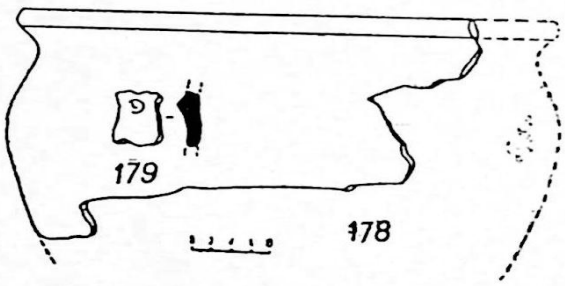

ნახ. 19.

ორმო № 29 (ნახ. 19) — აღმოჩნდა III სექტორის AC ფართობის 9/4 კვადრატში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს, ორმოს პირი მდებარეობდა მიწის თანამედროვე ზედაპირზე. მისი დიამეტრი უდრის 1,3 მ, სიღრმე—0,2 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 178—180).

178. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები — მოჩალისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო კეცით. დამზადებულია მცენარეული და ქვიშანარევი თიხისაგან.

179. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) -- რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ზედაპირზე შემორჩენილი აქვს კოპისებური შვერილი.

180. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (24 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და სილანარევი ასეთივე ფერის კეცით.

ორმო № 30 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 2/1 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 31 — აღმოჩნდა III სექტორის BB ფართობის 3,4/10 კვადრატებში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 32 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 5/1 კვადრა-

ტში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს დასავლეთი ნაწილი. ორმოს სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 80 სმ-ია. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხი (№ 181) და ობსიდიანის ანატკეცები (№ 182).

181. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — მოვარდისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირით, ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

182. ობსიდიანის ანატკეცი.

ორმო № 33 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 7/2 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმეა 60 სმ, დიამეტრი — 90 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 34 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 9/12, კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს ცენტრალური ნაწილი. ორმო ოვალური ფორმისაა. მისი სიღრმეა 80 სმ, სიგრძე — 1,50 სმ, სიგანე—1,10 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 35 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 10/3 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 70 სმ-ია, დიამეტრი—90 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 36 (ნახ. 20) — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 9/9,10 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს დასავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 80 სმ-ია. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 183—185) და ობსიდიანის ანატკეცები (186).

183. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

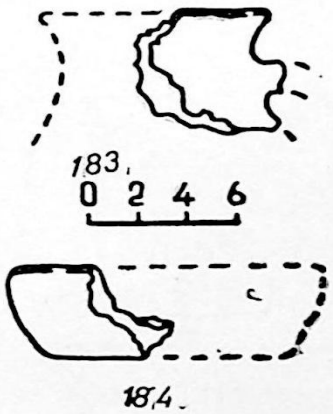

ნახ. 20

184. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი—მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

185. დიდი ზომის თიხის ჭურჭლის ნატეხები (5 ცალი) — მორუხო-მოვარდისფრო ხაოიანი ზედაპირით. ასეთივე ფერის შიდაპირითა და კენჭნარევი ლეგა-მოყავისფრო კეცით.

186. ობსიდიანის ანატკეცები (5 ცალი).

ორმო № 37 — აღმოჩნდა III სექტორის CC ფართობის 3/3, კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 38 — აღმოჩნდა III სექტორის BD ფართობის 9/1 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 39 — აღმოჩნდა III სექტორის BC ფართობის 10/3 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს დასავლეთი ნაწილი. ორმოს აქვს ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიგრძეა 2.20 მ, სიგანე— 1,70 მ, სიღრმე — 45 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 40 — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 10/1 კვადრატში, მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხრეთი ნაწილი, ორმოს აქვს წრიული ფორმა. მისი სიღრმეა—80 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 41 — აღმოჩნდა I სექტორის AB ფართობის 8/3 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს შუა ნაწილი, ორმოს პირი მდებარეობს მიწის თანამედროვე ზედაპირზე, მისი სიღრმეა — 30 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 42 (ნახ. 21) — აღმოჩნდა I სექტორის BD ფართობის 7/4 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებული თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმეა — 50 სმ, დიამეტრი — 1,25 სმ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 183—189), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 190) და ძროხისა და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

187. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (8 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოწითალო ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

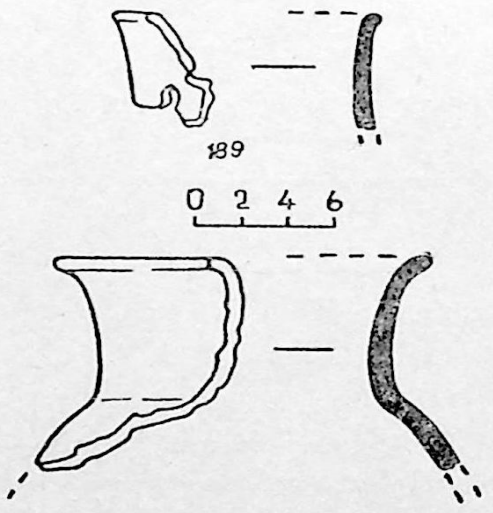

ნახ. 21.

188. თიხის ჭურჭლის ნატეხები. — რუხი ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კენჭნარევი კეცით.

189. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (6 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით. შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

190. ობსიდიანის ანატკეცი.

ორმო № 43. აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 6/4 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია მისი დასავლეთი ნაწილი. ორმოს აქვს ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიგრძეა — 1,60 მ, სიგანე — 70 სმ, სიღრმე—80 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 44 (ნახ. 22) აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 1/5 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია მისი დასავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმეა — 55 სმ, დიამეტრი — 1,40 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 191—196) და ძროხის ძვლები.

191. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები—არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

192. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

193. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

194. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. დაღარული ზედაპირით.

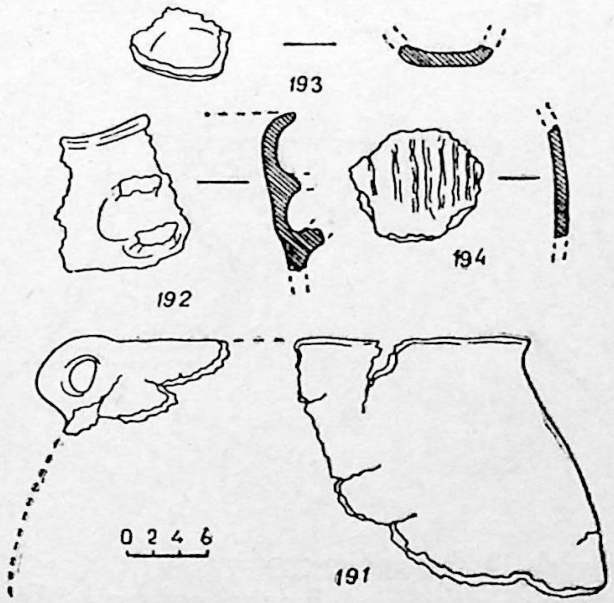

ნახ. 22.

195. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და კენჭნარევი ასეთივე ფერის კეცით.

196. თიხის ჭურჭლის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

ორმო № 45 — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 5/8,9 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს ჩრდილო-დასავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმეა 1 მ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 46 — აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 3/9 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმეა 85 სმ, დიამეტრი — 1,20 მ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 47 (ნახ. 23). აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 4/5 კვადრატში. ორმოს პირი იწყება მშენებლების მიერ გავლებული თხრილის ძირიდან, რომლის სიმაღლე უდრის 0,70 მ, სიგანე — 1,50 მ. ორმოს სიღრმეა — 2 მ. ორმო დაუზიანებია № 53-ე სამარხს. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 197 — 209) და ბაზალტის ქვები (210).

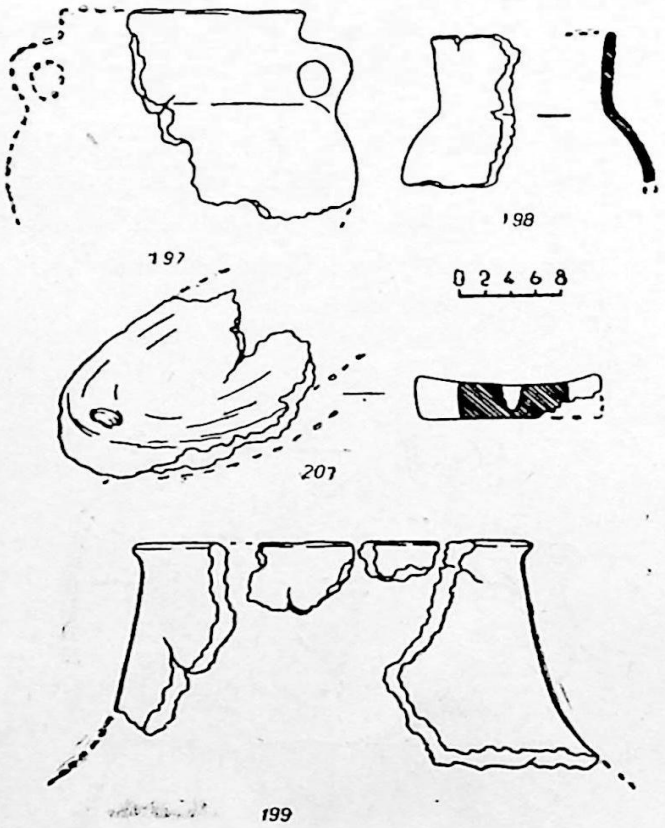

ნახ. 23.

197. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი—რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოწითალო მჭისე კეცით. ზედაპირზე შემორჩენილი აქვს მოთეთრო ანგობის კვალი.

198. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოწითალო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

199. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხები (9 ცალი)—არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

200. სხვადასხვა ჭურჭლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

201. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

202. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (14 ცალი) — მოჩალისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

203. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (12 ცალი) — მოჩალისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და მცენარეულჩანართებიანი ასეთივე ფერის კეცით.

204. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (14 ცალი) — მორუხო-მოჩალისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და მცენარეულჩანართებიანი ასეთივე ფერის კეცით.

205, 206. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (50 ცალი) — მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

207. სადგარის ნატეხები (4 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

208. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

209. ბათქაშის ნატეხები (70 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

210. ბაზალტის ქვები (2 ცალი).

ორმო № 48 (ნახ. 24) — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 3/5,6 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს დასავლეთი ნაწილი, ორმო ოთხკუთხედის ფორმისაა, მისი სიგრძეა — 1,20 მ,

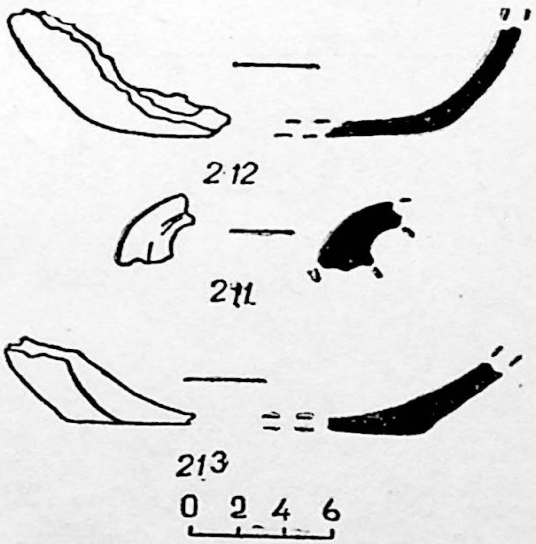

ნახ. 24.

სიგანე — 90 სმ, სიღრმე — 1,40 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 211—214), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 215) და ძროხის ძვლები.

211. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

212. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი, რუხი ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა-მორუხო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

213. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

214. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (10 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

215. ობსიდიანის ანატკეცები (10 ცალი).

ორმო № 49 (ნახ. 25)—აღმოჩნდა II სექტორის ფართობის 9,5/6 კვადრატებში.

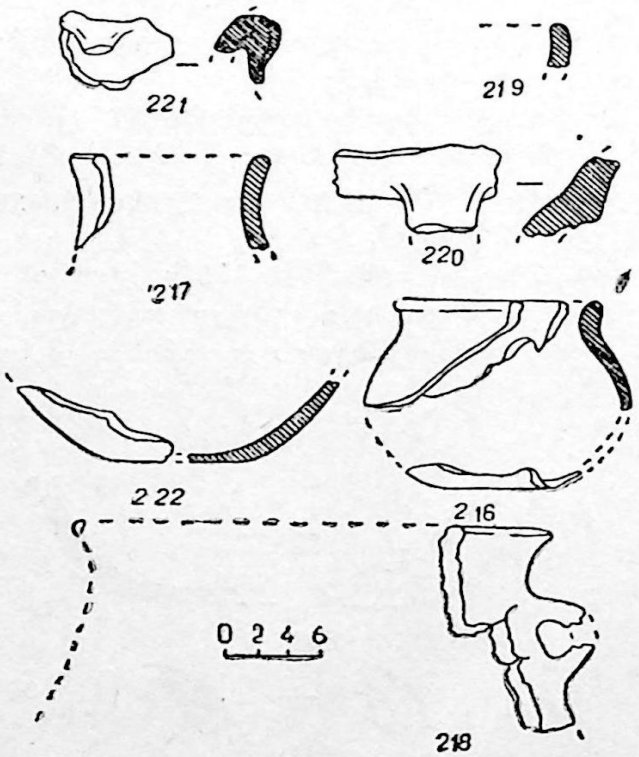

ნახ. 25.

ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. მისი სიღრმე უდრის 0,80 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 216—222), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 223) და ცხოვე-

ლის ძვლები (წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ზედა კბილი, II და III ფალანგა; ძროხის ორი ზედა კბილი და კარპალური ძვლები).

216. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (8 ცალი) — შავპრიალა ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

217. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოწითალო ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და კენჭნარევი მორუხო-მოწითალო კეცით.

218. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და კენჭნარევი მოყავისფრო კეცით.

219. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

220. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

221. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (6 ცალი) — ლეგა-მოშავოდ გამომწვარი. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

222. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

223. ობსიდიანის ანატკეცები (8 ცალი).

ორმო № 50—აღმოჩნდა IV სექტორის AF ფართობის 3,4/5,6 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი: ორმოს აქვს წრიული ფორმა. მისი სიღრმეა — 1,10 მ, დიამეტრი — 1,40 მ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 51 (ნახ. 26) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 3,4/8,9 კვადრატებში. იგი შედის ორმოების II ჯგუფში, მაგრამ ამ ჯგუფში გაერთიანებული ორმოებისაგან განცალკევებით მდებარეობს. ორმო ჭვაყრილიანია. აქვს მრგვალი პირი, რომლის დიამეტრი უდრის 1,15 მ, ძირის დიამეტრი — 2,50 მ. სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 2,2 მ-ია. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 224—227) და ობსიდიანის ანატკეცები (№ 228).

224, 225. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

226. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

227. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

228. ობსიდიანის ანატკეცები (2 ცალი).

ორმო № 52 (ნახ. 27) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 3/9 კვადრატში. შედის ორმოების II ჯგუფში და № 53-ე ორმოს უკავშირდება ოვალური ხვრელით. ორმო წრიული ფორმისაა; ზემოდან შემოუყვება მცირე ჭვაყრილი. მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 1,45 მ-ია, ძირის დიამეტრი — 3,30 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 229—240). ობსიდიანის ანატკეცები (8 241) და ძროხისა და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

229. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

230. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის (ჯამის?) ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

231. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

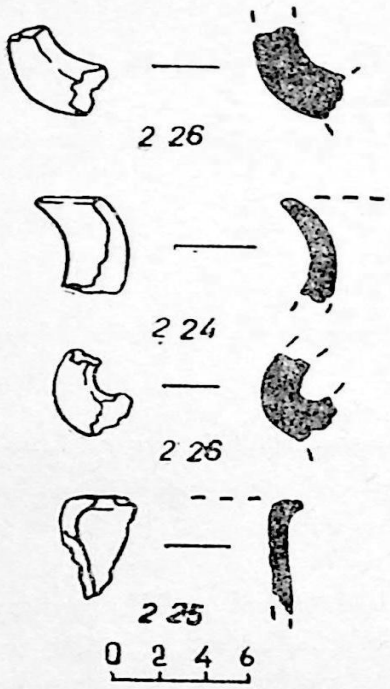

ნახ. 26.

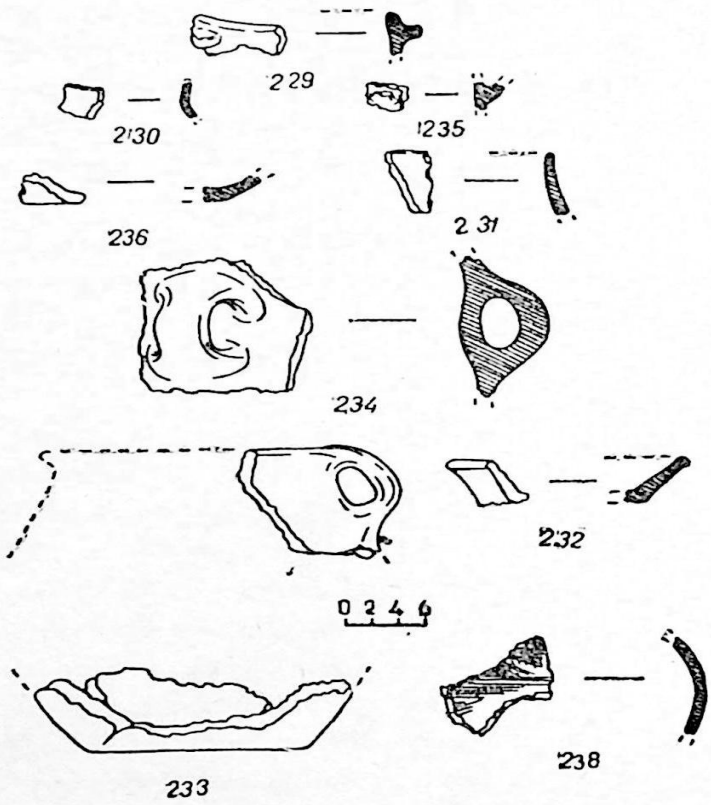

ნახ. 27.

232. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

233. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის და ძირის ნატეხები (31 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

234. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (11 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

235. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

236. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

237. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავი, მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. შიდაპირზე შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

238. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — მოშავო-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

239—240. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

241. ობსიდიანის ანატკეცები (15 ცალი).

ორმო № 53 (ნახ. 28—30) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 3/10 კვადრატში. იგი შედის ორმოების II ჯგუფში და № 52-ე ორმოს უკავშირდება ოვალური ხვრელით. ორმოს პირი მდებარეობს ადრერკინის ხანის ქვაყუთის ქვეშ. მისი დიამეტრია — 1,20 მ, სიღრმე — 1,20 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 242—275), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 276) და ძროხისა და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

242. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის და ძირის ნატეხები (36 ცალი)— ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

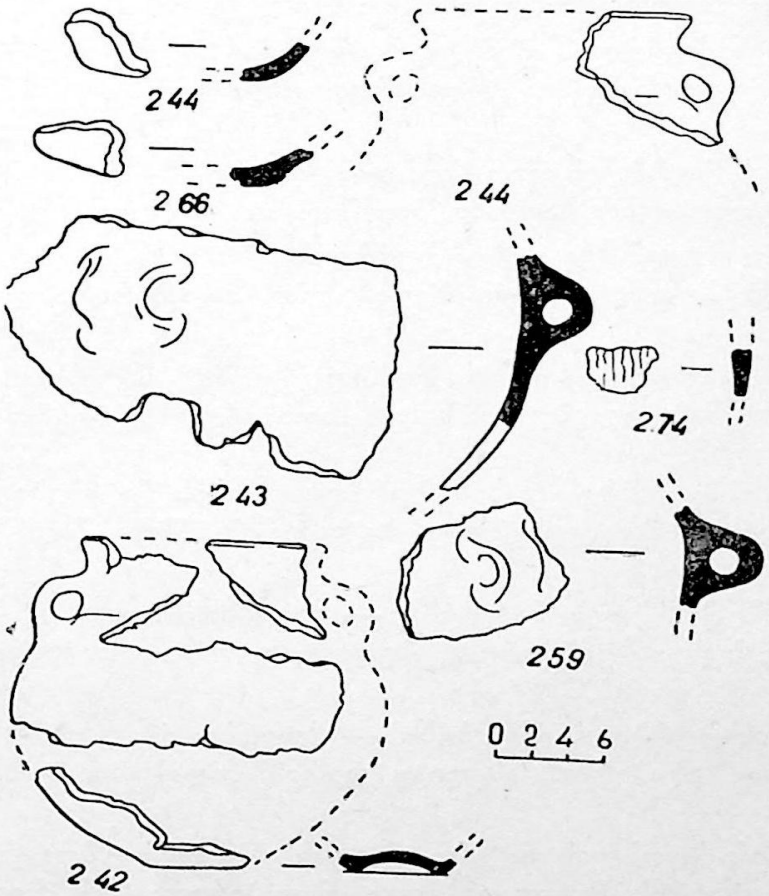

ნახ. 28.

243. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (48 ცალი)— ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. შიდაპირზე შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანებეჭდი.

244. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (6 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

245. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (3 ცალი)— ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

246. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (15 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

247. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (ჯამის?) 24 ცალი— ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

248. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები — ჯამის? (24 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის გარეპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

249. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (4 ცალი) — მოწითალო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო მჭისე კეცით.

250. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

251. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მორუხო ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

252—254. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

255—259. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (5 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

260—268. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (9 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

269. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ხუფის (17 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

270. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ხუფის (2 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

271. თიხის ჭურჭლის ნატეხი (ხუფის) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

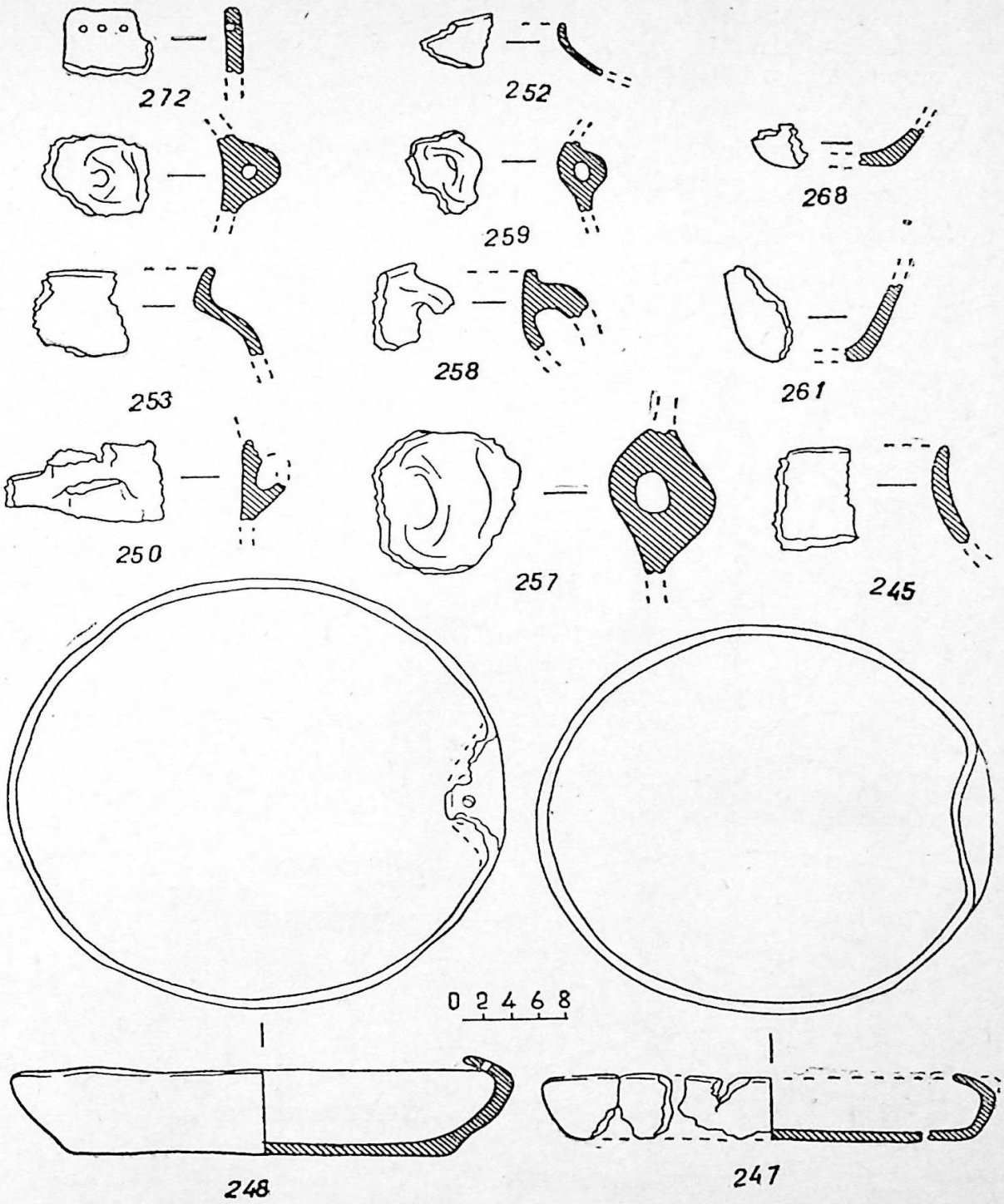

Obr. 29.

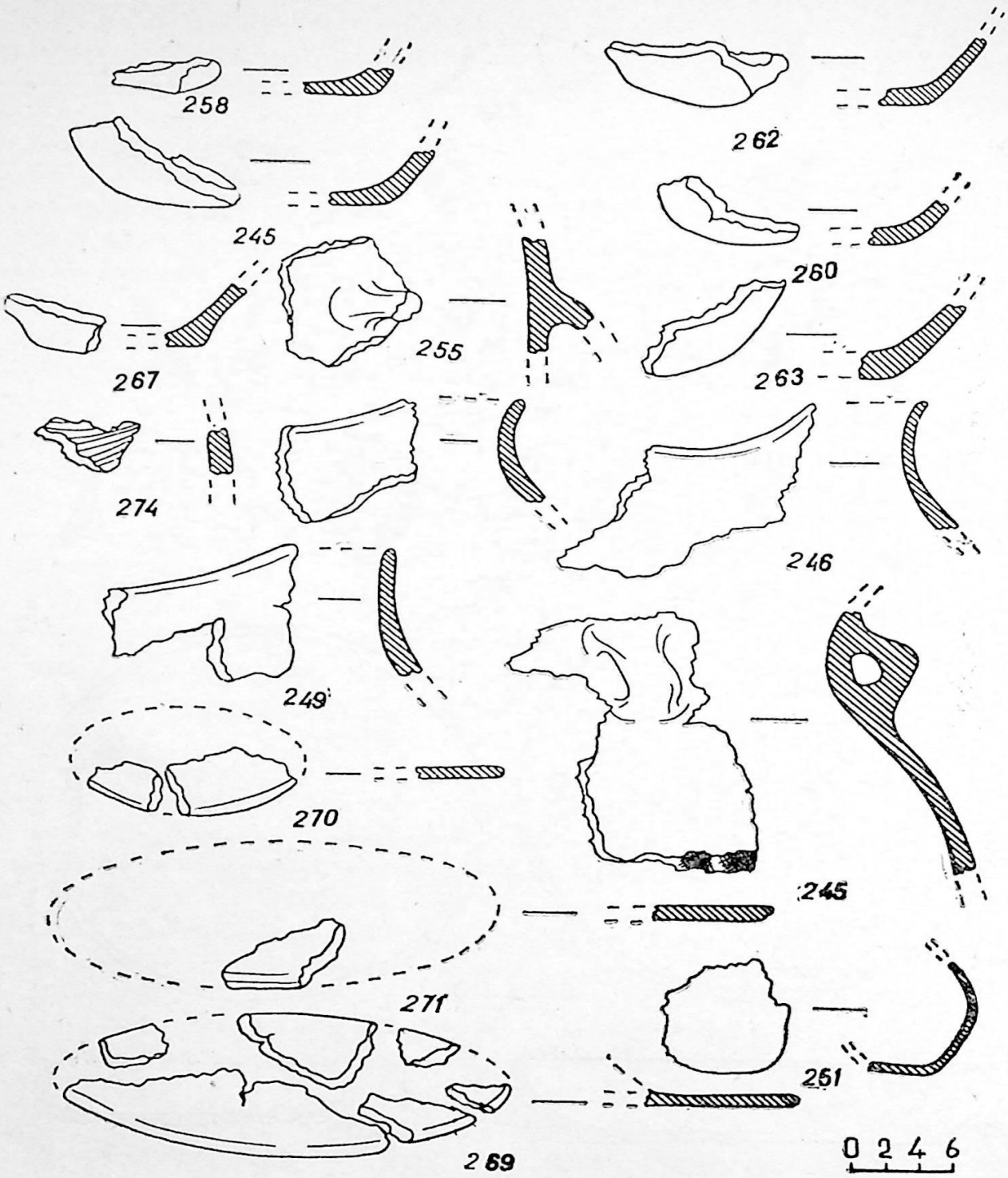

ნახ. 30.

272. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი გარეპირითა და შავი მქისე კეცით.

273. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (5 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. შიდაპირზე შემორჩენილი აქვს ქსოვილის ანაბეჭდი.

274. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ყავისფერი შიდაპირითა და კენჭნარევი ლეგა-მოყავისფრო კეცით. ზედაპირზე აქვს ღარები.

275. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (12 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

276. ობსიდიანის ანატკეცები (6 ცალი).

ო რ მ ო 54, 55, 56 (ნახ. 31)—აღმოჩნდა IV სექტორის ფართობის 3/1,

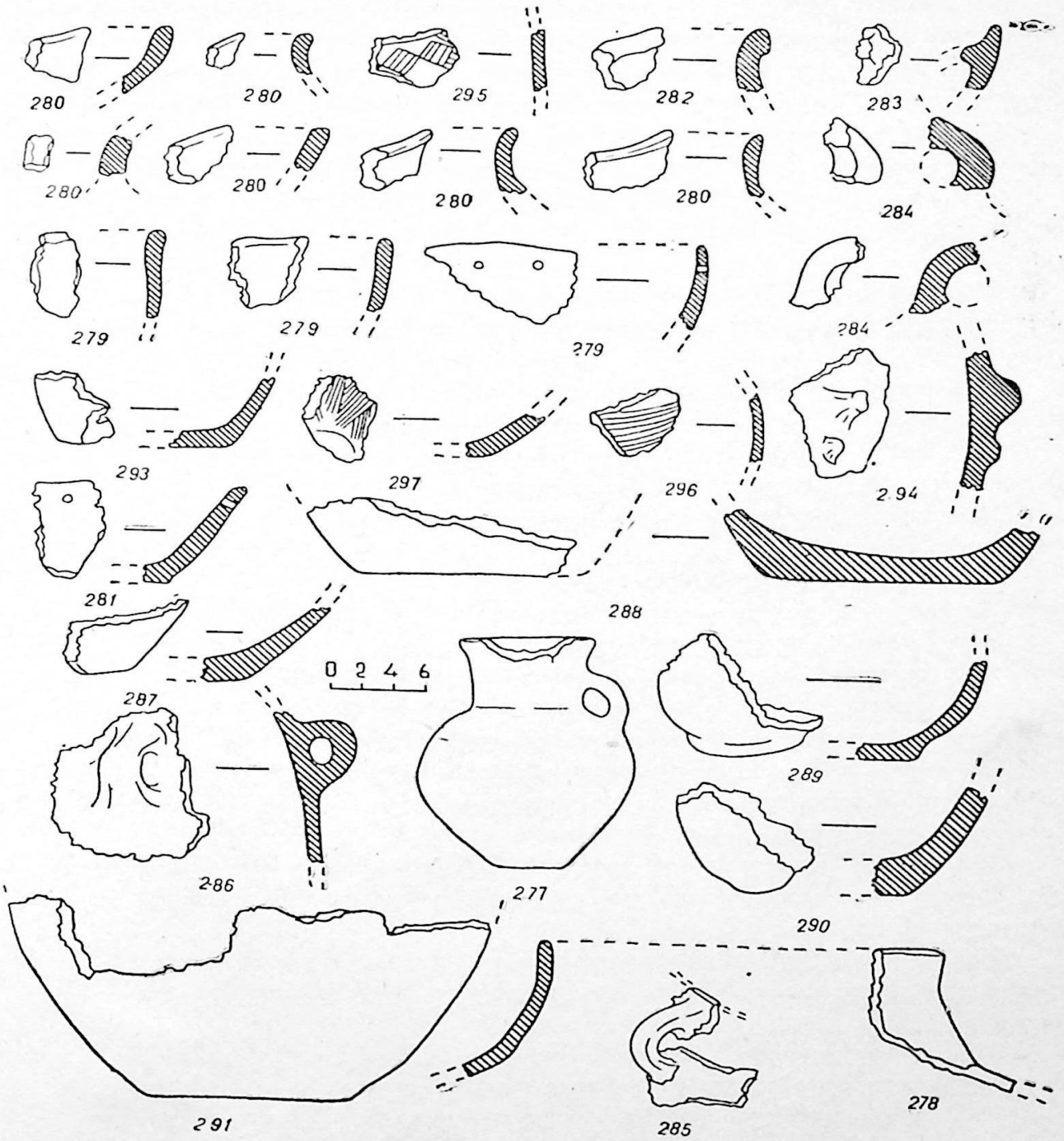

ნახ. 31.

3/2, 3,4/2,4 კვადრატებში. ორმოები შედის II ჯგუფში. მათ ამოთხრის დროს ერთმანეთი დაუზიანებიათ. ორმო № 54-ის დიამეტრია — 1,4 მ, სიღრმე — 1,05 მ. ორმო № 55 დიამეტრია 1,6 მ, სიღრმე—0,6 მ. ორმო № 56 დიამეტრია — 1,7 მ, სიღრმე—0,3 მ. აღნიშნული ორმოების მასალა გაერთიანებულია. მათში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 277—298), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 299) და ძროხის, წვრილფეხა რქოსანი საქონლისა და გოჭის ძვლები.

277. თიხის ჭურჭელი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

278. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

279. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (6 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

280. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (6 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

281. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ხაოიანი გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

282. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

283. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

284. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (2 ცალი) — მორუხო-მოყავისფროდ გამომწვარი.

285. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

286. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო მჭისე კეცით.

287. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

288—291. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

292. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ქსოვილის ანაბეჭდი.

293. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

294. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

295. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი—ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

296. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო ხაოიანი შიდაპირითა და შავი ქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

297. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო ხაოიანი ზედაპირით, ასეთივე ფერის მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

298. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

299. ობსიდიანის ანატკეცები (17 ცალი).

ო რ მ ო № 57 — აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 8/8 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ო რ მ ო № 58 (ნახ. 32) — აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 10/7,8 კვადრატებში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო მრგვალი ფორმისაა. მისი დიამეტრია — 2 მ, სიღრმე—0,8 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 300—308), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 309) და ირმისა და ძროხის ძვლები.

300. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (25 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კენწნარევი კეცით.

301. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (20 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით. შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

302. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

303—305. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

306. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

307. თიხის ჭურჭლის გვერდ-ყურის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით.

308. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები (5 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოყავისფრო მჭისე კეცით.

309. ობსიდიანის ანატკეცები (11 ცალი).

ო რ მ ო № 59 (ნახ. 33) — აღმოჩნდა IV სექტორის AE ფართობის 2/8 კვადრატში. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს აქვს მრგვალი პირი და სწორი კედლები. მისი დიამეტრია 1,40 მ, სიღრმე — 1,20 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 310—317) და ცხოველის ძვლები.

310. თიხის ჭურჭელი (ქილა) — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. დამზადებულია კენწნარევი თიხისაგან.

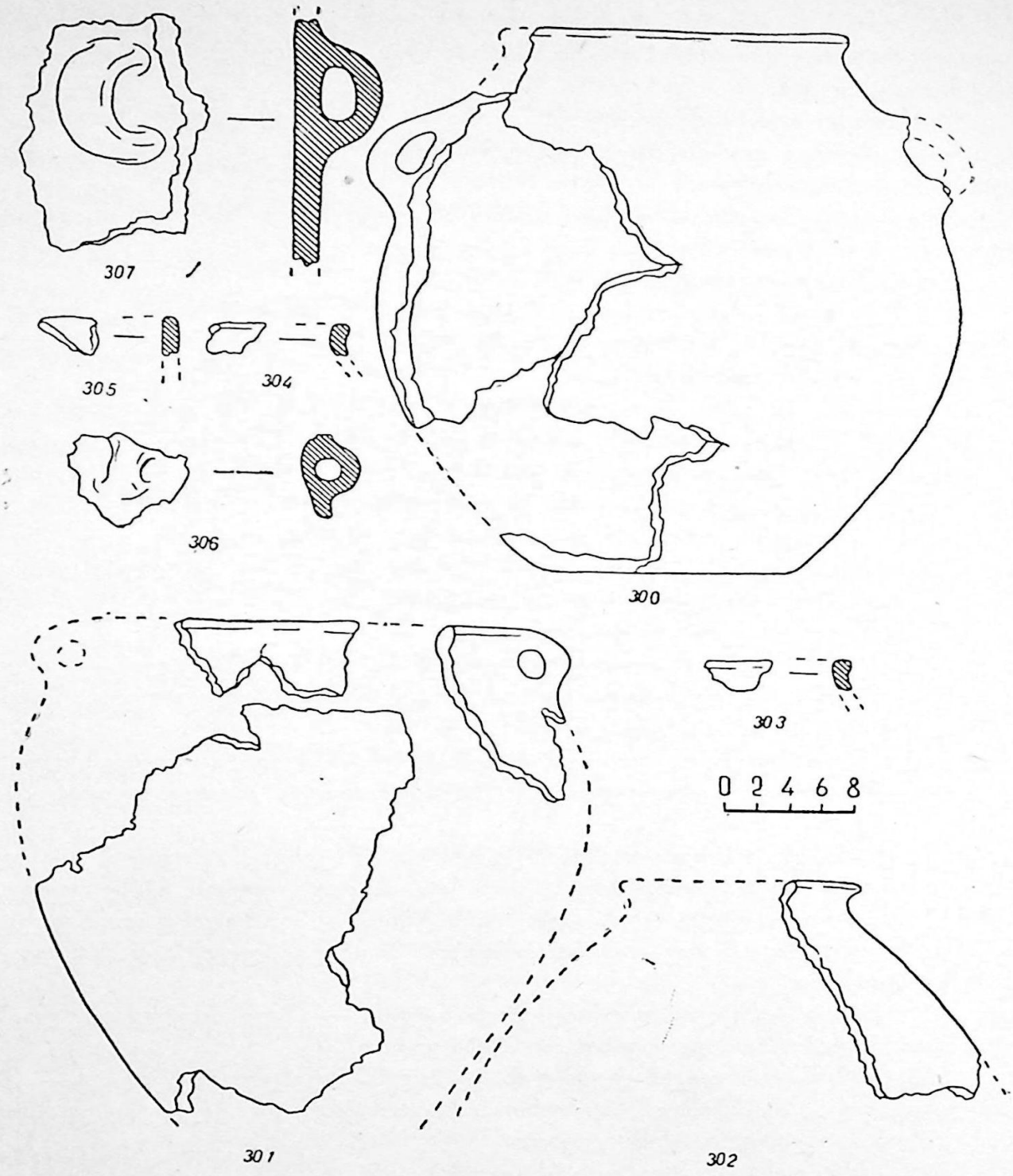

ნახ. 32.

311. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

312—314. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

315—316. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი)— შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

317. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

ო რ მ ო № 60 (ნახ. 34) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1/9,10 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილში, რომელსაც დაუზიანებია ორმოს ცენტრალური ნაწილი. ორმო გეგმაში ოვალური ფორმისაა. მისი დიამეტრია — 2,90 მ, სიღრმე — 0,60 მ. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი უკავია გვიანბრინჯაოს ხანის ქვაყუთს. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 318 — 324), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 325) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ზედა კბილი.

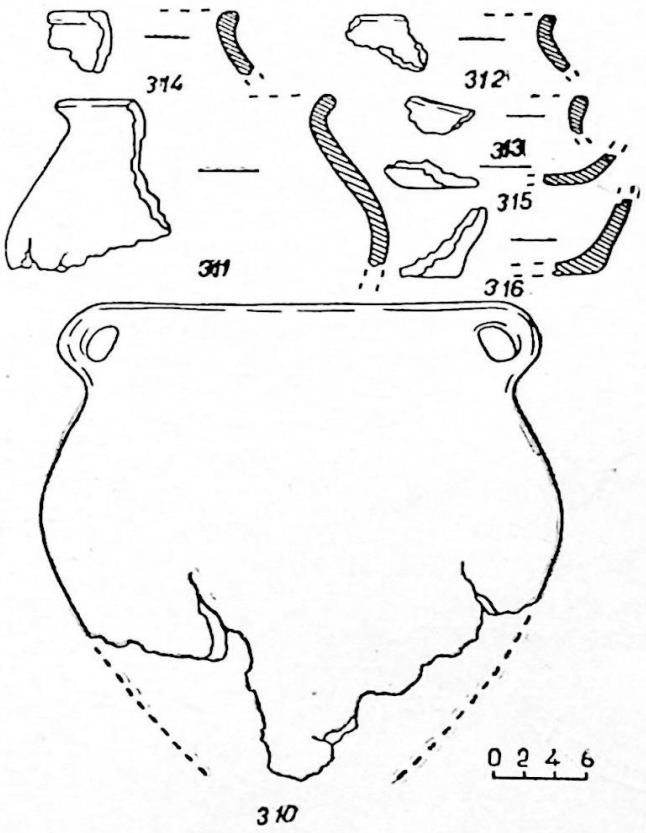

ნახ. 33.

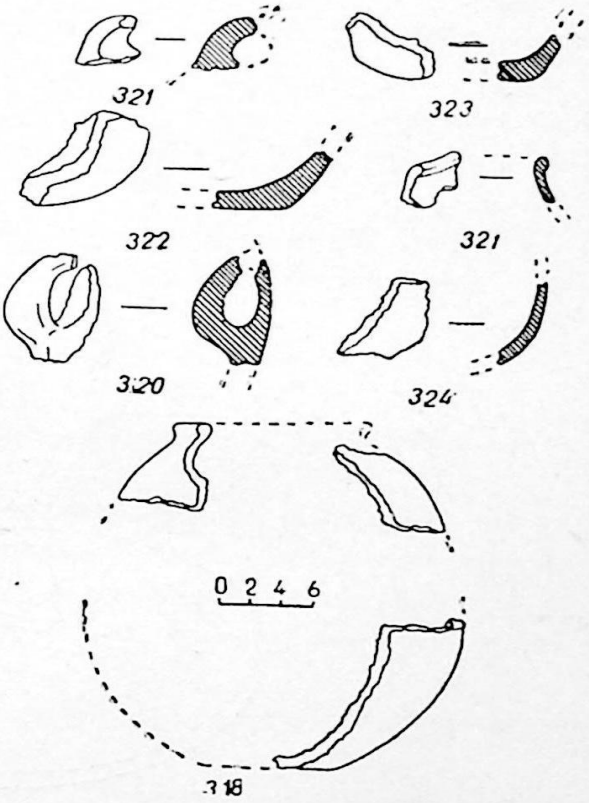

ნახ. 34.

318. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები (8 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოყავისფრო მჭისე კეცით.

320. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

321. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

322. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

323. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

324. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

325. ობსიდიანის ანატკეცები (6 ცალი).

ორმო №№ 61, 62, 63—აღმოჩნდა II და IV სექტორების AB ფართობის 9, 10/6, 9, 10/7,8 და 1/6 კვადრატებში. ისინი გაერთიანებული იყო ორმოების I ჯგუფში, განლაგებული ფენებად და ძლიერ დაზიანებული.

ორმოებში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 64 (ნახ. 35) — აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 10/8 კვადრატში. გაერთიანებული იყო ორმოების I ჯგუფში. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 326—335), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 336) ძროხის, თხის, ბატკნისა და ადამიანის ძვლები.

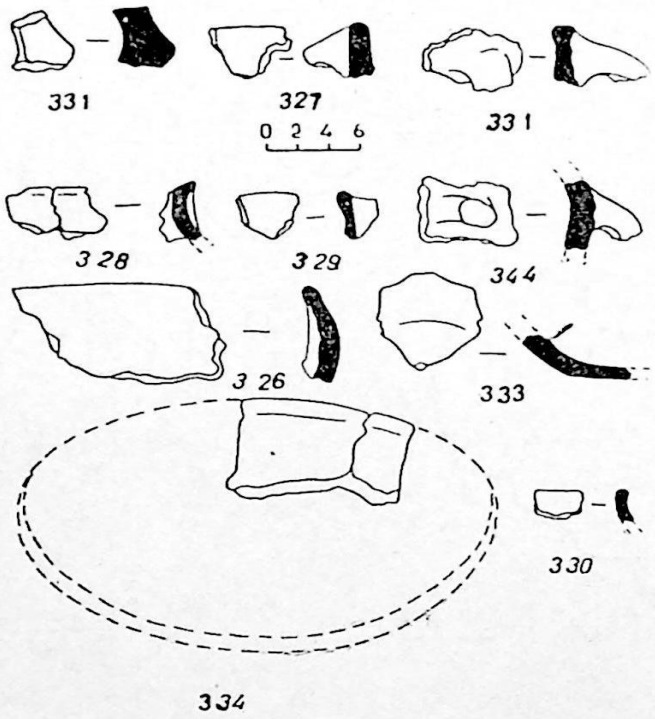

ნახ. 35.

326. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

327. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

328. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

329, 330. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები — ლეგა-მოყავის-

ფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

331. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (4 ცალი) — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

332. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — რუხი ხაოიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

333. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

334. ხუფის ნატეხები — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მოწითალო მჭისე კეცით.

335. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (10 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

336. ობსიდიანის ანატკეცები (13 ცალი).

ო რ მ ო № 65, 66, 67 (ნახ. 36) — აღმოჩნდა II სექტორის AB და AA ფართობების 9,10/9, 1/10, 10/1 კვადრატებში. გაერთიანებული იყო ორმოების I ჯგუფში. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 337—342) და ძროხის ძვლები.

337. თიხის ჭურჭლის (ჯამის) პირ-გვერდის ნატეხები (49 ცალი) — მორუხო-მოჩალისფრო ხაოიანი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

338. თიხის ჭურჭლის ნატეხი—შავპრიალა ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

339. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები—შავპრიალა ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

340. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხები (10 ცალი) — ლეგა-მოშავო ნაპრიალები ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ქსოვილის ანაბეჭდი.

341. ხუფის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

342. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (25 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

ო რ მ ო № 67 (ნახ. 37) გაფართოების შემდეგ აკრეფილი მასალა — თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 343—351).

343. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

344. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და კენჭნარევი ასეთივე ფერის კეცით.

346—350. სადგარის ნატეხები (5 ცალი) მორუხო-მოჩალისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით.

351. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

ო რ მ ო № 68, 69 (ნახ. 38) — აღმოჩნდა II სექტორის AB და AA ფართობების 7/9,10, 9/1 კვადრატებში. გაერთიანებული იყო ორმოების I ჯგუფში. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (352—359), ობსიდიანის

ანატკეცები (№ 36) და ცხოველის ძვლები (ძროხის და კეთილშობილი ირმის).

352—354. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

355. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (ჯამის) — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

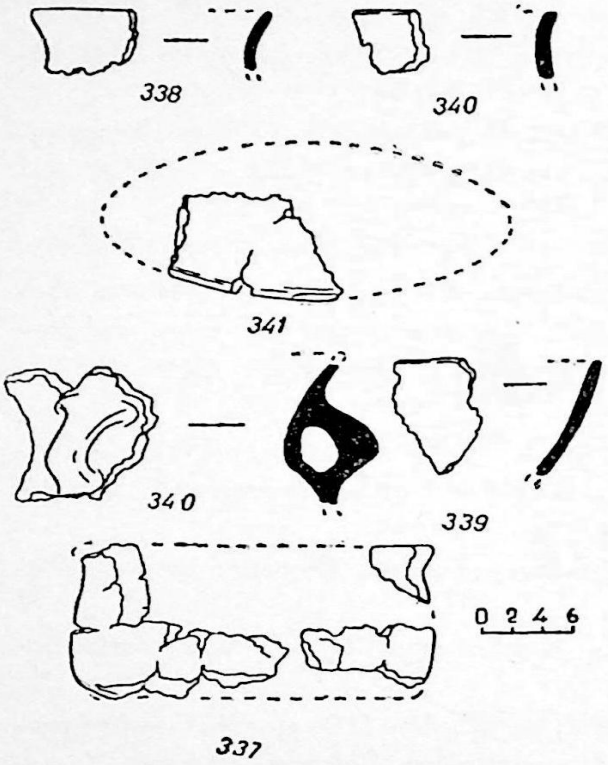

ნახ. 36.

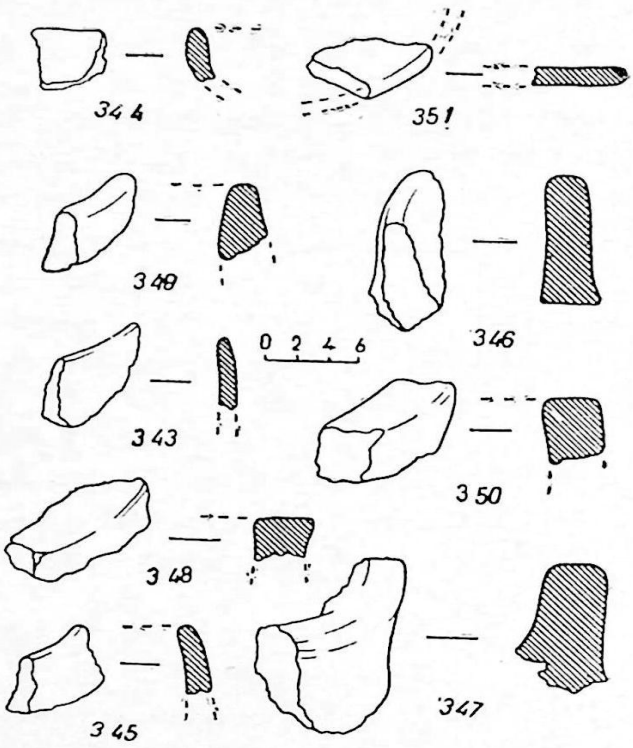

ნახ. 37.

356. თიხის ჭურჭლის ნატეხი (ტაფა) — მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეცით.

357. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

358. ხუფის ნატეხები (2 ცალი) — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მქისე კეცით.

359. სადგარის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მქისე კეცით.

360. ობსიდიანის ანატკეცი.

ორმო № 71 — აღმოჩნდა II სექტორის СВ ფართობის 7/7 კვადრატში. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 1,70 მ-ია, დიამეტრი — 85 სმ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 361—365), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 366) და ხელსაფქვავის ნატეხი (№ 367).

361, 362. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხები (2 ცალი) — ლეგა-მოყავის-

ფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო ხაოიანი შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

363. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

364. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები (5 ცალი) — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის ხაოიანი შიდაპირითა და მორუხო-მოწითალო მჭისე კეცით.

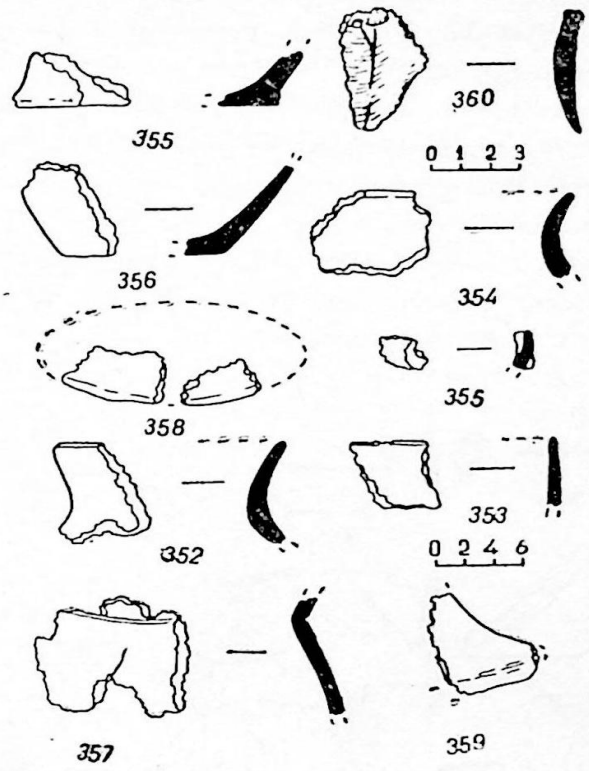

ნახ. 38.

365. ბათქაშის ნატეხი — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

366. ობსიდიანის ანატკეცები (8 ცალი).

367. ხელსაფქვავის ნატეხი.

ორმო № 72 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/4 კვადრატში (4 სათავსოს ტერიტორიაზე, მის დასავლეთ კედელთან) ორმო წრიული ფორმისაა. ორმოს პირი მდებარეობს სათავსოს თიხატკეპნილი იატაკის დონეზე. ორმოს სიღრმეა — 1,10 მ, პირის დიამეტრი — 65 სმ, ძირის—1 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 368—370) და ობსიდიანის ანატკეცი (№ 371).

368. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

369. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

370. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (4 ცალი) — ლეგა-მოშავოდ გამომწვარი.

371. ობსიდიანის ანატკეცი.

ორმო № 73 (ნახ. 39) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 2/2 კვადრატში, ბრინჯაოს ხანის № 4 სათავსოში, თიხატკეპნილი იატაკის დონეზე. ორმო მრგვალი ფორმისაა, ძირისაკენ გაფართოებული. ორმოს პირის დიამეტრია 0,85 მ, ძირის დიამეტრი — 1,10 მ, სიღრმე—1,70 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 372—381), ბათქაშის ნატეხები (№ 382), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 383), ხელსაფქვავის ნატეხი (№ 384) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის თავის ქალის ფრაგმენტი.

372. ფიალა — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, გარე-პირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

373. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

374. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით.

375. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი (ჯამის) — მოშავო-ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით.

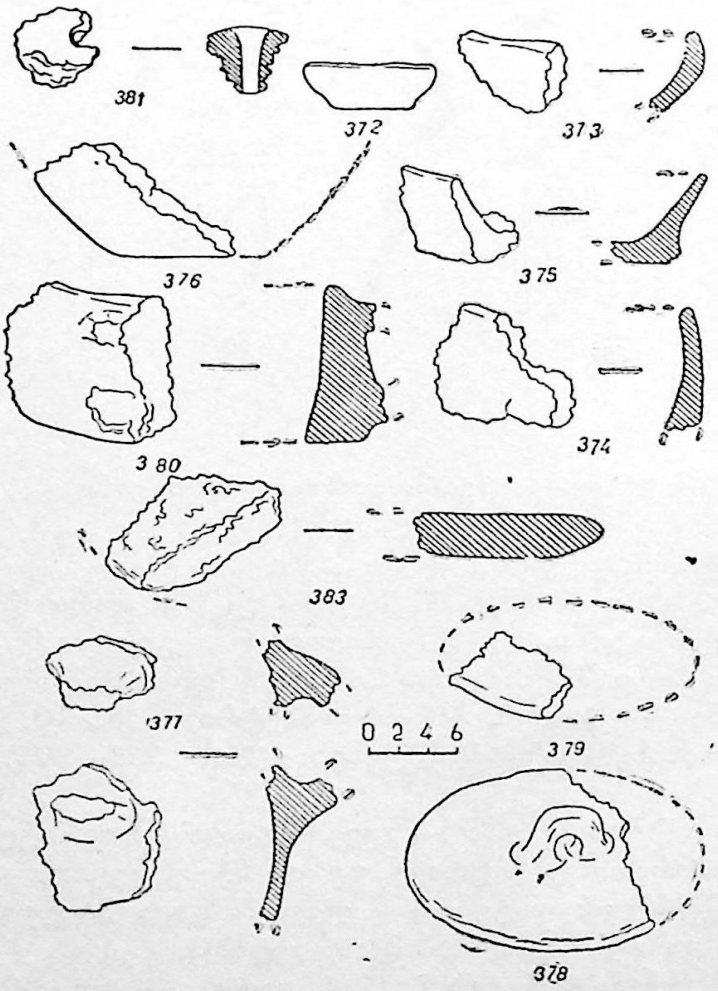

ნახ 39.

376. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით.

377. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხები (2 ცალი) — ყავისფერი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და კენჭნარევი ლეგა-მოყავისფრო კეცით.

378. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

379. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოშავო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

380. სადგარის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით.

381. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (2 ცალი) — მოყავისფროდ გამომწვარი.

382. ბათქაშის ნატეხები (4 ცალი) — მორუხო-მოჩალისფროდ გამომწვარი.

383. ობსიდიანის ანატკეცები (5 ცალი).

384. ხელსაფქვავის ნატეხი.

ო რ მ ო № 74 (ნახ. 40) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/3 კვადრატში, გვიანბრინჯაოს ხანის № 4 სათავსოს ცენტრში. ორმოს პირი მდებარეობდა სათავსოს იატაკის დონეზე. მისი დიამეტრია 1,10 მ, ძირის — 1,18 მ, სიღრმე — 2,20 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 385 — 387), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 389) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ზედა კბილი.

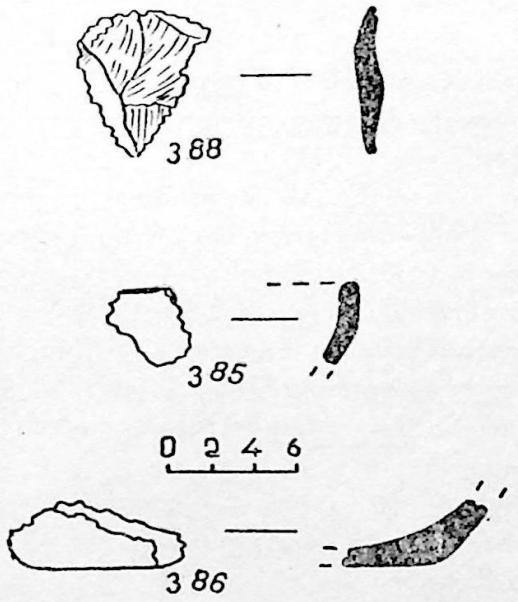

ნახ. 40.

385. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

386. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

387. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

388. ობსიდიანის ანატკეცები (3 ცალი).

ორმო № 75 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3,4/1,2 კვადრატებში, გვიანბრინჯაოს ხანის № 4 სათავსოს ცენტრში, № 74 ორმოს გვერდით. ორმოს პირი მდებარეობდა სათავსოს იატაკის დონეზე. ორმო გამოუყენებიათ გვიანი ხანის სამარხისათვის. აქ გამოვლინდა ადრერკინის ხანისათვის დამახასიათებელი არქეოლოგიური მასალა.

ორმო № 76 (ნახ. 41) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 2,3/9,10 კვადრატში, № 4 სათავსოს აღმოსავლეთით. ორმო ქვაყრილიანია, აქვს მრგვალი ფორმა. მისი დიამეტრია 1,6 მ, სიღრმე—1,50. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 389—397), ბათქაშის ნატეხები (№ 398), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 399) და ხელსაფქვავის ნატეხი (№ 400).

389. ქოთანი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და მოყავისფრო მჭისე კეცით.

390. ქილა—ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

391. სასმისი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოკაწრულია.

392. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — მოწითალო-მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, ლეგა-მორუხო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

393. თიხის ჭურჭლის (დერგის?) ნატეხები (3 ცალი) — არათანაბრად გამომწვარი, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

394. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

395. თიხის ჭურჭლის (ჯამის) ნატეხი — მოგლუვებული ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

396. თიხის ჭურჭლის (ჯამის?) ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

397. სადგარი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

398. ბათქაშის ნატეხები (8 ცალი) — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

399. ობსიდიანის ანატკეცები (4 ცალი).

400. ხელსაფქვავის ნატეხი.

ორმო № 77 (ნახ. 42) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/3 კვადრატში. ორმო ქვაყრილიანია. გეგმაში აქვს წრიული ფორმა, ძირისაკენ თანდათან ფართოვდება. მისი დიამეტრია 1,25 მ, სიღრმე მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან — 1,30 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 401—404), ობსიდიანის საფხეკები (№№ 405, 406) და ობსიდიანის ანატკეცები (№ 407).

401. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

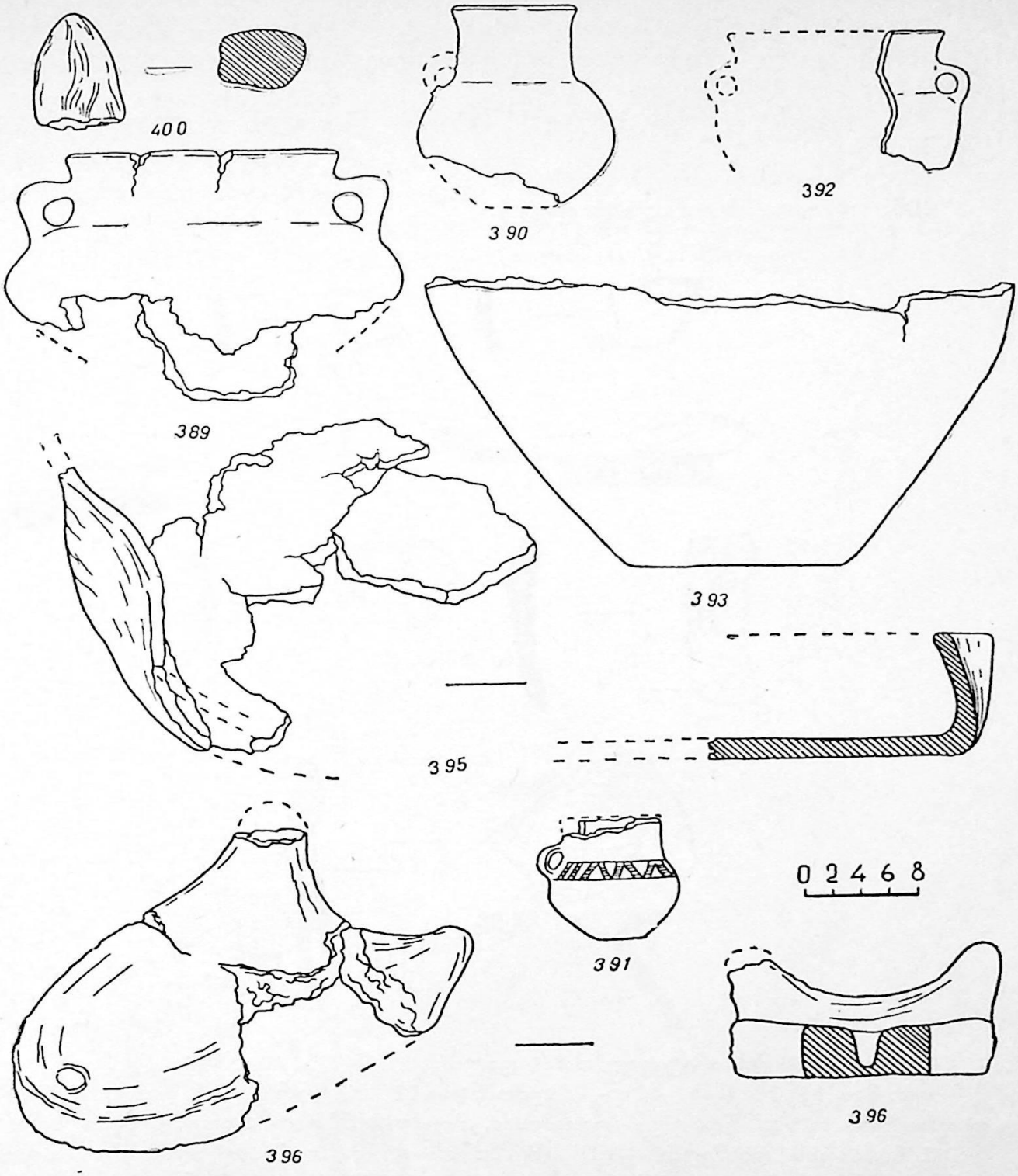

ნახ. 41.

402. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

403. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (8 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

404. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (5 ცალი) — ლეგა-მორუხოდ გამომწვარი.

405. ობსიდიანის იარაღი (საფხეკი).

406. ობსიდიანის იარაღი (საფხეკი).

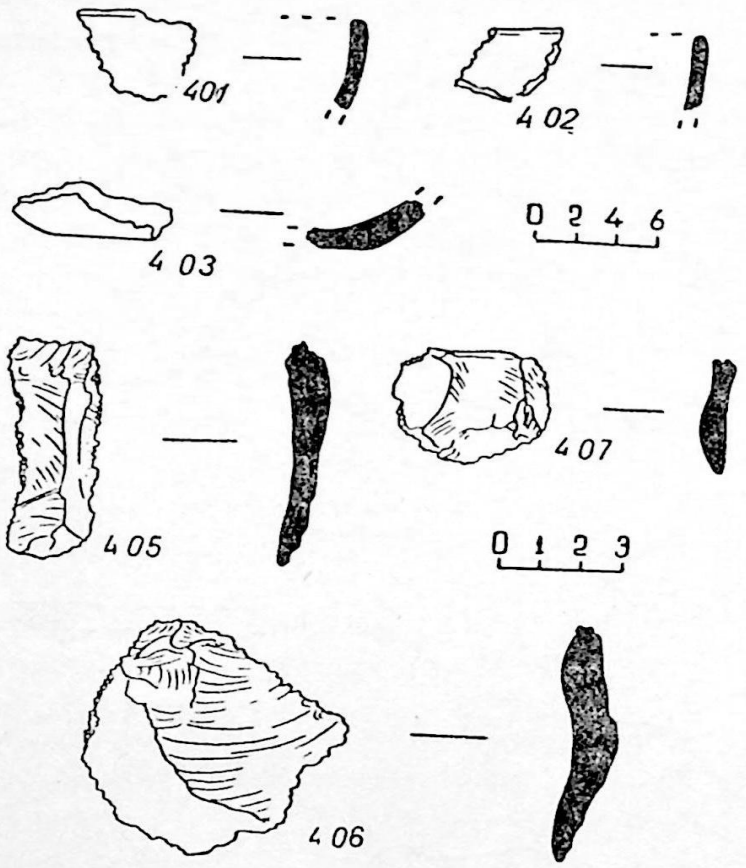

ნახ. 42.

407. ობსიდიანის ანატკეცები (21 ცალი).

ო რ მ ო № 78 (ნახ. 43) — აღმოჩნდა II სექტორის BA ფართობის 2/2 კვადრატში. ორმო წრიული ფორმისაა, ძირისაკენ ფართოვდება. მისი სიღრმეა 2 მ, პირის დიამეტრი—1,0 მ, ძირის—2 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 409), ხუფის ნატეხი (408) და ძვლის ნატეხი, რომლის განსაზღვრა ვერ მოხერხდა.

408. ხუფის (?) ნატეხი — ლეგა-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

409. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (5 ცალი) — მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

ორმო № 79 (ნახ. 44) — აღმოჩნდა II სექტორის AD ფართობის 7/1,2 კვადრატებში. ორმოს აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო გეგმაში მრგვალი ფორმისაა, ძირისკენ თანდათან ფართოვდება. მისი დიამეტრია 1,20 მ, სიღრმე—0,80 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 410—415), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 416) წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

410. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

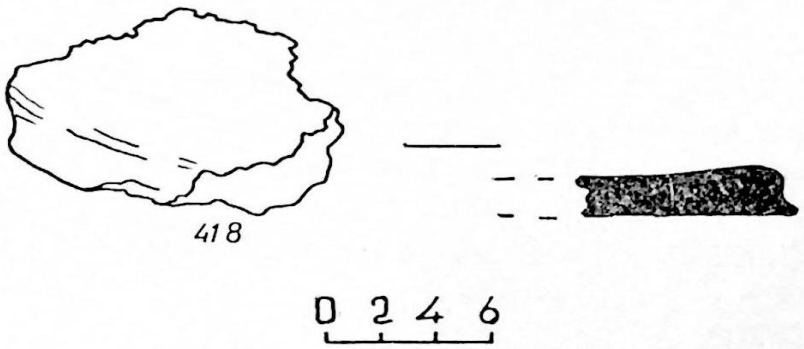

ნახ. 43.

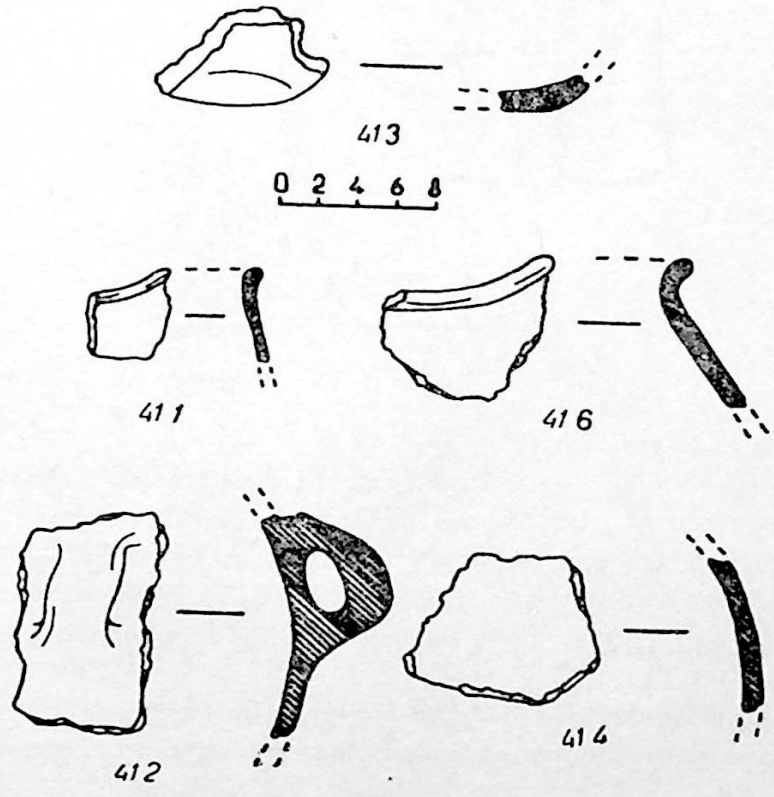

ნახ. 44

411. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

412. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოჩალისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

413. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი—რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

414. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

415. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები (5 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

416. ობსიდიანის ანატკეცები (3 ცალი).

ორმო № 80. (ნახ. 45) — აღმოჩნდა II სექტორის BD ფართობის 6,7/3 კვადრატებში. ორმოს დასავლეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმო გეგმაში ოთხკუთხედის ფორმისაა. მისი სიგრძეა 2,20 მ, სიგანე — 1,70 მ, სიღრმე — 0,45 მ. ორმოში აღმოჩნდა კაჟის იარაღი (№ 417), კაჟის ანატკეცები (№ 418) და ობსიდიანის ანატკეცები (№ 419).

417. კაჟის იარაღი.

418. კაჟის ანატკეცი.

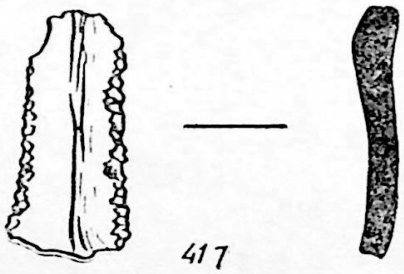

ნახ. 45.

419. ობსიდიანის ანატკეცები (2 ცალი).

ორმო № 81. (ნახ. 46) — აღმოჩნდა II სექტორის AD ფართობის 7,8/5,6 კვადრატებში. ორმოს სამხრეთი ნაწილი დაუზიანებია მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს. ორმოს დიამეტრია 1,25 მ, სიღრმე — 1 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 420—437), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 438) და ცხოველის ძვლის ნატეხი (წვრილფეხა რქოსანი საქონლის სხივის ძვლის).

420. ჯამის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი—ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

421. თიხის ჭურჭლის (ჯამის) პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი—მორუხო-მოყა-

ვისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და შავი მჭისე კეცით.

422. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურისა და ძირის ნატეხები (3 ცალი)— ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

423. თიხის ჭურჭლის (ჯამის) პირ-გვერდ-ძირის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე გარეპირითა და მჭისე კეცით.

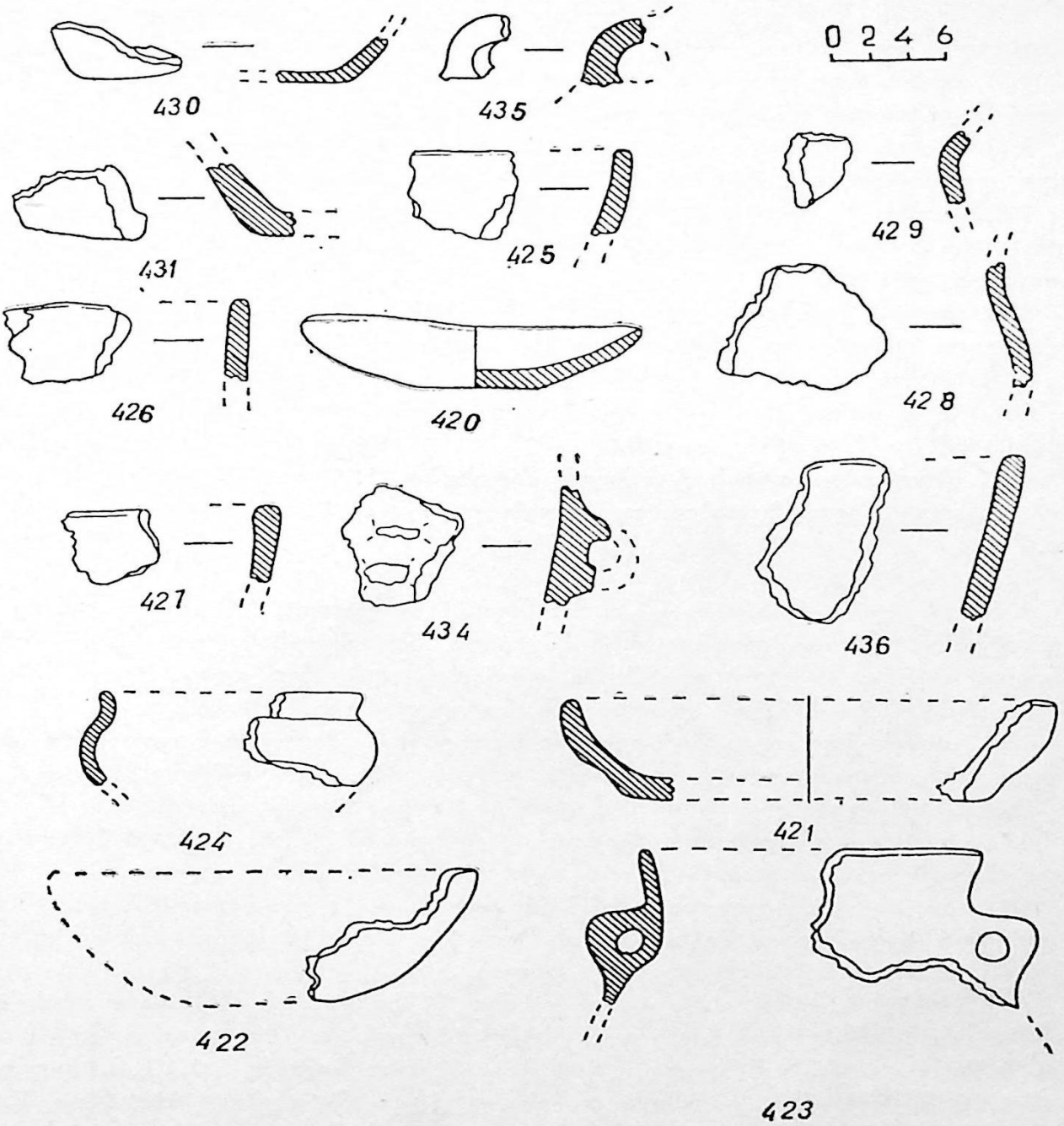

ნახ. 46.

424. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო ნაპრიალები ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

425—427. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

428. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

429. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

430. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი ხაოიანი შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

431. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

432. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

433. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი-მოვარდისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

434. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

435. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი—ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

436. ხუფის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

437. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (15 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

438. ობსიდიანის ანატკეცები (2 ცალი).

ორმო № 82. (ნახ. 47) — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 7,8/1 კვადრატებში. ორმო ძლიერაა დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმო წრიული ფორმისაა. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 439—442) და ობსიდიანის ანატკეცები (№ 443).

439. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

440. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

441. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

442. თიხის ჭურჭლის ნატეხები (8 ცალი) — ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

443. ობსიდიანის ანატკეცები (1 ცალი).

ორმო № 83. (ნახ. 48). — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის 8/3 კვადრატში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხრეთ ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმე 1,10 მ, დიამეტრი — 1,20 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 444—450), ობსიდიანის ანატკეცები (451) და ძროხისა და ცხენის ძვლები.

444. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი—შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

445. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

446. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

447. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდ-ყურის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

448. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

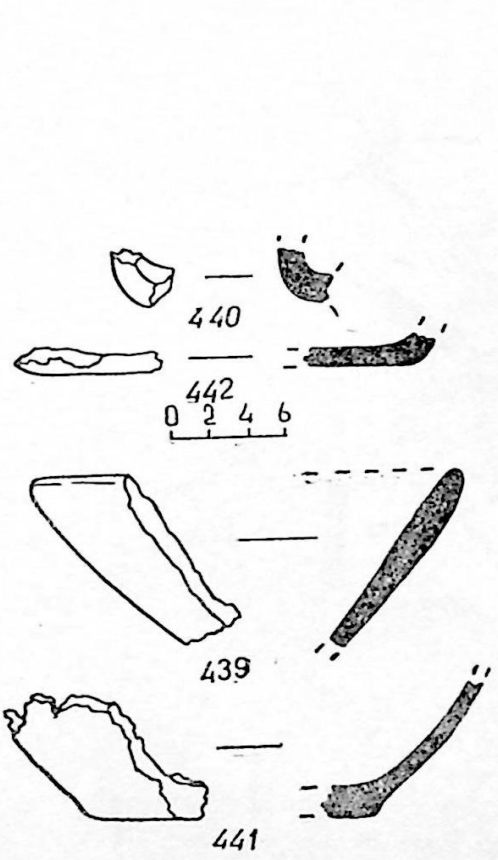

ნახ. 47.

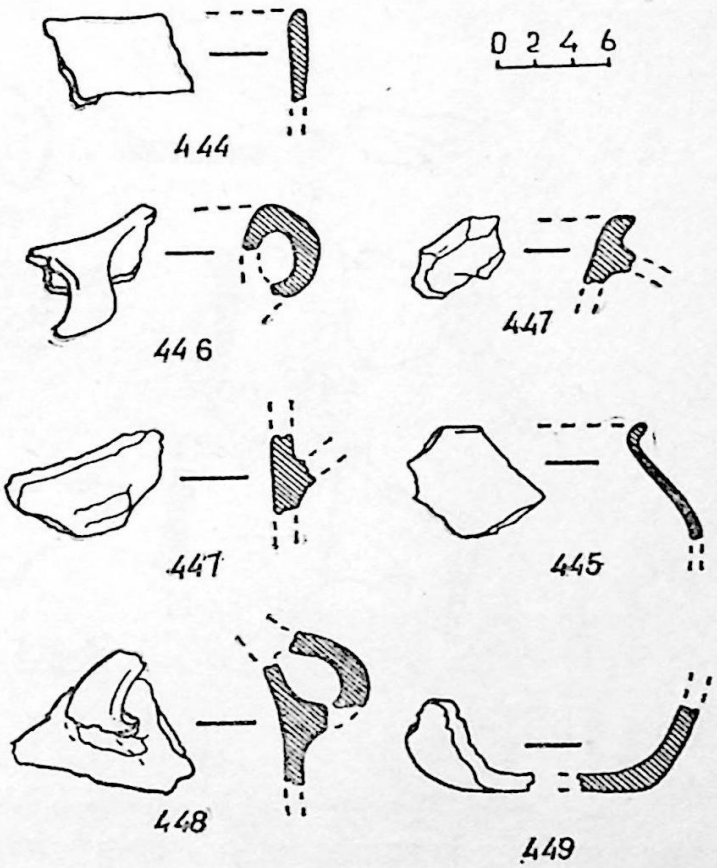

ნახ. 48.

449. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

450. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (7 ცალი) — ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

451. ობსიდიანის ანატკეცები (5 ცალი).

ორმო № 84 (ნახ. 49) — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 1/7 კვადრატში. ორმოს აქვს ოთხკუთხედის ფორმა; მისი სიღრმეა 80 სმ. შემორჩენილი ნაწილის სიგრძე — 2,10 მ, სიგანე — 70 სმ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 452—459), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 460) და ძროხის, წვრილფეხა რქოსანი საქონლისა და ირმის ძვლები.

452. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

453. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მოყავისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და ლეგა-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

454. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

455. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

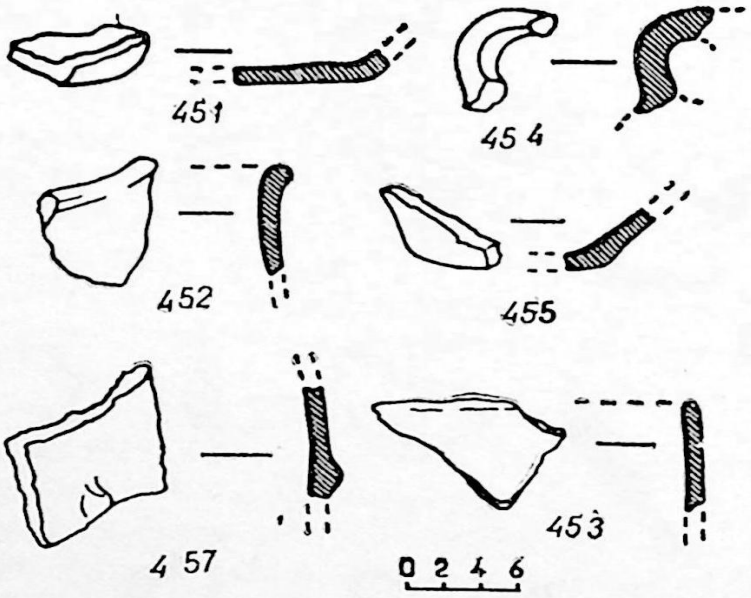

ნახ. 49.

456. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

457. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. შემორჩენილი აქვს პატარა კოპი.

458. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფროდ გამომწვარი. დამზადებულია მცენარეულჩანართებიანი თიხისაგან.

459. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (28 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

460. ობსიდიანის ანატკეცი.

ორმო № 85 (ნახ. 50) — აღმოჩნდა II სექტორის AC ფართობის

9,10/8,9 კვადრატებში. ორმოს აქვს ოთხკუთხედის ფორმა, მისი აღმოსავლეთი ნაწილი დაუზიანებია გვიანი ხანის სამარხს. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 461—467), ობსიდიანის ანატკეცები (№ 468) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლები.

461—463. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხები (3 ცალი) — ლეგა მოგლუვე-

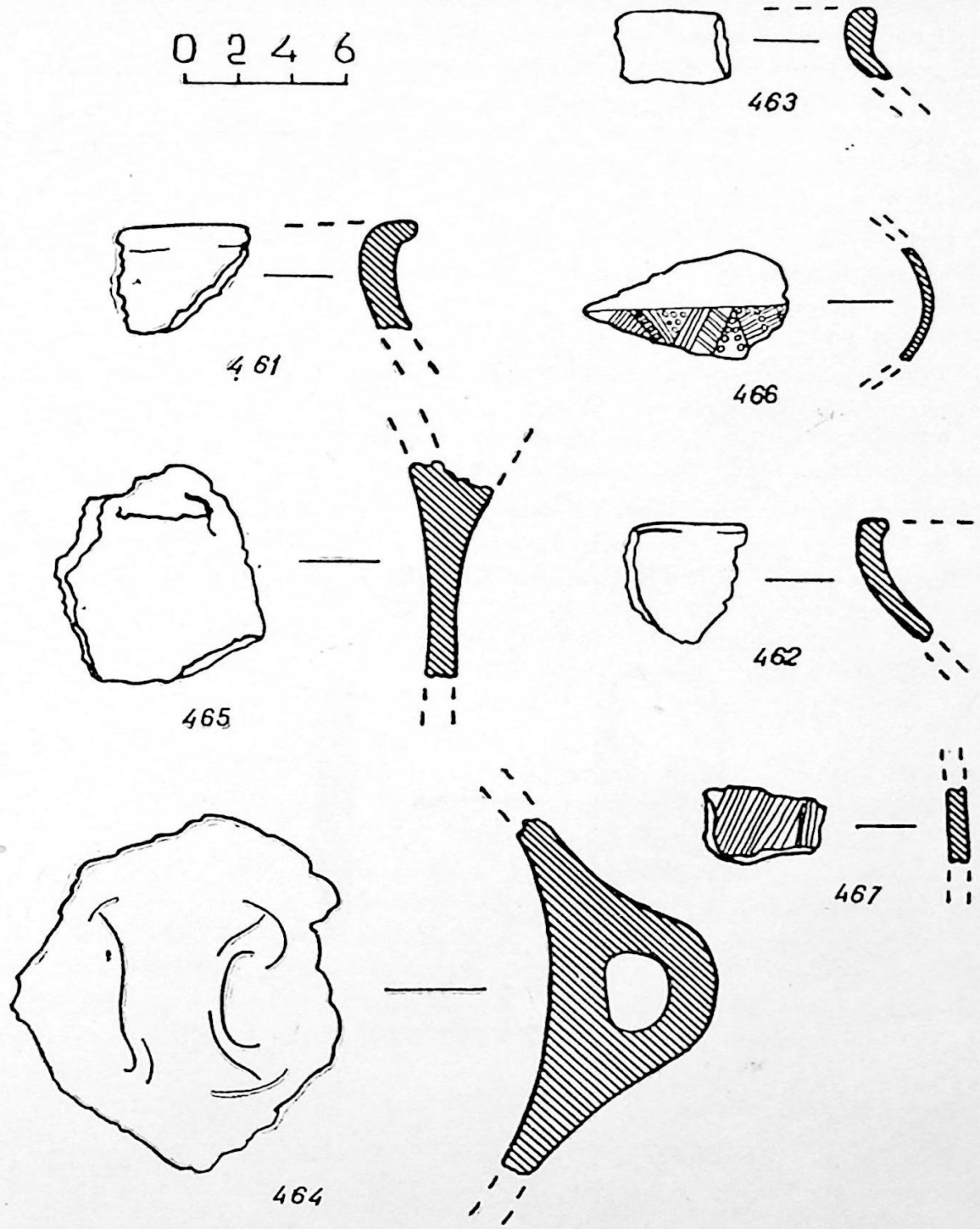

ნახ. 50.

ბული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მოყავისფრო მჭისე კეცით.

464. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მოგლუვებული ზედაპირით, რუხი მოგლუვებული შიდაპირითა და მოყავისფრო-მორუხო მჭისე კეცით.

465. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო მოგლუვებული შიდაპირითა და მოშავო-მოყავისფრო კეცით. დამზადებულია კენჭნარევი თიხისაგან.

466. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — შავპრიალა ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეცით. ორნამენტი აღმოღარულია და დაჭდეული.

467. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ლეგა ხაოიანი ზედაპირით, ლეგა მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

468. ობსიდიანის ანატკეცი (4 ცალი).

ორმო № 86 — აღმოჩნდა IV სექტორის AC ფართობის 3/10 კვადრატში. ორმო ძლიერ იყო დაზიანებული მშენებლების მიერ გავლებული თხრილით. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 87 — აღმოჩნდა II სექტორის BD ფართობის 7,8/5,6 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხრეთი ნაწილი. ორმო წრიული ფორმისაა, მისი სიღრმეა 60 სმ, დიამეტრი — 90 სმ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 469, 470).

469. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხები (2 ც.) — ლეგა-მოშავო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

470. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოწითალო ხაოიანი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

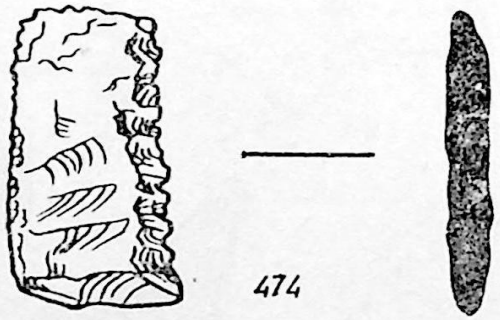

ნახ. 51.

ორმო № 88 — აღმოჩნდა II სექტორის BD ფართობის 8/3 კვადრატში. ორმო წრიული ფორმისაა. მისი სიღრმე — 45 სმ. ორმოში მასალა არ აღმოჩნდა.

ორმო № 89 — აღმოჩნდა II სექტორის BF ფართობის 8/9,10 კვადრატებში. ორმო წლიური ფორმისაა. მისი სიღრმეა 95 სმ, დიამეტრი —

1,40 მ. ორმოში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 471, 472) და ობსიდიანის ანატკეცები (№ 473).

471. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები (3 ცალი) — შავი ნაპრიალები ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

472. სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (10 ცალი) — ლეგა-მოყავისფროდ გამომწვარი.

473. ობსიდიანის ანატკეცები (2 ცალი).

ო რ მ ო № 90 (ნახ. 51) — აღმოჩნდა II სექტორის BE ფართობის 8/1,2 კვადრატებში. მშენებლების მიერ გავლებულ თხრილს დაუზიანებია ორმოს სამხრეთი ნაწილი. ორმოს აქვს კუთხეებმომრგვალებული ოთხკუთხედის ფორმა. მისი სიღრმეა 85 სმ, დიამეტრი—90 სმ. ორმოში აღმოჩნდა კაჟის ნამგლის ჩასართი (№ 474).

474. კაჟის ნამგლის ჩასართი.

კულტურული ფენების ნაშთები

ნაშთი I (ნახ. 52)—შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 475—483).

ნაშთი II (ნახ. 53) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1/1 კვადრატში (№ 4 სათავსოს ჩრდილოეთით), შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 484—495).

ნაშთი III (ნახ. 54). — შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 496—502), ბათქაშის ნატეხებს (№ 503), ობსიდიანის ანატკეცებს (№ 504), ხელსაფქვავის ნატეხს (№ 505) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლებს.

ნაშთი IV (ნახ. 55) აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/8 კვადრატში (№ 17 და 30 სამარხებს შორის). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 506—511).

ნაშთი V (ნახ 56)—აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/8 კვადრატში (№ 88 სამარხის ზემოთ). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 512 — 517) სადგარის ნატეხს (518) და ობსიდიანის ანატკეცებს (519).

ნაშთი VI — (ნახ. 57) აღმოჩნდა II სექტორის AA ფართობის 4/10 კვადრატში (№ 15 სამარხის მახლობლად). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 520 — 522) და ობსიდიანის ანატკეცებს (№ 523).

ნაშთი VII (ნახ. 58) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 7/1 კვადრატში (№ 32 სამარხის მახლობლად). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 524—530), სადგარის ნატეხს (№ 531) და ობსიდიანის ანატკეცებს (№ 532).

ნაშთი VIII (ნახ. 59) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 8,9/1 კვადრატებში (№№ 63 და 3 სამარხებს შორის) შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 533—535).

ნაშთი IX (ნახ. 60) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/4 კვადრატში (წყლის მილისათვის გაყვანილ თხრილში). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 536—540).

ნაშთი X (ნახ. 61)—შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 541)—

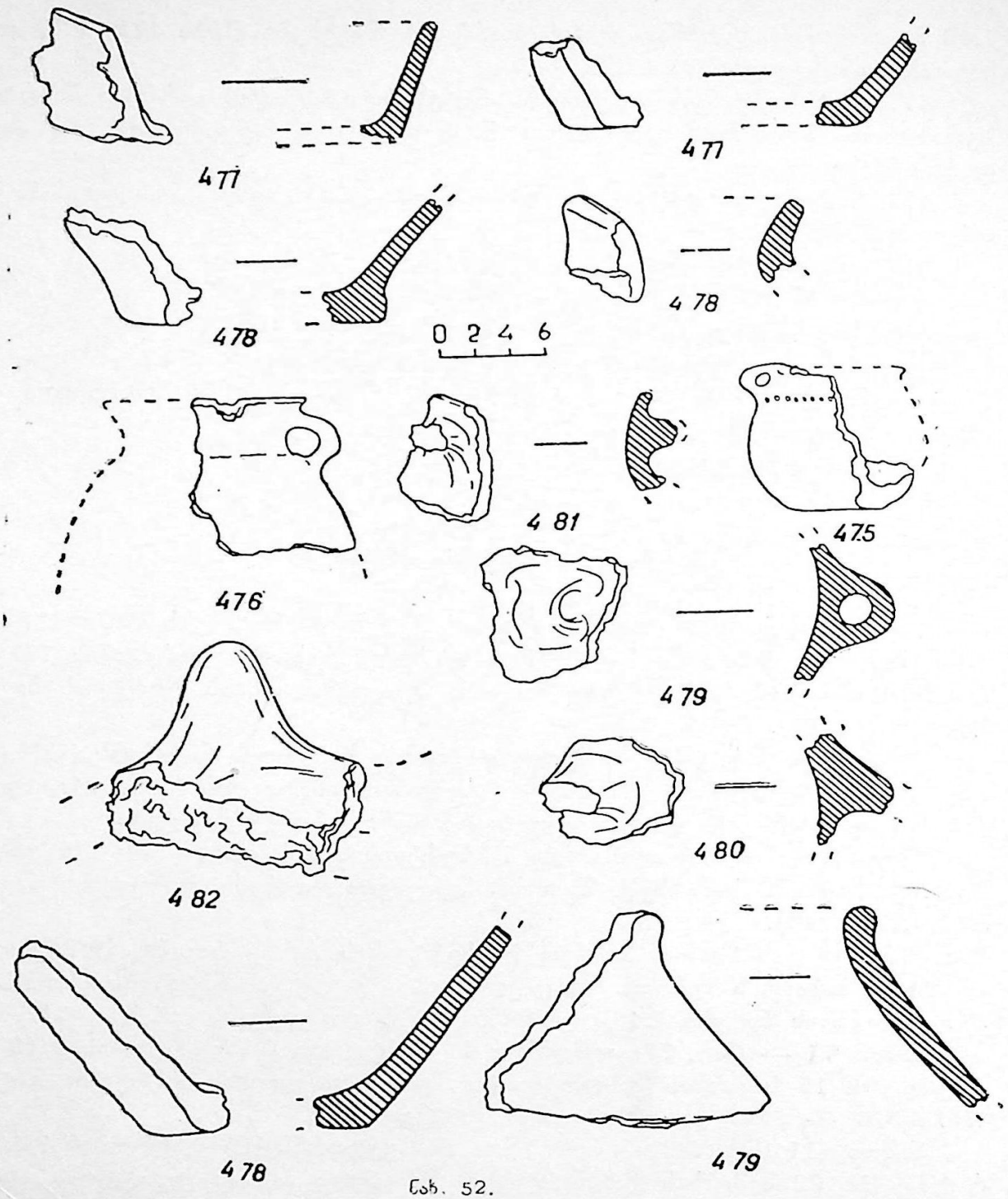

ნახ. 52.

555), ობსიდიანის ანატკეცებს (№ 556) და ძროხისა და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლებს.

ნაშთი XI — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 2/1 კვადრატში (№ 4 სათავსოს N კუთხესთან, სათავსოს მიერ გადაკვეთილი სამარხის აღმოსავლეთ მხარეს). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№ 557), ბათქაშის ნატეხებს (№ 558) და ობსიდიანის ანატკეცს (№ 559).

ნაშთი XII (ნახ. 62) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 5/10

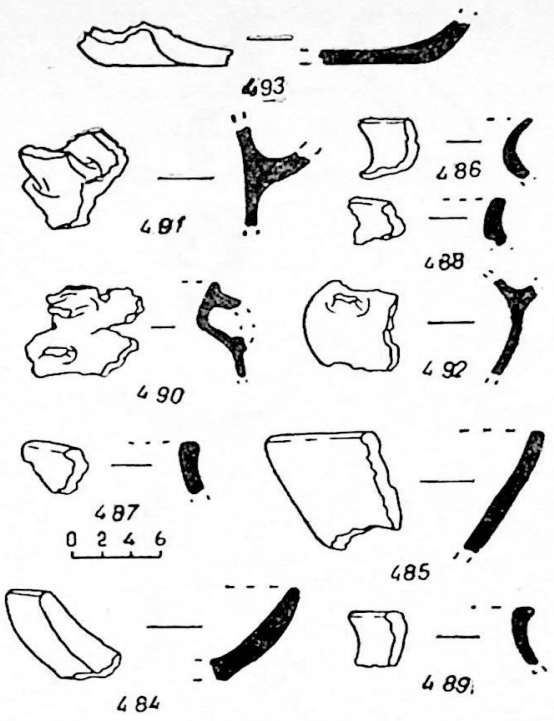

Obr.53

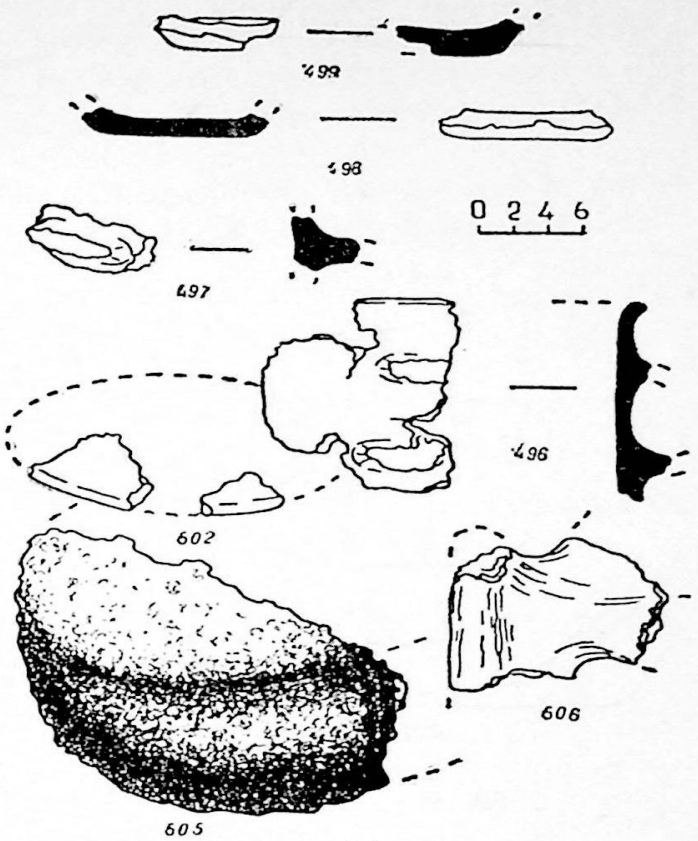

Obr. 54.

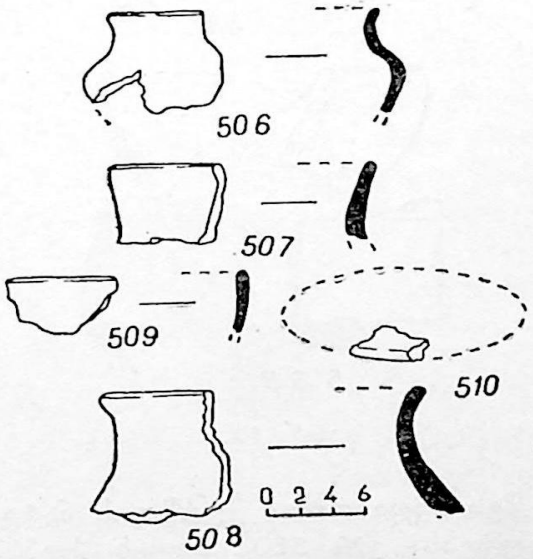

Obr. 55.

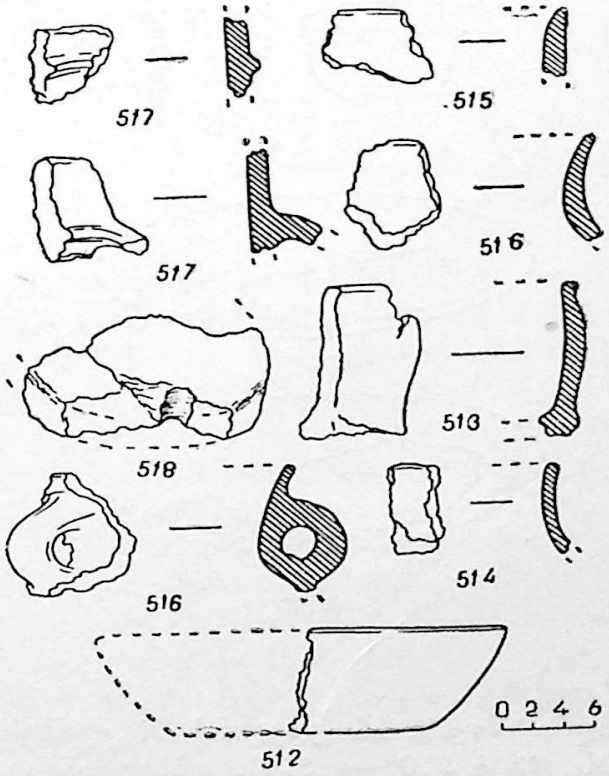

Obr. 56.

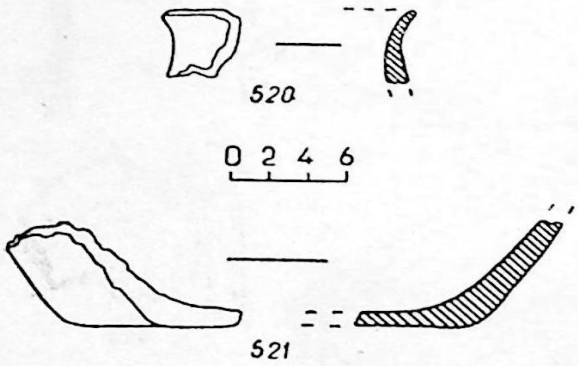

ნახ. 57.

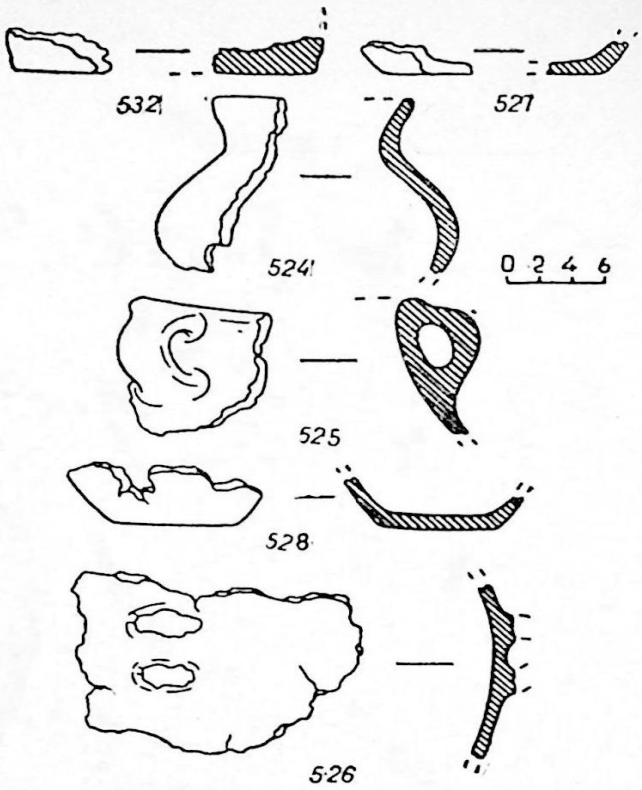

ნახ. 58.

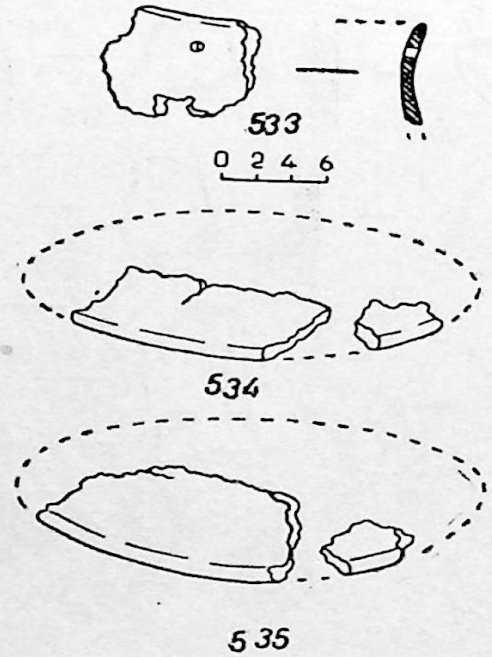

ნახ. 59.

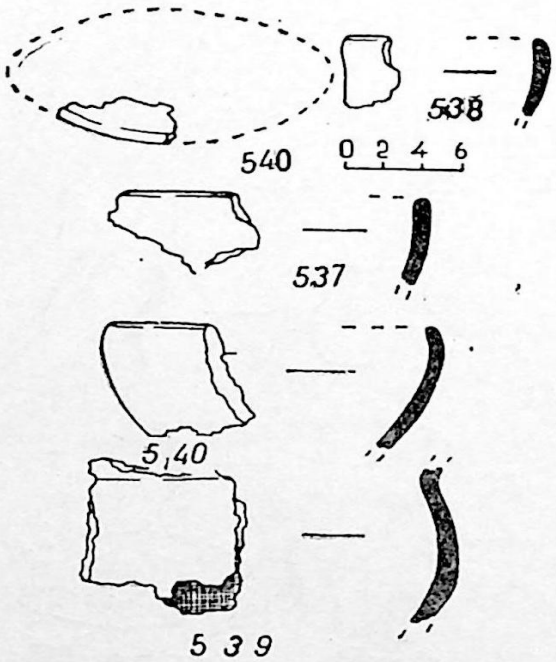

ნახ. 60.

კვადრატში (№ 15 ქვაყუთის N კუთხესთან). შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 560 — 579), ობსიდიანის ანატკეცებს (№ 580), რიყის ქვებსა (№ 581) და წვრილფეხა რქოსანი საქონლის ძვლებს.

ნაშთი XIII (ნახ. 63)—შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 582—589), სადგარის ნატეხს (№ 590), ბათქაშის ნატეხებს (№ 591), ობსიდიანის ანატკეცებს (№ 592) და ძროხის, წვრილფეხა რქოსანი საქონლის და ირმის ძვლებს.

ნაშთი XIV (ნახ. 64) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობში № 63 და № 6 სამარხებს შორის. შეიცავდა თიხის ჭურჭლის ნატეხებს (№№ 593—596) ობსიდიანის ანატკეცებს (№ 597).

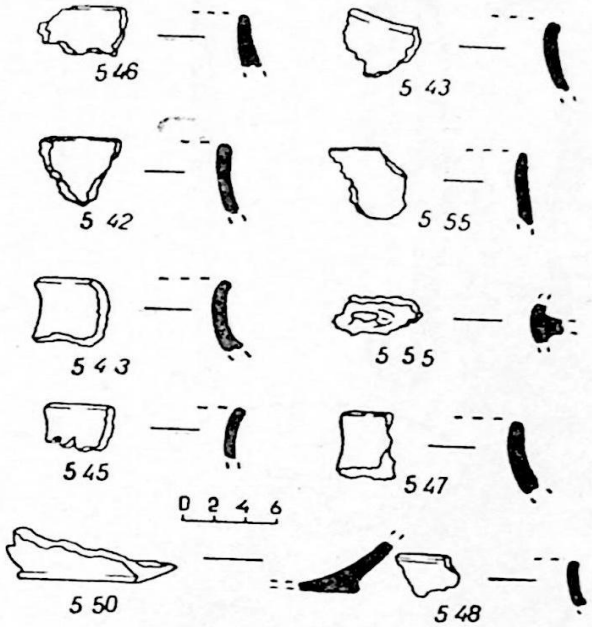

ნახ. 61.

ნაშთი XV — შეიცავდა ობსიდიანის იარაღს (№№ 598 — 601).

ნაშთი XVI — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/8 კვადრატში № 30-ე სამარხის ჩრდილოეთით გაჭრილ თხრილში. შეიცავდა ობსიდიანის იარაღს (№ 602).

სამარხი № 53 — აღმოჩნდა II სექტორის AF ფართობის 3/5,6 კვადრატებში, მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,2 მ სიღრმეზე. სამარხი ჩაშვებული იყო ადრებრინჯაოს ხანის ორმოში (ორმო № 47). ორმოს ძირის აღმოსავლეთი ნაწილი მოგებული იყო ქვის ფილებით. ქვის ფილებზე 0,1 მ უფრო მაღლა მარცხენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით სამხრეთისაკენ დაკრძალული იყო მიცვალებული. თავის ქალა დაზიანებულია. უშუალოდ ჩონჩხზე იდო რამდენიმე ქვა. ჩონჩხის აღების შემდეგ გაირკვა, რომ იატაკი ფილების გარდა (ჩრდილოეთ ნაწილში) შედგებოდა ლოდებისაგან, რომელთაც ემჩნეოდათ ძლიერი ცეცხლის კვალი. სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩენილა.

სამარხი № 54 (ნახ. 65) — აღმოჩნდა II სექტორის AE ფართობის 10/7,8 კვადრატებში, მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,7 მ სიღრმეზე. იგი წარმოადგენს ფილაქვებით მოგებულ ორმოსამარხს. მიცვალებული დასვენებულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით სამხრეთისაკენ. ძვლები ცუდად არის დაცული. პრეპარაცია მოხერხდა თავის ქალისა და წვივის ძვლის ერთი ნატეხის. დამარხვის წესისა და პოზის მიხედვით სამარხი მტკვარ-

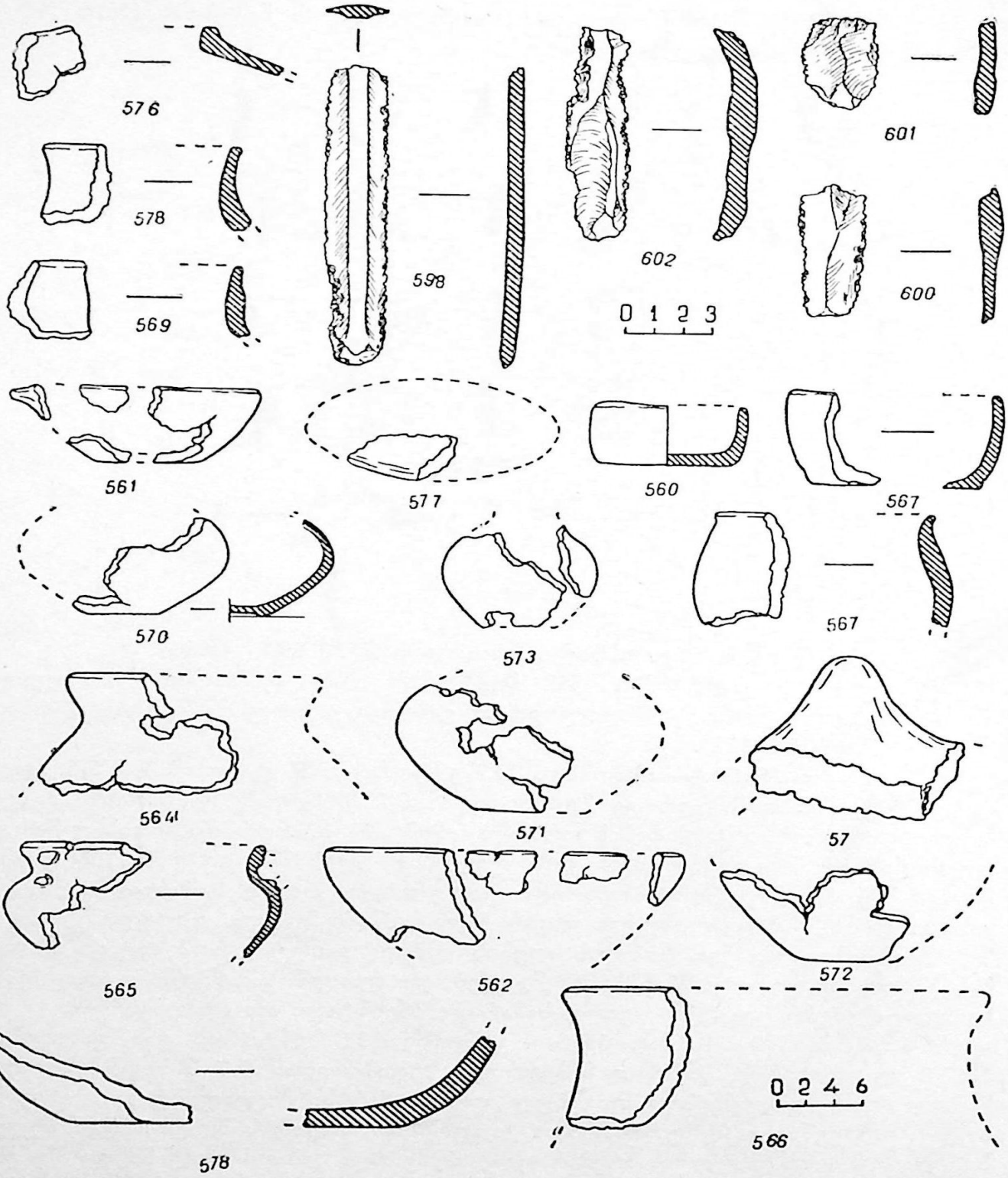
576
578
569
598
602
601
600
0 1 2 3
561
577
560
567
570
573
567
564
571
57
565
562
572
578
566
0 2 4 6

Sob. 62.

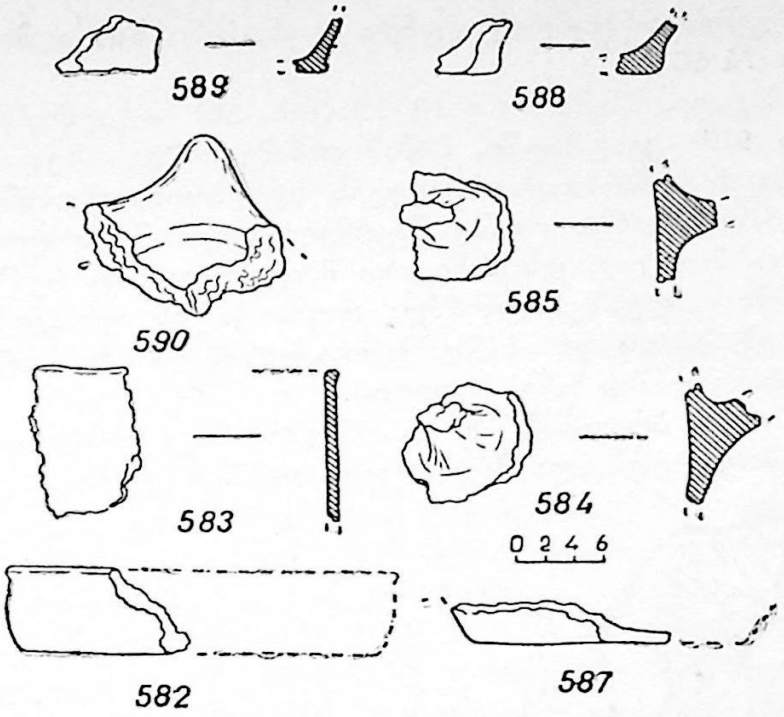

Fig. 63.

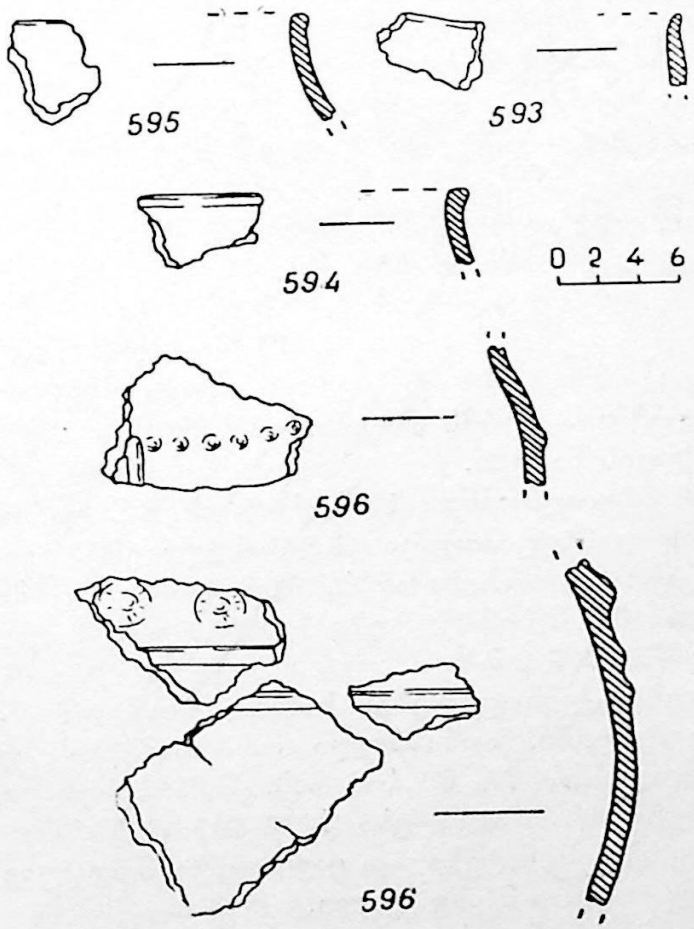

Fig. 64.

არაქსის კულტურის დროინდელი უნდა იყოს. სამარხში აღმოჩნდა ძვლის ერთი კვირისტავი (№ 603).

603. კვირისტავი. სამარხი № 77 (ნახ. 66) — აღმოჩნდა IV სექტორის АА ფართობის 9/9 კვადრატში, მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 0,65 მ სიღრმეზე (იატაკი). სამარხი წარმოადგენს ადრებრინჯაოს ხანის ორმოსამარხს, რომელსაც გეგმაში ჰქონდა ოდნავ წაგრძელებული წრის ფორმა. მისი დიამეტრი 1,6 მ-ია. ორმოს იატაკის ნახევარი მოფენილია მცირე ზომის ფილებით. სამხრეთ ნაწილში ფილებზე აღმოჩნდა თავის ქალის ფრაგმენტები. იქვე იყო მცირე ზომის კოჭობი და თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი. ორმოს SO ნაწილი ჩაჭრილი აქვს ადრერკინის ხანის ქვაყუთს.

604. კოჭობი — არათანაბრად გამომწვარი შავი ნაპრიალები ზედაპირით, ასეთივე ფერის მოგლუვებული შიდაპირითა და შავი კეცით.

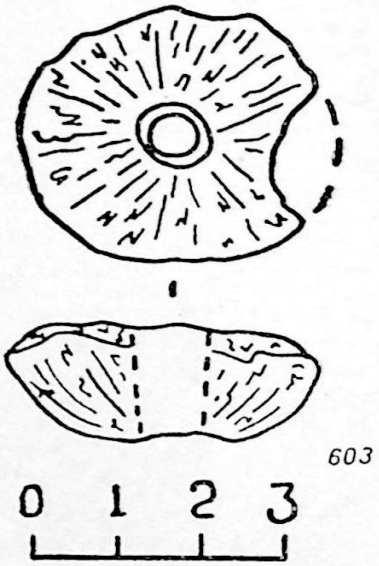

ნახ. 65.

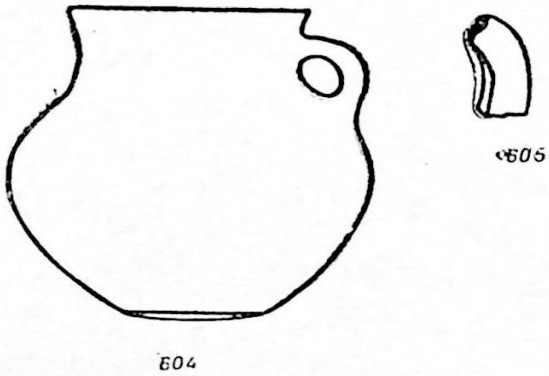

ნახ. 66

605. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი.

606. ხელსაფქვავის ნატეხი.

სამარხი № 82—აღმოჩნდა IV სექტორის ВС ფართობის 6/3 კვადრატში, მიწის თანამედროვე ზედაპირიდან 1,5 მ სიღრმეზე. იგი წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაჭრილ ორმოსამარხს, რომლის ძირიც მოგებული იყო ქვის ფილებით. იატაკიდან 0,5 მ სიმაღლეზე სამარხს ეფარა დიდი ზომის ფილაქვა. სამარხის ზომებია: 1,2 მ×1,2 მ-ზე.

სამარხის იატაკზე, ქვის ფილების სამხრეთ ნაწილში აღმოჩნდა ადამიანის თავის ქალის ფრაგმენტები. აღნიშნული ორმოსამარხი დაუზიანებია გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის № 83 სამარხს. სამარხის იატაკზე უფრო მაღლა აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ორი ნატეხი (№№ 607, 608).

607. თიხის ჭურჭლის ნატეხი — ყავისფერი მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით.

608. თიხის ჭურჭლის ნატეხი --- ყავისფერი მოგლუვებული ზედაპირით, მოშავო შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით.

რკინის ფართო ათვისების ხანის ნამოსახლარი

ნაგებობა № 1 (ნახ. 67, 68; ტაბ. VI$_1$) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 4/4; 3—5/5,6 კვადრატებში, O ხაზიდან 0,67 მ (იატაკი) სიმაღლეზე. წარმოადგენს ერთოთახიან სწორკუთხედის ფორმის ნახევრად მიწურს. დამხრობილია NW-დან O-კენ. კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. კედლების მაქსიმალური სიმაღლე 1,05 მ-ია, სისქე — 0,25-0,3 მ. შენობა შედარებით კარგადაა დაცული, შემორჩენილია მისი ოთხივე კედელი. ოთახი ფართოვდება სამხრეთ-აღმოსავლეთიდან ჩრდილო-დასავლეთისაკენ, რის გამოც ოდნავ ასიმეტრიულია. გრძივი კედლების სიგრძე 7 მ-ია, განივი კედლების — 5,8 მ. საერთო ფართი 37 კვადრატულ მეტრს შეადგენს. კედლების კუთხეებსა და შუა ნაწილში შემორჩენილია ბანური გადახურვის დამჭერი, ვერტიკალურად მდგარი 12 ძელის ანაბეჭდი. შენობას სამხრეთი მხრიდან აქვს შესასვლელი, სამხრეთიდან ჩრდილოეთისაკენ — ოდნავ დაქანებული თიხატკეპნილი იატაკი, რომელიც აღმოსავლეთ ნაწილში მოფენილია ქვის ფილებით.

შენობის ჩრდილო-დასავლეთ კედელზე მიდგმულია ფლეთილი ქვებით ნაშენი 1,2 მ სიგრძის, 0,65 მ სიგანისა და 0,45 მ სიმაღლის სათავსო, რომელსაც უშუალოდ ეკვრის 1 მ სიგრძის, 0,77 მ სიგანისა და 0,2 მ სიმაღლის თიხით მოტკეპნილი ბაქანი (სამსხვერპლო?).

ოთახის ჩრდილო-აღმოსავლეთი კედლის კუთხეში აღმოჩნდა 0,8 მ სიგრძისა და 0,7 მ სიმაღლის პურის საცხობი ღუმელი სანაცრეთი. ღუმელს ეტყობოდა რამდენჯერმე შეკეთების კვალი.

შენობის შუა ნაწილში, იატაკიდან ოდნავ შემაღლებულ ადგილზე აღმოჩნდა ცეცხლისაგან გაწითლებულ-დახეთქილი ქვები, ნაცარი და ნახშირი (კერა?). იქვე გაითხარა ნაცრით სავსე მცირე მოცულობის წრიული მოყვანილობის ორმო. „კერასა“ და თიხით მოტკეპნილ ბაქანს შორის, იატაკიდან 0,1 მ სიღრმეზე აღმოჩნდა ირგვლივ წვრილი კენჭებით გამაგრებული სანაყი.

შენობის დასავლეთ კედელთან დადასტურდა 1,5 მ სიღრმის მსხლისებური მოყვანილობის სამეურნეო დანიშნულების ორმო.

ინვენტარიდან ოთახში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხი (№ 1), ჯამის პირ-გვერდის ნატეხი (№ 2) და ქვის სანაყი (№ 3).

ნაგებობა № 3 (ნახ. 69, 70) — აღმოჩნდა II სექტორის CD ფართობის 1/1, 2; 2/1 კვადრატებში და BD ფართობის 10/1,2 კვადრატებში, O ხაზიდან (იატაკი) 4,44 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს სამი მხრიდან გრუნტში ჩაჭრილ ოთახს, რომლის კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. ნა-

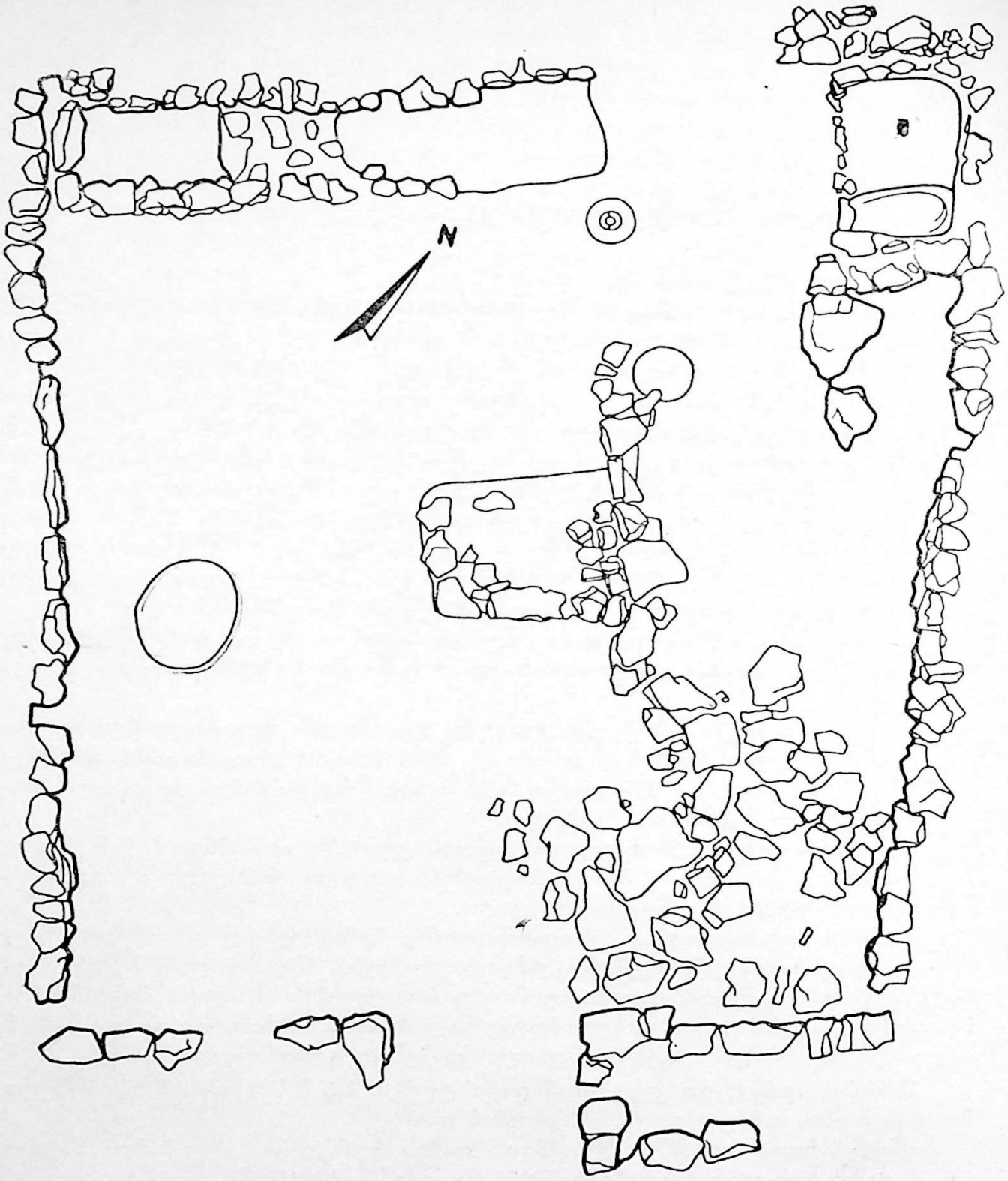

Бов. 67.

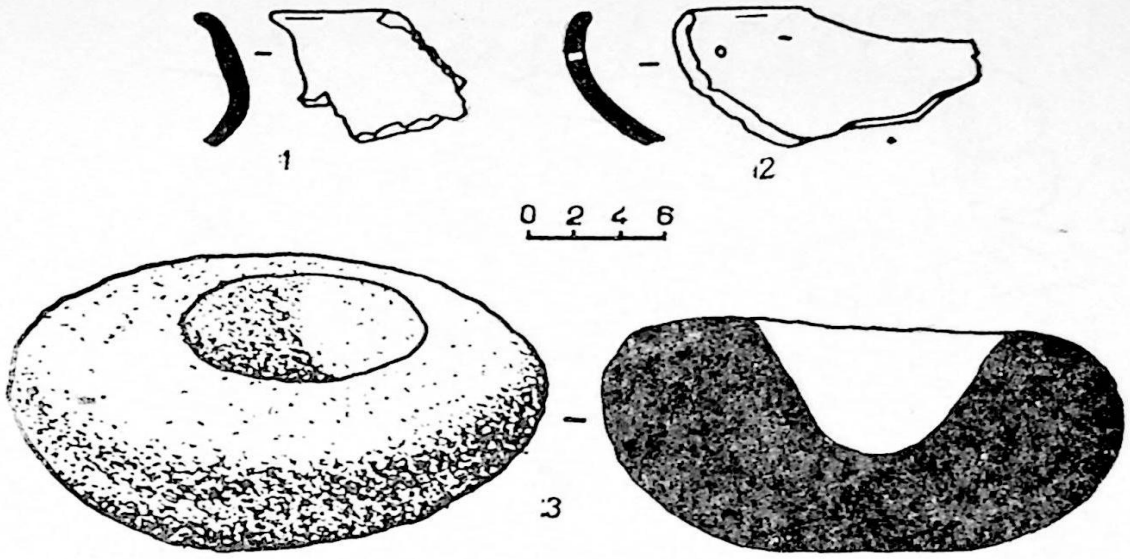

ნახ. 68.

გებობა დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს. ჩაჭრილია შენობის SW და NO კედლების ნაწილი. შემორჩენილი კედლების მაქსიმალური სიმაღლე 0,8 მ-ია. ოთახის ზომებია 4,6 ×3,5 მ-ზე. იატაკი თიხატკეპნილია. ნაგებობაში აღმოჩნდა სხვადასხვა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 4—11).

ნ ა გ ე ბ ო ბ ა № 4 (ნახ. 71) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1/2,3 კვადრატებში და AB ფართობის 10/2,3 კვადრატებში, O ხაზიდან (იატაკი) 0,68 მ სიმაღლეზე. დამხრობილია NW-დან SO-კენ. ნაგებობა დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს. შემორჩენილია მისი SW და NW კედლები და NO კედლის ნაწილი. კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. იატაკი თიხატკეპნილია. კედლებში შემორჩენილია ბანური გადახურვის დამჭერი ვერტიკალურად მდგარი 8 ძელის ანაბეჭდი. შენობის აგებისას დაუზიანებიათ მტკვარ-არაქსის კულტურის დროინდელი ორმოები. ერთ-ერთ ორმოში აღმოჩნდა რკინის ფართო ათვისების ხანის № 94 სამარხი, ნაგებობის ჩრდილო-დასავლეთ კედელზე მიდგმული იყო № 50 სამარხი.

ნაგებობაში აღმოჩნდა რკინის ფართო ათვისების ხანის იერის მქონე თიხის ჭურჭლის რამდენიმე ნატეხი.

ნ ა გ ე ბ ო ბ ა № 5 (ნახ. 72—75, ტაბ. VI$_2$) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1,2/6,7 კვადრატებში, O ხაზზე (იატაკი). დამხრობილია NNW-დან SSO-კენ. ნაგებობა დაზიანებულია. შემორჩენილია შენობის O და N კედლები და W კედლის ნაწილი. შემორჩენილი კედლების მაქსიმალური სიმაღლე 0,7 მ-ია. კედლები ნაგებია ფლეთილი ქვებით თიხის ხსნარზე. იატაკი ღორღნარევი მიწითაა მოტკეპნილი.

ნაგებობის ჩრდილო და დასავლეთ კედლების კუთხეში მიდგმულია მცირე ზომის სამეურნეო დანიშნულების სათავსო. შენობის შუა ნაწილში, იატაკში ჩადგმული იყო ირგვლივ წვრილი ქვებით გამაგრებული ქვის დიდი ზომის სანაყი, რომელზედაც პირქვე დამხობილი იყო ნაკლული დერგი. ნაგებო-

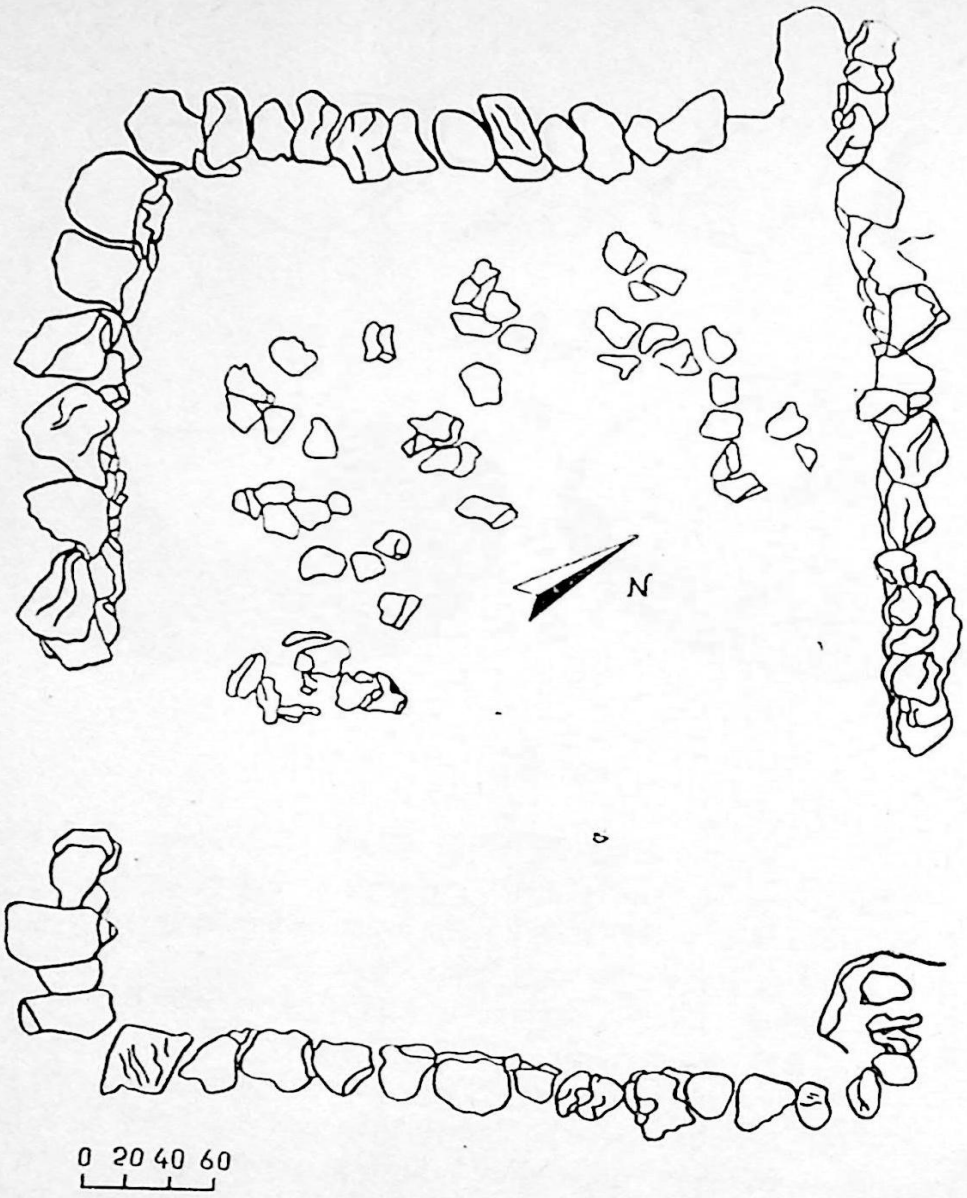

Sob. 69.

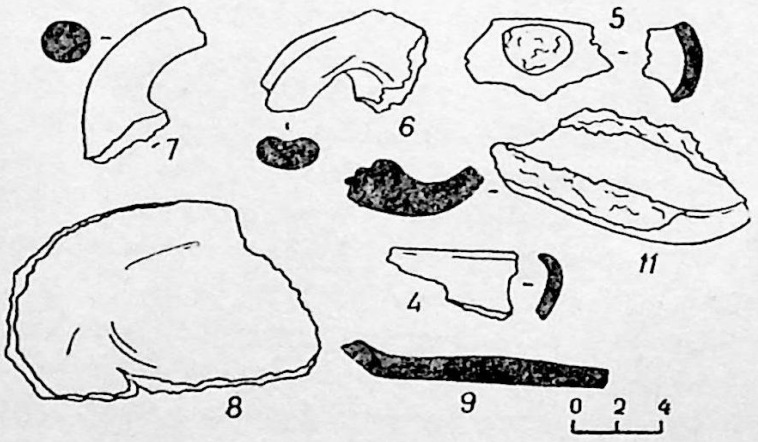

Sob. 70.

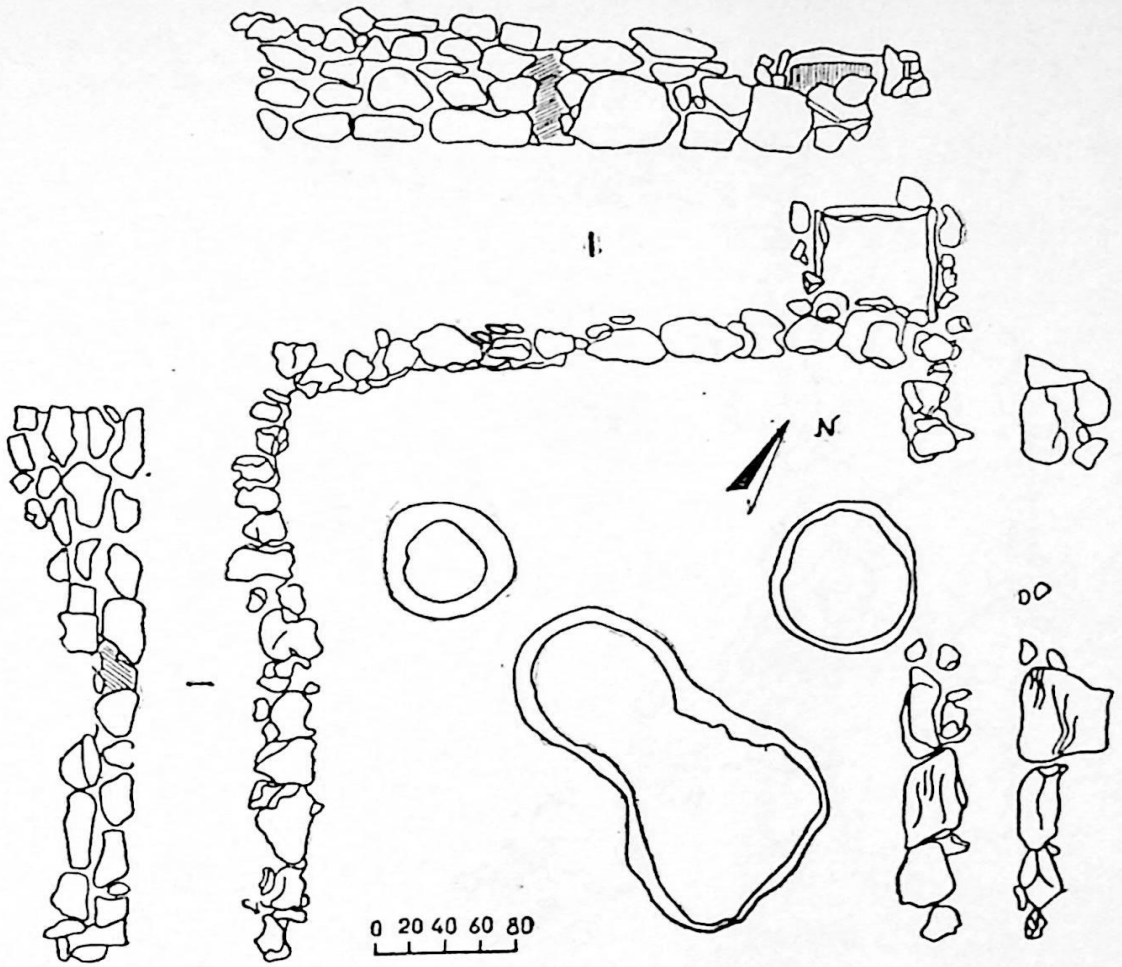

ნახ. 71.

ბის გაწმენდის დროს იატაკიდან სხვადასხვა სიმაღლეზე ჩნდებოდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები, ნაცარი და ნახშირი. იატაკზე, ჩრდილო და დასავლეთ კედლებთან ჯგუფ-ჯგუფად გვხვდებოდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები. ზოგიერთ მათგანს მაღალი ტემპერატურის ზემოქმედების შედეგად შეცვლილი ჰქონდა თავდაპირველი ფერი. შენობა დაზიანებულია ძლიერი ხანძრისაგან. ნაგებობაში მოპოვებული მასალის დამუშავებისას გამოიყო ოთხმოცდაათამდე თიხის ჭურჭელი და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№№ 12—97), ქვის სანაყი (№ 98), რკინის სოლი (№ 99) და ორნამენტირებული ძვლის ფრაგმენტები (№ 100).

12. ჩაფი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და რელიეფურია.

13. დერგი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

14. დერგი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მჭისე კეცით.

15. ქოთანი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

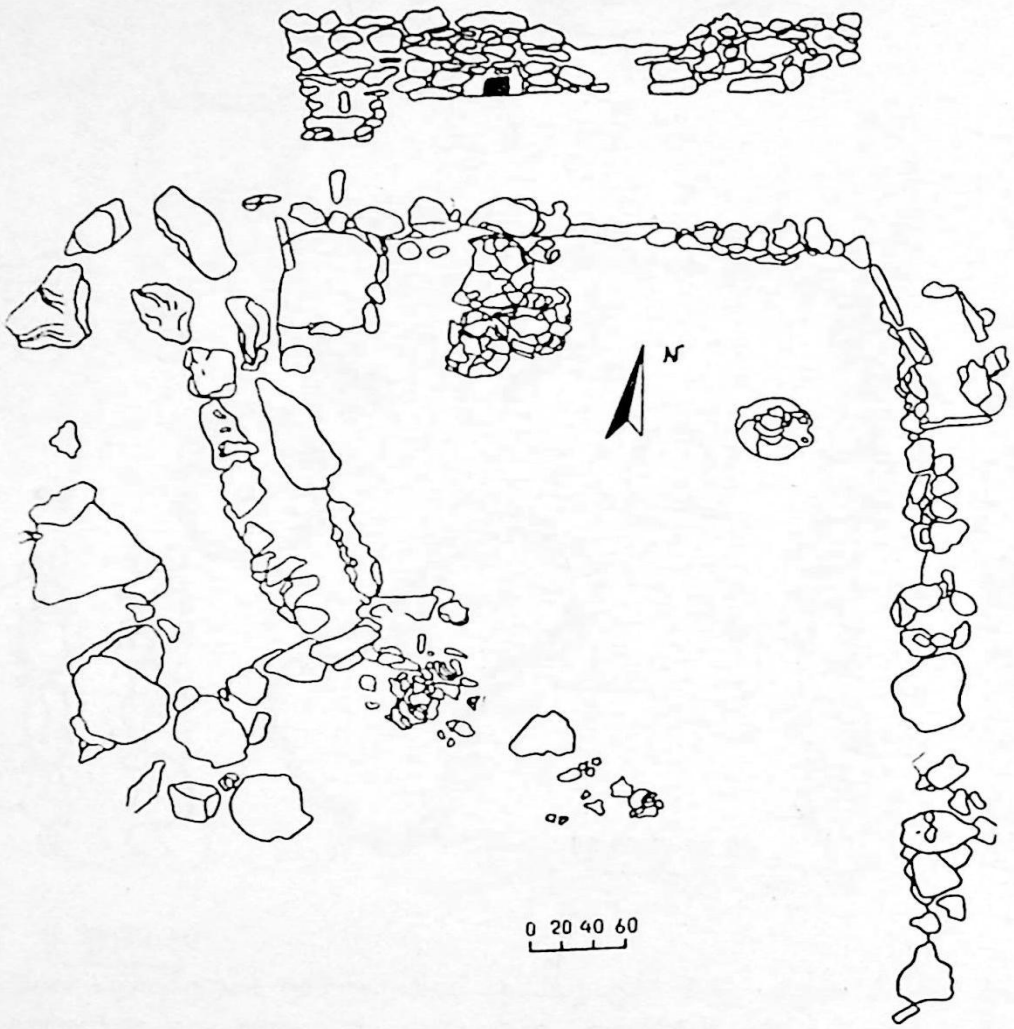

ნახ. 72.

16. ქოთნის ფრაგმენტი — შავი მოგლუვებული ნაცრისფერლაქიანი ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მჭისე კეცით.

17. ქვევრის პირ-გვერდის ფრაგმენტი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

18. ქვევრის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ნაჭდევია.

19. ქვევრის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაჭდევია.

20. ქვევრის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით.

21. ქვევრის პირის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

22. ქვევრის პირის ნატეხი — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

23. ქვევრის პირის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მქისე კეცით.

24. ქვევრის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეცით.

25. ქვევრის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო კეცით.

26. ქვევრის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით.

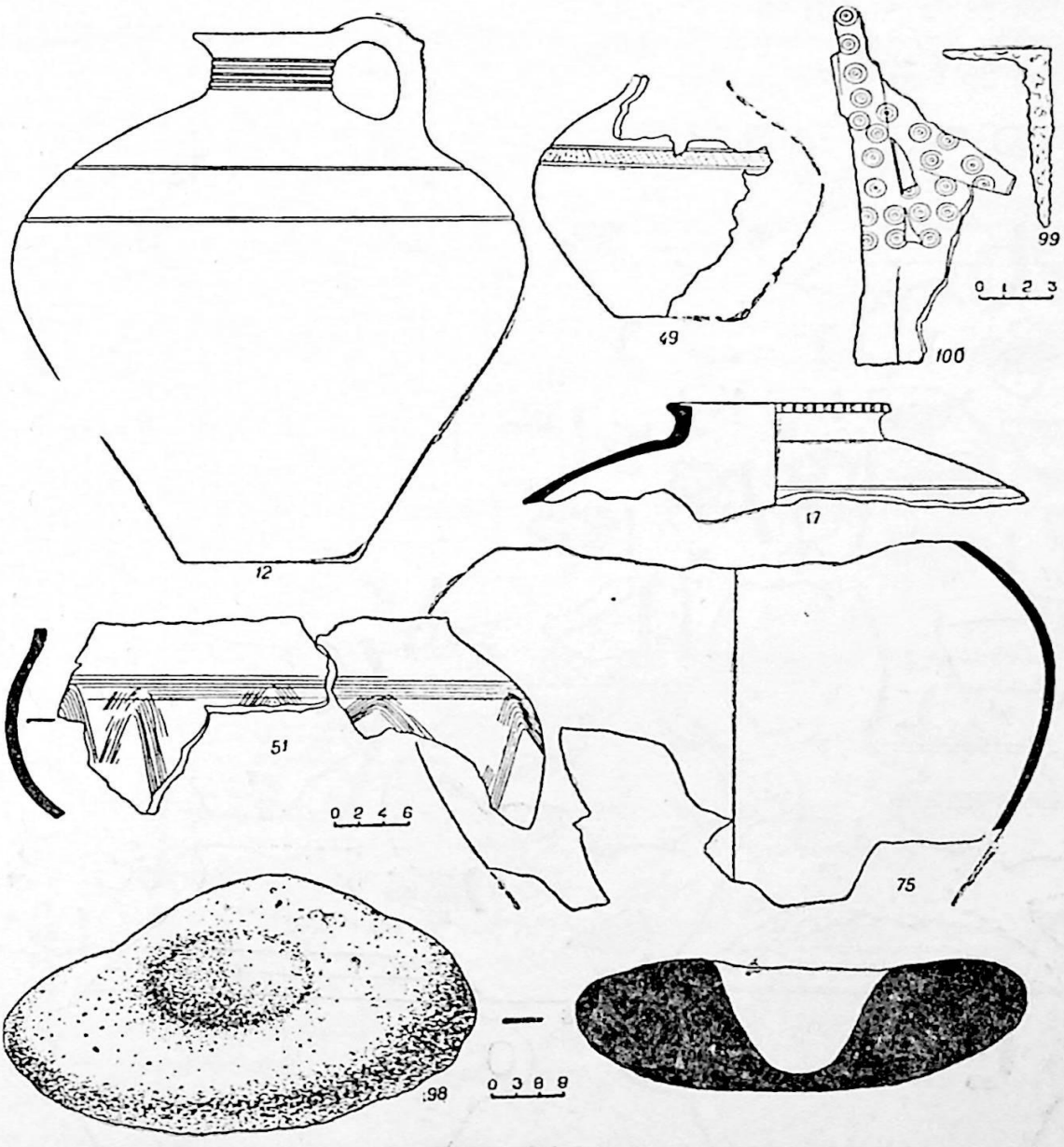

ნახ. 73.

27. ქვევრის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

28. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

29. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

30. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოწითალო-მოვარდისფრო ზედაპირით. მოშავო შიდაპირითა და რუხი ხაოიანი კეცით.

31. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

32. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

33. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

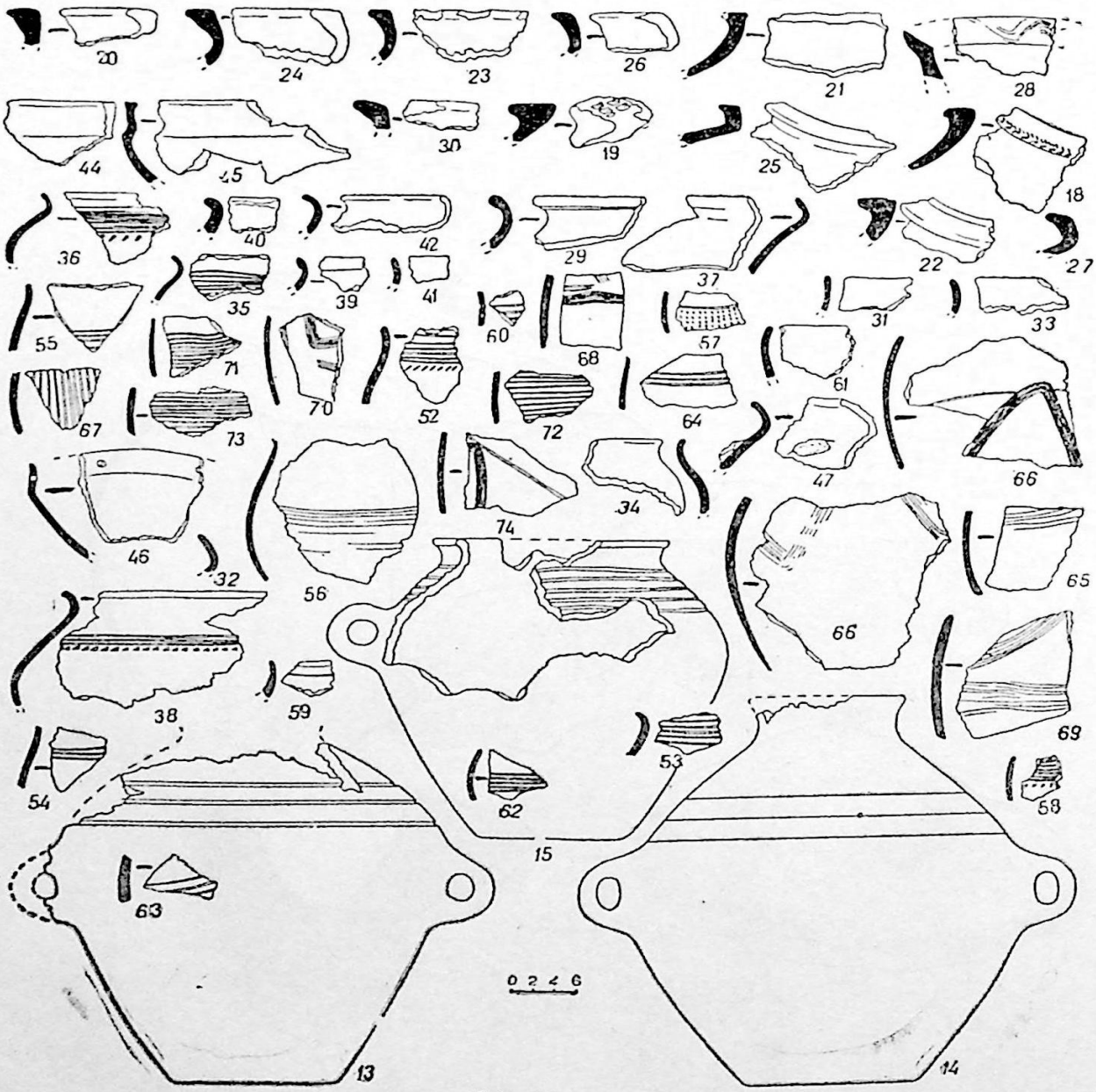

ნახ. 74.

34. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

35. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

36. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მოწითალო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

37. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

38. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

39. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

40. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

41. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

42. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

43. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

44. ლანგრის პირ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და შავი კეცით.

45. ლანგრის პირ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და შავი კეცით.

46. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხები (2 ცალი) — შავი ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირითა და შავი კეცით.

47. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

48. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით.

49. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდ-ძირის ნატეხები — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

50. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

51. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხები — მორუხო-მონაცრისფრო-მოშავო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

52. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

53. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

54. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

55. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

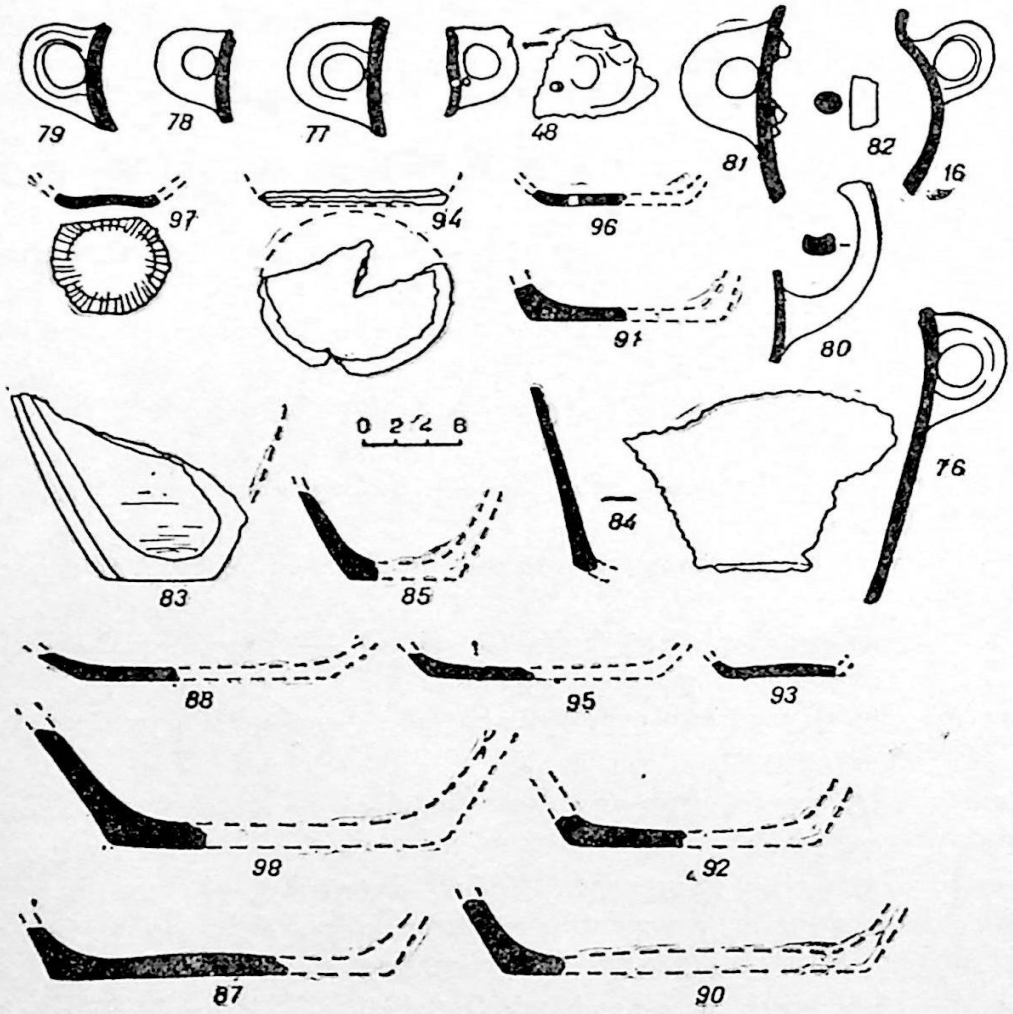

ნახ. 75.

56. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

57. თიხის ჭურჭლის ყელ-პირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მორუხო შიდაპირითა და რუხი კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

58. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და შავი კეცით.

59. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

60. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — შავი ნაპრიალები ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

61. თიხის ჭურჭლის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი-მოშავო მჭისე კეცით.

62. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

63. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

64. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

65. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

66. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

67. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

68. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

69. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

70. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

71. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

72. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

73. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

74. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

75. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხები — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

76. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

77. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

78. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

79. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

80. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

81. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — რუხი მოგლუვებული ზედაპირით, მოშავო-მორუხო შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

82. თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი — წითლად შეღებილი ზედაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

83. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი.

84. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კენწნარევი კეცით.

85. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

86. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით.

87. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

88. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით.

89. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

90. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრიფერი მჭისე კეცით.

91. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით.

92. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

93. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით.

94. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — შავი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით.

95. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

96. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით.

97. თიხის ჭურჭლის ძირის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მჭისე კეცით.

98. ქვის სანაყი.

99. რკინის სოლი.

100. ძვლის ორნამენტირებული ნივთის ფრაგმენტი.

სამარხი № 1 (ნახ. 78, 79; ტაბ. VII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/8 კვადრატში, O ხაზიდან 1,96 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,16×0,83 მ-ზე. ორმოსამარხში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი ქვედა და ზედა კიდურებით, თავით N-კენ.

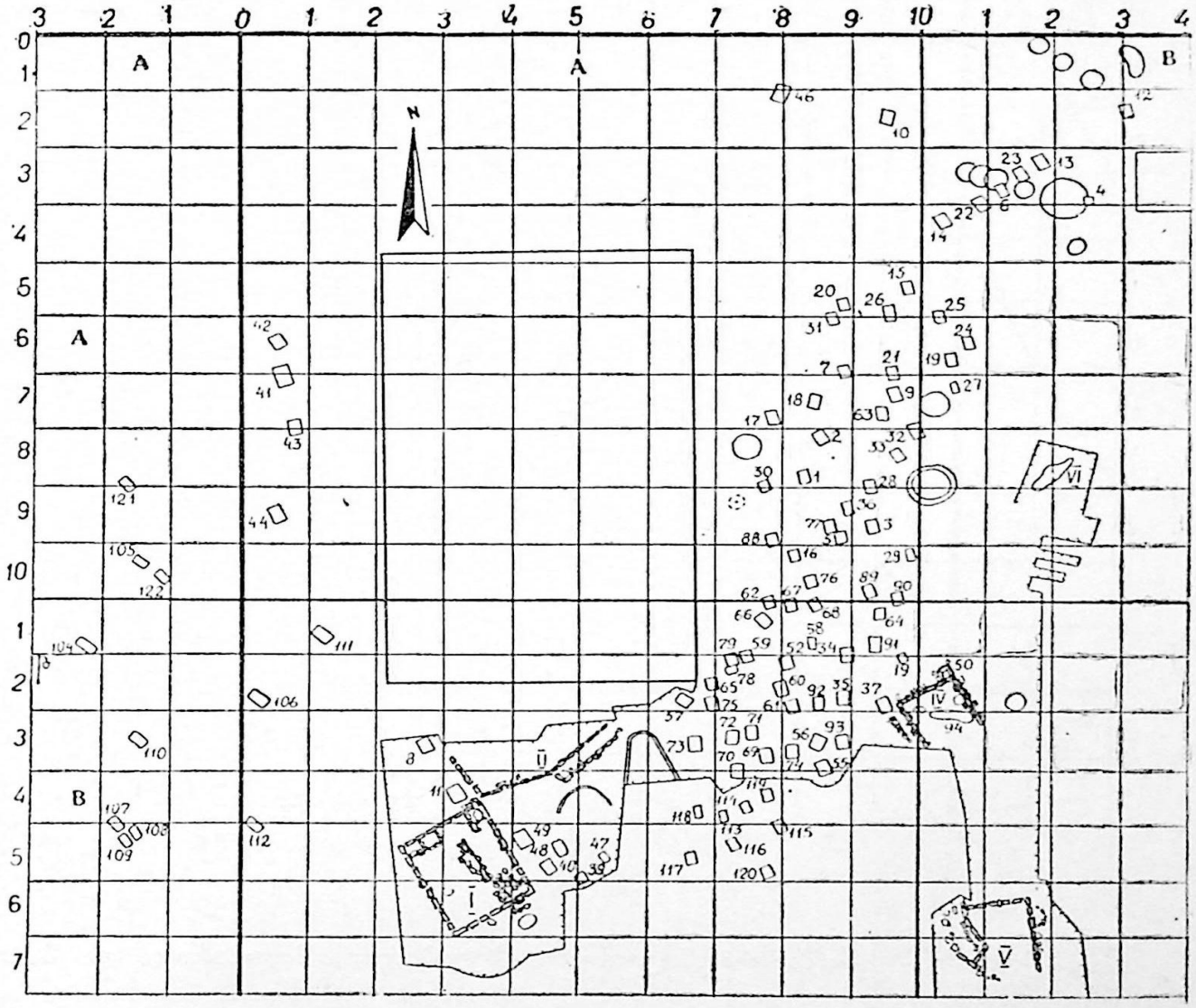

ნახ. 76.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის 5 ჭურჭელი, რკინის დანა, რკინის დანის ფრაგმენტი, რკინის ორი სამაჯური და ბრინჯაოს ორი რგოლის ფრაგმენტები.

ამათგან: თიხის ჭურჭელი (№№ 101—105) აღმოჩნდა მიცვალებულის სა-

ხისა და გულმკერდის წინ, რკინის დანა და დანის ფრაგმენტი (№№ 106, 107) მიცვალებულის ზურგს უკან, სამაჯურები (№№ 108, 109) — მარცხენა და მარჯვენა მაჯებზე, ბრინჯაოს ორი რგოლის ფრაგმენტები (№№ 110, 111) — მიცვალებულის თავის ჭალასთან.

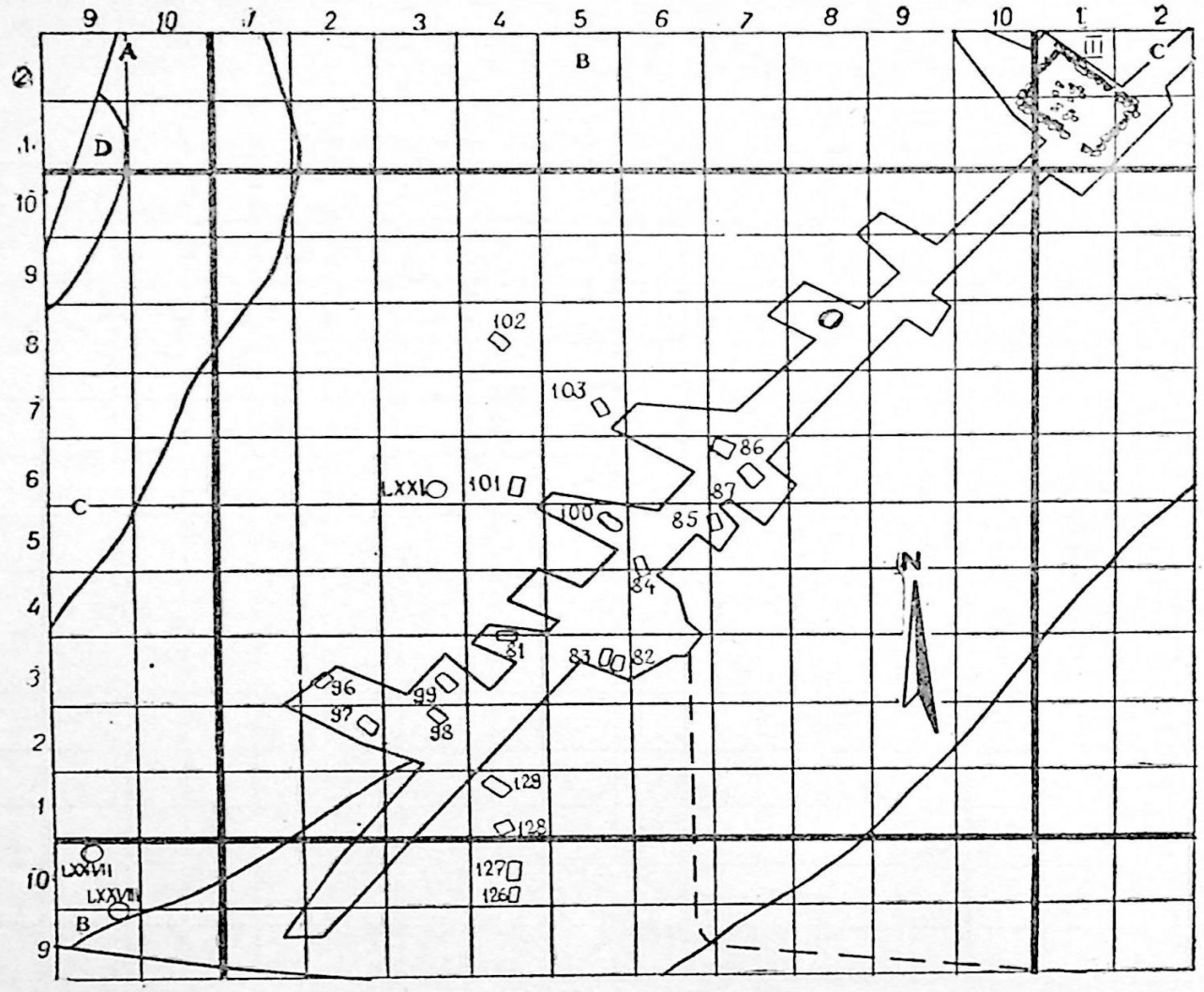

ნახ. 77.

101. ქოთანი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

102. ქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

103. ფიალა — ნაცრისფერი ზედაპირით, მონაცრისფრო-მოვარდისფრო გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაჭდევია.

104. ჭუსლიანი სასმისი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მონაცრისფრო-მოვარდისფრო გარეპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. სასმისი ნაძერწია ხელით.

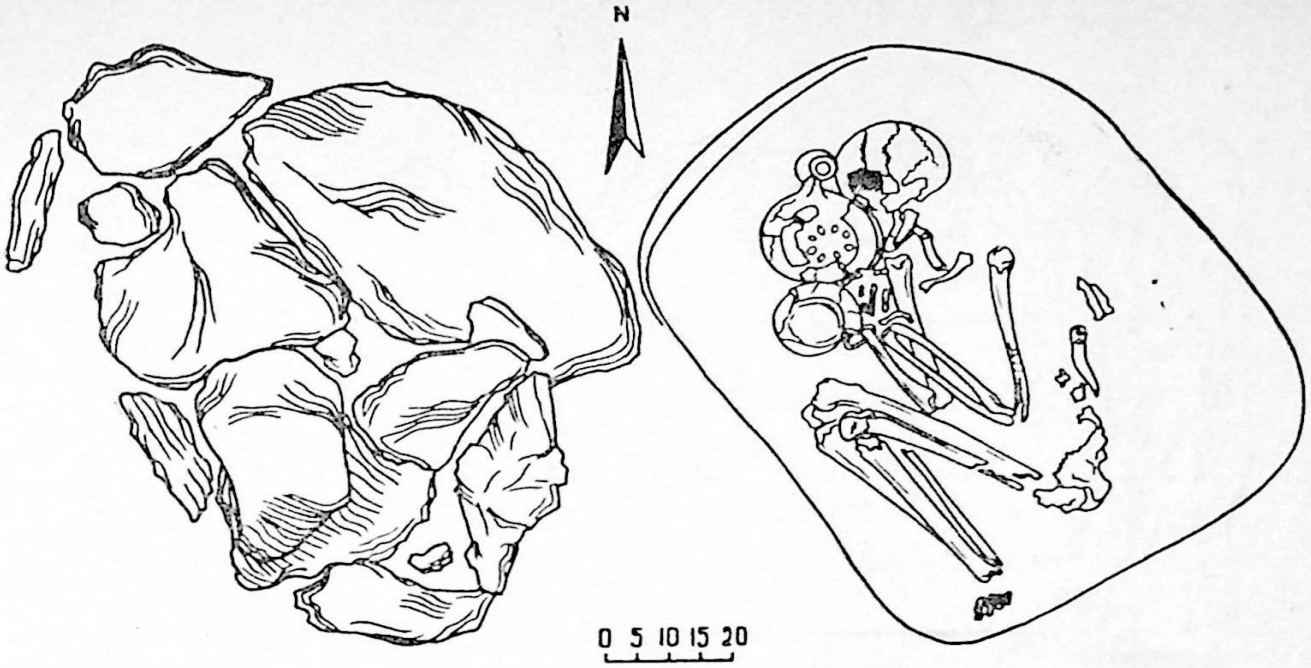

ნახ. 78.

105. კოჭობი — მორუხო-მოწითალო ზედაპირით, მოყავისფრო შიდაპირით. ნაძერწია ხელით.

106. რკინის მოხრილი დანა.

107. რკინის დანის ფრაგმენტი.

108, 109. რკინის სამაჯურები.

110, 111. ბრინჯაოს რგოლების ნატეხები.

სამარხი № 2 (ნახ. 80) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/8 კვადრატში, O ხაზიდან 2,07 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია; 0,8×0,65 მ-ზე.

სამარხი გაძარცულია. ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ჭურჭლის ერთი ნატეხი (№ 112).

112. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

სამარხი № 3 (ნახ. 81, ტაბ. VIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/9 კვადრატში, O ხაზიდან 2,02 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს სამი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც აკლია სახურავისა და NW კედლის ქვაყუთი, დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,75× 0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,44 მ. სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა. სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები, ჯამი, თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი და ბრინჯაოს სამაჯური. ამათგან: თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 115) აღმოჩნდა ქვაყუთის კედლის პირის დონეზე, ჯამი

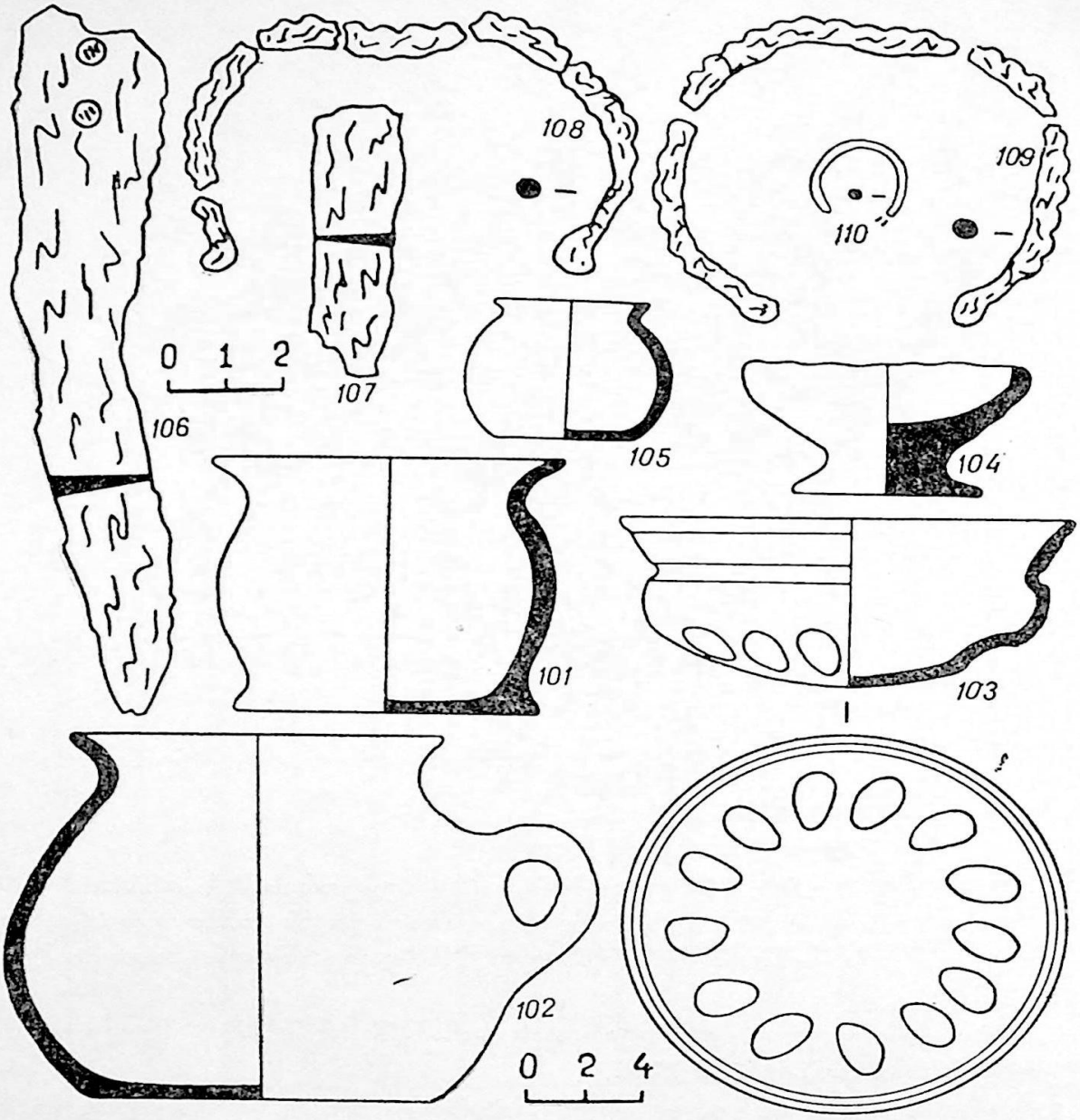

ნახ. 79.

(№ 113) და თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი (№ 114) — იატაკიდან 0,15 მ სიმაღლეზე, ბრინჯაოს სამაჯური (№ 116) კი — იატაკზე.

113. ჯამი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, ლეგა ვარდისფერლაქებიანი გარეპირითა და მორუხო-მოშავო კეცით.

114. თიხის ჭურჭლის გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

115. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — შავი ფერითა და შლადი კეცით.

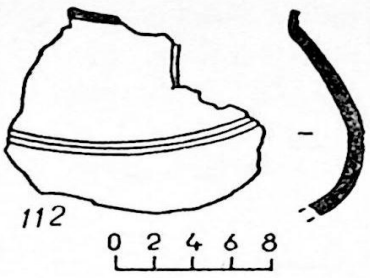

ნახ. 80.

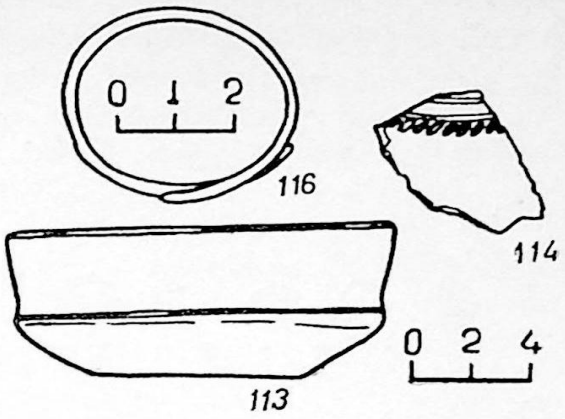

ნახ. 81.

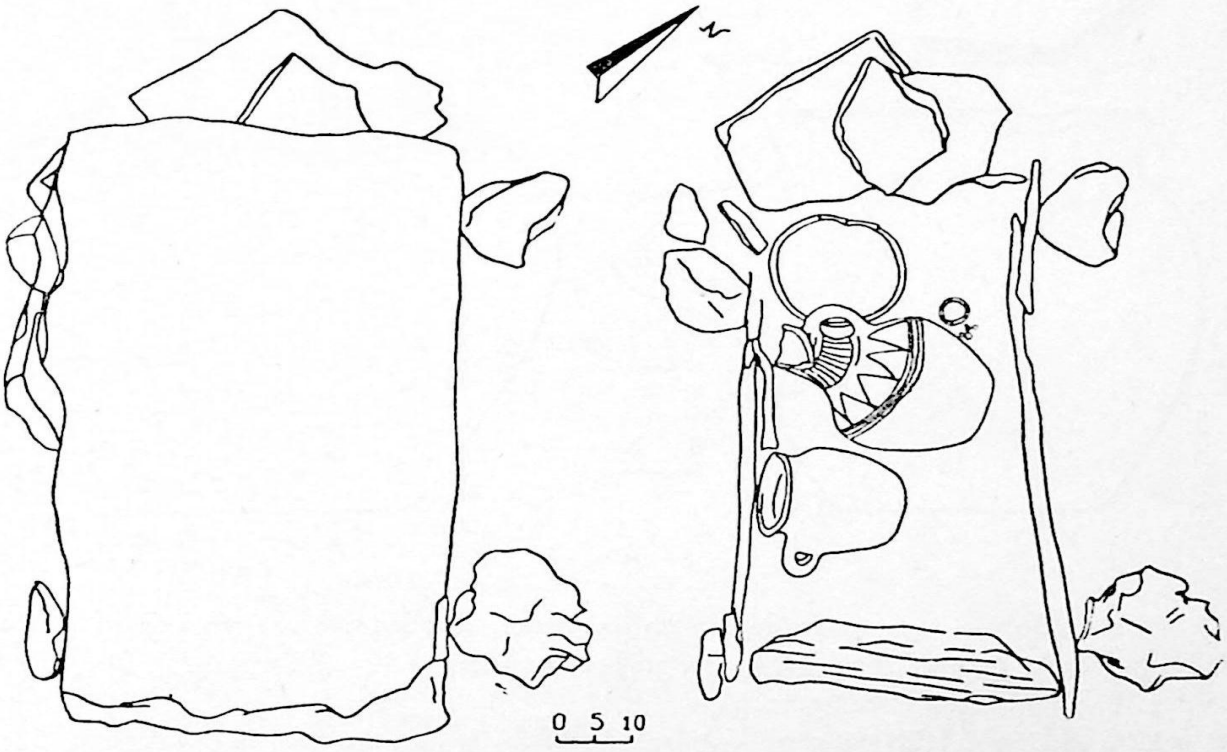

ნახ. 82.

116. ბრინჯაოს სამაჯური.

ს ა მ ა რ ხ ი № 4 (ნახ. 82, 83; ტაბ. VIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/3 კვადრატში, O ხაზიდან 2,44 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ერთი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 0,7 ×0,4 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ. ქვაყუთში აღმოჩნდა ბავშვის კბილი და წინამხრის ძვალი. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 117—119),

ბრინჯაოს სამაჯური (№ 120), მძივები (№ 121) და წვრილფეხა საქონლის კიდურის ძვალი და კოჭი.

117. ხელადა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

118. ქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და კეცით.

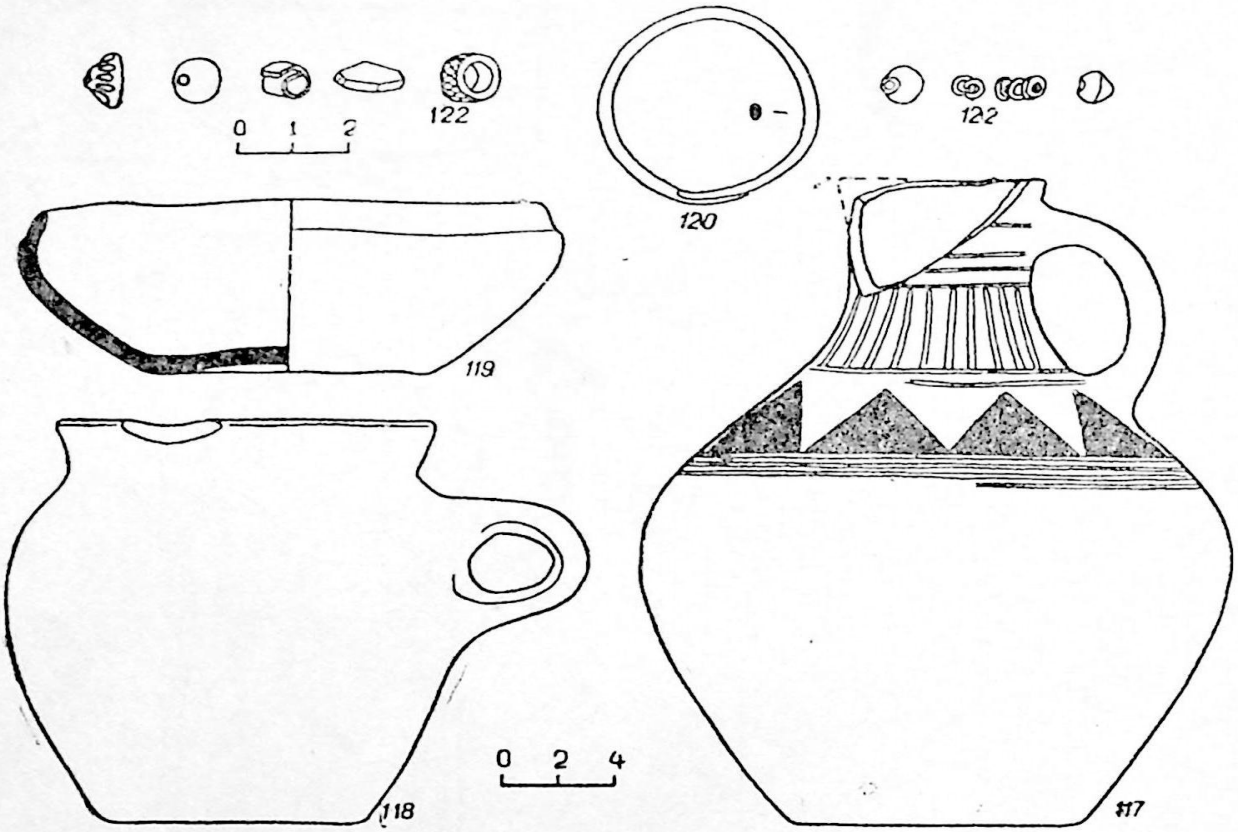

ნახ. 83.

119. ჯამი — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირითა და შავი კეცით. ჭურჭელი ნაძერწია ხელით.

120. ბრინჯაოს სამაჯური.

121. მძივები (23 ცალი) — სარდიონის 1 ც., ძვლის 1 ც., მინის 5 ც., მინისებური პასტის 15 ც. და ბრინჯაოს ფირფიტის 1 ც.

სამარხი № 5 (ნახ. 84) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/9 კვადრატში, O ხაზიდან 1,87 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ორმოსამარხს, რომლის ორმოს კონტურის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია (ჩონჩხისა და ინვენტარის მიხედვით): 0,75×0,5 მ-ზე.

სამარხში მიცვალებული დაკრძალულია მოხრილი კიდურებით, მარჯვენა გვერდზე, თავით N-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭელი (№ 122), რკინის და-

ნის ფრაგმენტი (№ 123), რკინის ორი სამაჯური (№№ 124, 125, მარჯვენა მაჯაზე) და რკინის ღერაკის ორი ნატეხი (№ 126).

122. ქილა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასევითვე ფერის კეცით. ჭურჭელი ნაძერწია ხელით.

123. რკინის დანის წვერის ფრაგმენტი.

124. რკინის სამაჯური.

125. რკინის სამაჯურის ორი ნატეხი.

126. რკნის მრგვალგანივკვეთიანი ღეროს ორი ნატეხი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 6 (ნახ. 85, 86; ტაბ. IX) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA

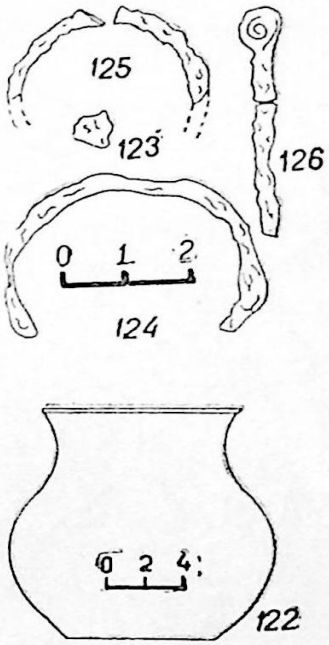

ნახ. 84.

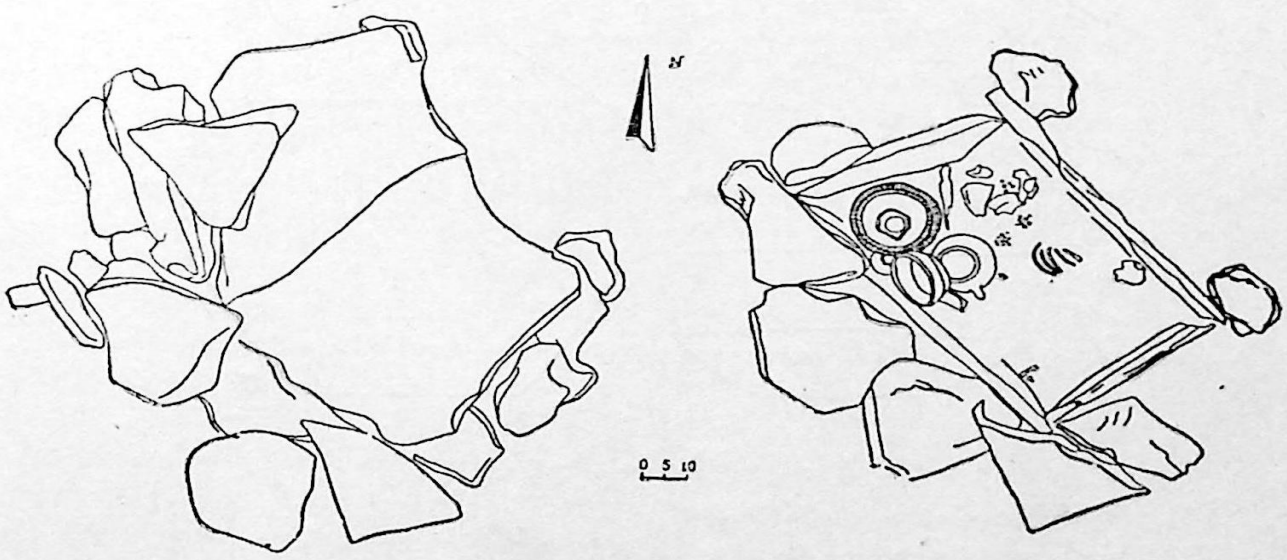

ნახ. 85.

ფართობის 2/3 კვადრატში, O ხაზიდან 2,49 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მცირე ზომის ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ერთი მთლიანი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,78×0,48 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ბავშვის თავის ქალისა და ნეკნების ფრაგმენტები. მიცვალებულის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 127—130), რკინის დანა (№ 131), ბრინჯაოს ისრისპირი (№ 132), ბრინჯაოს ღერაკი (№ 133) და მძივები (№ 134).

127. ხელადა — მორუხო-მოშავო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და მოყავისფრო-მოშავო კეცით. ორნამენტი ამოღარული, ნაჭდევი და ნაპრიალებია.

128. ქოთანი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირითა და შიდაპირით. ორნამენტი ამოღარულია.

129. ჯამი — შავი ზედაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირით.

130. კოჭობი — არათანაბრად გამომწვარი ლეგა-მოშავო ზედაპირითა და რუხი-მონაცრისფრო შიდაპირით. ჭურჭელი ნაკლულია. ნაძერწია ხელით.

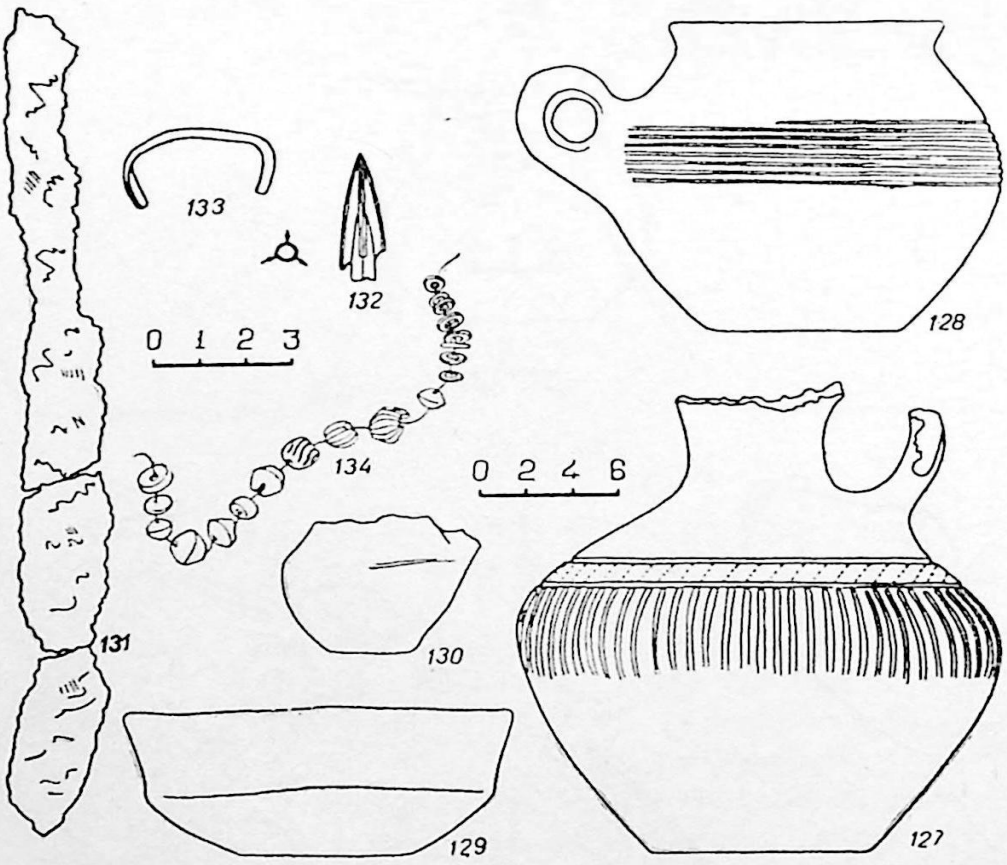

ნახ. 86.

131. რკინის დანის ფრაგმენტები.
132. ბრინჯაოს სამფრთიანი ისრისპირი.
133. ბრინჯაოს ღერაკი — ბოლოებმოხრილი.

134. მძივები (215 ც.) — სარდიონის 2 ც., მინის 28 ც. და მინისებური პასტის 185 ც.

სამარხი № 7 (ნახ: 87, 88; ტაბ. X) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/6 და 9/7 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,12 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია მოზრდილი ფილაქვით. გადასახურავ ფილაქვას SW ნაწილში ზემოდან ეფარა მცირე ზომის ორი ფილა. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,25×0,83 მ-ზე, სიღრმე — 0,6 მ. გადასახურავი ფილაქვის SO ნაწილში აღმოჩნდა ადამიანის კიდურის ძვალი, ხოლო SW კედლის ზემოთ 15—17 სმ-ზე კი — ადამიანის თავის ქალის ფრაგმენტები.

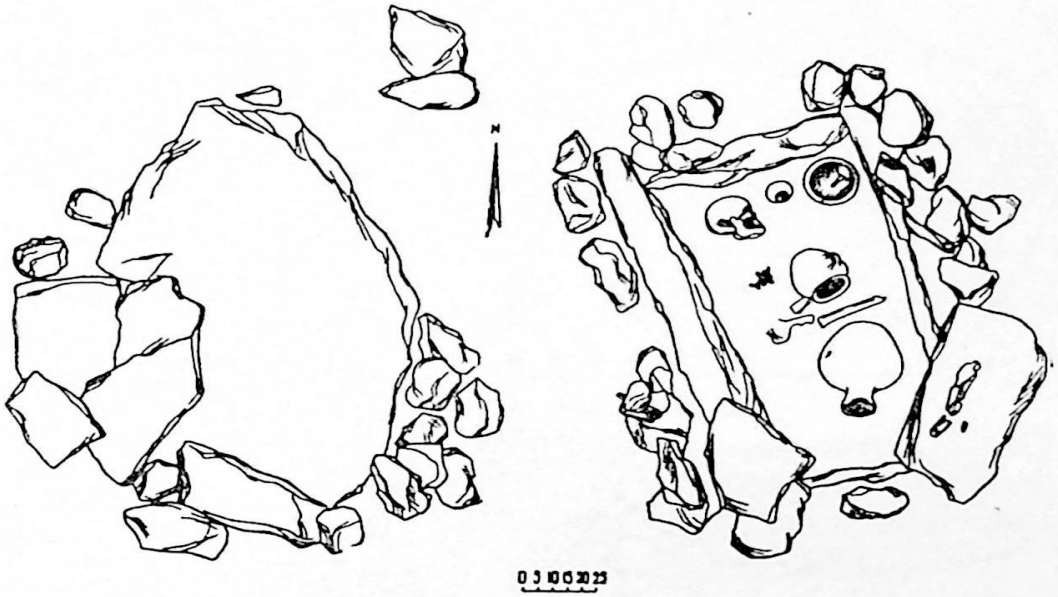

ნახ. 87.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ადამიანის ძალზე დაზიანებული ჩონჩხის ნაწილები. შემორჩენილი თავის ქალის, წინამხრისა და ქვედა კიდურის ძვლების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარცხენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 135—138), ბრინჯაოს ძეწკვიანი რკინის ორი საკინძი (№ 139) და მძივები (№ 140).

135. ხელადა — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

136. ჭოთანი — მოშავო-მორუხი ზედაპირით, მოშავო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

137. ჯამი — შავი ზედაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირით.

138. კოჭობი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირითა და შიდაპირით. ნაძერწია ხელით.

139. რკინის ორი საკინძი ბრინჯაოს ძეწკვით.

140. მძივები (13 ცალი) — სარდიონის.

სამარხი № 8 (ნახ. 89, 90; ტაბ. XI)—აღმოჩნდა IV სექტორის AB

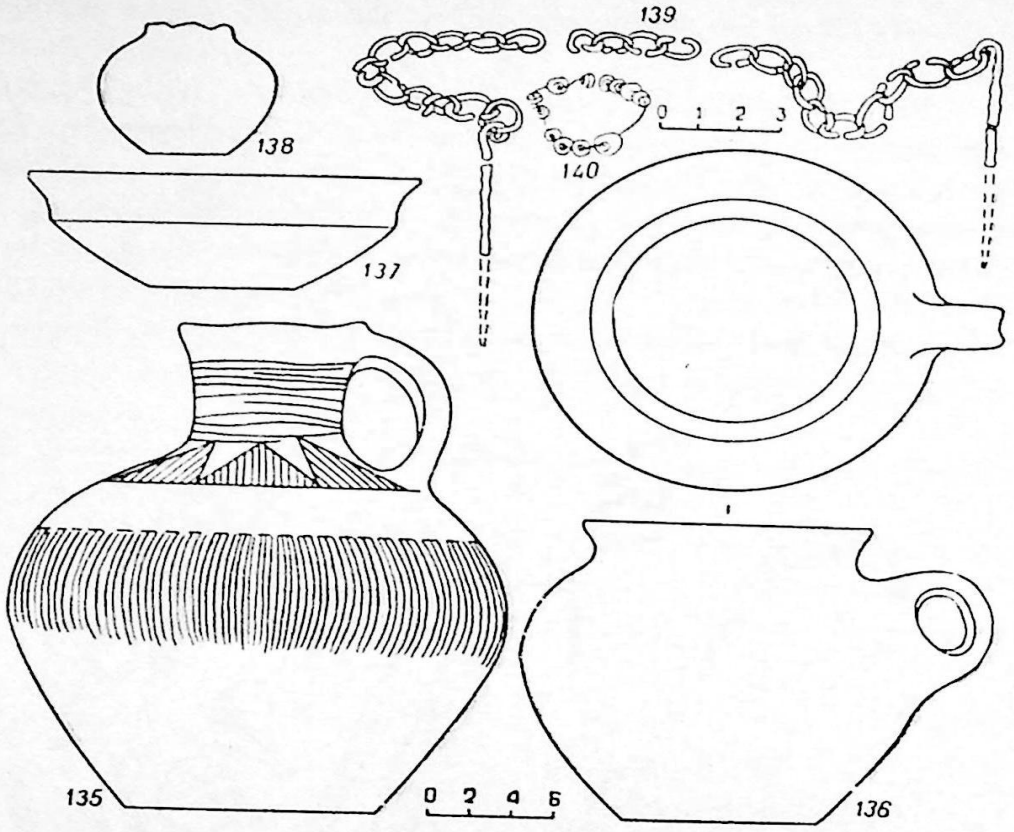

Бав. 88.

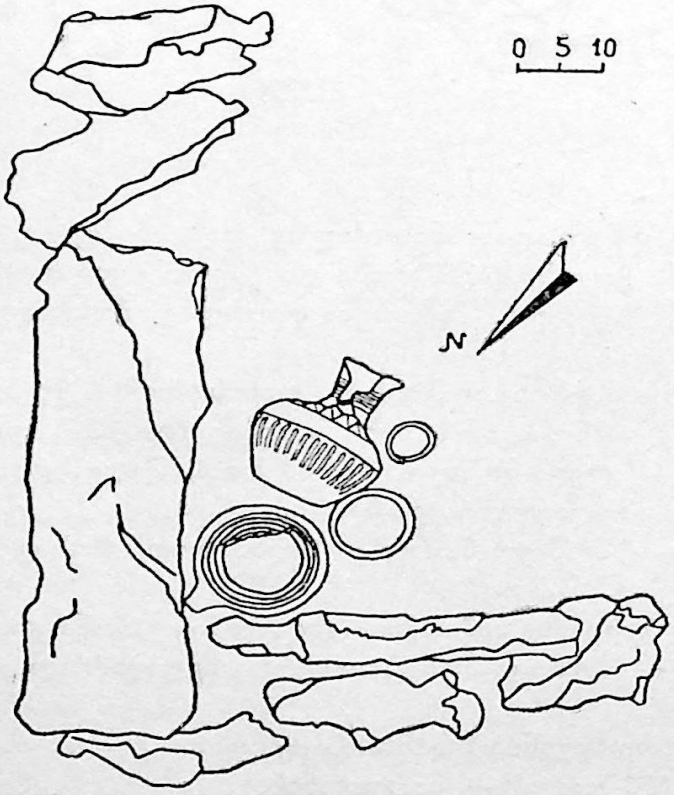

Бав. 89.

ფართობის 3/3 კვადრატში, O ხაზიდან 1,59 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ მცირე ზომის ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NW და NO კედლები. სამარხში აღმოჩნდა მცირეწლოვანი მიცვალებულის ლულოვანი ძვლის ფრაგმენტები. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის 3 ჭურჭელი (№№ 141—143), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 144) და რკინის ღერაკის ორი ფრაგმენტი (№ 145).

141. ხელადა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

142. ქოთანი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

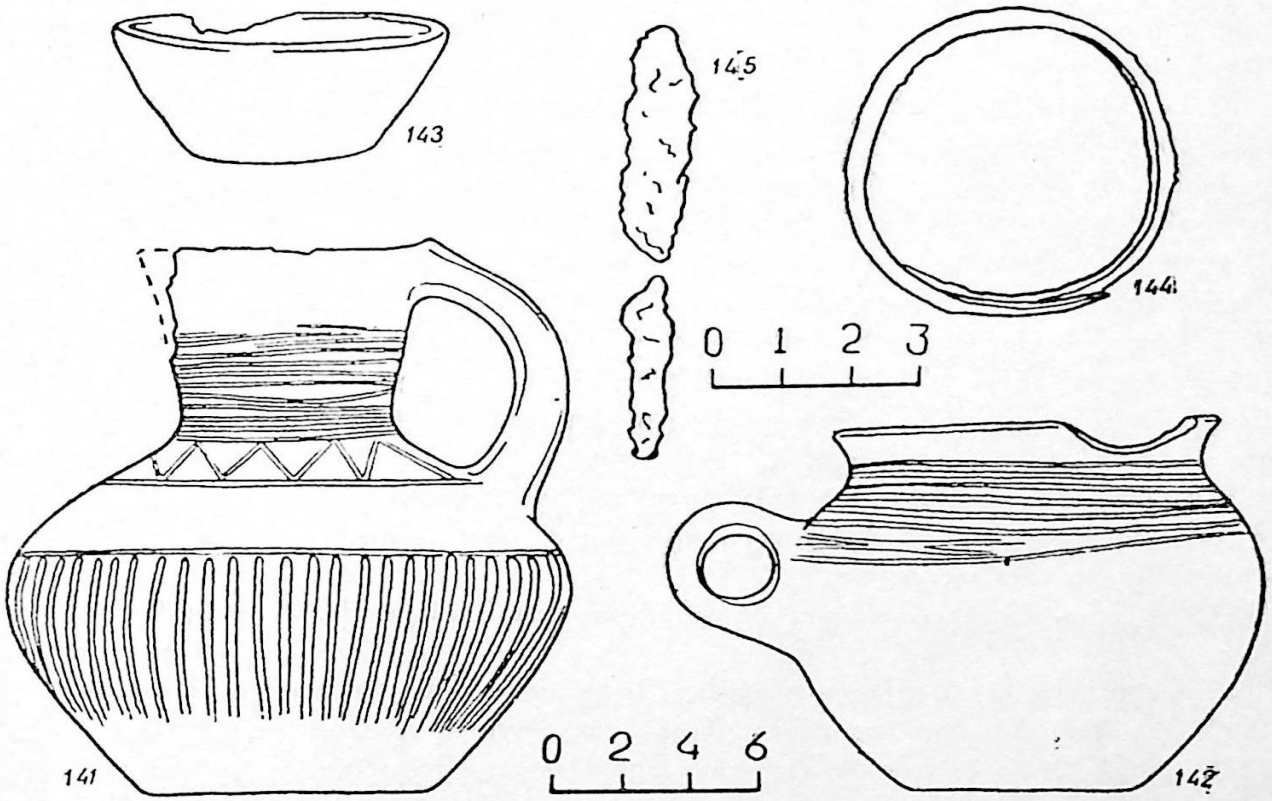

ნახ 90.

143 ფიალა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი კეცით. ნაძერწია ხელით.

144. ბრინჯაოს სამაჯური.

145. რკინის ღეროს ფრაგმენტები.

სამარხი № 9 (ნახ. 91) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/7 კვადრატში, O ხაზიდან 2,1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ქვისაგან შედგენილ დაზიანებულ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,67×0,37 მ-ზე, სიღრმე — 0,36 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 146).

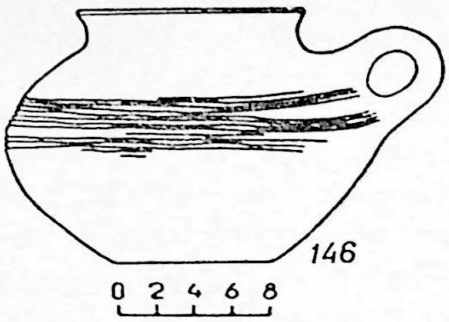

ნახ. 91.

146. ჭოთანი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

სამარხი № 10 (ნახ. 92, ტაბ. XI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/2 კვადრატში, O ხაზიდან 2,64 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,93×0,46 მ-ზე, სიღრმე — 0,46 მ.

სამარხი დაზიანებულია მშენებლობის დროს. მშენებლებმა გადმოგვცეს ადამიანის თავის ქალა და თიხის ხუთი ჭურჭელი (№№ 147—151).

147. ხელადა — შავი ნაცრისფერლაქებიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. მხარსა და მუცელზე ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია, ყურზე კი — რელიეფური.

148. ჭოთანი — შავი და ნაცრისფერი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და შავი კეცით. მუცელზე დაძერწილია ვერტიკალურად გახვრეტილი რვა შვერილი. ორნამენტი ამოღარულია.

149. ჯამი — ლეგა-მოშავო ზედაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირით.

150. ტოლჩა — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

151. კოჭობი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. ხელითაა ნაძერწი.

სამარხი № 11 (ნახ. 93, 94; ტაბ. XII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 4/4 კვადრატში, O ხაზიდან 1,47 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ერთი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ.

ქვაყუთში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის 4 ჭურჭელი (№№ 152—155), რკინის შუბისპირი (№ 156), რკინის მოხრილი დანა (№ 157), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 158), ბრინჯაოს ბეჭედი (თითის ფალანგაზე, № 159) და მძივები (№ 160).

152. ხელადა — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი კეცით. ორნამენტი ნაპრიალები, ნაჭდევი და რელიეფურია.

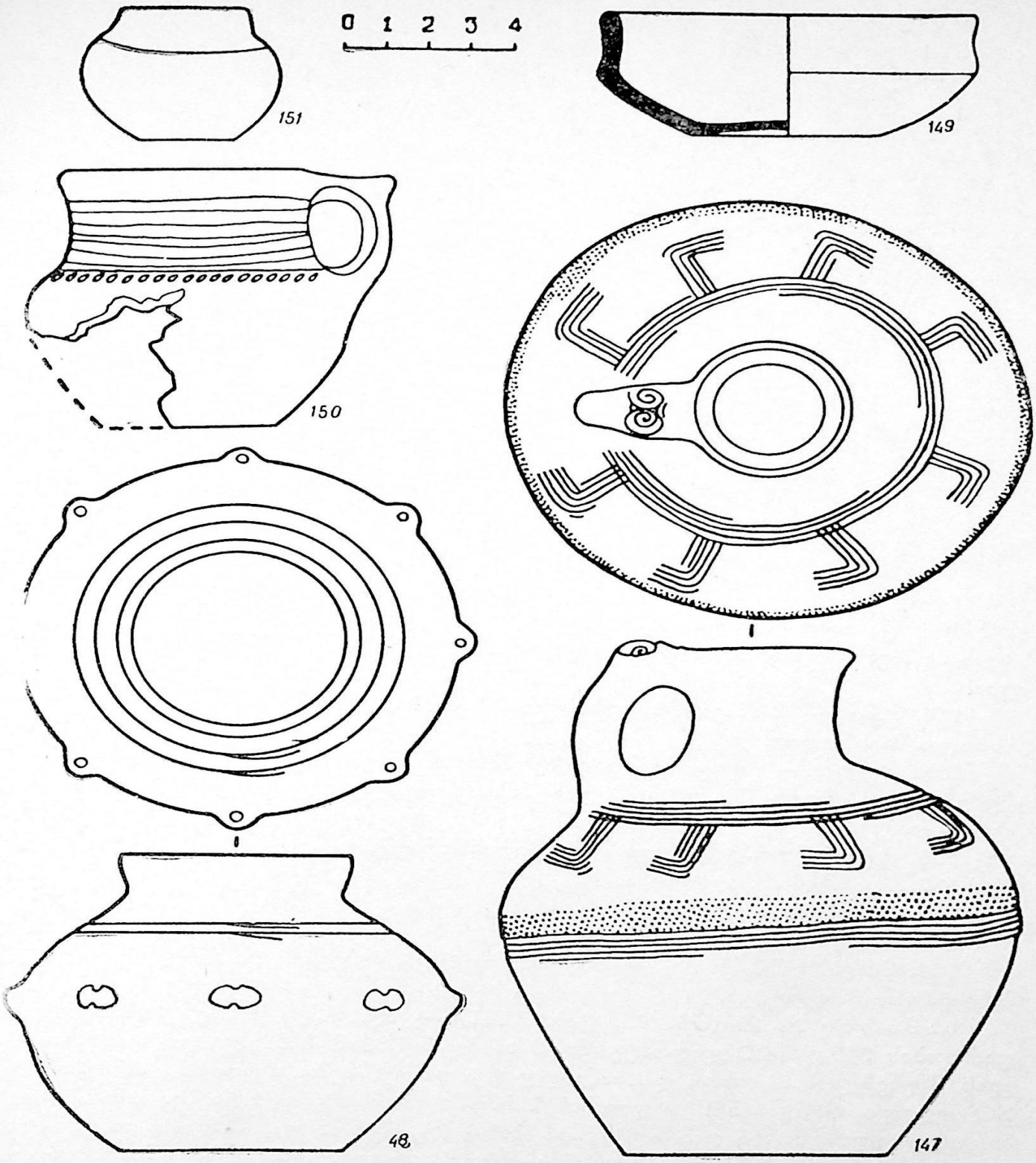

ნახ. 92.

8. ღრმახევისთავის ძეგლები

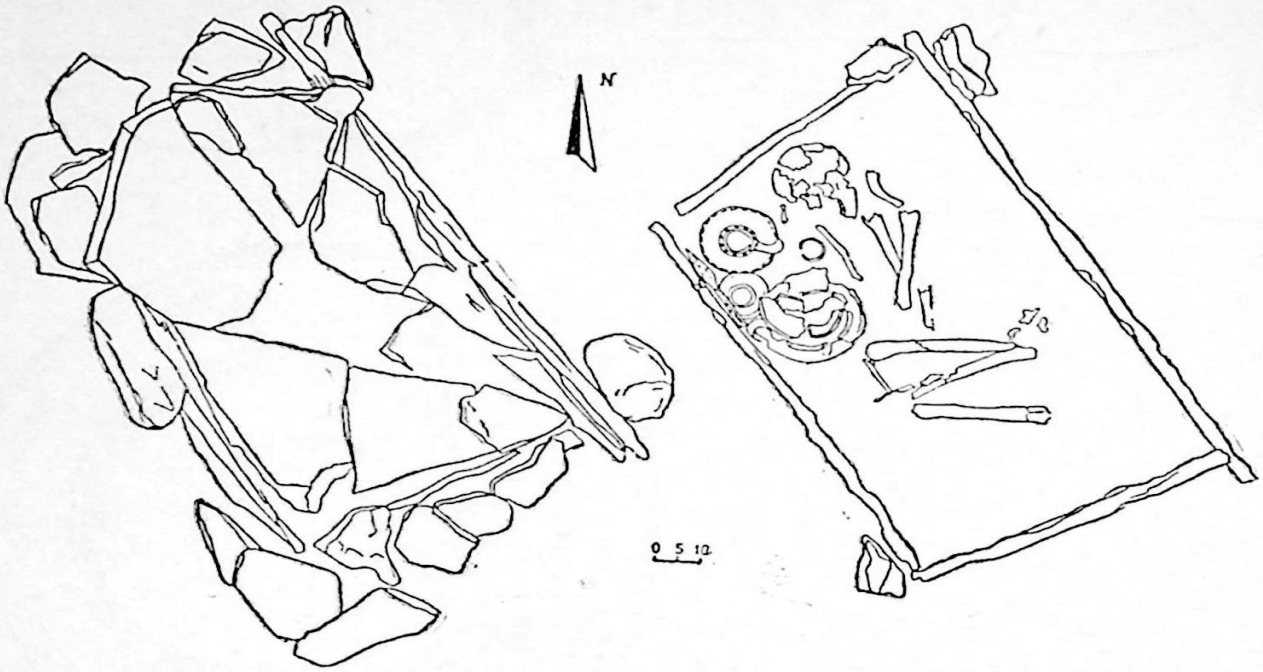

ნახ. 93.

153. ქოთანი — რუხი-მონაცრისფრო ვარდისფერლაქებიანი ზედაპირით, ლეგა-მოშავო შიდაპირითა და მორუხო-მოშავო კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

154. ჯამი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ლეგა-მოშავო გარეპირითა და შავი კეცით.

155. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი კეცით. მუცელზე დაძერწილია ჰორიზონტალურად გახვრეტილი ოთხი შვერილი.

156. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირის ფრაგმენტები.

157. რკინის მოხრილი დანა.

158. ბრინჯაოს სამაჯური.

159. ბრინჯაოს ფირფიტის ბეჭედი.

160. მძივები (20 ცალი) — სარდიონის 7 ც., ქარვის 5 ც., მინის 7 ც. და მინისებური პასტის 1 ც.

სამარხი № 12 (ნახ. 95, ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 3/2 და 4/2 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,88 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია სამარხის SO კედელი, SO და SW კედლების ორმოში გასამაგრებელი ქვები. სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა ბარძაყის, წინამხრის, მენჯისა და წვივის ძვლები. სამარხში დაკრძალულია ორი მიცვალებული. მეორე მიცვალებულის დაკრძალვის დროს დაუზიანებიათ პირველი მიცვალებულის ჩონჩხი. სამარხის დაზიანების გამო მიცვალებულების დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 161, 163) და თიხის ჭურ-

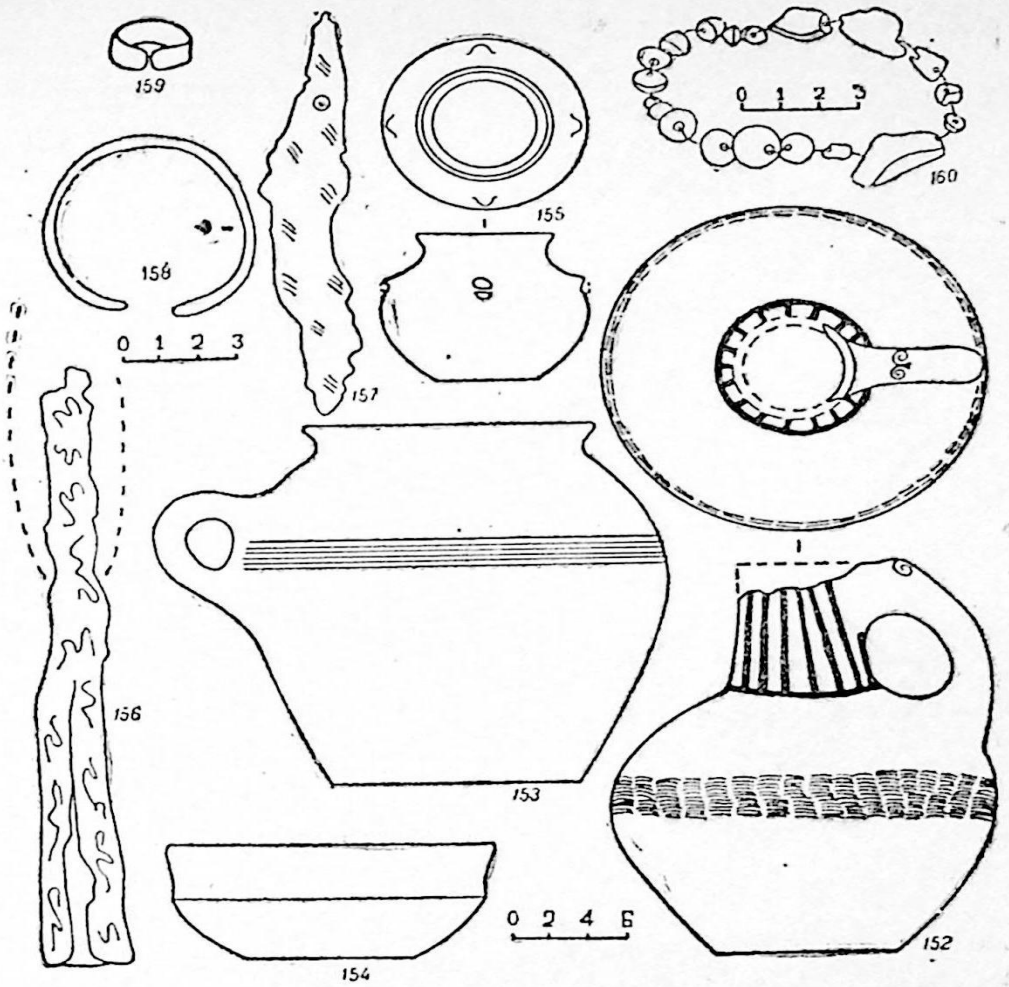

ნახ. 94.

ჭლის პირის ნატეხი (№ 164), ხოლო სამარხის გარეთ, SO კედელთან კი — ჯამი (№ 162).

161. ჭოთანი — ლეგა-მოვარდისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და შავი კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

162. ჯამი — შავი ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირითა და ნაცრისფერი კეცით.

163. კოჭობი — ნაცრისფერი ზედაპირითა და შიდაპირით. ტანზე დაძერწილია ხუთი ვერტიკალურად გახვრეტილი შვერილი. მხარზე ორნამენტი ნაჭდევია, ძირზე კი — ამოღარული.

164. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეცით.

ს ა მ ა რ ხ ი № 13 (ნახ. 96, ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 2/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია გატეხილი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,78×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,36 მ. სამარხში აღმოჩნდა ადამიანის თავის ქალა და თიხის ჭურჭელი.

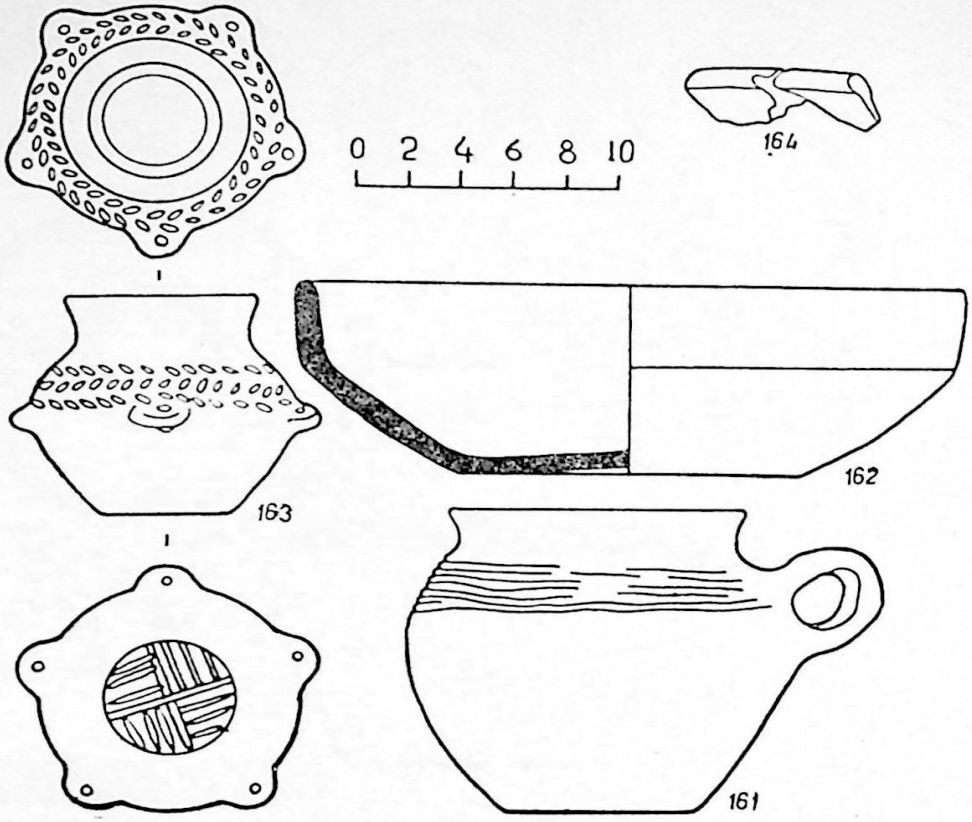

ნახ. 95.

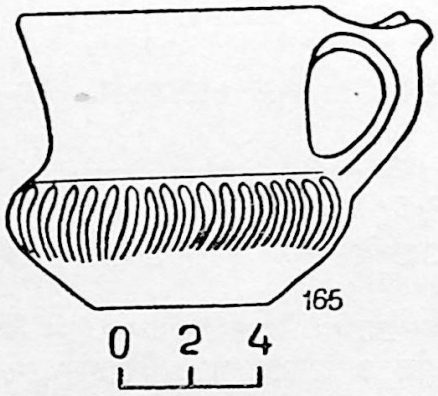

ნახ. 96.

165. ტოლჩა — ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ნაპრიალებია.

სამარხი № 14 (ნახ. 97, ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/4 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,12 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს სამი სქელი და ერთი თხელი ფილაქვებისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც N ნა-

წილში გადახურულია რამდენიმე სქელი ქვით. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,7×0,45 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 166).

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

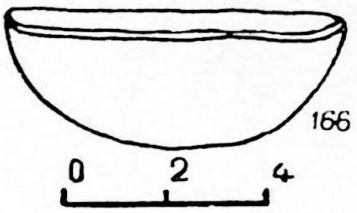

ნახ. 97.

166. ფიალა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მოშავო-მორუხო გარეპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო კეცით. ჭურჭელი ნაძერწია ხელით.

სამარხი № 15 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,16 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 0,55×0,38 მ-ზე, სიღრმე — 0,35 მ. ქვაყუთის S კუთხეში აღმოჩნდა ადამიანის თავის ქალა. ინვენტარი სამარხში არ აღმოჩენილა.

სამარხის გარეთ, ქვაყუთის პირის დონეზე აღმოჩნდა ქოთანი (№ 167).

167. ქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

სამარხი № 16 (ნახ. 98, 99; ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/10 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილით გადახურულ ორმოსამარხს. სამარხის კონტურის გამოყოფა ვერ მოხერხდა. ჩონჩხისა და ინვენტარის მიხედვით მისი ზომებია: 1,2×0,5 მ-ზე. სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული მიცვალებული დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 168) და მინისა და მინისებური პასტის მძივები (№ 169).

168. ჭილა — ვარდისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და კეცით.

169. მძივები (27 ც.) — მინის 19 ც. და მინისებური პასტის 8 ც.

სამარხი № 17 (ნახ. 100, ტაბ. XIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,05 მ. სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (გრძივი კედლები შედგენილია ორ-ორი ქვისაგან), რომელიც გადახურულია დამტვრეული ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1×0,75 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი ნაკლული და არეულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 170), ირმის რქა (№ 171) და წვრილფეხა საქონლის კბილები.

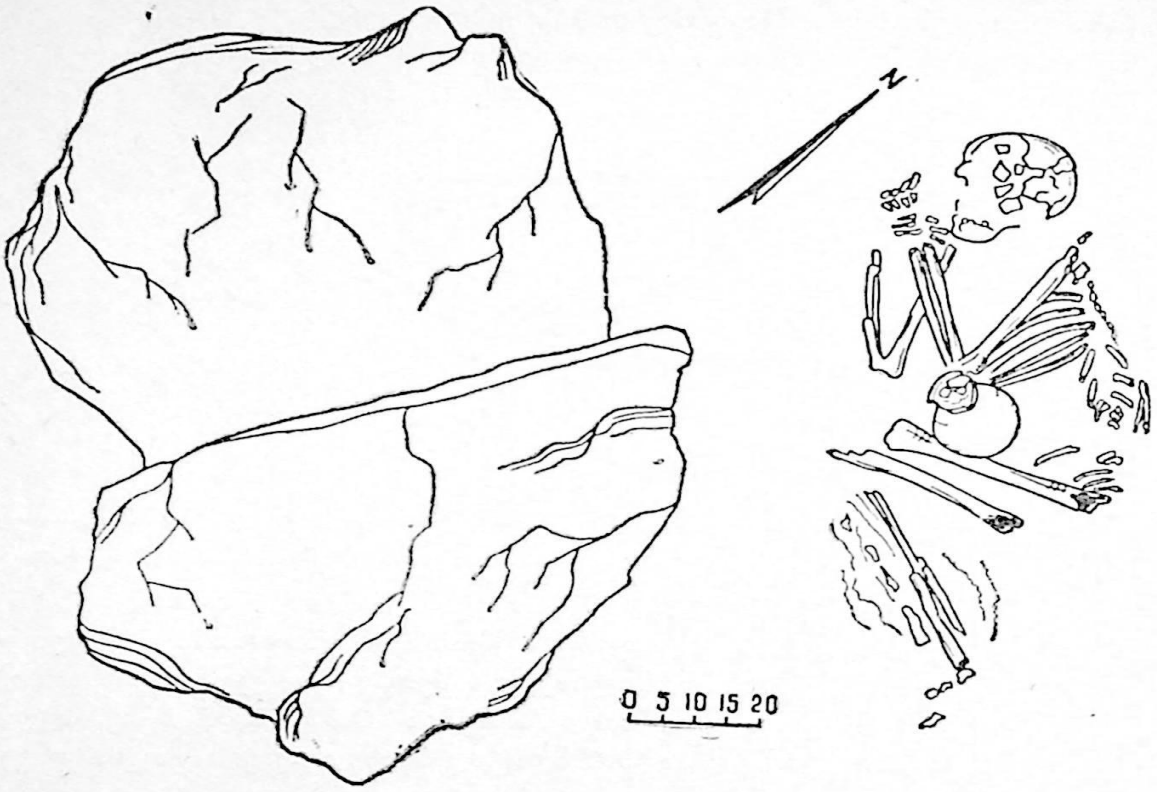

ნახ. 98.

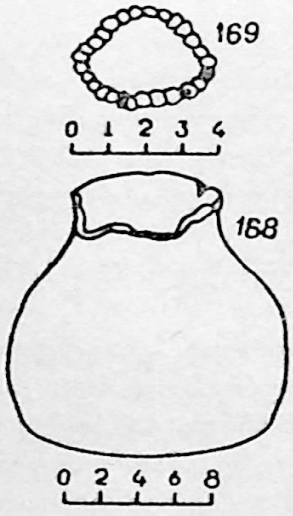

ნახ. 99.

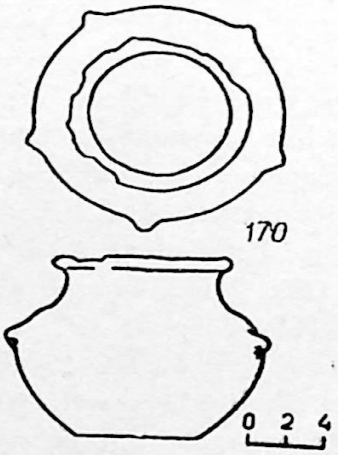

ნახ. 100.

170. კოჭობი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ტანზე დაძერწილი აქვს ხუთი კოპი.

171. ირმის რქა.

სამარხი № 18 (ნახ. 101, ტაბ. XIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA

ფართობის 9/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,93 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ოხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც დაზიანებული ჰქონდა სახურავი. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,95×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,53 მ.

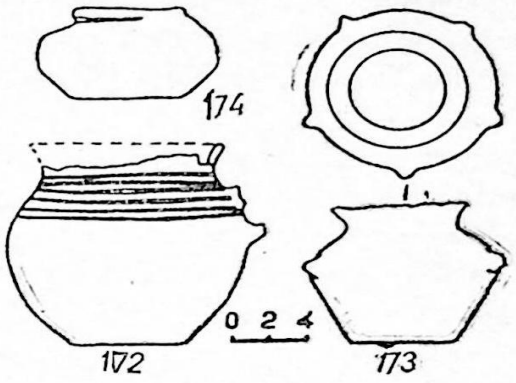

ნახ. 101.

სამარხში აღმოჩნდა ორი მიცვალებულის ჩონჩხი. № 1 მიცვალებულის თავის ქალა აღმოჩნდა S კუთხესთან, მასვე უნდა ეკუთვნოდეს ბარძაყისა და ზედა კიდურების ძვლები. № 1 მიცვალებულის ძვლები არეულია. სავარაუდოა, რომ ის დაზიანებულია № 2 მიცვალებულის დაკრძალვისას. № 2 მიცვალებული დაკრძალულია სამარხის № მხარეს. თავის ქალა და ნეკნები მიხვეტილია სამარხის NO კედელთან, ხოლო ბარძაყის ძვლები აღმოჩნდა სამარხის SW კედელთან. № 2 მიცვალებულის დაკრძალვის პოზაც ვერ გაირკვა. როგორც ჩანს, სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 172-174), რკინის ღერო (№ 175) და წვრილფეხა საქონლის კოჭი და ქვედა ყბის ფრაგმენტი.

172. ქოთანი — მონაცრისფრო-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და შავი კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

173. კოჭობი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი რელიეფურია. ხელითაა ნაძერწი.

174. კოჭობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ნაძერწია ხელით.

175. რკინის ღერო.

სამარხი № 19 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,73 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ორი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,86×0,64 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ. სამარხი გაძარცულია. მიცვალებულის ჩონჩხიდან ჩვენამდე მოაღწია თავის ქალის, ლავიწის, წინა მხრის, ხერხემლის ძვლებისა და ქვედა ყბის ფრაგმენტებმა. ჩონჩხის ძვლები არეული და მიმოფანტულია სამარხის მთელ ფართობზე. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა რკინის ფრაგმენტირებული დანა

(№ 176), რკინის ღერო (№ 177), ვერცხლის რგოლის ფრაგმენტი (№ 178) და მინისებური პასტის მძივი (№ 179).

ს ა მ ა რ ხ ი № 20 (ნახ. 102) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,08 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია გატეხილი ფილაქვით. ფილაქვის N კუთხე დაზიანებული და ნაკლულია. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,28 ×0,35 მ-ზე, სიღრმე — 0,54 მ.

ქვაყუთში, NO კედელთან აღმოჩნდა ადამიანის ნაკლული ჩონჩხი (თავის ქალის, მენჯისა და ლულოვანი ძვლის ფრაგმენტები). დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი გაძარცულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 180, 181), ბრინჯაოს ორი მილაკი (№ 182), და მძივები (№ 183).

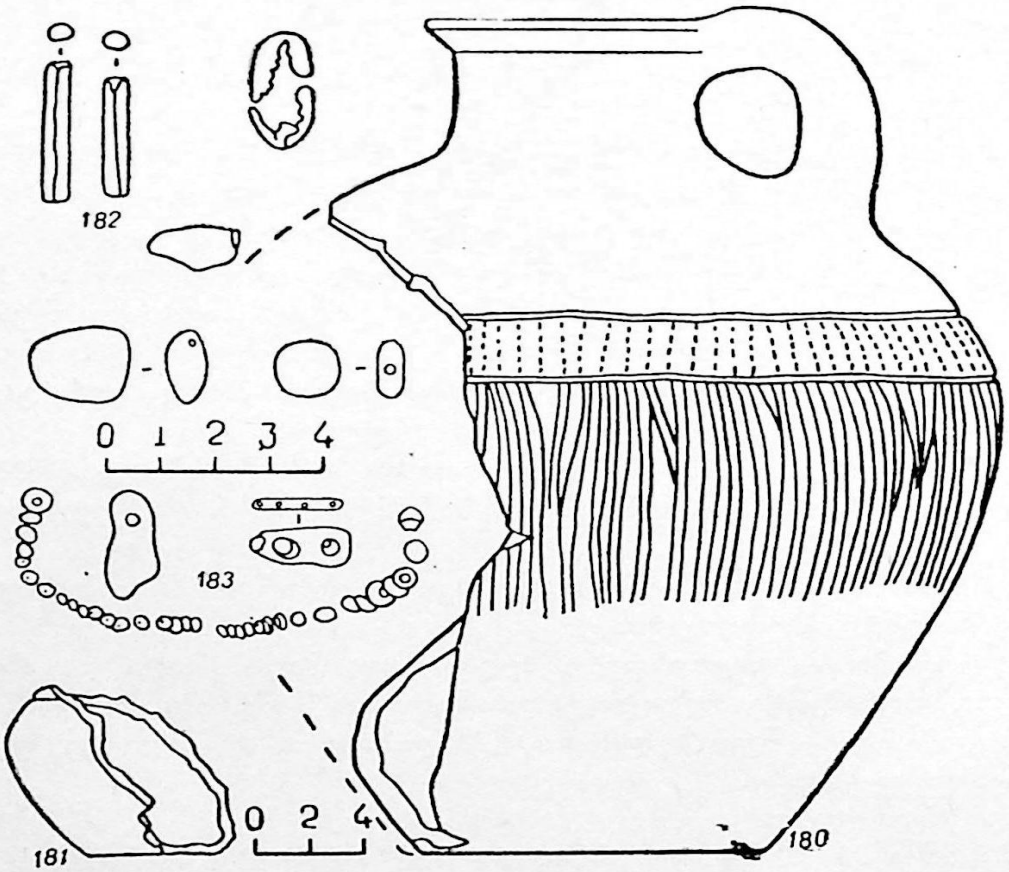

ნახ. 102.

180. დოქი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. ორნამენტი ამოღარული, ნაჭდევი და ნაპრიალებია.

181. კოჭობის ძირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო კეცით.

182. ბრინჯაოს მილაკები (2 ც.).

183. მძივები (40 ც.) — სარდიონის 33 ც., ქარვის 2 ც., კაური 2 ც., ძვლის 1 ც., ალებასტრის 1 ც. და მინის 1 ც.

სამარხი № 21 (ნახ. 103, ტაბ. XIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/6 და 10/7 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,91 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (SO კედელი სქელი ფილაქვისაა), რომელიც გადახურულია დამტვრეული ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,18×0,65 მ-ზე, სიღრმე—0,5 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლები უწესრიგოდაა მიყრილი: თავის ქალა დევს N კედელთან; აქვეა წინა მხრის ძვლებიც. ბარძაყის თითო-თითო ძვალი აღმოჩნდა SW და NO კედლებთან. სამარხის S ნაწილში აღმოჩნდა ხერხემლის რამდენიმე მალა. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

ქვაყუთის გარეთ, პირის დონეზე, მის SO მხარეს აღმოჩნდა კოჭობი (№ 184).

184. კოჭობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ნაძერწია ხელით.

სამარხი № 22 (ნახ. 104) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/3 და 1/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,17 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,95×0,7 მ-ზე, სიღრმე 0,5 მ.

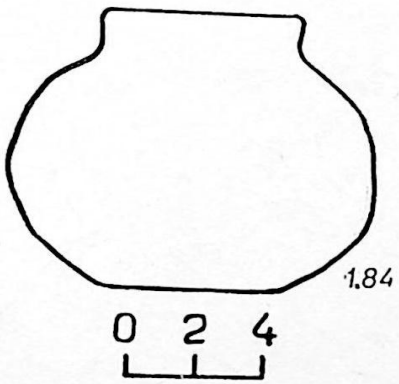

ნახ. 103.

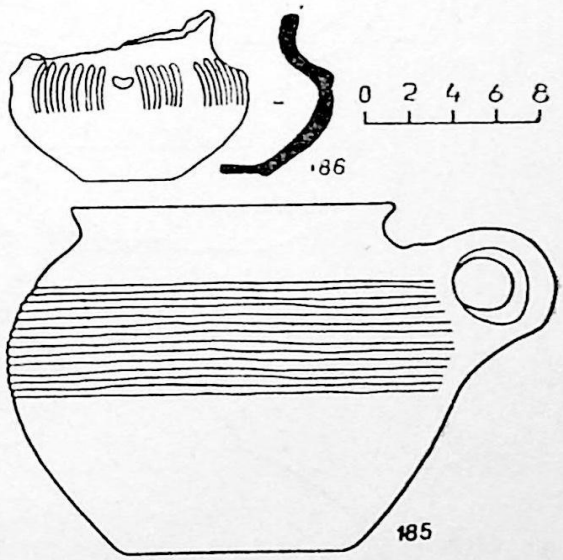

ნახ. 104

სამარხი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს. მიცვალებულის ჩონჩხი არეულია. ძვლების უმეტესობა აღმოჩნდა სამარხის S ნაწილში, კიდურის ძვლები კი — N ნაწილში. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 185, 186) და წვრილფეხა საქონლის კოჭი.

185. ქოთანი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით.

186. კოჭობის ნატეხები — მოშავო ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და კეცით. მხარეზე დაძერწილია ორი კოპი. ორნამენტი ამოღარულია.

სამარხი № 23 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 2/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 2,03 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,28×0,68 მ-ზე, სიღრმე — 0,65 მ.

სამარხი დაზიანებულია. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხი № 24 (ნახ. 105, ტაბ. XIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,94 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,05×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

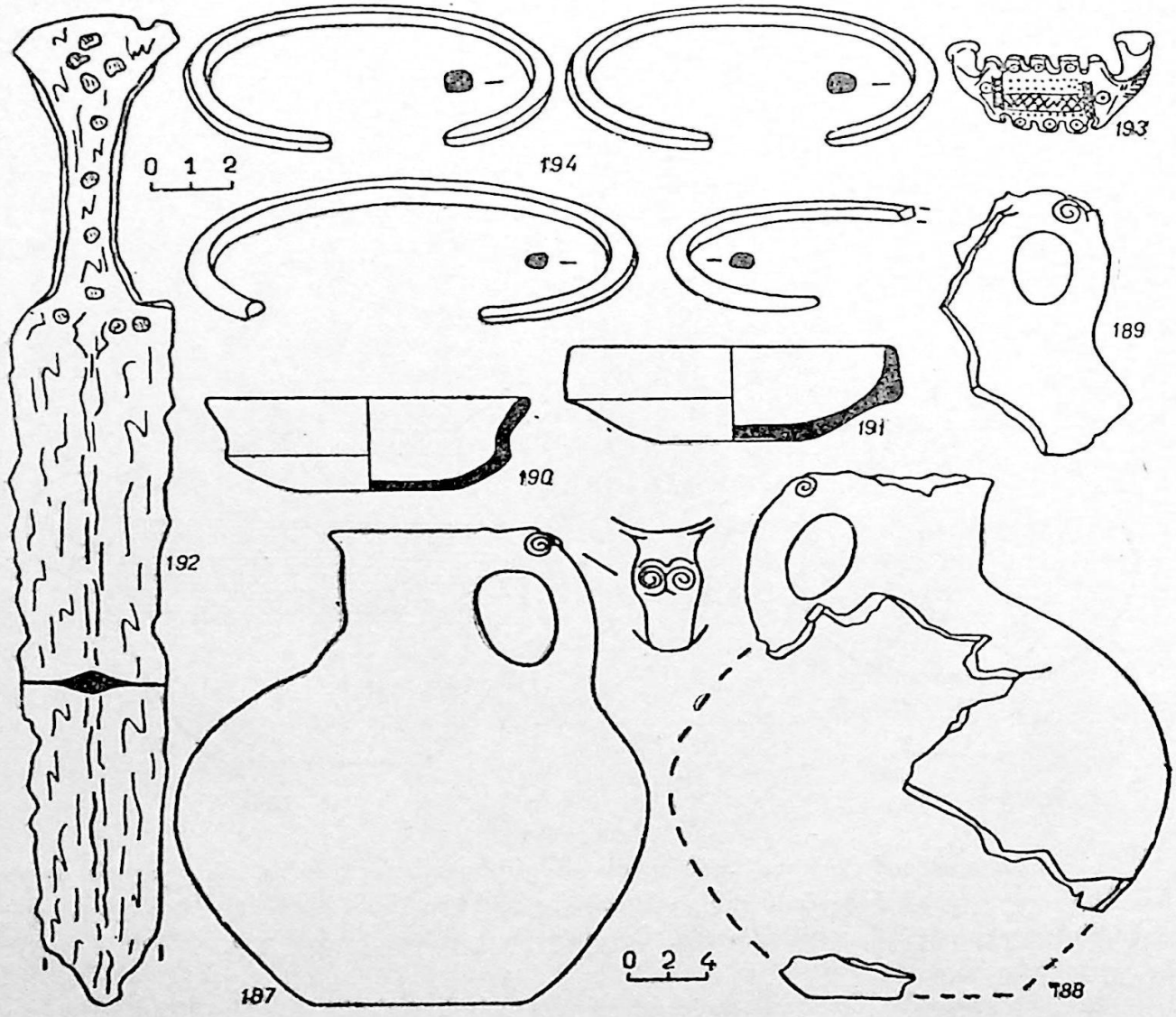

ნახ. 105.

ქვაყუთი გათხრილია მშენებლების მიერ.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი[1].

ამავე სამარხს უნდა ეკუთვნოდეს: თიხის ხუთი ჭურჭელი (№№ 187—191), რკინის სატევარი (№ 192), ბრინჯაოს ფიბულა (№ 193) და ბრინჯაოს ოთხი სამაჯური (№ 194).

187. ხელადა — მონაცრისფრო-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი რელიეფურია.

188. ხელადის ნატეხები — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირიბია და მორუხო-მონაცრისფრო კეცით.

189. ხელადის პირ-გვერდის ნატეხები — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. სახელურზე ორნამენტი ჩაძერწილია.

190. ჯამი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

191. ჯამი — ვარდისფერი ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო გარეპირითა და ყავისფერი კეცით.

192. რკინის სატევარი — ქედიანი, სატარეზე 11 მანჭვლით.

193. ბრინჯაოს ფიბულა — დაჭდეული და ამოღარული ორნამენტით.

194. ბრინჯაოს სამაჯურები (4 ცალი).

სამარხი № 25 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/5 და 1/6 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,2 ×0,75 მ-ზე, სიღრმე — 0,6 მ.

ქვაყუთი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს. შიგ აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 195).

195. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ლეგა-მოშავოდ გამომწვარი.

სამარხი № 26 (ნახ. 106, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/5 და 10/6 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,12 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,1×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს, შიგ აღმოჩნდა მხოლოდ სალესი ქვა (№ 196).

196. რიყის სალესი ქვა ბრინჯაოს რგოლით.

სამარხი № 27 — აღმოჩნდა IV სექტორის BA ფართობის 1/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,85 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,65×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ლულოვანი ძვლის ფრაგმენტები და თიხის ჭურჭლის ნატეხი (№ 197).

197. თიხის ჭურჭლის პირის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

სამარხი № 28 (ნახ. 107) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის

---

[1] მასალის დამუშავების დროს № 24 სამარხში აღმოჩენილი თიხის ჭურჭლის ყურის ნატეხი მიუდგა 1979 წ. მშენებლობის დროს დაზიანებულ ერთ-ერთი სამარხის თიხის ჭურჭელს. ყოველივე ამის გამო, ჩვენ შესაძლებლად მივიჩნიეთ № 24 სამარხის კომპლექსის აღდგენა.

10/8 და 10/9 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,52 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო დამტვრეული ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,1×0,75 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

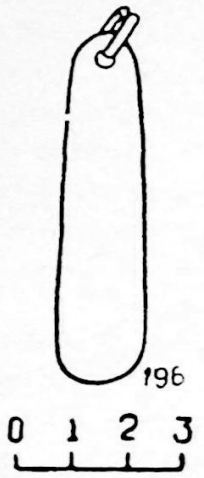

ნახ. 106.

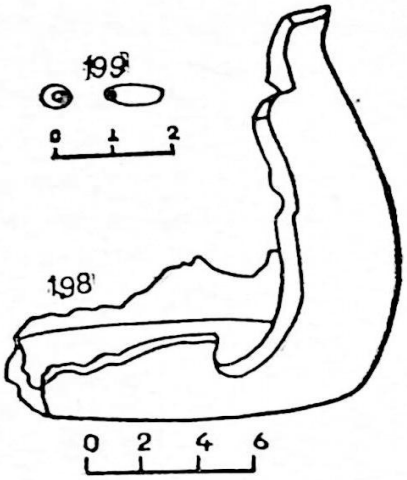

ნახ. 107.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხიდან უძრავ მდგომარეობაში უნდა იყოს ბარძაყისა და მენჯის ძვლები. დანარჩენი ძვლები უწესრიგოდაა მიმობნეული სამარხის მთელ ფართობზე. უძრავ მდგომარეობაში შემორჩენილი ძვლების მიხედვით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ მიცვალებული ესვენა მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით N-კენ.

სამარხის სახურავზე აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 198), ქვაყუთში კი — ამავე თიხის ჭურჭლის ერთი ნატეხი და ორი მძივი (№ 199).

სამარხი გაძარცულია.

198. ქილის ნატეხები — მორუხო-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

199. მძივები (2 ცალი) — მინისებური პასტის.

სამარხი № 29 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/10 კვადრატში, 0, ხაზიდან 1,9 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვებით შემოწყობილ ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,95×0,65 მ-ზე.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხის ფრაგმენტები და რკინის სამაჯურის ნატეხები (№ 200). მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

200. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

სამარხი № 30 (ნახ. 108, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/8 და 8/9 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,9 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო დამტვრეული ფილაქვით. სახურავის SO ნაწილი დაზიანებული და

ნაკლულია. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,85×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ადამიანის ფრაგმენტირებული იდაყვის ძვალი და თავის ქალა. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან ქვაყუთში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 201).

სამარხი გაძარცულია.

201. კოჭობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი ფერის კეცით. ნაძერწია ხელით.

სამარხი № 31 (ნახ. 109, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/6 და 9/5 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2,01 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ორი ფილაქვით. სახურავის S და SO მხარე ნაწილობრივ დაზიანებული და ნაკლულია. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1× 0,65 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

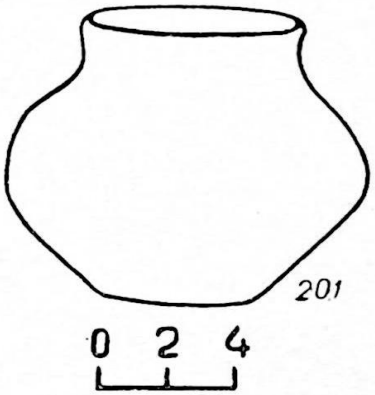

ნახ. 108.

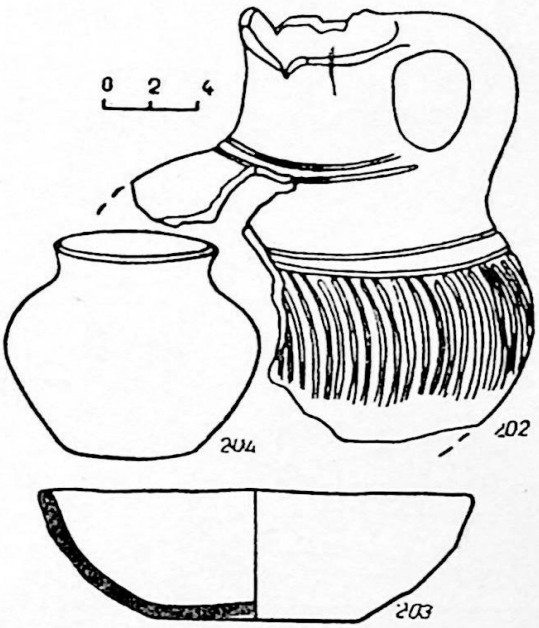

ნახ. 109.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძალზე დაზიანებული და არეული ძვლები: თავის ქალა იდო სამარხის N კუთხეში, თიხის ჯამზე, ბარძაყისა და ხერხემლის ძვლები მიხვეტილი იყო SO კუთხესთან. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 202—204) და რკინის ღეროს ფრაგმენტი (№ 205).

სამარხი გაძარცულია.

202. ხელადა — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

203. ჯამი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი კეცით. ნაძერწია ხელით.

204. კოჭობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით.

205. რკინის ღეროს ფრაგმენტი.

სამარხი № 32 (ნახ. 110, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/7 და 10/8 კვადრატებში, აგრეთვე BA ფართობის 1/8 კვადრატშიც, 0 ხაზიდან 1,87 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ორი ფილაქვით. სახურავის შუა ნაწილი დაზიანებული და ნაკლულია. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,6×0,38 მ-ზე, სიღრმე — 0,3 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა მხოლოდ თავის ქალის ფრაგმენტები.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ჯამის ნატეხები (ქვაყუთის კედლის პირის დონეზე, № 206), თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 207) და მინის მძივები (№ 208).

206. ჯამი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

207. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით.

208. მინის მძივები (13 ც.).

სამარხი № 33 (ნახ. 111, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA

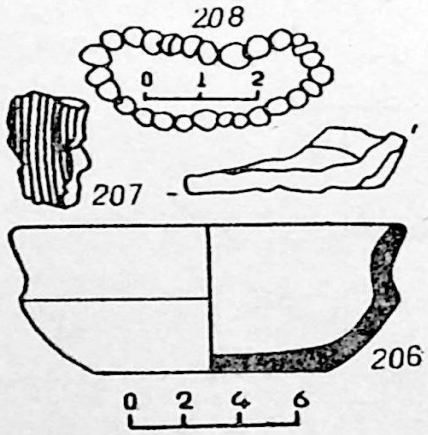

ნახ. 110.

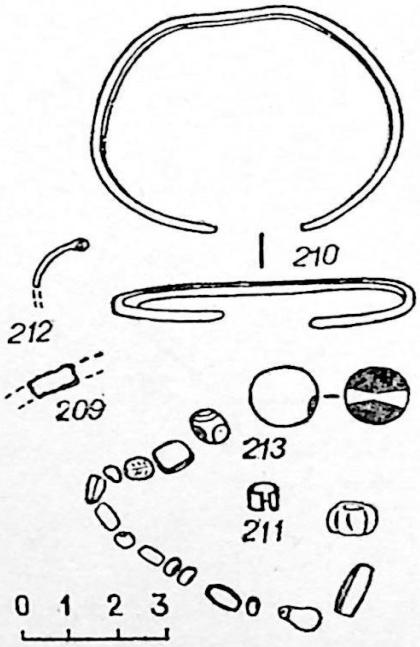

ნახ. 111.

ფართობის 10/8 კვადრატში. წარმოადგენს ხუთი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (NO მხარეს აკლია კედლის ქვა). სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,9×0,5 მ-ზე, სიღრმე — 0,27 მ.

მიცვალებულის ჩონჩხიდან სამარხში აღმოჩნდა თავის ქალის, იდაყვის, ბარძაყისა და მენჯის ძვლის ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა. სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა: რკინის ღეროს ნატეხები (№ 209),

ბრინჯაოს სამაჯური (№ 210), ფირფიტა (№ 211), ნახევარრკალი (№ 212) და მძივები (№ 213).

209. რკინის ღეროს ნატეხი.

210. ბრინჯაოს სამაჯური.

211. ბრინჯაოს მომრგვალებული ფირფიტა.

212. ბრინჯაოს ბოლოგახვრეტილი ნახევარრკალი.

213. მძივები (17 ც.) — სარდიონის 3 ც., მინის 8 ც. და მინისებური პასტის 6 ც.

სამარხი № 34 (ნახ. 112, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/1 და 9/2 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,63 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,63×0,36 მ-ზე, სიღრმე—0,4 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალის, ლავიწისა და ნეკნების ძვლების ფრაგმენტები. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზა ვერ დადგინდა. სამარხი გაძარცულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ფიალა (№ 214) და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 215).

214. ფიალა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, გარეპირითა და ნაცრისფერი კეცით.

215. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

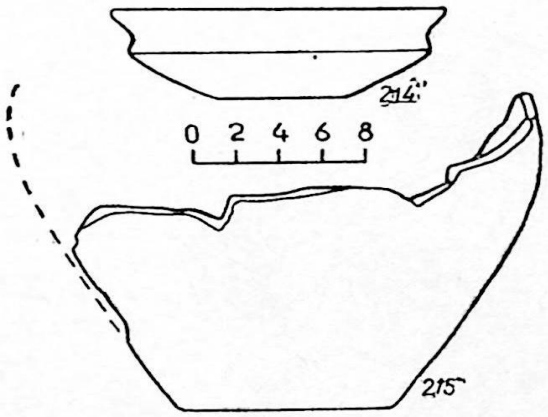

ნახ. 112.

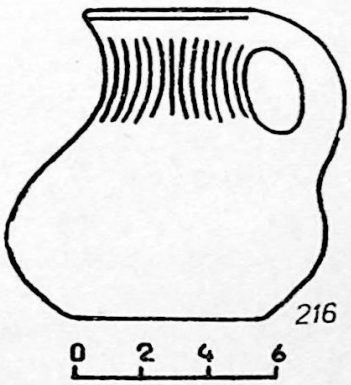

ნახ. 113.

სამარხი № 35 (ნახ. 113, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,66 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მცირე ზომის დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NW და NO კედლები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი სავარაუდო ზომებია: 0,5×0,3 მ-ზე, სიღრმე — 0,25 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ერთი ჭურჭლის ნატეხები (№ 216).

216. სასმისი — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

სამარხი № 36 (ნახ. 114, ტაბ. XV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 9/9 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დანგრეულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის ორი ქვა.

სამარხში აღმოჩნდა ბავშვის ცუდად დაცული და ნაკლული ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ ერთი თიხის ჭურჭელი (№ 217).

217. ხელადა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასევთივე ფერის კეცით. შემკულია კონცენტრული და შვეული ამოღარული ხაზებით.

სამარხი № 37 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 10/2 და 10/3 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,39 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (ქვაყუთის SO კედლად გამოყენებულია ორი ქვა), რომელიც გადახურულია ორი სქელი ქვით. სახურავი NO მხარეს დაზიანებული და ნაკლულია. ქვაყუთი დამხრობილია NNW-დან SSO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,93×0,55 მ-ზე, სიღრმე—0,55 მ.

სამარხში თავის ქალა, ქვედა ყბა და ზედა კიდურის ძვლები არეულია. თავდაპირველ მდგომარეობაში შემორჩენილია ქვედა კიდურის ძვლები, რომლის მიხედვითაც მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით.

სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩნდა. მიცვალებულის სხივანა ძვალზე შემორჩენილია ბრინჯაოს ჟანგის კვალი.

სამარხი გაძარცულია.

სამარხი № 38 (ნახ. 115, 116; ტაბ. XVI) — აღმოჩნდა II სექტორის

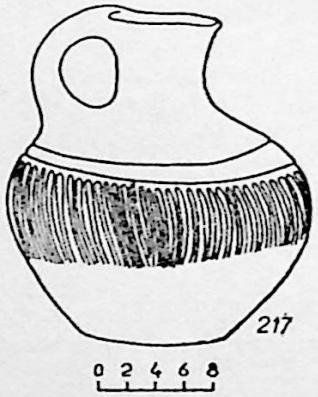

ნახ. 114.

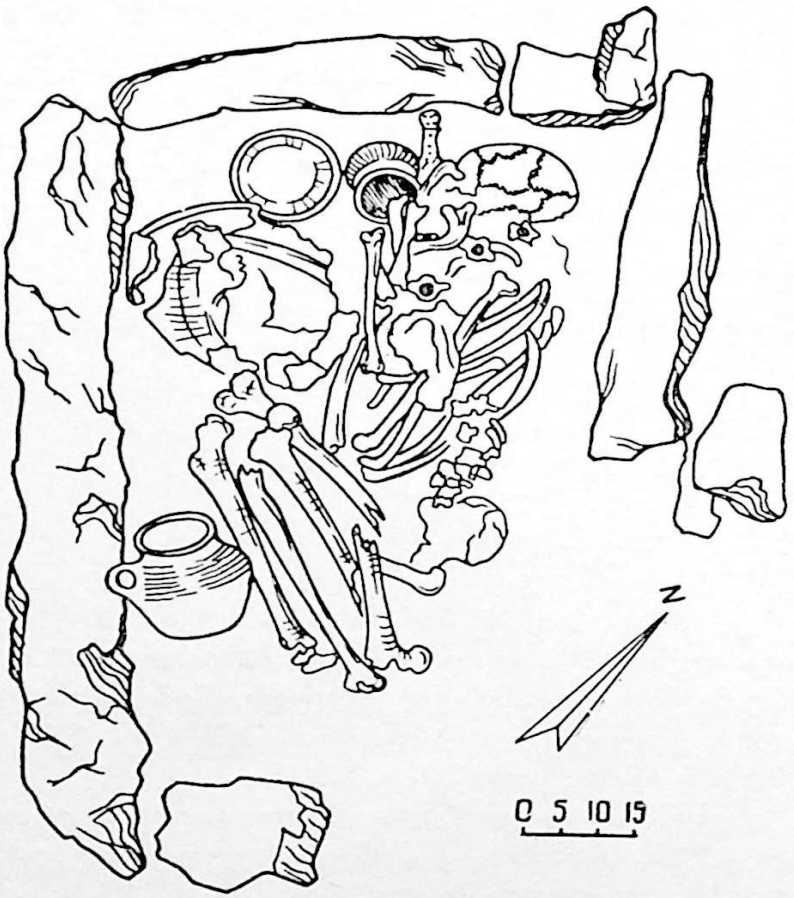

ნახ. 115.

AA ფართობის 6/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 4,07 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს სქელი ფილაქვებისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორად გატეხილი ფილაქვით. სახურავს ზემოთ, მის NW ნაწილში იდო რამდენიმე ქვა და ხელსაფქვავის ნატეხი.

ქვაყუთი დაზიანდა ფაბრიკის მშენებლობის დროს. დაინგრა მისი SO კედელი და NO კედლის ნაწილი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,1 ×0,65 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხი დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით. თავით NW-კენ.

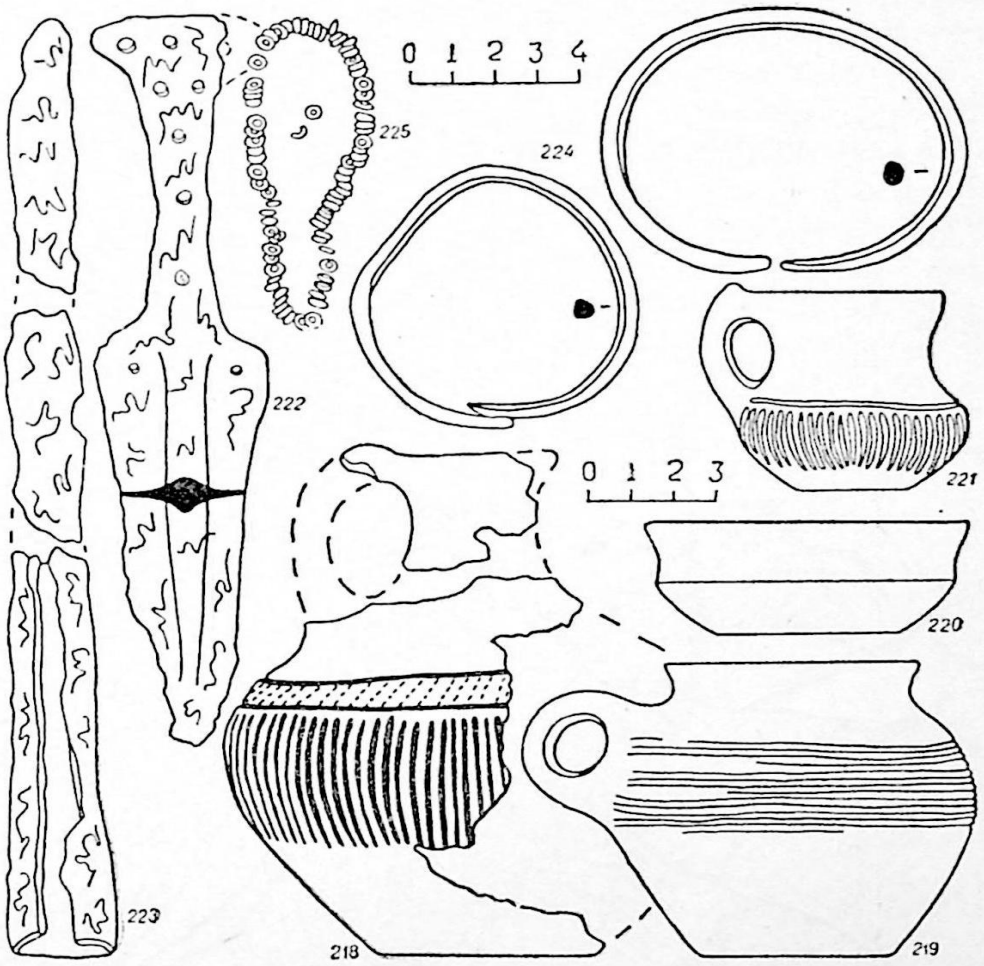

ნახ. 116.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 218—221), რკინის სატევარი (№ 222), შუბისპირი (№ 223), ბრინჯაოს ორი სამაჯური (№ 224) და მძივები (№ 225). აქვე აღმოჩნდა წვრილფეხა ცხოველის კოჭი და ფრინველის ლულოვანი ძვალი (№№ 218—225).

თიხის ჭურჭელი № 219 აღმოჩნდა მიცვალებულის ფეხებთან, სამაჯურები (№ 224) — მარჯვენა და მარცხენა მაჯებზე. დანარჩენი ინვენტარი, წვრილფეხა საქონლის კოჭი და ფრინველის ლულოვანი ძვალი აღმოჩნდა მიცვალებულის სახისა და გულ-მკერდის წინ.

218. ხელადა —მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

219. ქოთანი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

220. ჯამი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ნაძერწია ხელით.

221. ტოლჩა — შავი რუხლაქებიანი ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

222. რკინის სატევარი — ქედიანი, ტარზე ცხრა სამანჭვლე ნახვრეტითა და ერთი მანჭვლით.

223. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირი.

224. ბრინჯაოს სამაჯურები (2ც.).

225. მინისებური პასტის მძივები (87 ც.) — ბრტყელი წრიული ფორმის.

სამარხი № 39 (ნახ. 117, 118; ტაბ. XVII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 6/5 და 6/6 კვადრატებში, O ხაზიდან 1,03 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ კუთხეებმომრგვალებული მართკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1×0,8 მ-ზე.

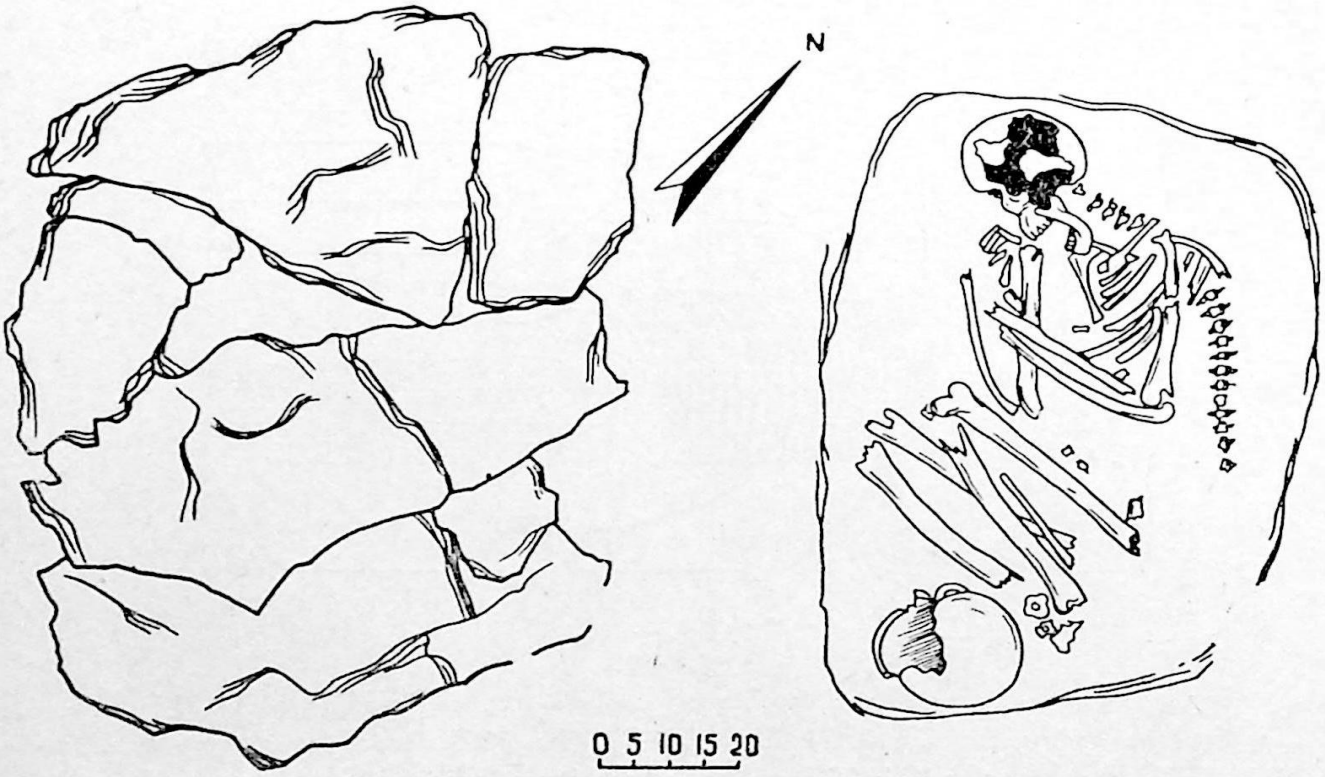

ნახ. 117.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 226), ბრინ-

ჯაოს ფარაკიანი ბეჭედი (№ 228) და ბრინჯაოს გახვრეტილი ფირფიტა (№ 227).

226. ქოთანი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ნაძერწია ხელით.

227. ბრინჯაოს გახვრეტილი ფირფიტა.

228. ბრინჯაოს ფარაკიანი ბეჭედი.

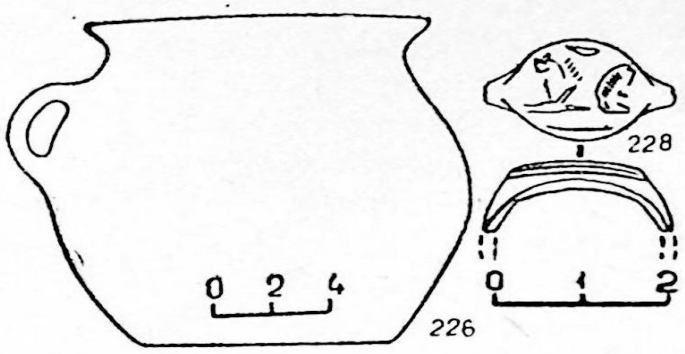

ნახ. 118.

სამარხი №40 (ნახ. 119, ტაბ. XVII.) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 5/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,09 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,44×1,08 მ-ზე.

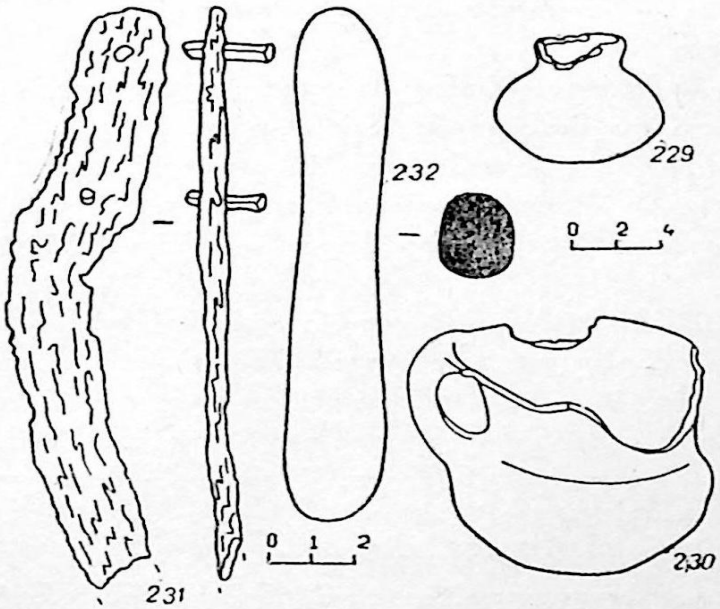

ნახ. 119.

სამარხში აღმოჩნდა ორი მიცვალებულის ჩონჩხი. № 1 მიცვალებულის ჩონჩხი მდებარეობს სამარხის S ნაწილში, № 2 კი—მის N-ით. № 1 მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით — NW-კენ. ჩონჩხის მარჯვენა ქვედა კიდურის ძვალი დაშორებულია მენჯის ძვალს და მის N-ით არის გაწეული. არ ჩანს მიცვალებულის თავის ქალა, აღ-

მოჩნდა მხოლოდ ქვედა ყბა. № 2 მიცვალებულის ჩონჩხი დაზიანებულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 229, 230), რკინის დანა (№ 231) და სალესი ქვა (№ 232).

ტოლჩა აღმოჩნდა № 1 მიცვალებულის მუცლის არის წინ, კოჭობი—№ 2 მიცვალებულის ზურგს უკან, რკინის სასხლავი დანა და სალესი ქვა — № 2 მიცვალებულის ხერხემალზე.

229. კოჭობი — რუხი-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. ნაძერწია ხელით.

230. ტოლჩა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი კეცით. ნაძერწია ხელით.

231. რკინის მოხრილი დანა — ტარზე ორი მანჭვლით.

232. რიყის სალესი ქვა.

სამარხი № 41 (ნახ. 120, ტაბ. XVII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 1/7 და 1/6 კვადრატებში. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი გადახურული ყოფილა ფილაქვით, ჩვენამდის მოაღწია მისმა მხოლოდ NW ნაწილმა. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,05×0,69 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხიდან შემორჩენილია ქვედა კიდურის ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 233, 234).

სამარხი გაძარცულია.

233. ქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით.

234. ჯამი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შავი ვარდისფერლაქებიანი გარეპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მქისე კეცით. ნაძერწია ხელით.

სამარხი № 42 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 1/6 კვადრატში. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,05×0,75 მ-ზე, სიღრმე — 0,35 მ.

ქვაყუთში ჩონჩხი და ინვენტარი არ აღმოჩენილა.

სამარხი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს.

სამარხი № 43 — აღმოჩნდა IV სექტორი AA ფართობის 1/7 და 1/8 კვადრატებში. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის SW, SO და O კედლების ნაწილი. ქვაყუთის მიახლოებითი ზომებია: 1×06 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

სამარხში ჩონჩხი და ინვენტარი არ აღმოჩენილა.

სამარხი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს.

სამარხი № 44 (ნახ. 121) — აღმოჩნდა IV სექტორი AA ფართობის 1/9 კვადრატში. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1×0,65 მ-ზე, სიღრმე—0,6 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ქვედა კიდურის ძვლები და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 235).

სამარხი დაზიანებულია ფაბრიკის მშენებლობის დროს.

235. სასმისი — შავი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო გარეპირითა და შავი კეცით. ნაძერწია ხელით. შვერილი მოტეხილია.

სამარხი № 45 — აღმოჩნდა II სექტორის AA ფართობის 7/1 კვადრატში. წარმოადგენს მშენებლების მიერ დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის N და W კედლები. N კედლის სიგრძეა — 0,8 მ, W კედლისა კი — 0,5 მ, სიღრმე — 0,4 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი და ინვენტარი არ აღმოჩნდა.

სამარხი № 46 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/1, 8/2, 9/1, 9/ კვადრატებში. წარმოადგენს მშენებლების მიერ დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NO და NW კედლები და SW კედლის ნაწილი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი სავარაუდო ზომებია: 1×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,6 მ.

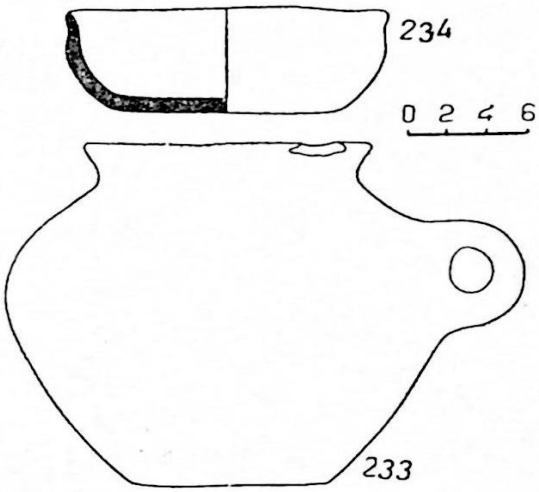

ნახ. 120.

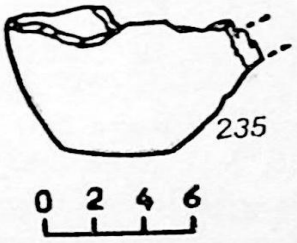

ნახ. 121.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი და ინვენტარი არ აღმოჩნდა.

სამარხი № 47 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 6/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (SO კედლად გამოყენებულია ორი ფილაქვა), რომელიც გადახურული იყო ერთი ფილაქვით.

ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,63×0,45 მ-ზე, სიღრმე — 0,23 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მოზარდის ცუდად დაცული ჩონჩხის ძვლები. თავის ძალა აღმოჩნდა SO კედელთან, ზედა კიდურის ძვლები — სამარხის შუა ნაწილში, ქვედა კიდურის ძვლები კი — სამარხის N კედელთან. შემორჩენილი ძვლების მიხედვით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ მიცვალებული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა რკინის სამაჯური (№ 236) და ბრინჯაოს რგოლი (№ 237).

236. რკინის სამაჯურის ფრაგმენტები.

237. ბრინჯაოს რგოლი.

სამარხი № 48 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 5/5 კვადრატში. წარმოადგენს გრუნტში ჩაჭრილ ორმოსამარხს. სამარხი დაზიანებულია.

მიცვალებულის ჩონჩხს აკლია თავის ქალისა და ხერხემლის ნაწილი. უძრავ მდგომარეობაში შემორჩენილი ძვლების მიხედვით მიცვალებული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ. მიცვალებულის მარჯვენა მაჯაზე აღმოჩნდა რკინის სამაჯური (№ 238), ყელთან კი — მინისებური პასტის მძივები (№ 239).

238. რკინის სამაჯური.

239. მინისებური პასტის მძივები (10 ც.).

სამარხი № 49 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 5/5 კვადრატში. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის მხოლოდ SW კედლის ორი ფილაქვა, რომლის სიგრძე 1,3 მ-ია, სიმაღლე კი — 0,5 მ.

მიცვალებულის ჩონჩხი დაზიანებული და ფრაგმენტირებულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 240).

240. ქოთნის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მჭისე კეცით.

სამარხი № 50 (ნახ. 122, ტაბ. XVII) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1/2 კვადრატში. წარმოადგენს ქვაყუთს, რომლის სამი კედელი შედგენილია ფილაქვებისაგან, ხოლო მეოთხე, SO კედლად გამოყენებულია № 4 ნაგებობის NW კედელი. ქვაყუთი გადახურულია მოზრდილი ფილაქვით, რომელიც SO და SW მხარეს ნაკლულია. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,6×0,65 მ-ზე, სიღრმე—0,6 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის დაზიანებული და არეული ჩონჩხი. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 241—242).

241. ქოთანი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

242. კოჭობი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ნაძერწია ხელით.

სამარხი № 51 (ნახ. 123, ტაბ. XVII) — აღმოჩნდა IV სექტორის CA ფართობის 3/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე (სამარხის იატაკი). წარმოადგენს ადრებრინჯაოს ხანის ორმოს (№ 16) NO კუთხეში ჩაჭრილ ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი სიგრძეა — 1,2 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული მიცვალებულის დაზიანებული და არეული ძვლები. დაკრძალვის პოზა ვერ დადგინდა.

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 243—245), ბრინჯაოს მახათი (№ 246) და სარდიონის მცირე ზომის ბიკონუსური მძივი.

243. სასმისი — შავპრიალა ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და შავი კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

244. სასმისის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მოშავო მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაპრიალებია.

245. სასმისის პირ-გვერდის ორი ნატეხი — შავი ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაშდევია.

246. ბრინჯაოს ყუნწჩაკეცილი მახათი.

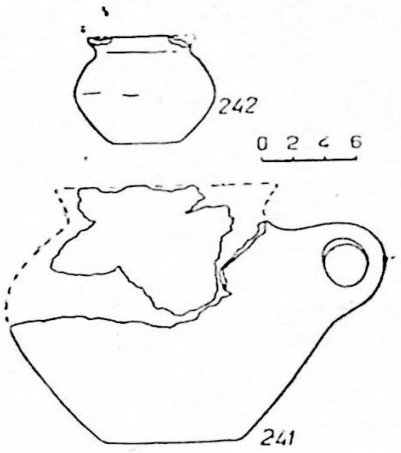

ნახ. 122.

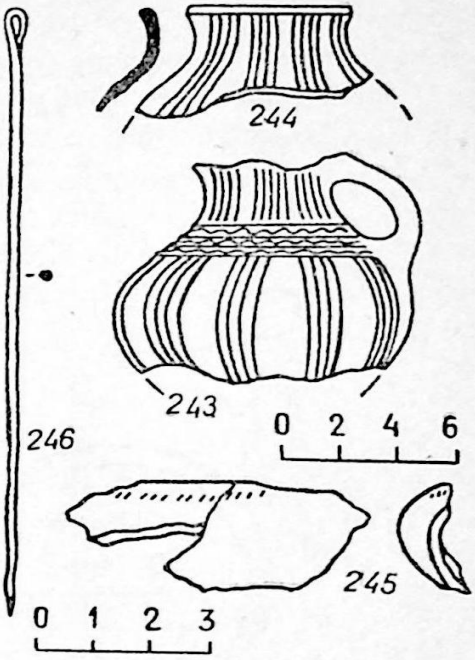

ნახ 123.

სამარხი № 52 (ნახ. 124) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/2 და 9/2 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ ქვაყუთს. გადასახურავ ქვის ფილებზე დევს ორი მიცვალებულის არეული და ნაკლული ჩონჩხი. ფილების S ნაწილში აღმოჩნდა მენჯის, ბარძაყისა და ზედა კიდურის ძვლები. მენჯის ძვლის ქვეშ აღმოჩნდა ადამიანის ქვედა ყბის ფრაგმენტები. აქვე უწესრიგოდაა გაბნეული რამდენიმე წვრილი ძვალი.

ფილების SO კუთხეში დევს ადამიანის ფრაგმენტირებული თავის ქალა. ასევე ფრაგმენტირებულია NW კუთხეში აღმოჩენილი ადამიანის № 2 თავის ქალაც. ფილებზე აღმოჩნდა აგრეთვე თიხის ორი ჭურჭლის ნატეხები და მინის მძივები.

ქვაყუთი შედგენილია ოთხი ფილაქვისაგან. დამხრობილია NW-დან SO-კენ, მისი შიდა ზომებია: 0,77×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ორი ადამიანის არეული და ნაკლული ჩონჩხი. SW კედლის გარეთ აღმოჩნდა მენჯის და ქვედა და ზედა კიდურების ძვლები. მიცვალებულების დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები, ხოლო სამარხის SO კედლის გარეთ—რკინის სამაჯური.

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

247. თიხის ჭურჭლის (ხელადა?) ნატეხები — რუხი ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

248. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — მონაცრისფრო ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

249. რკინის სამაჯურის ნატეხი.

250. მინის მძივი (2 ც.).

სამარხი № 55 (ნახ. 125) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/3 და 9/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (SW კედლად გამოყენებულია ორი ფილაქვა), რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,2×0,6 მ-ზე, სიღრმე—0,45 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი დაზიანებული და არეულია. შემორჩენილია მენჯის, ბარძაყის, წვივისა და ზედა კიდურის ძვლები.

ქვაყუთის კედლის პირთან, რამდენადმე უფრო დაბლა აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 251, 252) და მინისებური პასტის მძივები (№ 253).

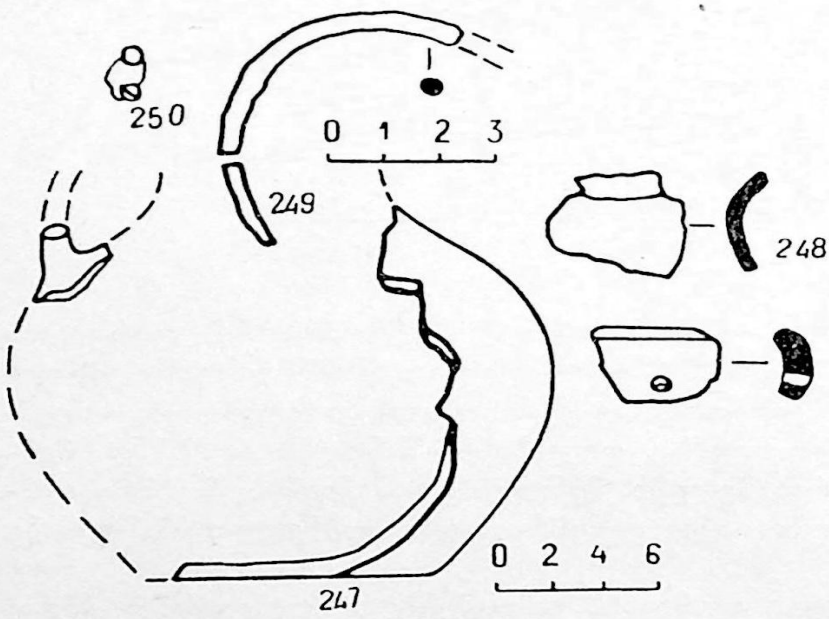

ნახ. 124.

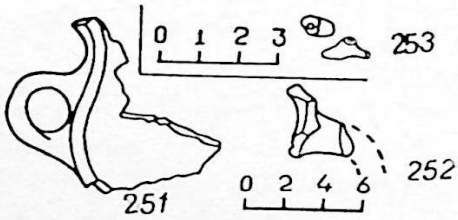

ნახ. 125.

სამარხი გაძარცულია.

251. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — შავი ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

252. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდ-ყურის ნატეხი — წითლად შეღებილი ზედაპირით, შიდაპირითა და ვარდისფერი კეცით.

253. მინისებური პასტის მძივები (2 ც.).

სამარხი № 56 (ნახ. 126, ტაბ. XVIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/3 კვადრატში. წარმოადგენს ხუთი თხელი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს (SW კედელი შედგენილია ორი ფილაქვისაგან), რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,8×0,65 მ-ზე, სიღრმე—0,5 მ.

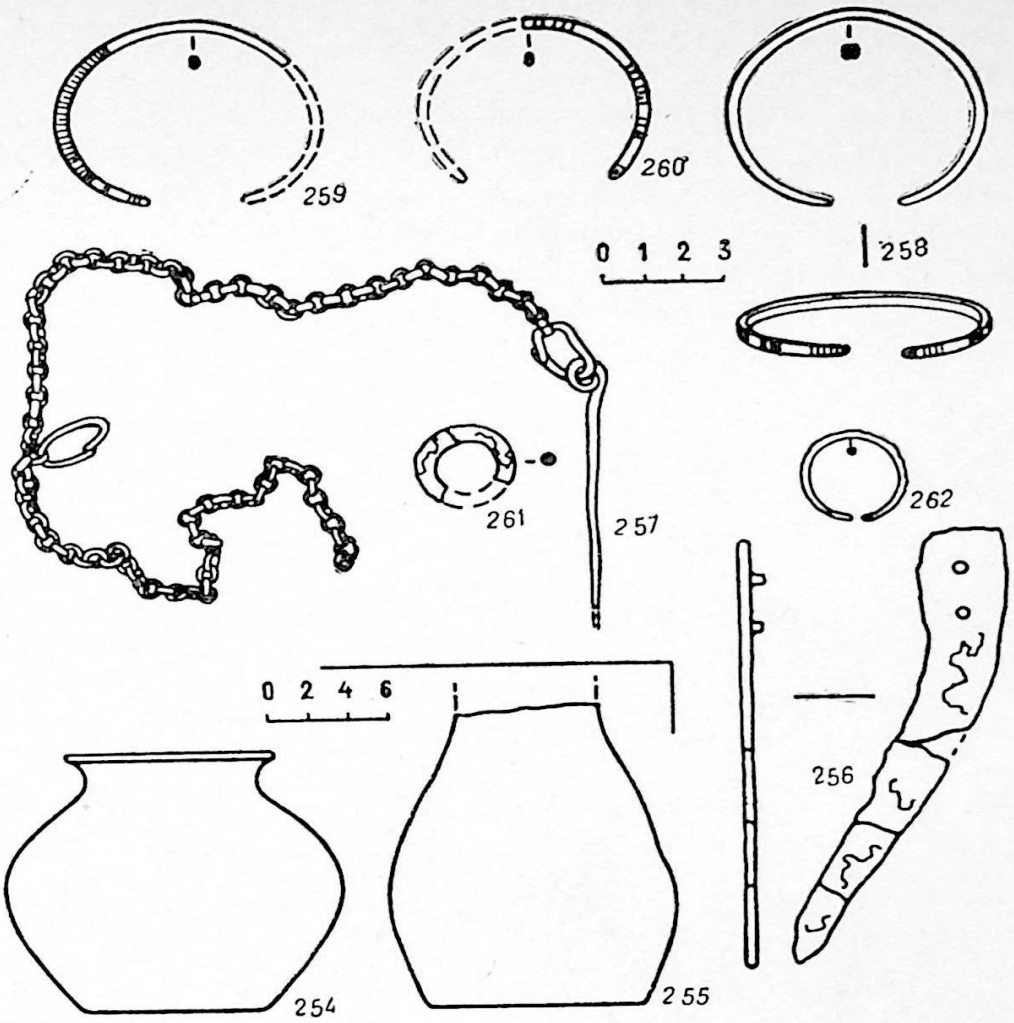

ნახ. 126.

ქვაყუთში დაკრძალულია ორი მიცვალებული. № 1 მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით. № 2 მიცვალებულის ძვლები უწესრიგოდაა მიწეული ქვაყუთის SO კუთხეში. მისი დაკრძალვის პოზა ვერ დადგინდა. როგორც ჩანს, № 1 მიცვალებულის დაკრძალვის დროს დააზიანეს და ქვაყუთის კუთხეში მისწიეს № 2 მიცვალებულის ძვლები.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 254, 255), რკინის მოხრილი დანა (№ 256), რკინის რგოლი (№ 261), ბრინჯაოს ძეწკვიანი ბრინჯაოს საკინძი (257), ბრინჯაოს სამი სამაჯური (№№ 258—260) და ვერცხლის რგოლი (№ 262).

254. ქოთანი — მორუხო-მოყავისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით. ჭურჭელი ხელით ნაძერწია.

255. თიხის ჭურჭელი (ქილა?) — მორუხო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ჭურჭელი ხელით ნაძერწია.

256. რკინის მოხრილი დანა — ტარზე აქვს ორი მანჭვალი.

257. ბრინჯაოს საკინძი ბრინჯაოს ძეწკვით.

258. ბრინჯაოს სამაჯური — დაკეჭნილი ზედაპირით.

259. ბრინჯაოს სამაჯურის ნატეხი — დაკეჭნილი ზედაპირით.

260. ბრინჯაოს სამაჯურის ნატეხი — დაკეჭნილი ზედაპირით.

261. რკინის რგოლი.

262. ვერცხლის რგოლი — თავგახსნილი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 57 (ნახ. 127, ტაბ. XVIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,70 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1×0,7 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

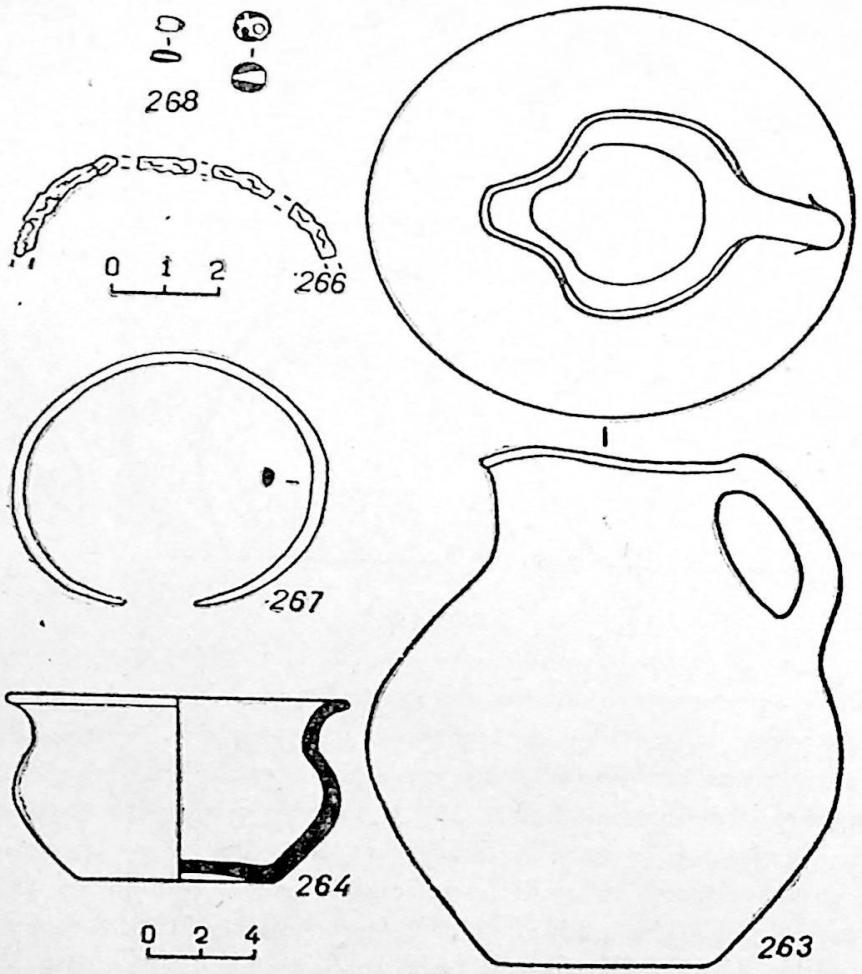

ნახ, 127.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 263, 264), ბრინჯაოს სამაჯური (მარჯვენა მაჯაზე, № 267), ბრინჯაოს ბრტყელი ბეჭედი (მარცხენა ხელის ფალანგზე), რკინის სამაჯურის ნატეხები (№ 266), რკინის ნივთის ფრაგმენტები (№ 265) და მინის ორი მძივი (№ 268).

263. სამტუჩა ხელადა — რუხი შავლაქებიანი ზედაპირით, მორუხო-მოწითალო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

264. ქვაბქოთანა — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით.

265. რკინის ნივთის ფრაგმენტი.

266. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

267. ბრინჯაოს სამაჯური.

268. მინის მძივები (2 ც.).

სამარხი № 58 (ნახ. 128, ტაბ. XVIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე (იატაკი). წარმოადგენს სამი ფილაქვით გადახურულ ორმოსამარხს. ფილაქვები სამარხის იატაკიდან 0,3 მ სიმაღლეზე აღმოჩნდა. ორმოსამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,8×0,5 მ-ზე.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი არეულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

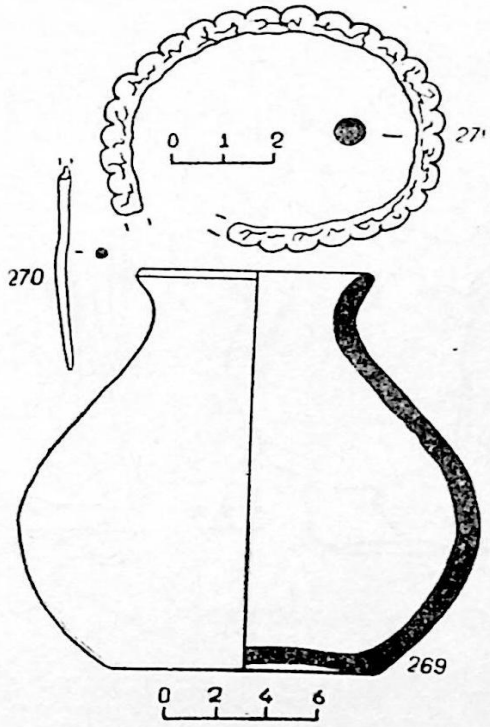

ნახ. 128.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 269), ბრინჯაოს მახათის ფრაგმენტი (№ 270) და რკინის სამაჯური (№ 271).

269. ქოთანი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მოწითალო მქისე კეცით.

270. ბრინჯაოს მახათის ნატეხი.

271. რკინის სამაჯური.

სამარხი № 59 (ნახ. 129, 130; ტაბ. XIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/1 და 8/2 კვადრატებში. 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმო-

ადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ოთხი ფილაქვით. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,95×0,7 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

სამარხში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 272—274), რკინის მოხრილი დანა (№ 275), რკინის სამაჯური (№ 276) და ბრინჯაოს მძივსაკიდი (№ 277).

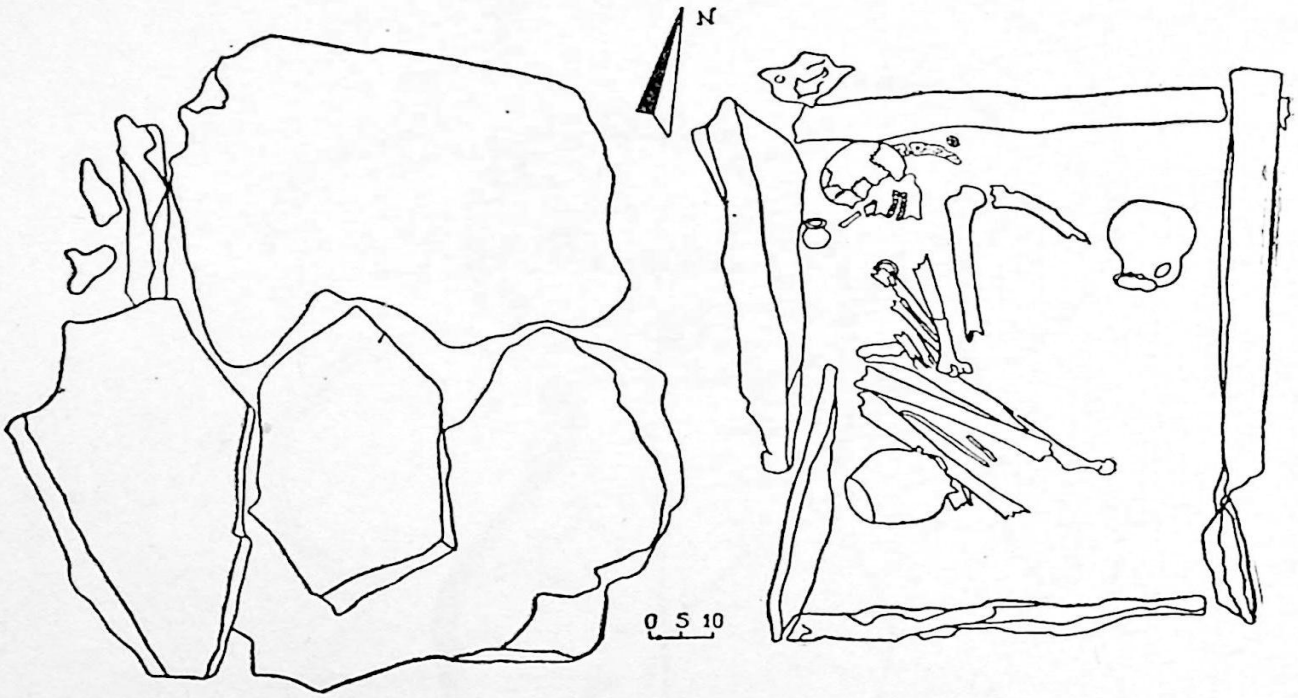

ნახ. 129.

272. სამტუჩა ხელადა — რუხი, შავლაქებიანი ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

273. ჭოთანი — მორუხო-მოწითალო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ყავისფერი კეცით. ხელით ნაძერწია.

274. კოჭობი — ყავისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

275. რკინის მოხრილი დანა — ტარზე ორი მანჭვლით.

276. რკინის სამაჯური.

277. ბრინჯაოს მძივსაკიდი.

სამარხი № 60 (ნახ. 131, ტაბ. XIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/2 და 9/3 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია ორი ფილაქვით (გადახურვის N და S კუთხეები დაზიანებული და ნაკლულია). ქვა-

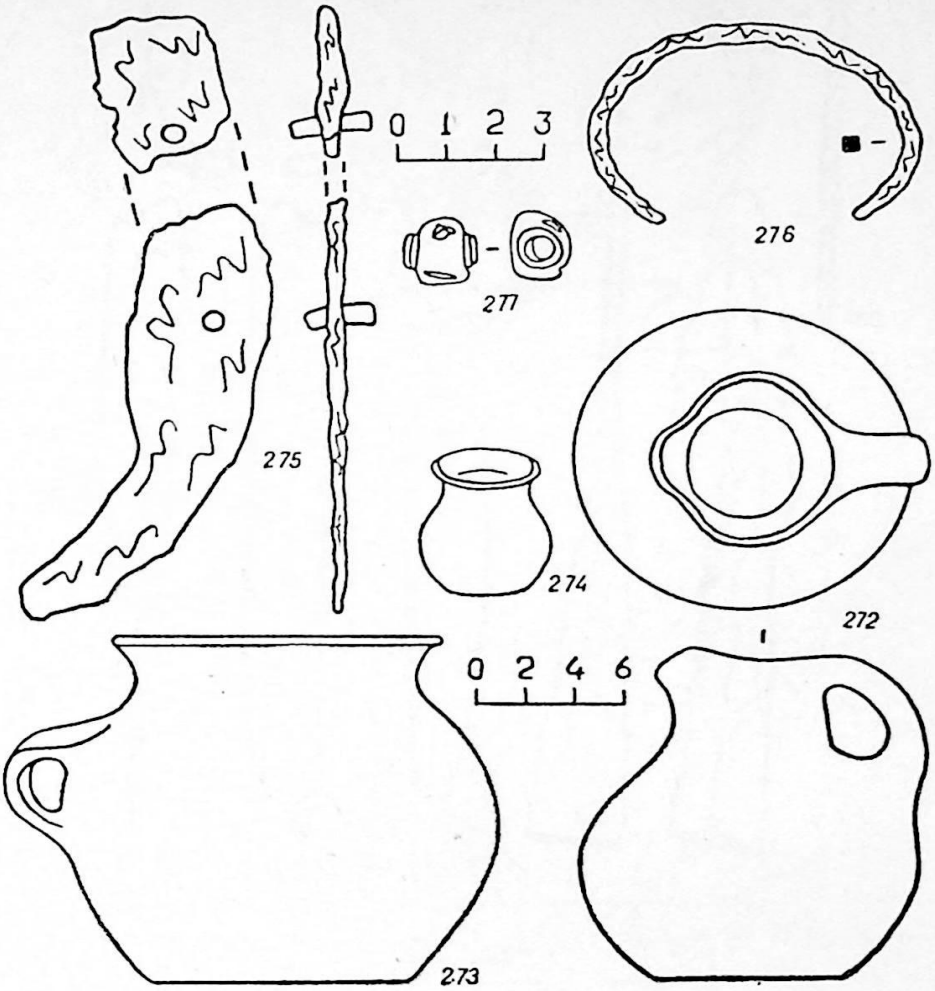

ნახ. 130.

ყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,15×0,68 მ-ზე, სიღრმე—0,5 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხის ძვლები. თავის ქალა დევს ქვაყუთის NO კედლის შუა ნაწილში, დანარჩენი ძვლები აწყვია ქვაყუთის SO და O კედლებთან. მიცვალებულის დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 278), რკინის შუბისპირი (№ 279), რკინის დანა (№ 280), რკინის ღეროს ნატეხი (№ 284), რკინის ორი სამაჯური (№№ 282, 283), სალესი ქვა (№ 281) და მძივები (№ 285).

სავარაუდოა, რომ სამარხი გაძარცულია.

278. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

279. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირი.

280. რკინის დანა — ძვლის ტარით და ოთხი მანჭვლით.

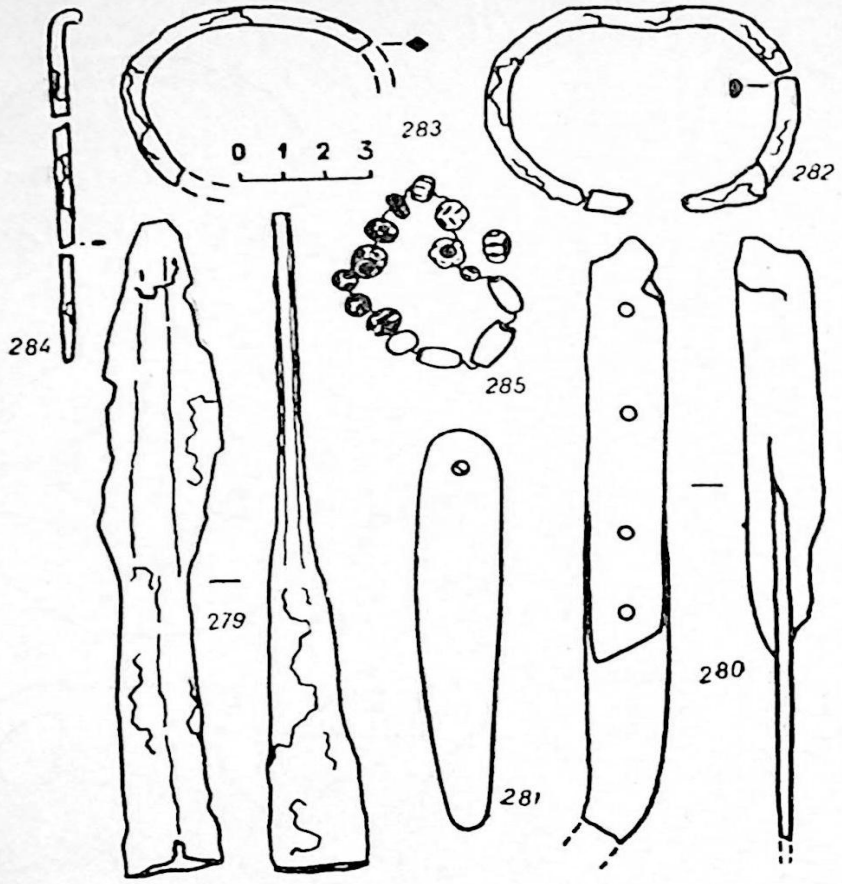

ნახ. 131.

281. რიყის ქვის სალესი.

282. რკინის ზურგშეზნექილი სამაჯური.

283. რკინის სამაჯური.

284. რკინის ღეროს ნატეხები.

285. მძივები (16 ცალი) — სარდიონის 4 ც. და მინისებური პასტის 12 ც.

სამარხი № 61 (ნახ. 132, ტაბ. XIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/2 და 9/3 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ მცირე ზომის ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NNW-დან SSO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,53×0,33 მ-ზე, სიღრმე — 0,33 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მცირეწლოვანი ბავშვის ჩონჩხის ფრაგმენტები და კბილი.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 286, 287), რკინის ორი სამაჯური (№ 288) და მძივები (№ 289).

286. ჭოთანი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო კეცით. ხელით ნაძერწია.

287. ფინჯანი — მოყავისფრო-მოვარდისფრო ზედაპირითა და ასეთივე ფერის შიდაპირით.

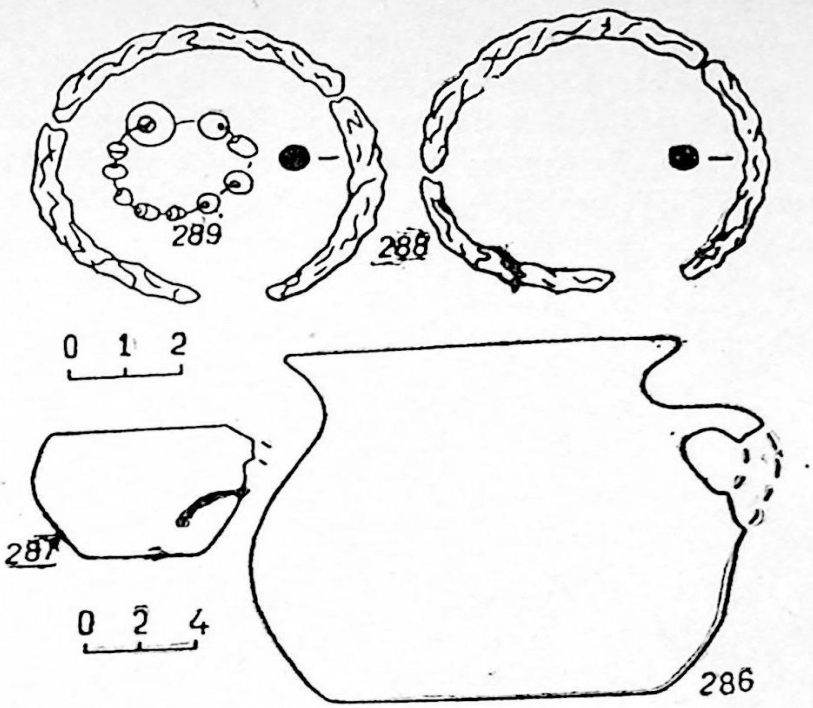

ნახ. 132.

288. რკინის ორი სამაჯურის ნატეხები.

289. მინისებური პასტის მძივები (10 ც.).

სამარხი № 62 (ნახ. 133, ტაბ. XIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA და AB ფართობების 8/10 და 8/1 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,35 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ფილაქვის ორი ნატეხით.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ქვედა კიდურები, ქვედა ყბის ორი ფრაგმენტი და ხელის ფალანგები. უძრავად შემორჩენილი ქვედა კიდურების მიხედვით, სავარაუდოა, რომ მიცვალებული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 290—292), რკინის სამაჯურის ნატეხები (№ 293), ბრინჯაოს რგოლის ნატეხები (№ 294) და მძივები (№ 295).

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია. დაზიანებულია სახურავი. არ ჩანს მიცვალებულის ყველა ძვალი. ქვედა ყბის ძვალსა და თითის ფალანგას ემჩნევა ბრინჯაოს ჟანგის კვალი. თიხის ჭურჭელი დამტვრეული და ნაკლულია.

290. სამტუჩა ხელადა—მორუხო-მოწითალო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

291. ჯამი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, რუხი გარეპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

292. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ფრაგმენტი — რუხი-მოწითალო შავლაქებიანი ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით.

293. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

294. ბრინჯაოს რგოლის ნატეხები.

295. მინისებური პასტის მძივები (3 ც.).

სამარხი № 63 (ნახ. 134) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია დამტვრეული ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,1×0,65 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

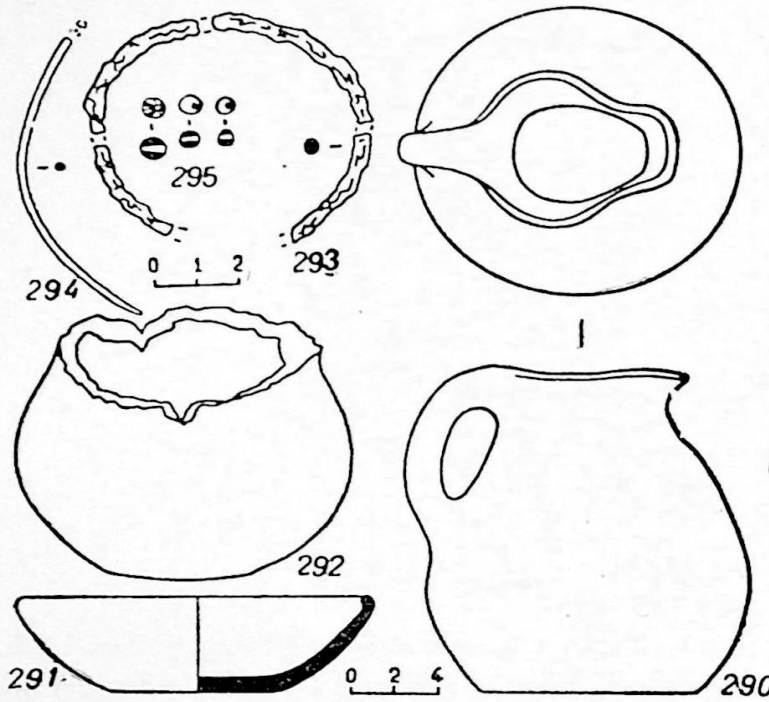

ნახ. 133.

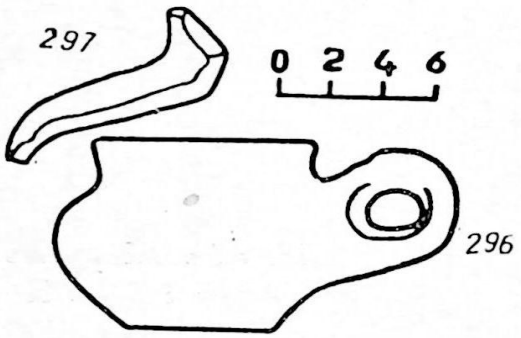

ნახ. 134.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლები არეულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ქოთანი (№ 296), თიხის ჭურჭლის ნატეხი (№ 297), წვრილფეხა საქონლის კოჭი და ფრინველის ძვალი.

სამარხი გაძარცულია.

296. ქოთანი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

297. ქოთნის პირ-გვერდის ნატეხი — მოშავო-მონაცრისფრო მოგლუვებული ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით.

სამარხი № 64 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 10/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მცირე ზომის, ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი.

სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,67×0,4 მ-ზე, სიღრმე—0,34 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მხოლოდ მიცვალებულის ლულოვანი ძვალი.

სამარხი გაძარცულია.

სამარხი № 65 (ნახ. 135, 136; ტაბ. XX) — აღმოჩნდა IV სექტორის

AB ფართობის 7/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო რამდენიმე ფილაქვით (სახურავის S და SO ნაწილები დაზიანებულია). სამარხი დამხრობილია SW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,23×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ცუდად დაცული ჩონჩხი, დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

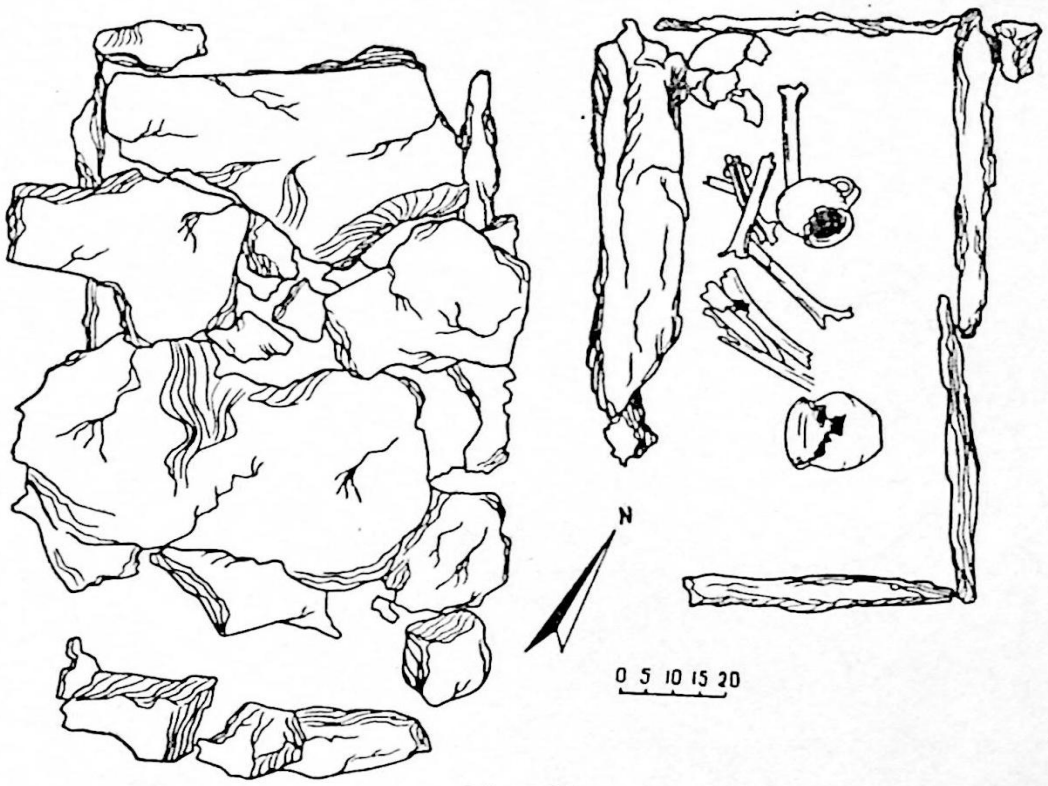

ნახ. 135.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 298, 299), ბრინჯაოს სამაჯური (მარცხენა მაჯაზე, № 300) და რკინის ორი საკინძი ბრინჯაოს ძეწკვით (№ 301).

სამარხი გაძარცულია.

298. ქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

299. ქოთანი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

300. ბრინჯაოს სამაჯური.

301. რკინის ორი საკინძი — ბრინჯაოს ძეწკვით.

სამარხი № 66 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. ქვაყუთის სახურავი დაზიანებულია. შემორჩენილია მისი ფრაგმენტები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,9×0,6 მ-ზე სიღრმე—0,4 მ.

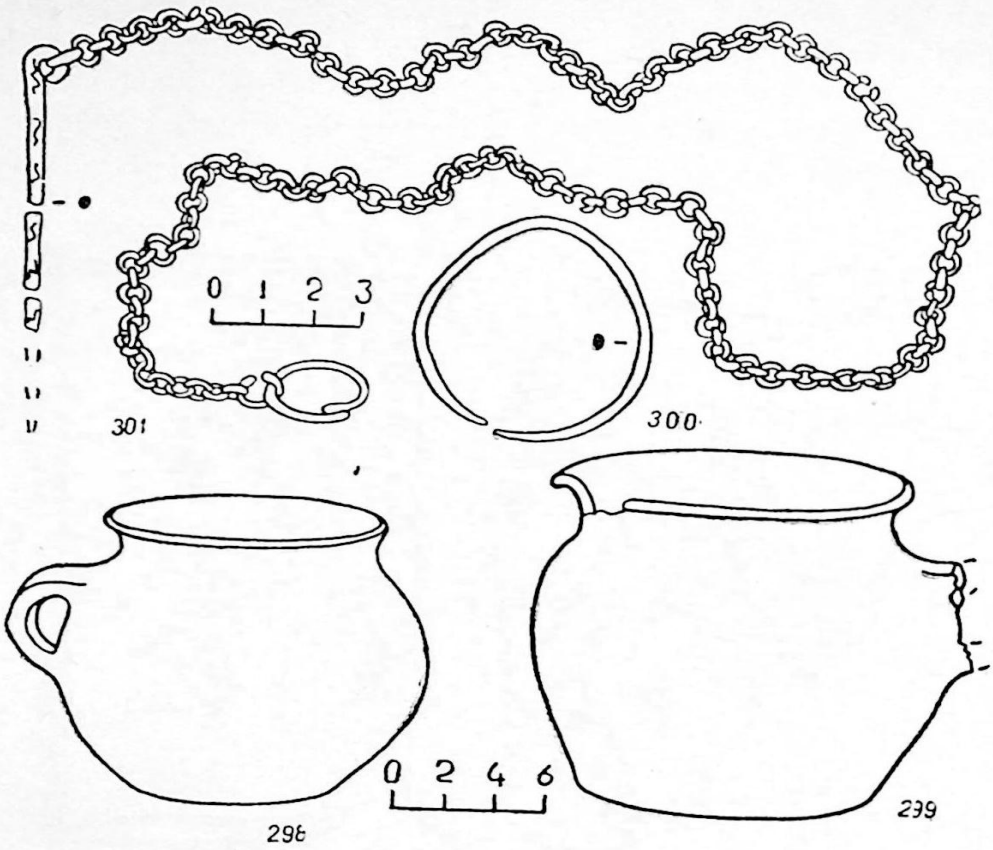

ნახ. 136.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ადამიანის ორი თავის ქალა და ერთი მიცვალებულის დაზიანებული ჩონჩხის ნაწილები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ორი ნატეხი (№ 302).

სამარხი გაძარცულია.

302. ჭოთნის ძირ-გვერდის ნატეხები — მონაცრისფრო-მორუხო მოგლუვებული ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 67 (ნახ. 137, ტაბ. XX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA

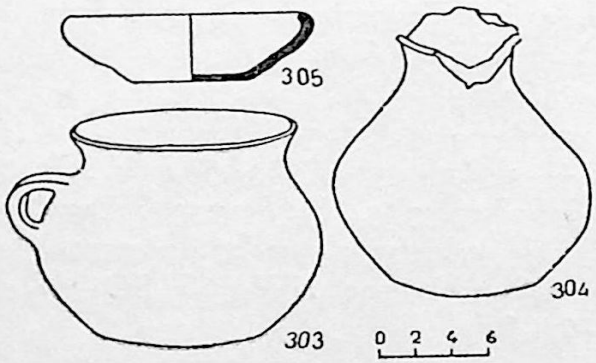

ნახ. 137.

და AB ფართობების 9/10 და 9/1 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,94×0,51 მ-ზე, სიღრმე — 0,43 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ნაკლული ქვედა და ზედა კიდურები (თავის ქალა და სხვა ძვლები სამარხში არ აღმოჩენილა). შემორჩენილი ძვლების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარცხენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 303—305).

სავარაუდოა, რომ სამარხი გაძარცულია.

303. ქოთანი — მონაცრისფრო-მოვარდისფრო მოგლუვებული ზედაპირით და მორუხო-მოვარდისფრო შიდაპირით. ხელით ნაძერწია.

304. ქილა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

305. ჯამი — ყავისფერი ზედაპირით, მორუხო-მოვარდისფრო გარეპირითა და ყავისფერი კეცით. ხელით ნაძერწია.

სამარხი № 68 (ნახ. 138, ტაბ. XX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA და AB ფართობების 9/10 და 9/1 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც აკლია SW კედლის ნაწილი. სამარხი ნაწილობრივ გადახურული იყო ფილაქვის ორი ნატეხით. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,9×0,5 მ-ზე, სიღრმე—0,4 მ.

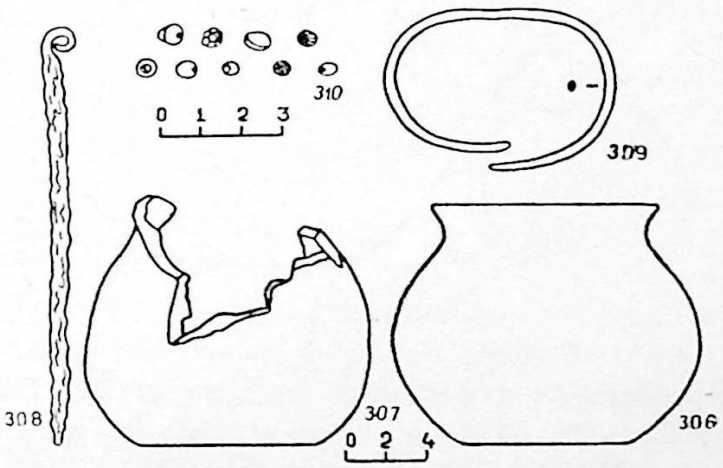

ნახ. 138.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ცუდად დაცული ჩონჩხი დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 306, 307), რკინის საკინძის ნატეხები (№ 308), ბრინჯაოს სამაჯური (მარცხენა მაჯაზე, № 309) და მძივები (№ 310).

306. ქოთანი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

307. ქილა — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით.

308. რკინის საკინძის ნატეხები.

309. ბრინჯაოს სამაჯური.

310. მძივები (33 ც.)—მინის 31 ც., მინისებური პასტის 2 ც.

სამარხი № 69 (ნახ. 139, ტაბ. XXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა SW კედელი და სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,6×0,5 მ-ზე, სიღრმე— 0,35 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა მხოლოდ თავის ქალის ფრაგმენტები.

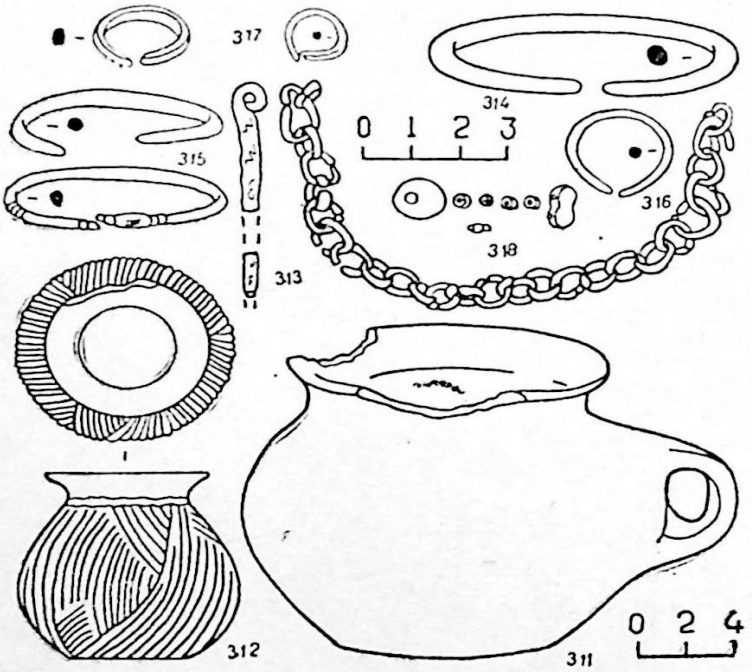

ნახ. 139.

ინვენტარიდან აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 311, 312), ბრინჯაოს ძეწკვი რკინის საკინძით (№ 313), ბრინჯაოს სამი სამაჯური (№№ 314, 315), ბრინჯაოს სამი რგოლი (№№ 316, 317) და მძივები (№ 318).

311. ქოთანი — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

312. კოჭობი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

313. ბრინჯაოს ძეწკვი რკინის საკინძით.

314. ბრინჯაოს სამაჯური.

315. ბრინჯაოს სამაჯურები (2 ც.) — ორნამენტი ამოღარულია.

316. ბრინჯაოს თავგახსნილი რგოლი.

317. ბრინჯაოს რგოლები (2 ც.).

318. მძივები (8 ცალი) — სარდიონის 1 ც., მინისებური პასტის 7 ც.

სამარხი № 70 (ნახ. 140) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/3 და 8/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო რამდენიმე ფილაქვით. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,15×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა მხოლოდ ქვედა კიდურები. შემორჩენილი ძვლების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (მეოთხე ჭურჭლის ნატეხები აღმოჩნდა სამარხის სახურავზე და იატაკის ზემოთ, №№ 319—322) და რკინის სამაჯური (№ 323).

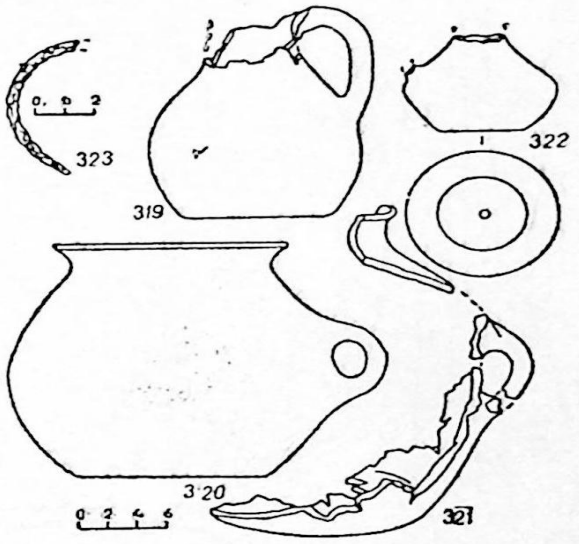

ნახ. 140.

319. სამტუჩა ხელადა — რუხი-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და მოწითალო-მოვარდისფრო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

320. ქოთანი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

321. ქოთანი — მორუხო-მოშავო ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

322. სასმისი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ძირზე აქვს ნახვრეტი.

323. რკინის სამაჯურის ფრაგმენტები.

სამარხი № 71 (ნახ. 141, ტაბ. XXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორი ქვის ფილით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,15×0,65 მ-ზე, სიღრმე — 0,47 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ადამიანის ცუდად დაცული ჩონჩხი. შემორჩენილი

ქვედა კიდურების მიხედვით მიცვალებული ესვენა მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 324, 325), რკინის დანა (№ 326), რკინის შუბისპირი (№ 327), რკინის სამაჯური (№ 328), რკინა-ბრინჯაოს გრეხილი სამაჯური (329) და მძივები (№ 330).

324. ხელადა — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

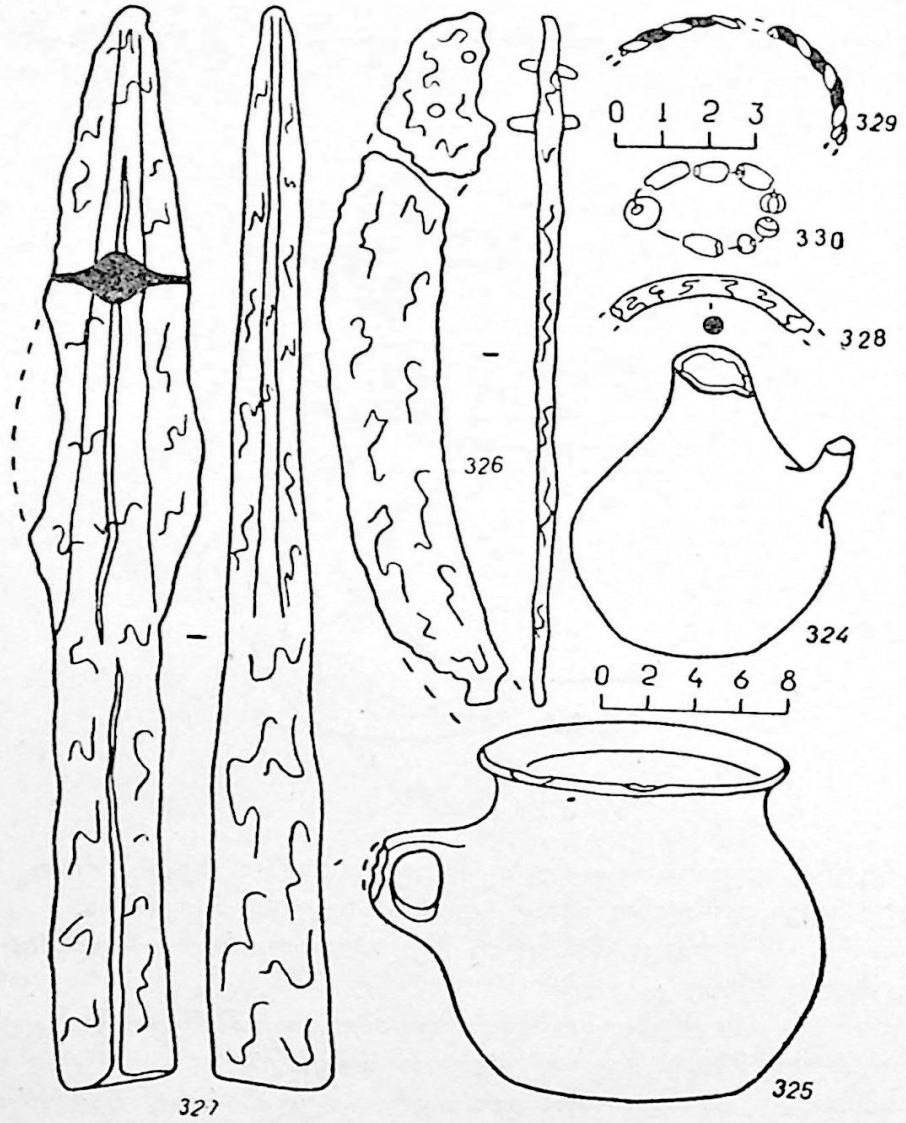

ნახ. 141.

325. ქოთანი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მონაცრისფრო-მორუხო შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

326. რკინის მოხრილი დანა ორი მანჭვლით.

327. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირი.

328. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

329. რკინა-ბრინჯაოს გრეხილი სამაჯურის ნატეხები.

330. მძივები (9 ცალი) — სარდიონის 1 ც., მინის 6 ც., მინისებური პასტის 2 ც.

ს ა მ ა რ ხ ი № 72 (ნახ. 142, ტაბ. XXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,55 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც ნაწილობრივ გადახურულია ორი დამტვრეული ქვის ფილით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,15×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი დაზიანებული და ნაკლულია. შემორჩენილი ქვედა კიდურების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით.

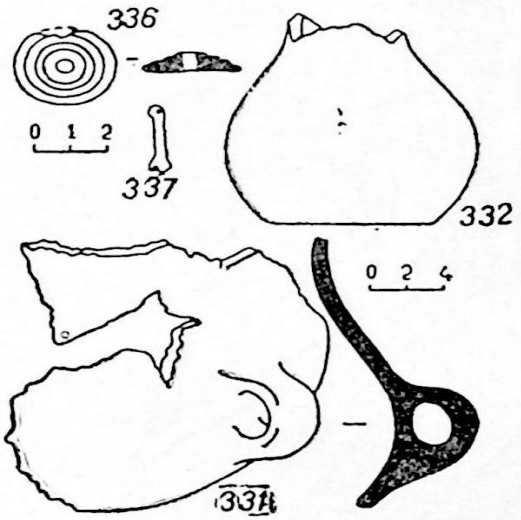

ნახ. 142.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 331, 332), რკინის ღერო (№ 333), რკინის სამაჯური (№ 334), რკინის რგოლი (№ 335), წრიული ფორმის გახვრეტილი ძვალი (№ 336), ფრინველის ლულოვანი გახვრეტილი ძვალი (№ 337) და მძივები (№ 338).

სამარხი გაძარცულია.

331. ჭოთნის ნატეხები — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

332. ჭილა — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

333. რკინის ღეროს ნატეხი.

334. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

335. რკინის რგოლი.

336. წრიული ფორმის გახვრეტილი ძვალი.

337. ფრინველის ლულოვანი გახვრეტილი ძვალი.

338. მინის მძივი (1 ცალი).

ს ა მ ა რ ხ ი № 73 (ნახ. 143, 144; ტაბ. XXII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,45 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს

ოთხი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,9×0,7 მ-ზე, სიღრმე—0,55 მ.

ქვაყუთში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

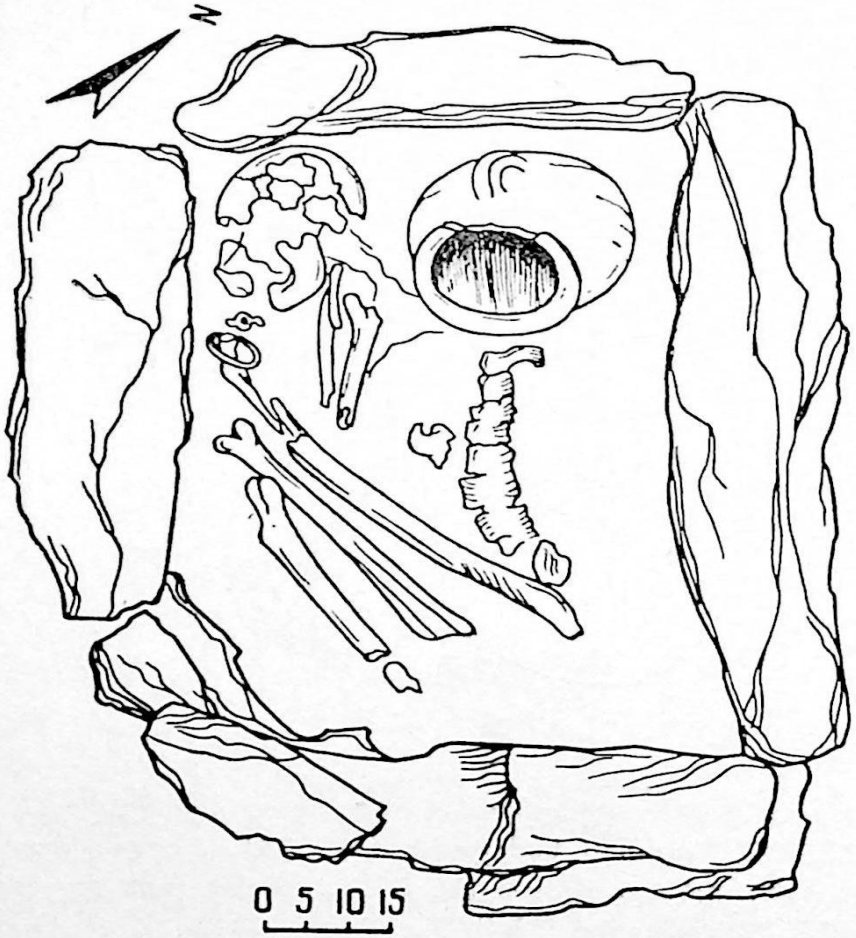

ნახ. 143.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ჭოთანი (№ 339), ბრინჯაოს ძეწკვიანი რკინის საკინძი (№ 340), ბრინჯაოს სამაჯური (მარჯვენა მაჯაზე, № 341) და ბრინჯაოს ბეჭედი (თითის ფალანგზე, № 342).

339. ჭოთანი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მჭისე კეცით.

340. რკინის საკინძი ბრინჯაოს ძეწკვით.

341. ბრინჯაოს სამაჯური — ორნამენტი ამოღარულია.

342. ბრინჯაოს სპირალური ბეჭედი.

სამარხი № 74 (ნახ. 145) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის SW კედელი, S და SO კედლების გასამაგ-

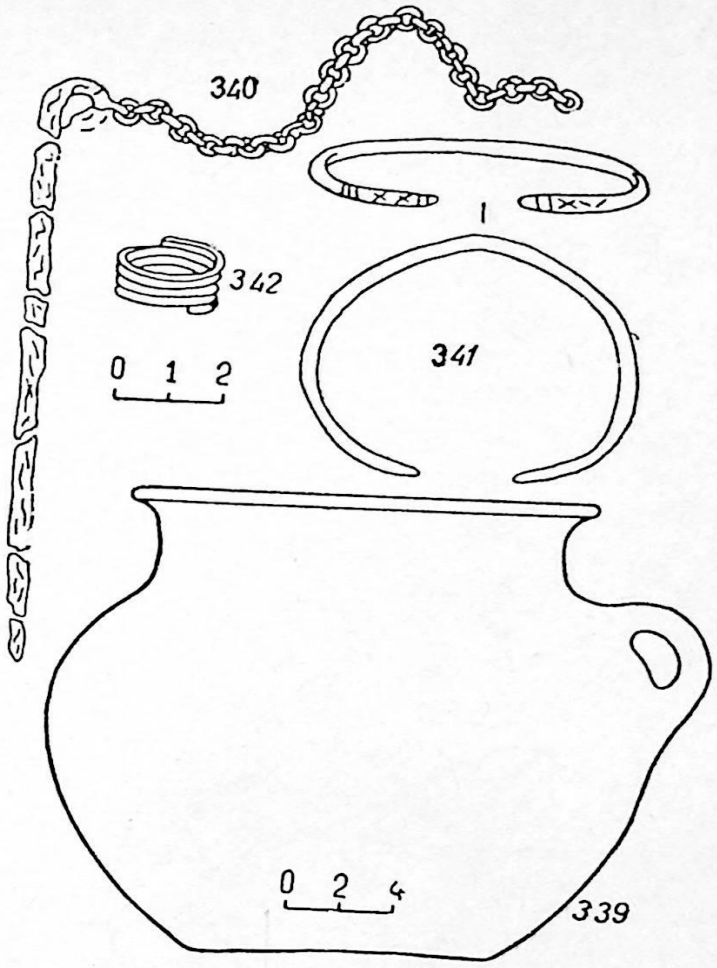

Бэв. 144.

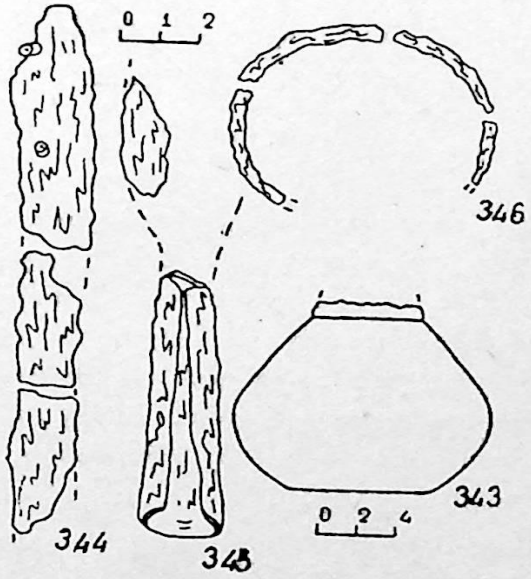

Бэв. 145.

რებელი ქვები და გადასახურავი ფილაქვის ფრაგმენტები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ფრაგმენტირებული თავის ქალა, ქვედა და ზედა კიდურების ძვლები (თავის ქალის ფრაგმენტი აღმოჩნდა სახურავის დონეზე). დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭელი (№ 343), რკინის დანა (№ 344), რკინის შუბისპირი (№ 345) და რკინის სამაჯური (№ 346).

343. ჭილა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით.

344. რკინის მოხრილი დანის ნატეხები — ტარზე ორი მანჭვლით.

345. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირის ნატეხები.

346. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

სამარხი № 75 (ნახ. 146) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/2 და 8/2 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 1,1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვებით შემოწყობილ ორმოსამარხს. სამარხის ზომებია 1,3×0,65 მ-ზე.

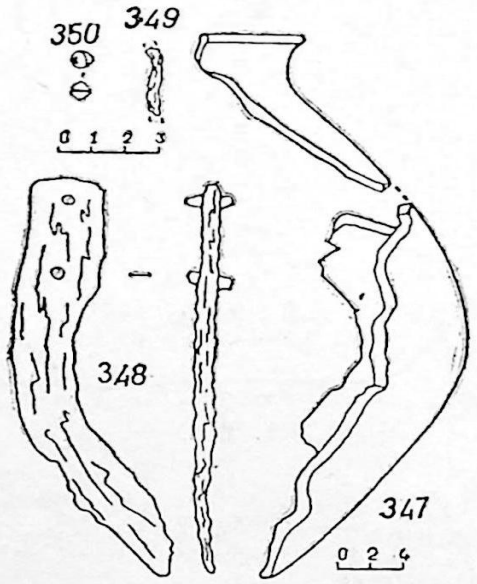

ნახ. 146.

სამარხში აღმოჩნდა ორი მიცვალებულის თავის ქალა და ერთმანეთში არეული ჩონჩხის ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 347), რკინის დანა (№ 348), რკინის სამაჯურის ნატეხები (№ 349) და მძივი (№ 350).

347. ქოთნის პირ-გვერდის ნატეხები — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით.

348. რკინის მოხრილი დანა — ტარზე ორი მანჭვლით.

349. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

350. მინის მძივი (1 ც.).

სამარხი № 76 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 7/10 კვადრატში 0 ხაზიდან 0,15 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან

შედგენილ ქვაყუთს. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,2×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,42 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხის ნაწილები დაზიანებული და არეულია. თავდაპირველ მდგომარეობაში უნდა იყოს მენჯისა და ბარძაყის ძვლები, რის მიხედვითაც სავარაუდოა, რომ მიცვალებული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით.

სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩნდა. სამარხი გაძარცულია.

სამარხი № 78 (ნახ. 147) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8,2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,65 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს, შემორჩენილია ქვაყუთის NW და SO კედლები.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ხუთი მიცვალებულის თავის ქალა და ერთმანეთში არეული ჩონჩხის ძვლები.

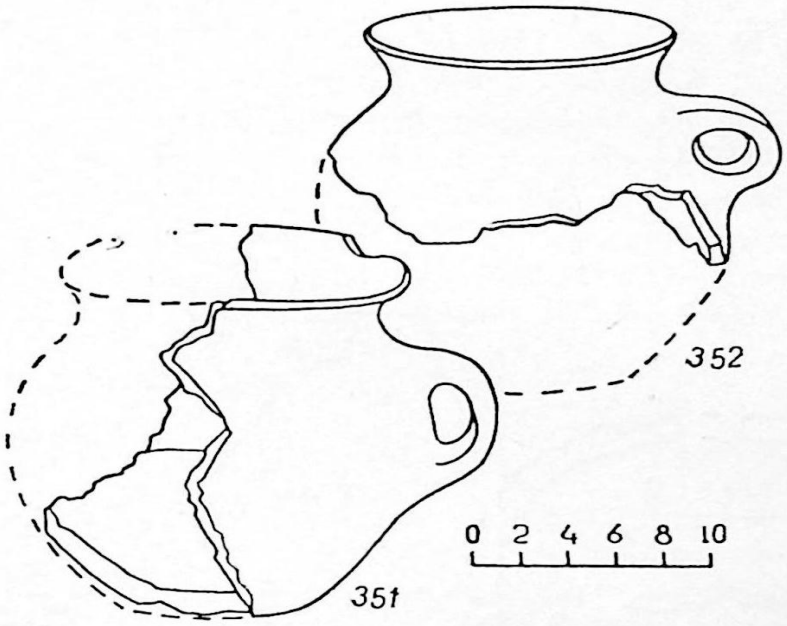

ნახ. 147.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 351, 352).

351. ქოთანი — მორუხო ზედაპირით, მოშავო-მორუხო შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

352. ქოთნის ძირ-გვერდის ფრაგმენტი — ლეგა ვარდისფერლაქებიანი ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მქისე კეცით.

სამარხი № 79 (ნახ. 148) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/1 და 8/2 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ქვედა კიდურის ძვლები, რომლის მდებარეობის მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა კოჭობი (№ 353) და რკინის სამაჯური (№ 354).

353. კოჭობი — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის კეცით. ხელით ნაძერწია.

354. რკინის სამაჯური — ზედაპირდაბურთული.

სამარხი № 81 — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 4/3 და 4/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან (იატაკი) 1,2 მ სიმაღლეზე წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,3 მ სიღრმეზე. ქვაყრილსა და იატაკს შორის არსებული 0,9 მ სივრცე შევსებული იყო მიწათა და ქვით. ორმოსამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი ზომებია: 1,1×0,6 მ-ზე.

სამარხის S კუთხეში აღმოჩნდა ადამიანის ქვედა კიდურებისა და თავის ქალის ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩნდა. ორმოსამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

სამარხი № 83 (ნახ. 149) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 5/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა სამარხის იატაკიდან 1,2 მ სიმაღლეზე. სამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი ზომებია: 1×0,7 მ-ზე.

სამარხში აღმოჩნდა ადამიანის ლულოვანი ძვლის რამდენიმე ფრაგმენტი და თიხის ჭურჭლის ყური (№ 355).

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

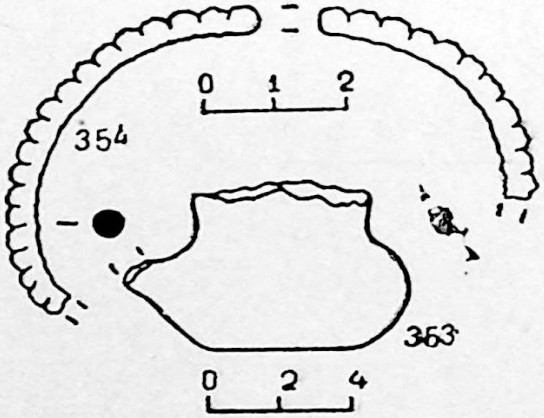

ნახ. 148.

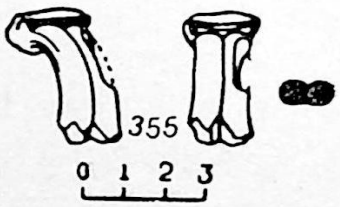

ნახ. 149.

355. თიხის ჭურჭლის ყური — ლეგა ზედაპირით და ნაცრისფერი კეცით. ორნამენტი რელიეფურია.

სამარხი № 84 (ნახ. 150, ტაბ. XXII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 6/5 და 6/4 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 2 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა სამარხის იატაკიდან 1,4 მ სიმაღლეზე. ორმოსამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ, მისი ზომებია: 1,2×0,7 მ-ზე.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალისა და ზედა კიდურების ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 356—358): ქილა აღმოჩნდა სამარხის იატაკზე, ქილის ნატეხები—მის ზემოთ, ხოლო ლანგარი—იატაკიდან 0,5 მ სიმაღლეზე.

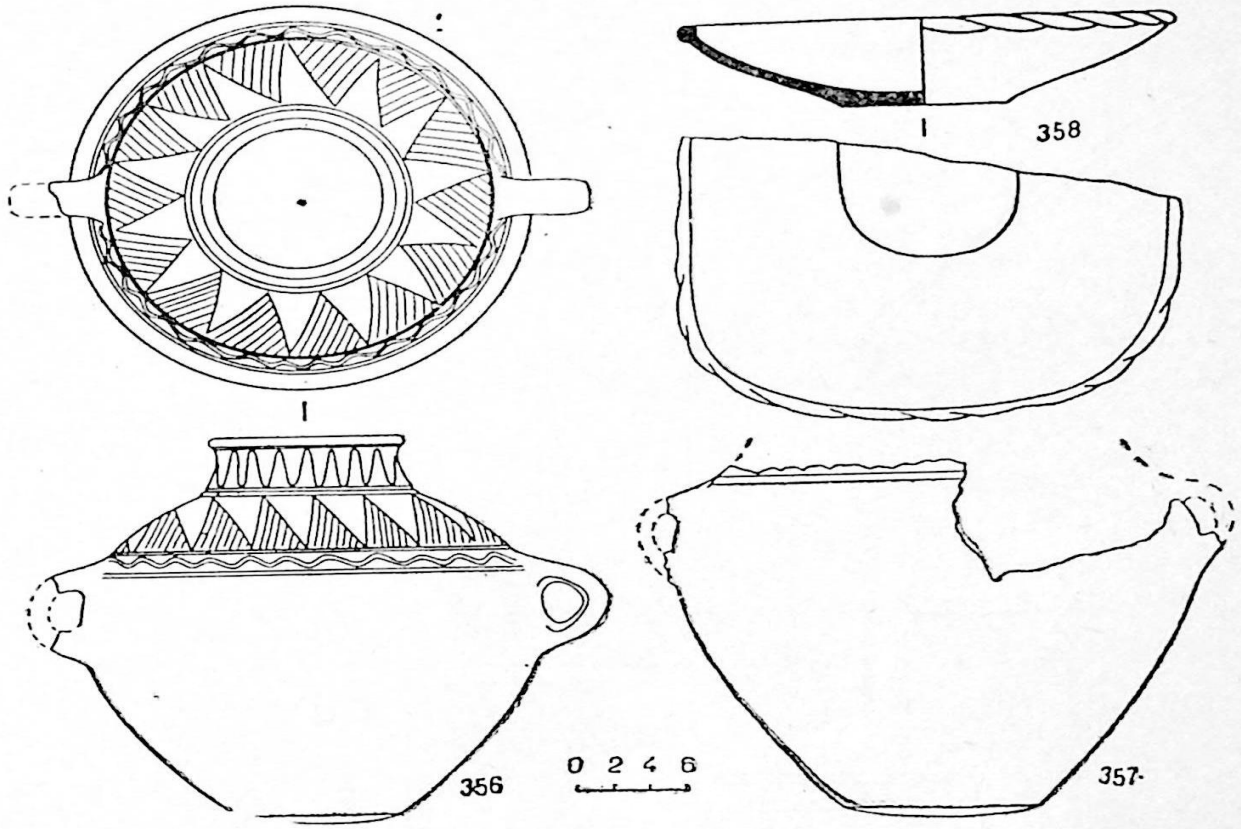

ნახ. 150.

356. ქილა — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

357. თიხის ჭურჭლის (ქილა?) ძირ-გვერდის ფრაგმენტები — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარულია.

358. ლანგარი — შავი მოგლუვებული ზედაპირით, გარეპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ორნამენტი გრეხილია.

სამარხი № 85 (ნახ. 151, 152; ტაბ. XXIII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 7/15 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვის ფილით გადახურულ ორმოსამარხს. ქვის ფილა აღმოჩნდა სამარხის იატაკიდან 1,35 მ სიმაღლეზე. ორმოსამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ, მისი ზომებია: 1,25×0,8 მ-ზე.

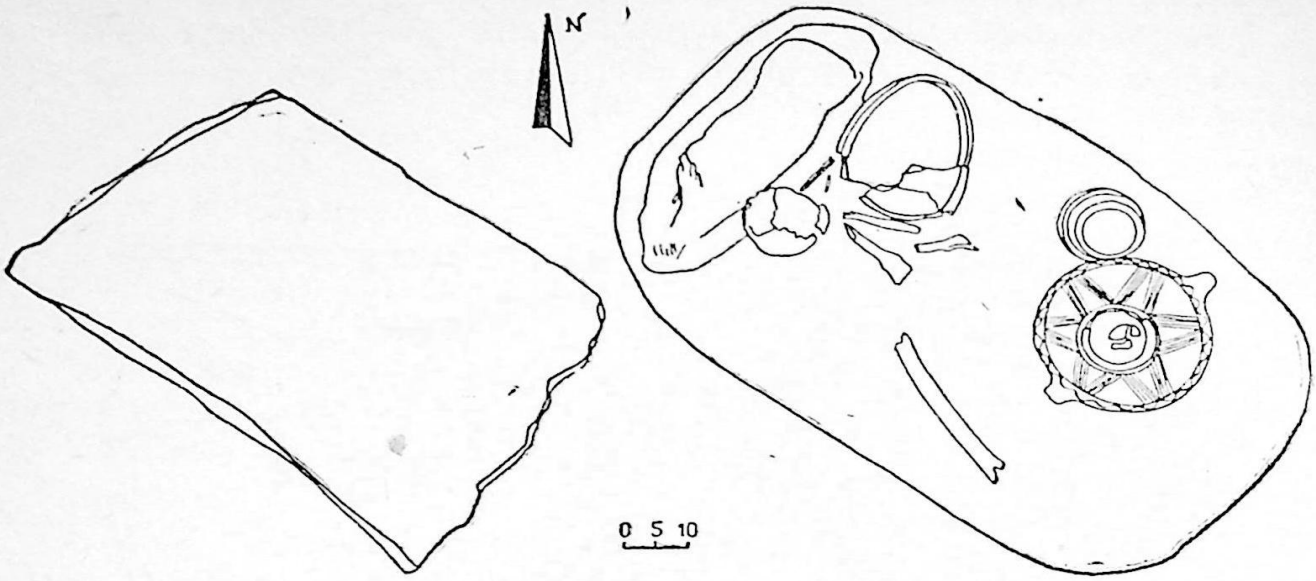

Sob. 151

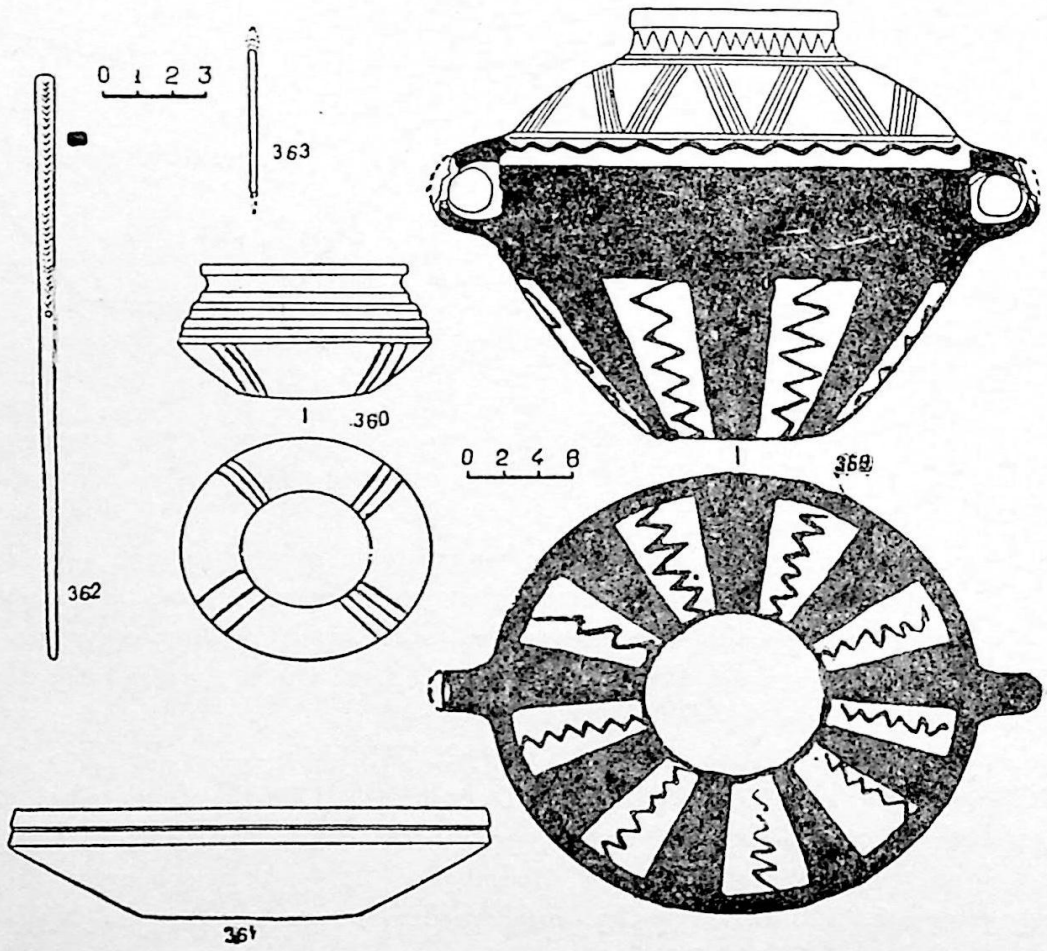

Sob. 152

სამარხის NW კედელთან ჩადგმულია დიდი ზომის ქვა, რომელზედაც ნაწილობრივ დევს ადამიანის თავის ქალა. ჩონჩხის სხვა ძვლებიდან შემორჩენილია ქვედა და ზედა კიდურების ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 359—361), ბრინჯაოს საკინძი (№ 362) და ბრინჯაოს მახათის ფრაგმენტი (№ 363).

359. ჭილა — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

360. ქვაბჭოთანი — ნაცრისფერი შავლაქებიანი ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი რელიეფური და ნაპრიალებია.

361. ლანგარი — ნაცრისფერი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო გარეპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით.

362. ბრინჯაოს საკინძი — კონუსური ფორმის. ზედა ნაწილში ოთხკუთხედია, ქვედა ნაწილში — მრგვალი. ორნამენტი ამოღარულია.

363. ბრინჯაოს მახათის ნატეხი.

სამარხი № 86 (ნახ. 153, ტაბ. XXIII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 7/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1 მ სიმაღლეზე (იატაკი). წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა იატაკიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,25×0,75 მ-ზე.

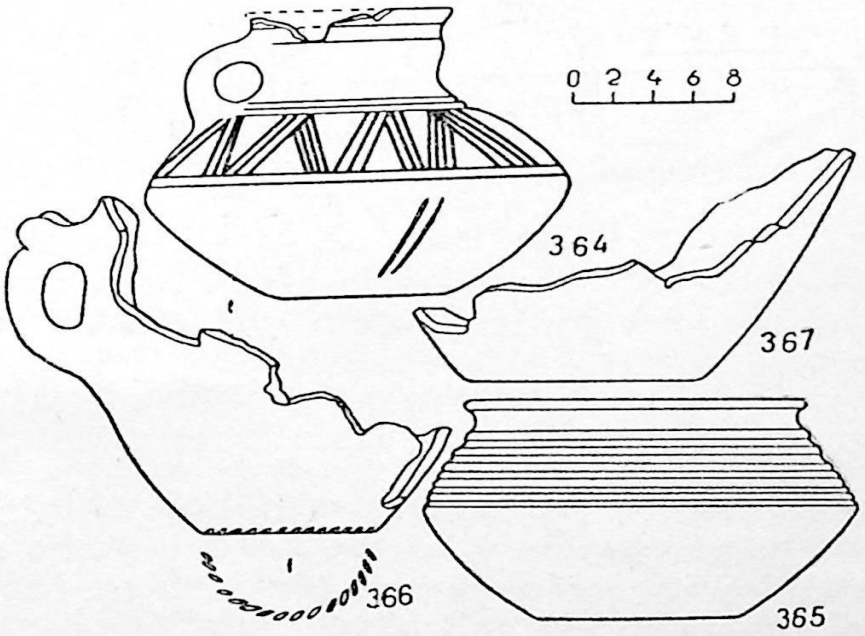

ნახ. 153.

სამარხის იატაკზე, NW და SO კედლებთან იდო თითო ფილაქვა. მიცვალებულის ჩონჩხი დაზიანებულია. შემორჩენილია თავის ქალა და ზედა და ქვედა კიდურების ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 364—367).

364. ხელადა —ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

365. ქვაბქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო მჭისე კეცით. ორნამენტი რელიეფურია.

366. ქოთნის ძირ-გვერდ-ყურის ნატეხები მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაჭდევი და რელიეფურია.

367. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი.

სამარხი № 87 (ნახ. 154) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 7/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა სამარხის იატაკიდან 1,2 მ სიმაღლეზე ორმოსამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალის და ქვედა და ზედა კიდურების ძვლების ფრაგმენტები. ჩონჩხი დაზიანებული და ნაკლულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

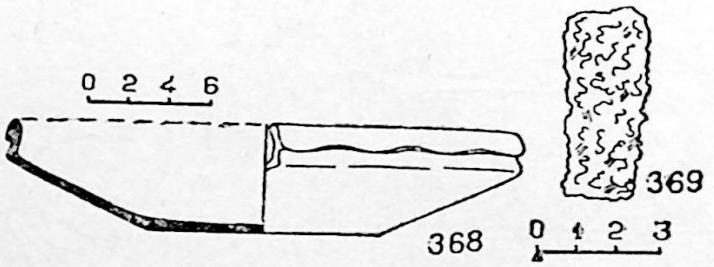

ნახ. 154.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 368) და რკინის ნივთის ნატეხი (№ 369).

368. ლანგარი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი გრეხილია.

369. რკინის ნივთის ნატეხი.

სამარხი № 88 (ნახ. 155, ტაბ. XXIII) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 8/9 და 8/10 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,45 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორი თუ სამი ფილაქვით. სახურავი ჩამტვრეულია სამარხში. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,05×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

სამარხის SO კედლის გარეთ, გადახურვის დონეზე, აღმოჩნდა ადამიანის თავის ქალა და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 373).

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ნაკლული ძვლები. ჩონჩხს აკლია ბარძაყის ძვალი. დაკრძალულია მარცხენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით N-საკენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 370 — 372), რკინის დანა (№ 374) და ორი სალესი ქვა (№ 375, 376).

სავარაუდოა, რომ სამარხი გაძარცულია.

370. ქოთნის პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

371. თიხის ჭურჭლის ძირ-გვერდის ნატეხები — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და რუხი კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

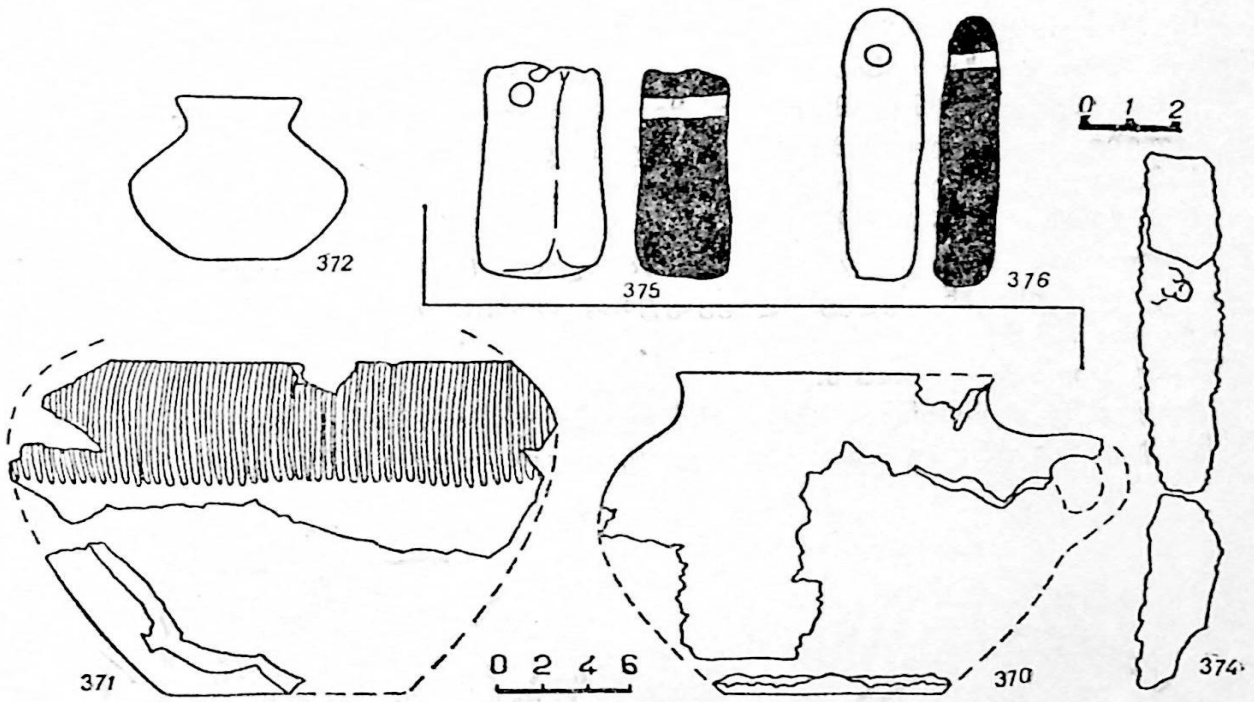

ნახ. 155.

372. კოჭობი—მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

373. ქოთნის პირის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

374. რკინის დანის ნატეხები — ტარზე აქვს მანჭვალი.

375. ქვიშაქვის სალესი.

376. რიყის ქვის სალესი.

სამარხი № 89 (ნახ. 156) — აღმოჩნდა IV სექტორის AA ფართობის 10/10 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი ზომებია: 0,8 ×0,5 მ-ზე.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ცუდად დაცული ჩონჩხი. თავდაპირველ მდგომარეობაში შემონახული თავის ქალისა და ქვედა კიდურების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალული ყოფილა მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით W-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა კოჭობი (№ 377), რკინის სამაჯური (№ 378), ბრინჯაოს ორი რგოლი (№ 379) და მძივები (№ 380).

377. კოჭობი — მორუხო-მოშავო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

378. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

379. ბრინჯაოს თავებგახსნილი რგოლები (2 ც.).

380. მძივები (9 ც.) — მინის 1 ც. მინისებური პასტის 8 ც.

სამარხი № 90 — აღმოჩნდა IV სექტორის AA და AB ფართობების 10/10 და 10/1 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,8 სიმაღლეზე. წარმოადგენს კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს, რომელსაც ზემოდან ჰქონდა მცირე ზომის ქვაყრილი. ორმოსამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი დაახლოებითი ზომებია: 1,2 ×0,65 მ-ზე.

სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ მიცვალებულის ცუდად დაცული და არეული ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

სამარხი № 91 (ნახ. 157, 158; ტაბ. XXIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 10/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ხუთი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ერთი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,9× 0,47 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხი დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

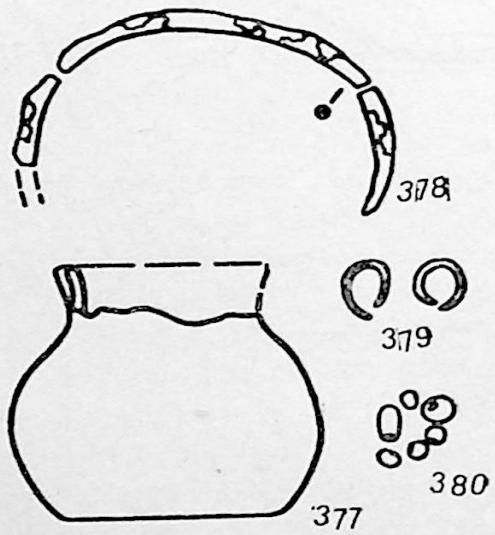

ნახ. 156.

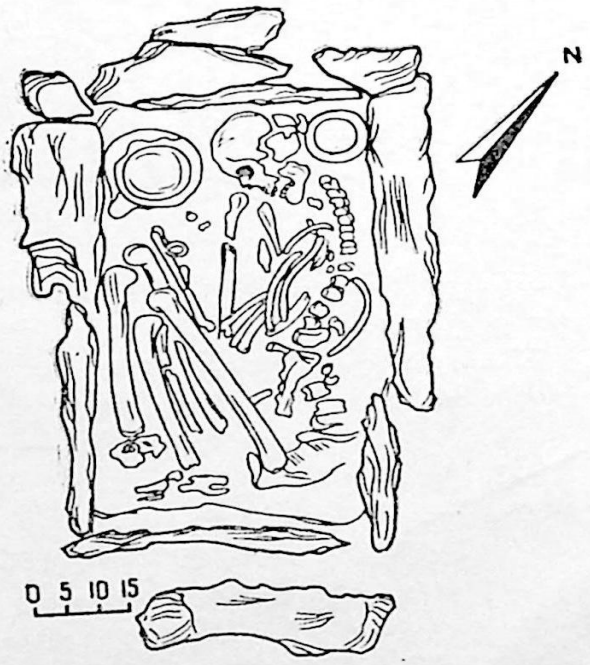

ნახ. 157.

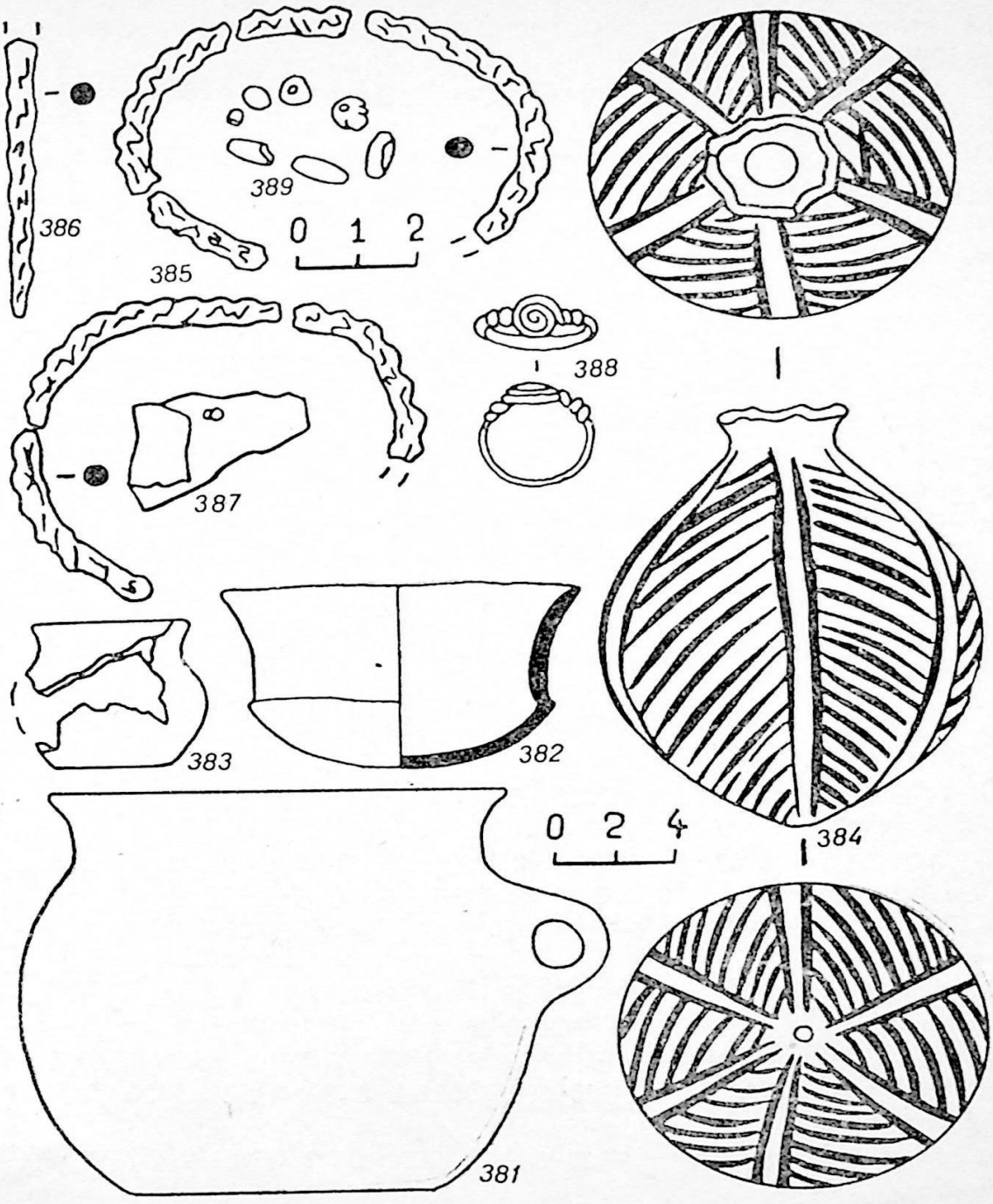

ნახ. 158.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 381—383), რკინის ორი სამაჯური (მარცხენა მაჯაზე, № 385), რკინის ღერო (№ 386), ბრინჯაოს ფირფიტა (№ 387), ბრინჯაოს ბეჭედი (№ 388) და მძივები (№ 389).

ქვაყუთის SO კედლის გარეთ, გადახურვის დონეზე აღმოჩნდა ამფორესკა (№ 384), ხოლო O კედლის გარეთ—ადამიანის ძვლის ფრაგმენტები.

381. ქოთანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

382. ფიალა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

383. კოჭობი — მორუხო-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით.

384. ამფორესკა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით. ძირზე აქვს ნახვრეტი. მოხატულია წერნაქით.

385. რკინის სამაჯურები (2 ც.).

386. რკინის ღერო.

387. ბრინჯაოს გახვრეტილი ფირფიტა.

388. ბრინჯაოს ბეჭედი.

389. მძივები (6 ც.) — მინის 2 ც., მინისებური პასტის 4 ც.

სამარხი № 92 (ნახ. 159, ტაბ. XXIV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,75 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურულია რამდენიმე ფილაქვით. გადახურვის S და SO ნაწილები დაზიანებულია. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1×0,8 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული. შემორჩენილი ნაწილების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით N-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 390, 391), რკინის დანა (№ 392), ბრინჯაოს საკინძი (№ 393), რკინის სამი სამაჯური (№ 394), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 395), ბრინჯაოს რგოლი (№ 396), ვერცხლის რგოლი (397) და მძივები (№ 398).

390. სამტუჩა ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

391. ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

392. რკინის მოხრილი დანის ნატეხები — ტარზე შემორჩენილია ოთხი მანჭვალი.

393. ბრინჯაოს საკინძი — ორნამენტი ამოღარულია.

394. რკინის სამი სამაჯურის ნატეხები.

395. ბრინჯაოს სამაჯური — ორნამენტი ამოღარულია.

396. ბრინჯაოს რგოლი — თავებგაბრტყელებული და გახვრეტილი, რომბისებურგანივკვეთიანი.

397. ვერცხლის რგოლი — თავებგაბრტყელებული და გახვრეტილი, რომბისებურგანივკვეთიანი.

398. მძივები (28 ც.) — სარდიონის 13 ც., გიშრის 1 ც., მინის 2 ც. და მინისებური პასტის 12 ც.

სამარხი № 93 (ნახ. 160, ტაბ. XXV) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 9/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,15×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ცუდად დაცული ჩონჩხი. შემორ-

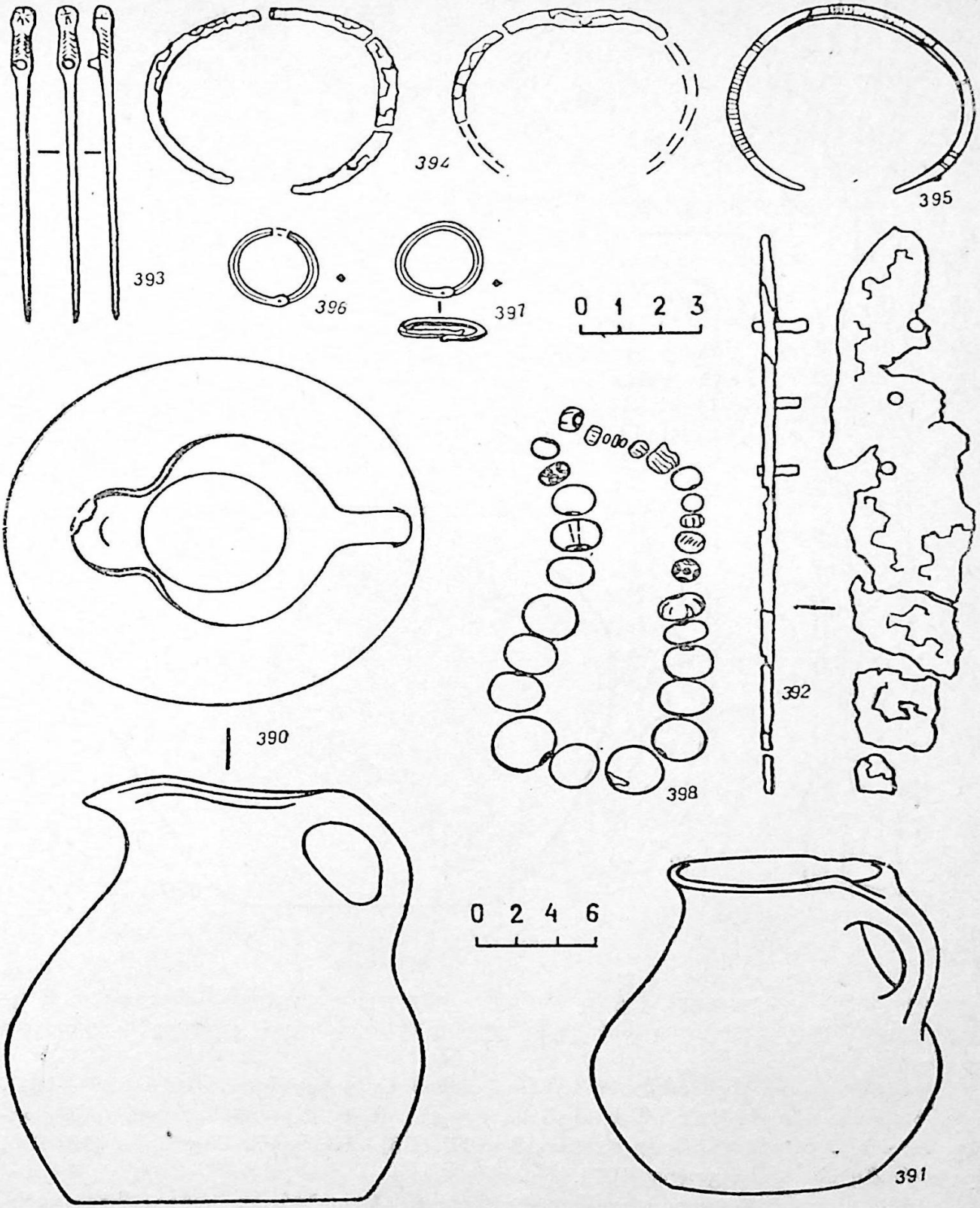

Obr. 159.

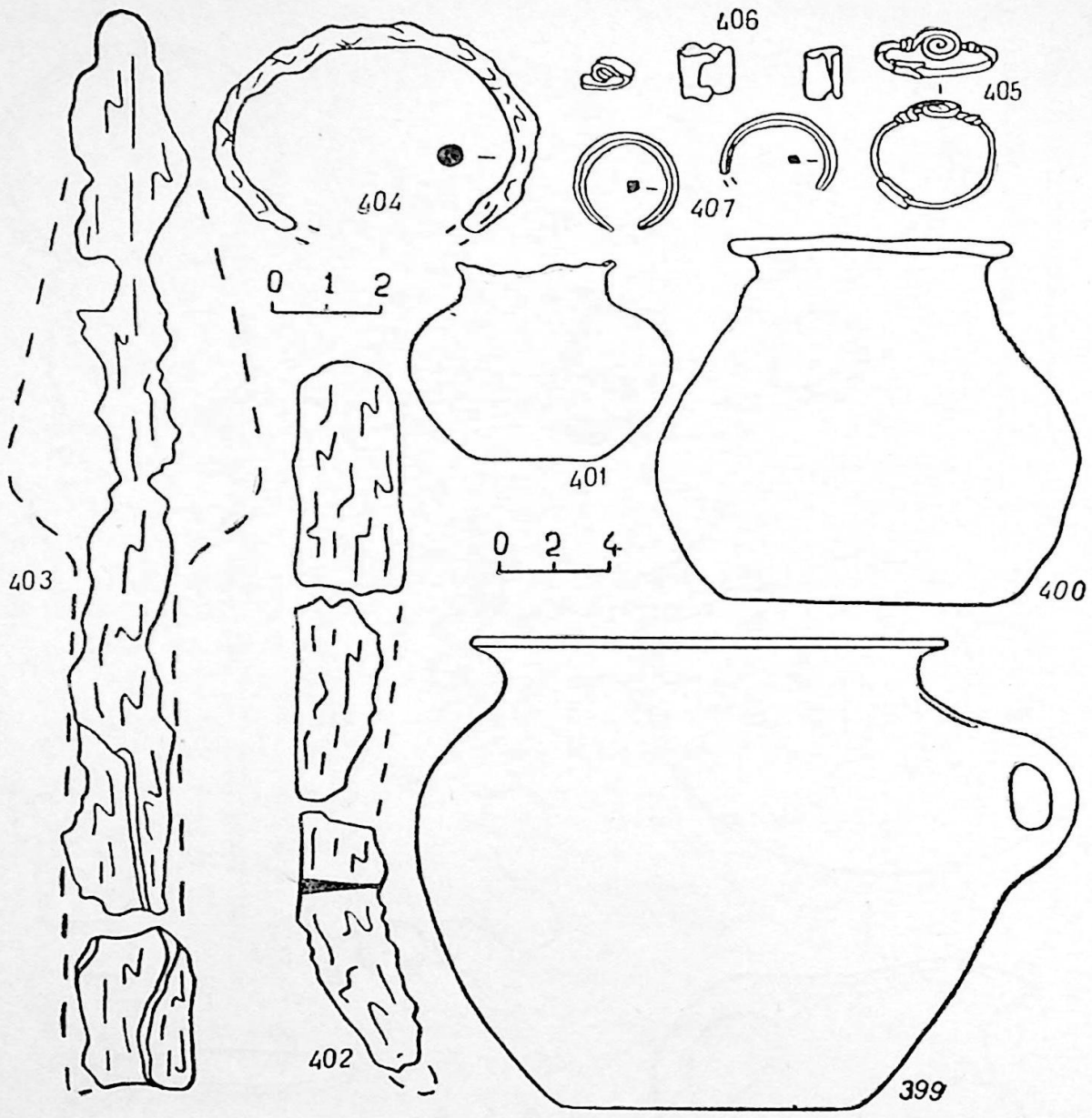

ნახ. 160.

ჩენილი თავის ქალისა და ქვედა და ზედა კიდურების ძვლების მიხედვით მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 399—401), რკინის დანა (№ 402), რკინის შუბისპირი (№ 403), რკინის სამაჯური (მკლავზე, № 404), ბრინჯაოს ბეჭედი (თითზე, № 405), ბრინჯაოს მილაკები (№ 406) და ვერცხლის ორი რგოლი (407).

399. ჭოთანი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, ლეგა-მოვარდისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

400. ჭილა — მორუხო-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით. ხელით ნაძერწია.

401. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით. ხელით ნაძერწია.

402. რკინის დანის ფრაგმენტები.

403. რკინის შუბისპირის ფრაგმენტები.

404. რკინის სამაჯურის ფრაგმენტები.

405. ბრინჯაოს ბეჭედი.

406. ბრინჯაოს მილაკები.

407. ვერცხლის ორი რგოლის ნატეხები — ოვალურგანივკვეთიანი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 94 (ნახ. 161, 162; ტაბ. XXV) — აღმოჩნდა IV სექტორის BB ფართობის 1/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე, № 4 ნაგებობის იატაკის ქვეშ, ადრებრინჯაოს ხანის № 75 ორმოში.

ორმოში ჩაყრილია რამდენიმე მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლები. ძირითადი მიცვალებული ზრდადასრულებული ინდივიდია. დაკრძალვის პოზის გარკვევა ვერ მოხერხდა, რადგან მისი ჩონჩხის ძვლები არეულია მეორე და მესამე მიცვალებულების ძვლებში. აქვე აღმოჩნდა ერთი მთელი თავის ქალა, თავის ქალის ნატეხები, ქვედა ყბა და ქვედა ყბის ფრაგმენტები.

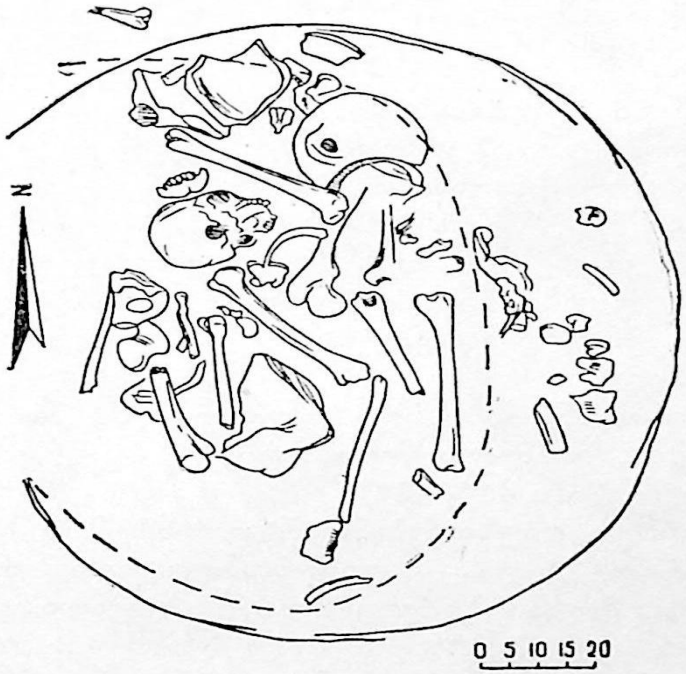

ნახ. 161.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ქოთანი (№ 408), რკინის დანა (№ 409) და რკინის ღერაკი (№ 410).

408. ქოთანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

409. რკინის მოხრილი დანის ფრაგმენტები.

410. რკინის ღერაკი.

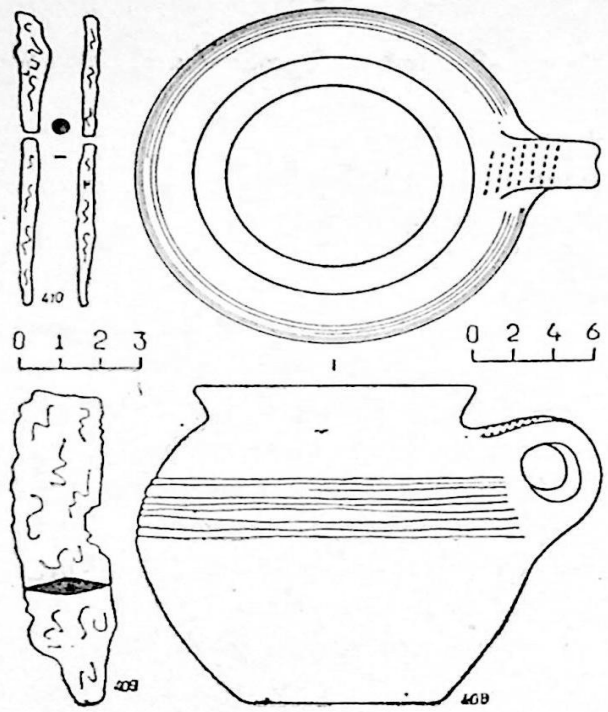

ნახ. 162.

სამარხი № 95 (ნახ. 163, ტაბ. XXVI) — აღმოჩნდა IV სექტორის CA ფართობის 5/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,65 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვებით შემოწყობილ ორმოსამარხს. სამარხი დაზიანებულია მშენებლობის დროს. შემორჩენილია მისი N, NW და NO მხარე.

სამარხის NO კუთხესთან აღმოჩნდა მიცვალებულის ქვედა კიდურები, მენჯი და ნეკნების ძვლები. შემორჩენილი ძვლების მიხედვით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ მიცვალებული დაკრძალული იყო მუხლებში მოხრილი მჯდომარე პოზაში.

მიცვალებულის ჩონჩხის გარდა სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 411—414), ბრინჯაოს შუბისპირი (№ 415), სარდიონისა და მინისებური პასტის მძივები (№№ 416, 417).

სამარხის აგებისას დაუზიანებიათ მტკვარ-არაქსის № 85 ორმო.

411. პირმოყრილი ჭილა — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარული, ნაპრიალები და რელიეფურია.

412. ქვაბჭოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ნაპრიალები და რელიეფურია.

413. ქვაბჭოთნის ნატეხები — ლეგა ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაპრიალები და რელიეფურია.

414. ქვაბჭოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მონაცრისფრო-მორუხო მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაპრიალები და რელიეფურია.

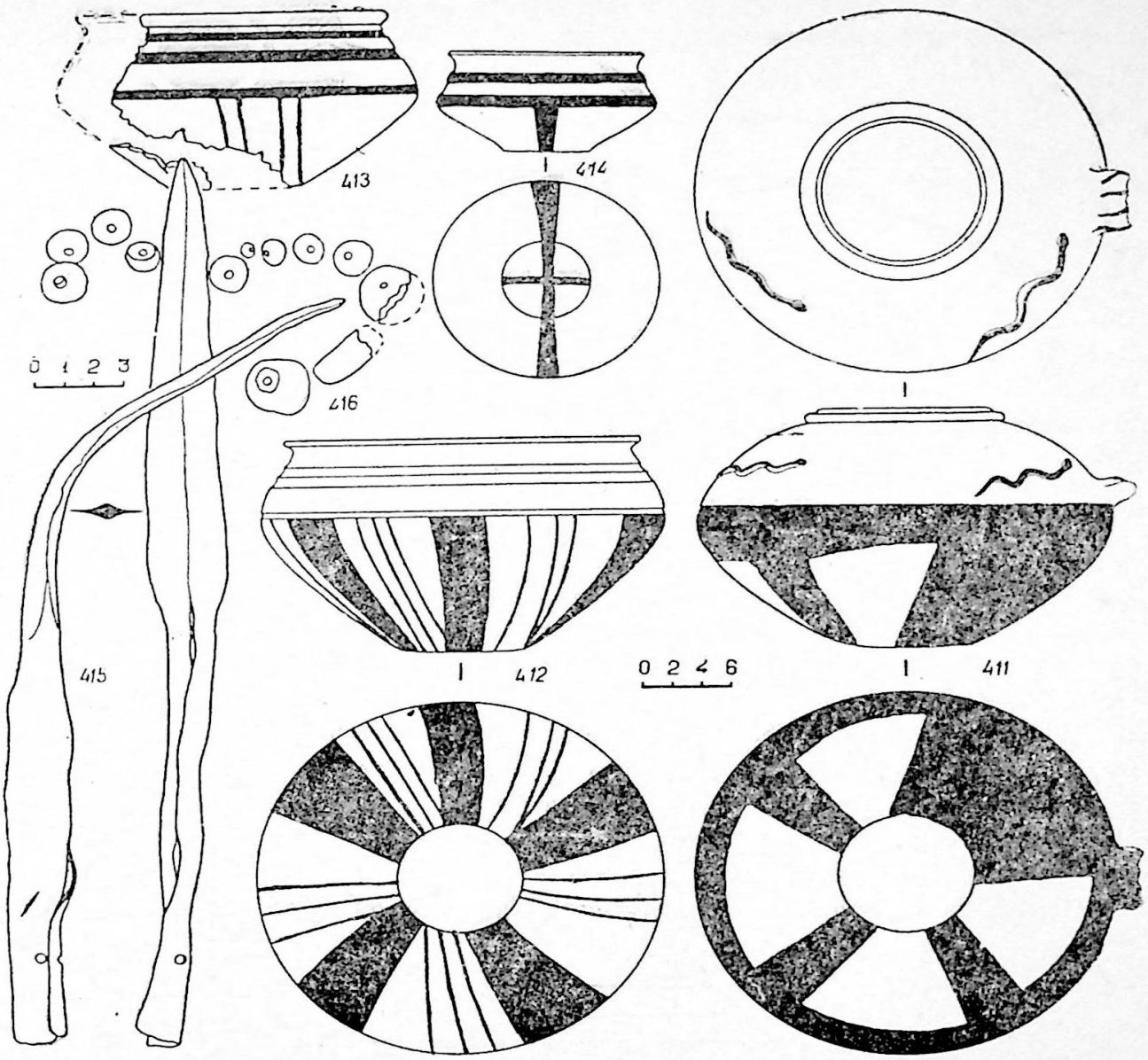

ნახ. 163.

415. ბრინჯაოს მასრაგახსნილი შუბისპირი — ნაჭედია.

416. სარდიონის მძივები (16 ც.).

417. მინისებური პასტის ინკრუსტირებული მძივი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 96 (ნახ. 164, 165; ტაბ. XXVI) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 2/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ მცირე ზომის ოვალური ფორმის ორმოსამარხს. ფილები აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,2 მ სიღრმეზე. სამარხი დამხრობილია NO-დან SW-კენ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული. გაიწმინდა მხოლოდ თავის ქალა და კიდურის ძვლები. სამარხის ორმოს მცირე მოცულობისა და

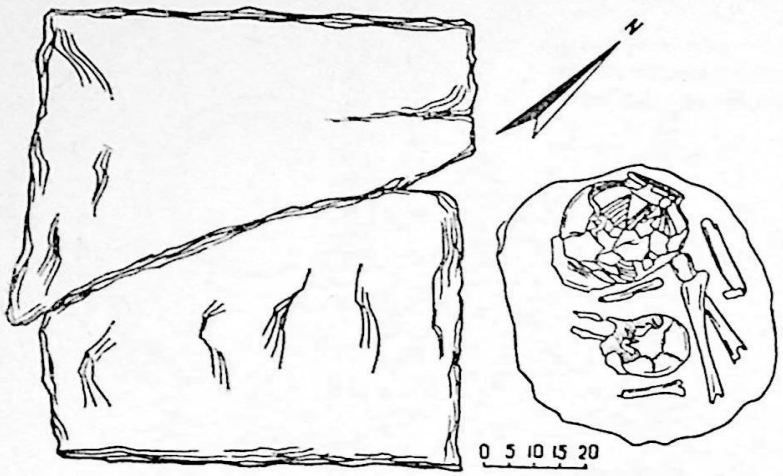

ნახ. 164.

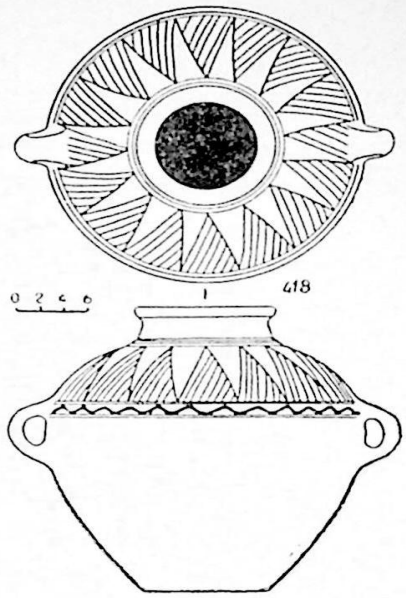

ნახ. 165.

ჩონჩხის ძვლების განლაგების მიხედვით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ მიცვალებული დაუკრძალავთ მჯდომარე პოზაში.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 418).

418. ჭილა — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

სამარხი № 97 (ნახ. 166. ტაბ. XXVI)—აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 2/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კირნარევ თიხნარში ჩაჭრილ კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,5 მ სიღრმეზე. დამხრობილია NOO-დან SWW-კენ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძვლების ფრაგმენტები.

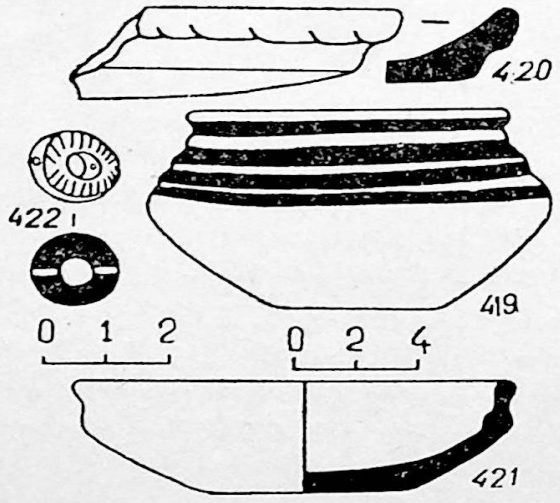

ნახ. 166.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 419—421), და მინისებური პასტის მძივი (№ 422).

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

419. ქვაბქოთანი — ლეგა ნაპრიალები ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი კეცით. ორნამენტი რელიეფურია.

420. ლანგარი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი გრეხილია.

421. ჯამი — მოშავო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ყავისფერი მქისე კეცით.

422. მინისებური პასტის მძივი — ორნამენტი ამოღარულია.

სამარხი № 98 (ნახ. 167, 168; ტაბ. XXVII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 3/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხი გადახურულია ქვის ფილითა დ ქვაყრილით, დამხრობილია NWW-დან SOO-კენ. მისი ზომებია: 0,95×0,65 მ-ზე.

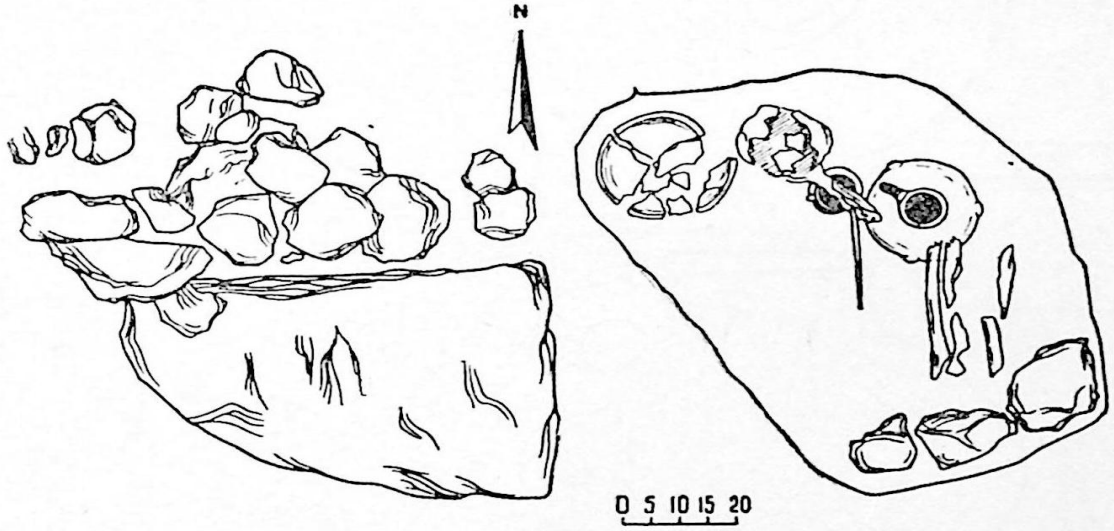

ნახ. 167.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული მიცვალებულის ცუდად დაცული ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 423—425) და ბრინჯაოს საკინძი (№ 426).

423. ხელადა — ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და დაძერწილია.

424. ლანგარი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი ნაჭდევია.

425. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ორნამენტი ნაჭდევია.

426. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი — ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

სამარხი № 99 (ნახ. 169) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 3/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,35 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვის ფილებით გადახურულ ოვალური ფორმის ორმოსამარხს. ფილები აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,45 მ სიღრმეზე. მას ძაბრისებური ჩავარდნა ჰქონდა. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,92×0,72 მ-ზე.

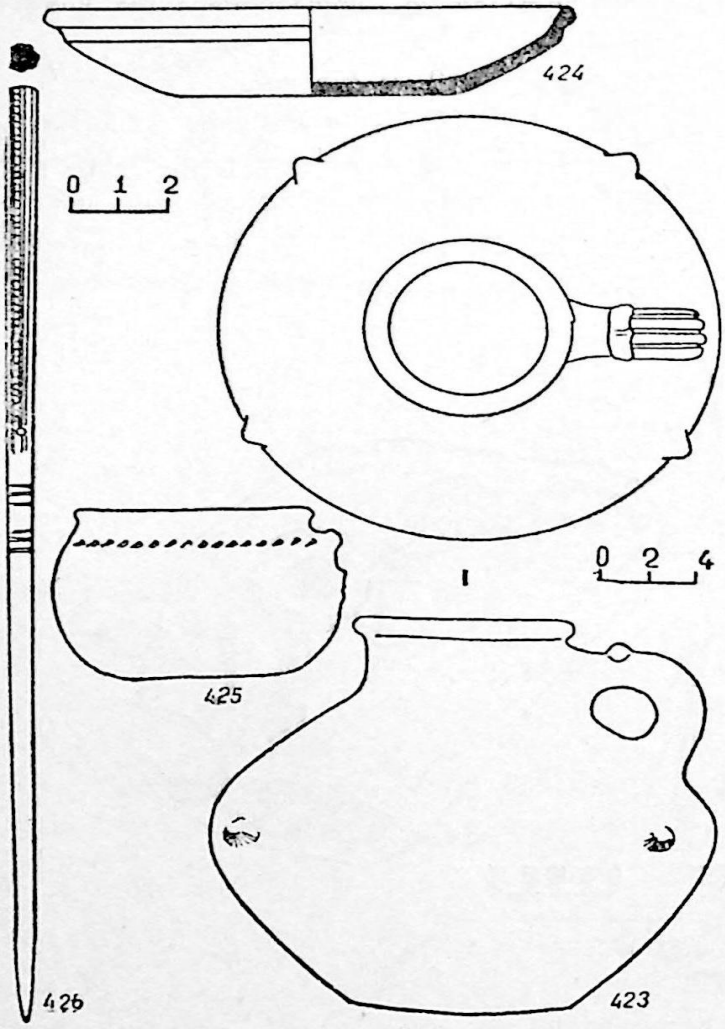

ნახ. 168.

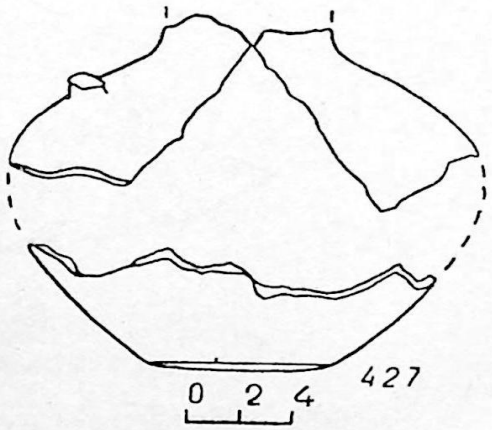

ნახ. 169.

სამარხის NW და SO კედლებთან, თავსა და ბოლოში, იატაკზე ეწყო სამ-სამი ქვა. სამარხში ადამიანის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა. იგი კენოტაფია.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჯურჭელი (№ 427).

427. ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ზედაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი.

სამარხი № 100 (ნახ. 170, ტაბ. XXVII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 5/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვაყრილიან კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,4 მ სიღრმეზე. ორმოსამარხის გა-

მართვის დროს დაუზიანებიათ № 71 ორმო. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,1×0,75 მ-ზე.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული, შემორჩენილია ქვედა კიდურის ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 428—430), რკინის სატევარი (№ 431) და ბრინჯაოს საკინძი (№ 432).

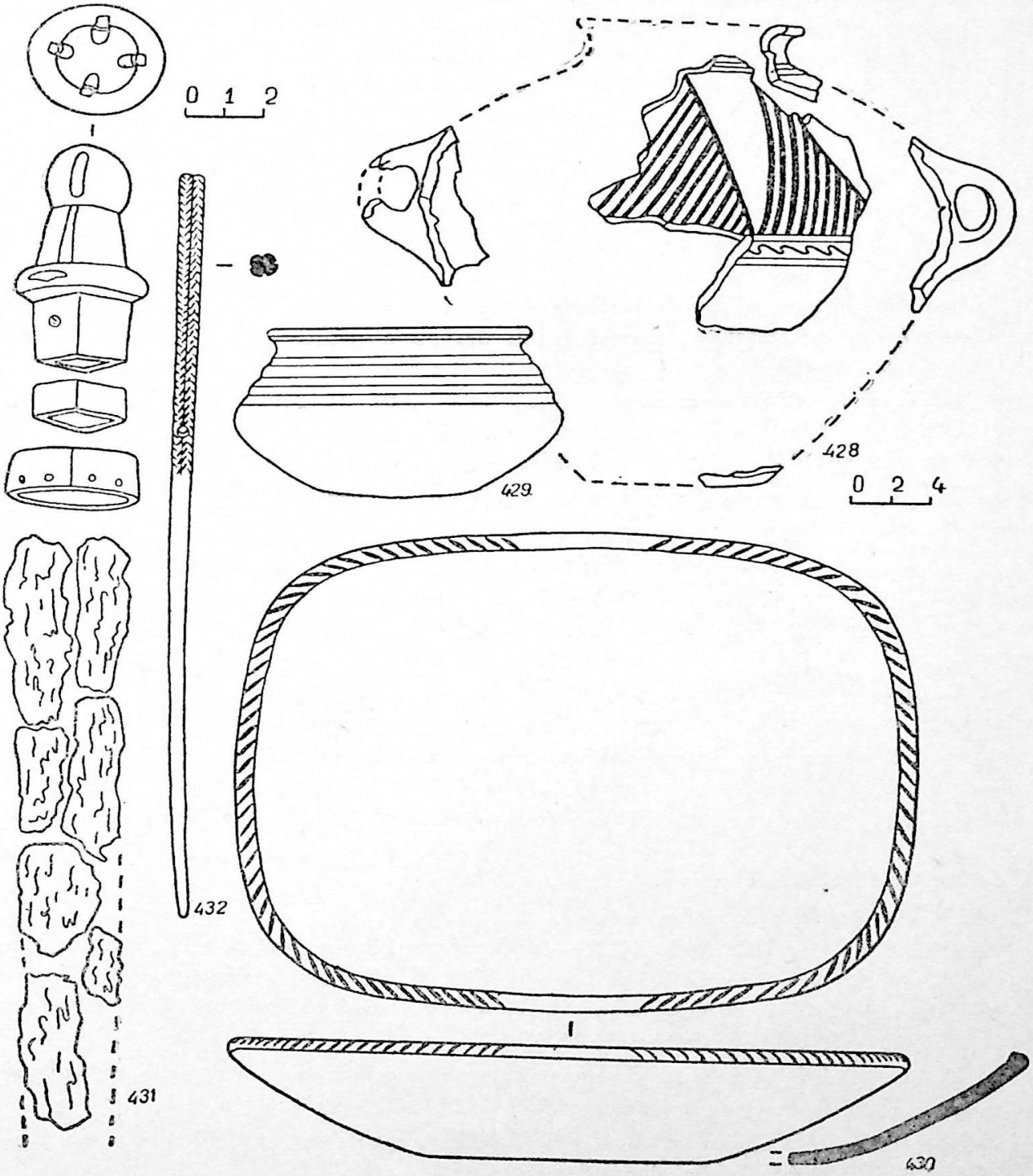

ნახ. 170.

428. ჭილის ნატეხები — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

429. ქვაბქოთანი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი რელიეფურია.

430. ლანგარი — შავი ნაპრიალები ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაჭდევია.

431. ბრინჯაოსტარიანი რკინის სატევარი.

432. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი — ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

სამარხი № 101 (ნახ. 171, ტაბ. XXVIII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 4/6 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოვალური ფორმის ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,35 მ სიღრმეზე. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 0,7×0,65 მ-ზე.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული. შემორჩენილია მხოლოდ ორი-სამი ფრაგმენტი. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში ინვენტარი განლაგებულია სხვადასხვა დონეზე. თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 434, 435) აღმოჩნდა იატაკიდან 0,55 სიმაღლეზე თიხის ჭურჭელი (№ 433), ბრინჯაოს ორი საკინძი (№№ 436, 437), ბრინჯაოს მახათი (№ 438) და მძივები (№ 439) — აღმოჩნდა იატაკზე.

433. ჭილა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი რელიეფური და ნაპრიალებია.

434. ჭილა — ლეგა ნაპრიალები ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. შიდაპირზე ეტყობა ჩარხის კვალი. ორნამენტი ამოღარულია.

435. ლანგარი — ლეგა-ნაპრიალები ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი გრეხილი და ნაპრიალებია.

436. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი — ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

437. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი — ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

438. ბრინჯაოს მახათის ნატეხები.

439. სარდიონის მძივები (29 ც.).

სამარხი № 102 (ნახ. 172) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 4/8 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვაყრილიან კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,12×0,8 მ-ზე.

სამარხი გაძარცულია. აღმოჩნდა მხოლოდ ადამიანის ძვლების ფრაგმენტები და თიხის ოთხი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 440—443).

440. ლანგრის ნატეხები — ნაცრისფერი ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

441. თიხის ჭურჭლის (ქილა?) ნატეხები — ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპი-

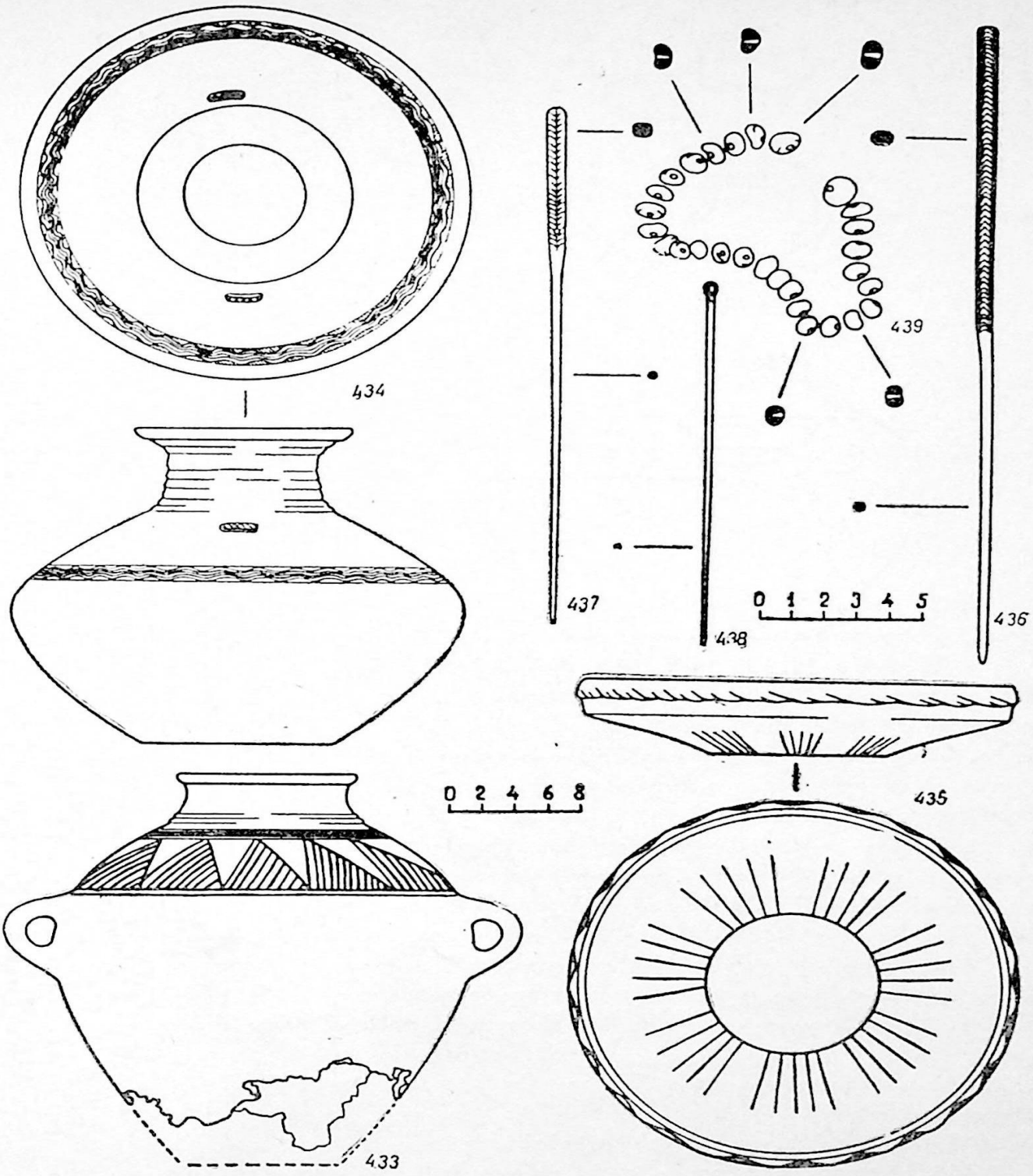

ნახ. 171.

რით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

442. თიხის ჭურჭლის ყელ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მონაცრისფრო მქისე კეცით.

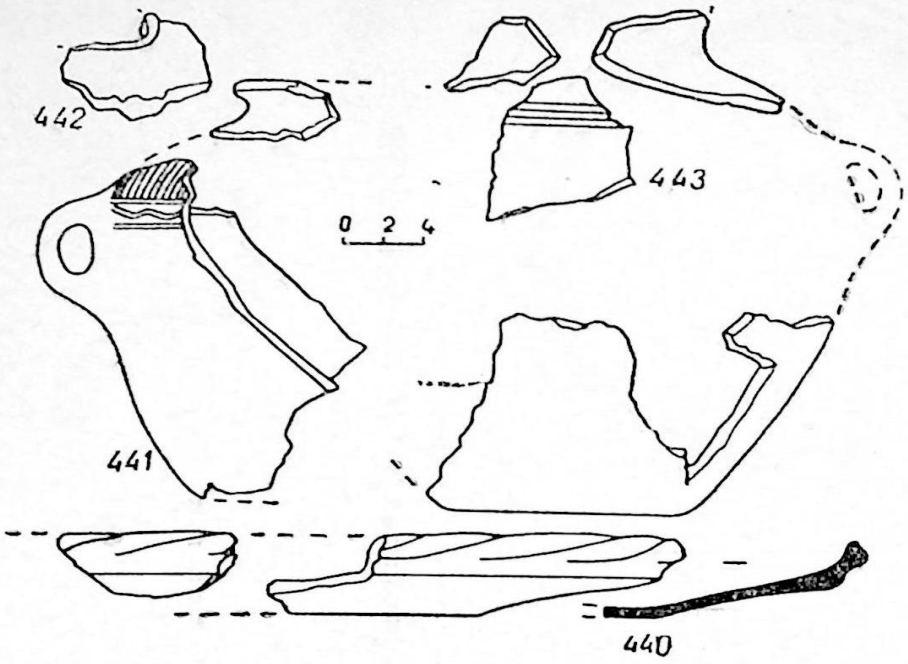

ნახ. 172.

443. თიხის ჭურჭლის ნატეხები — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

სამარხი № 103 (ნახ. 173, ტაბ. XXVIII) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 5/7 კვადრატში, 0 ხაზიდან 1,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ქვაყრილიან ორმოსამარხს. ქვაყრილი აღმოჩნდა მიწის ზედაპირიდან 0,6 მ სიღრმეზე. სამარხის ორმო კუთხეებმომრგვალებული სწორკუთხედია, რომლის იატაკზე, NW კედელთან იდო რამდენიმე ქვა. დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,37×1,05 მ-ზე.

სამარხში მიცვალებულის ძვლების ფრაგმენტები და ინვენტარი სხვადასხვა დონეზეა განლაგებული. დაკრძალვის პოზა ვერ დადგინდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 444—446), ბრინჯაოს ფირფიტის ნატეხები (№ 447) და მძივი (№ 448).

444. ჭილა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ლეგა-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. აქვს სამი შვერილი.

445. ქვაბჭოთანი — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

446. ლანგარი — ლეგა ნაპრიალები ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი გრეხილი და ნაპრიალებია.

447. ბრინჯაოს ფირფიტის ნატეხები.

448. სარდიონის მძივი.

სამარხი № 104 (ნახ. 174, ტაბ. XXVIII) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 3/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომლის SW კედლის ფიქალი მოკლეა და S ნაწილში შევსებულია კლდის სქელი ქვით. სამარხის სახურავი და-

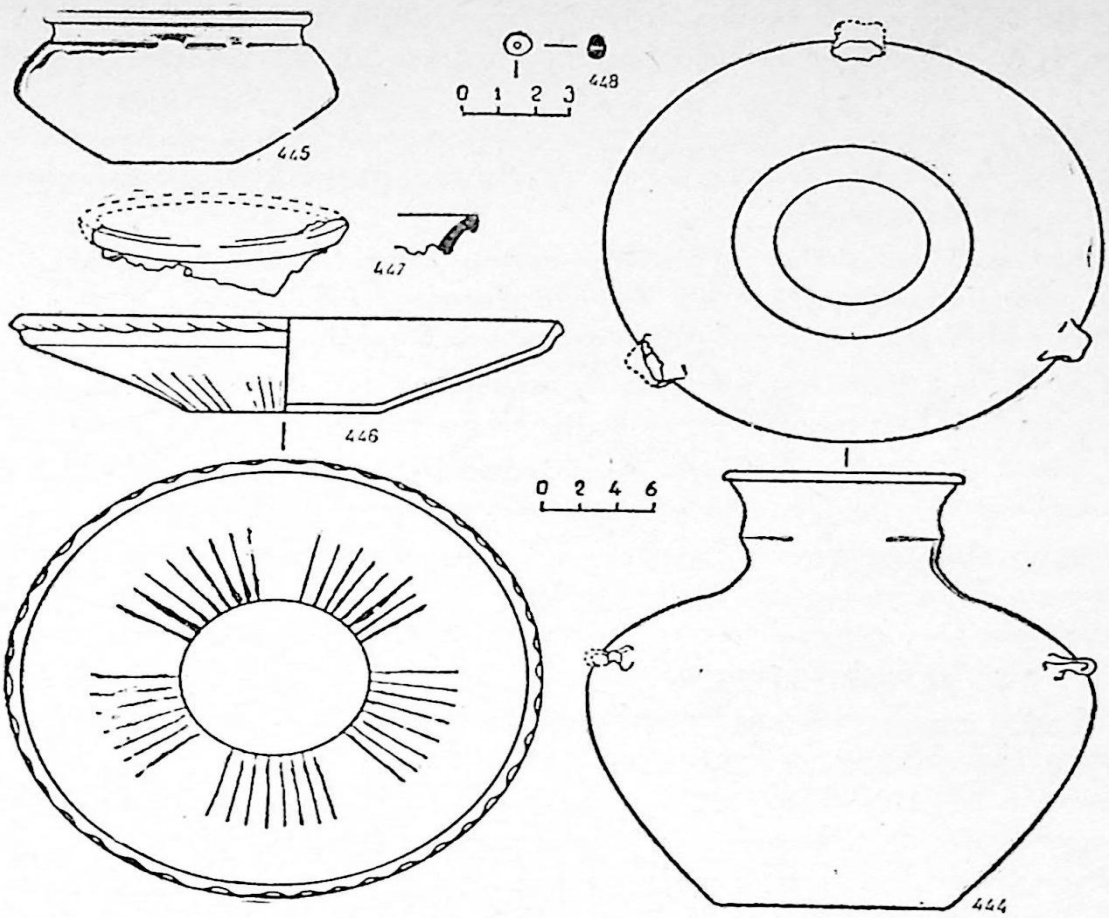

ნახ. 173.

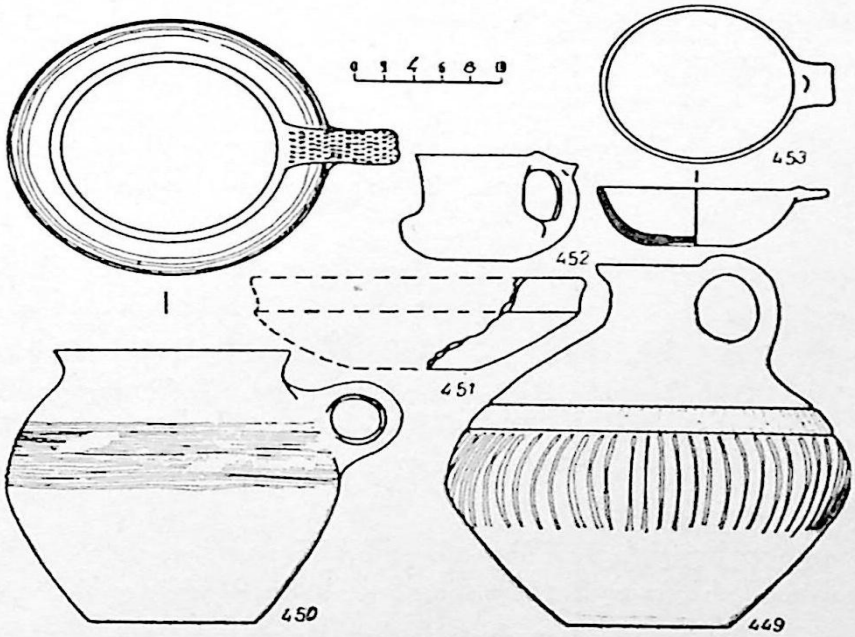

ნახ. 174.

ზიანებულია, ჩვენამდის მოაღწია მისმა მხოლოდ SW ნაწილმა. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,9×0,65 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ცუდად დაცული და არეული ძვლები. მენჯის ძვალი ბრინჯაოს ჟანგისაგან მწვანედაა შეღებილი. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ხუთი ჭურჭელი (№№ 449—453), ერთ-ერთ მათგანზე (№ 449) შემორჩენილია რკინის ჟანგი.

სამარხი გაძარცულია. წაღებულია ლითონის ნივთები.

449. დოქი — შავი ნაპრიალები ზედაპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო შიდაპირით. ორნამენტი ამოღარული, ნაჭდევი და ნაპრიალებია.

450. ქოთანი — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

451. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხი — მოყავისფრო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

452. სასმისი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ყურზე აქვს შვერილი.

453. ფიალა — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. პირზე აქვს ბრტყელი შვერილი.

სამარხი № 105 (ნახ. 175) — აღმოჩნდა III სექტორის AA ფართობის 2/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო დაზიანებული ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 0.95×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,6 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა ადამიანის ცუდად დაცული და ფრაგმენტირებული ჩონჩხი. შემორჩენილი ძვლების მიხედვით სავარაუდოა, რომ მიცვალებული დაუკრძალავთ მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა კოჭობი (№ 454) და თიხის ჭურჭლის ნატეხი (№ 455).

454. კოჭობი — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია. მხარზე აქვს ხუთი ბრტყელი გახვრეტილი შვერილი.

455. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

სამარხი № 106 (ნახ. 176) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 1/2 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის SW და SO კედლები. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი მიახლოებითი ზომებია: 0,6×0,35 მ-ზე, სიღრმე—0,35 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 456—458).

456. ხელადა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, მოვარდისფრო შიდაპირითა და მოწითალო მჭისე კეცით.

457. ჭოთანი — მოშავო-მორუხო ზედაპირით, შავი შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია. ხელით ნაძერწია.

458. თიხის ჭურჭელი (ფიალა?) — ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

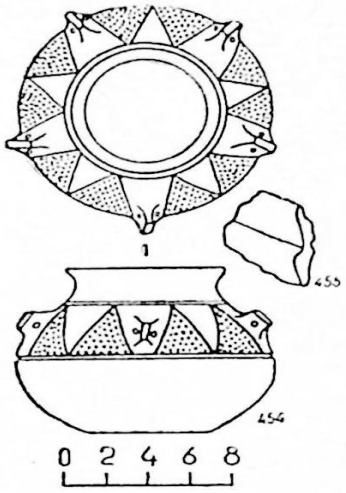

ნახ. 175.

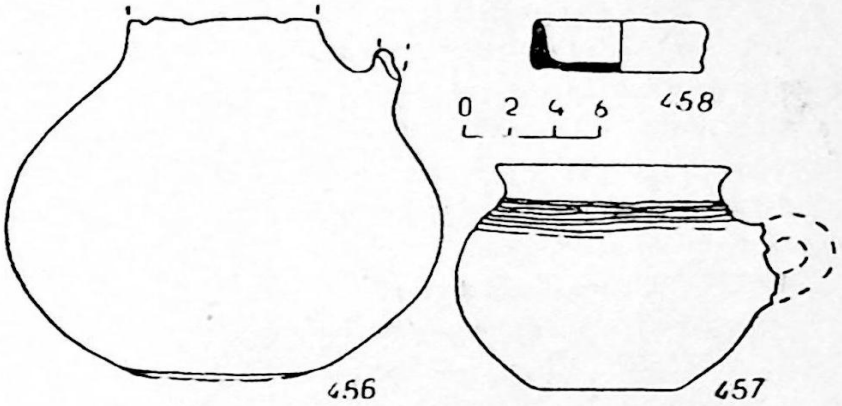

ნახ. 176.

ს ა მ ა რ ხ ი № 107 (ნახ. 177, ტაბ. XXX) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 2/4 და 2/5 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სა-

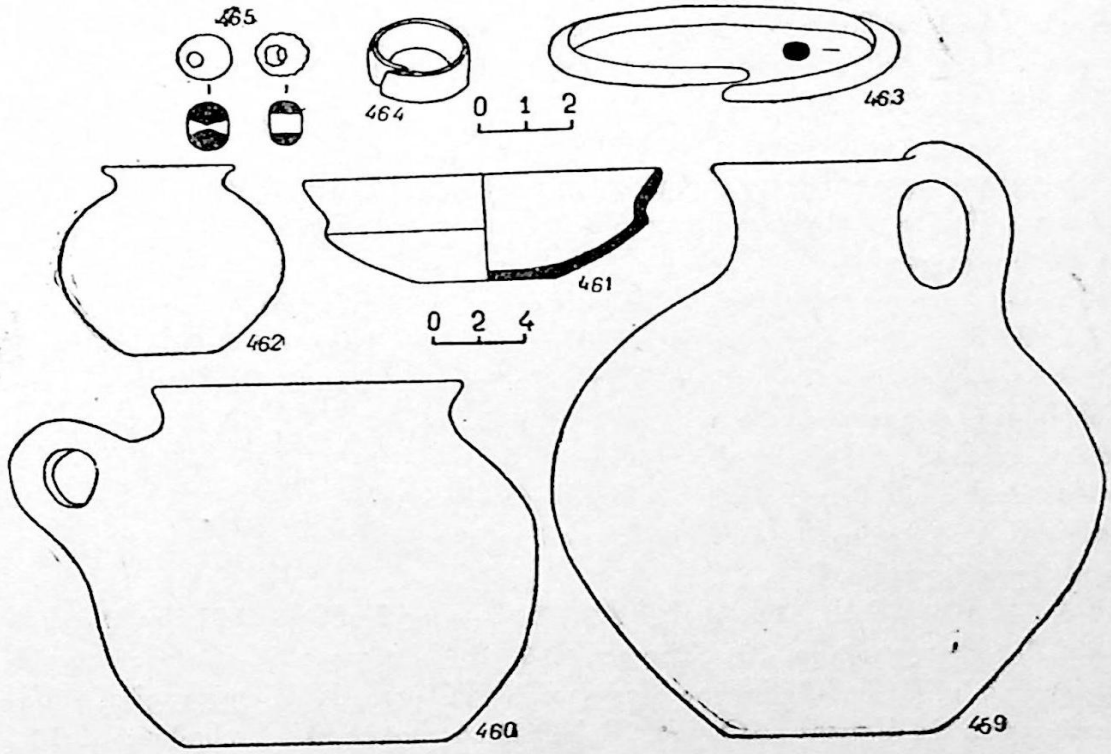

ნახ. 177.

ხურავი. სამარხი დამხრობილია WN-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,95 ×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,45 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა მხოლოდ რამდენიმე ძვლის ნაშთი. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 459—462.) ბრინჯაოს სამაჯური (№ 463), ბრინჯაოს ბეჭედი (№ 464) და ორი მძივი (№ 465).

459. ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

460. ქოთანი — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

461. ჯამი — შავი ზედაპირით, მოშავო-მორუხო გარეპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

462. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

463. ბრინჯაოს სამაჯური.

464. ბრინჯაოს ფირფიტის ბეჭედი.

465. მძივები (2 ც.) — სარდიონის 1 ც., მინის 1 ც.

სამარხი № 108 (ნახ. 178, ტაბ. XXX) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 2/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,9 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,1×0,5 მ-ზე, სიღრმე — 0,6 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი ცუდადაა დაცული, დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ოთხი ჭურჭელი (№№ 466—469), რკინის დანა (№ 470), რკინის შუბისპირი (№ 471), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 472) და სალესი ქვა (№ 473).

466. ხელადა — ლეგა-მორუხო ნაპრიალები ზედაპირით, ასეთივე ფერის შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით, ორნამენტი ნაპრიალებია.

467. ქოთანი —მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით.

468. ჯამი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, მონაცრისფრო-მორუხო გარეპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

469. კოჭობი — წითლადშეღებილი ზედაპირით, წითელი შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

470. რკინის დანის ფრაგმენტები.

471. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირის ფრაგმენტები.

472. ბრინჯაოს სამაჯური — ორნამენტი ამოღარულია.

473. რიყის ქვის სალესი.

სამარხი № 109 (ნახ. 179, ტაბ. XXIX) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 2/5 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,7 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NO და NW კედლები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი მიახლოებითი ზომებია: 1,1× 0,55 მ-ზე, სიღრმე 0,5 მ.

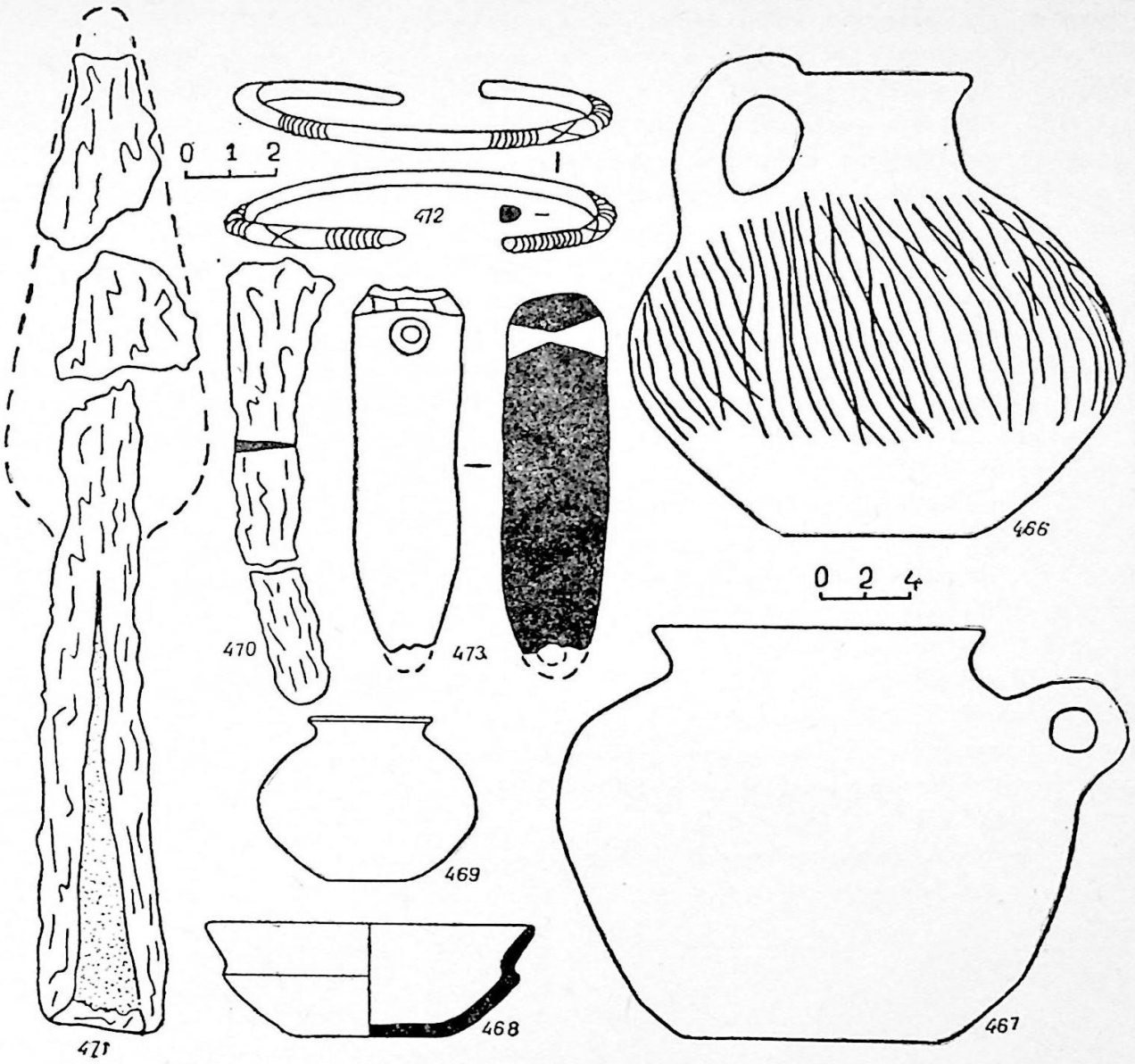

Бъб. 178

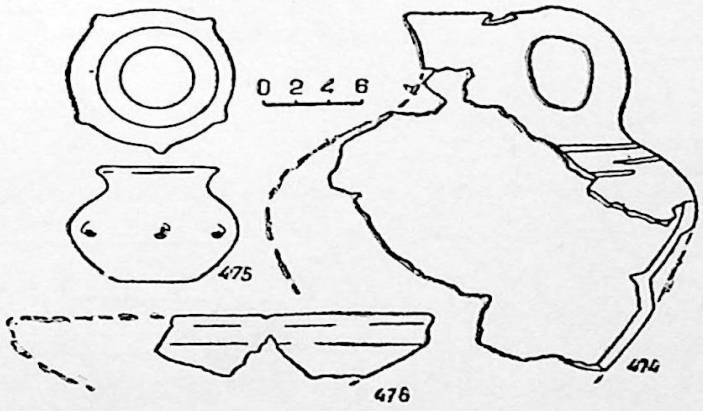

Бъб. 179.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლები არეულია თიხის ჭურჭლის ნატეხებში. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 474 — 476).

474. ხელადა—ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია.

475. კოჭობი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ტანზე აქვს ხუთი შვერილი.

476. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხები (2 ც.) — მონაცრისფრო-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

სამარხი № 110 (ნახ. 180) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 2/3 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NW და SW კედლები და NO კედლის ნაწილი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0,6×0,4მ-ზე, სიღრმე — 0,35 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა.

ინვენტარიდან აღმოჩნდა ჭოთანი (№ 477) და სარდიონის მძივი (№ 478).

477. ჭოთანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

478. სარდიონის მძივი.

სამარხი № 111 (ნახ. 181, ტაბ. XXIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 2/1 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც არ ჰქონდა სახურავი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1×0,5 მ-ზე, სიღრმე—0,65 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლები არეული და მიხვეტილი იყო

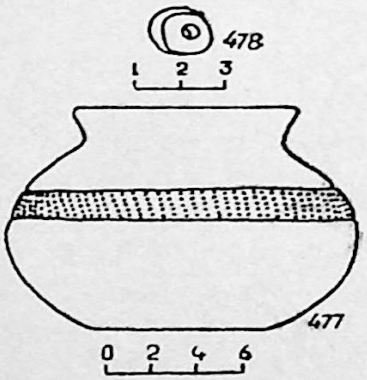

ნახ. 180.

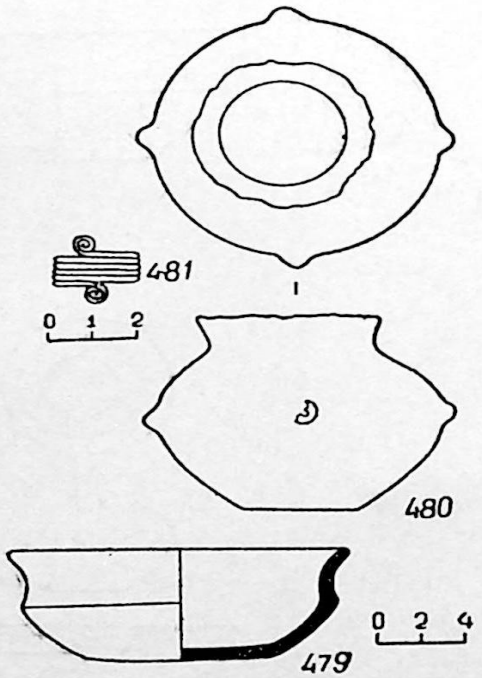

ნახ. 181.

სამარხის ცენტრალურ და SO მხარეს. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 479, 480), ბრინჯაოს ბეჭედი (მიცვალებულის თითის ფალანგაზე, № 481).

479. ჯამი — შავი ზედაპირით, ლეგა გარეპირითა და შავი მჭისე კეცით.

480. კოჭობი — ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ტანზე აქვს ოთხი შვერილი.

481. ბრინჯაოს სპირალური ბეჭედი.

სამარხი № 112 (ნახ. 182, ტაბ. XXIX) — აღმოჩნდა III სექტორის AB ფართობის 1/4 და 1/5 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,8 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ერთი ფილაქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 0.5×0,45 მ-ზე. სიღრმე — 0,45 მ.

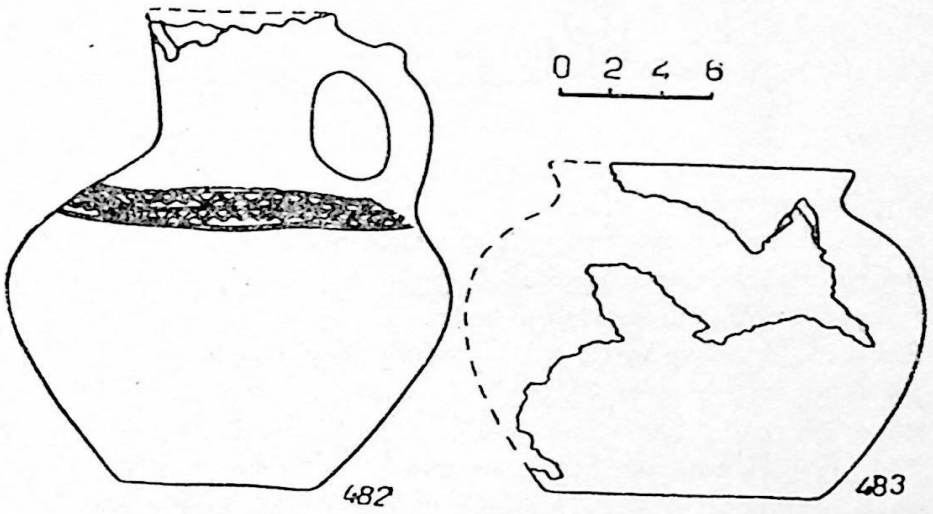

ნახ. 182.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხი არ აღმოჩნდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 482), სამარხის გარეთ, ქვაყუთის პირის დონეზე კი — თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 483).

482. ხელადა — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი აღმოღარულია. ყურზე აქვს შვერილი.

483. ქოთანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

სამარხი № 113 (ნახ. 183, ტაბ. XXIX) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/4 კვადრატში, 0 ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი არათანაბარი სისქის ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს. ქვაყუთი გადახურულია ერთი მთლიანი სქელი ქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,15×0,7 მ-ზე, სიღრმე—0,6 მ.

სამარხის გამართვისას დაუზიანებიათ რკინის ფართო ათვისების ხანის სათავსო.

ქვაყუთის O ნაწილში, გადასახურავი ქვის ქვეშ აღმოჩნდა ბრტყელი ფილაქვა, რომელზედაც დაწყობილი იყო ადამიანის ჩონჩხის ძვლის ნაწილები. ქვაყუთში ჩონჩხის ძვლები არეული და მიწყობილი იყო SO ნაწილში.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა ბრინჯაოს ისრისპირი (№ 484), რკინის შუბისპირის წვერის ნატეხი (№ 485), ბრინჯაოს ძეწკვის ფრაგმენტები (№ 486), ბრინჯაოს ორი რგოლი (№ 487), რკინის ღერაკის ფრაგმენტები (№ 488).

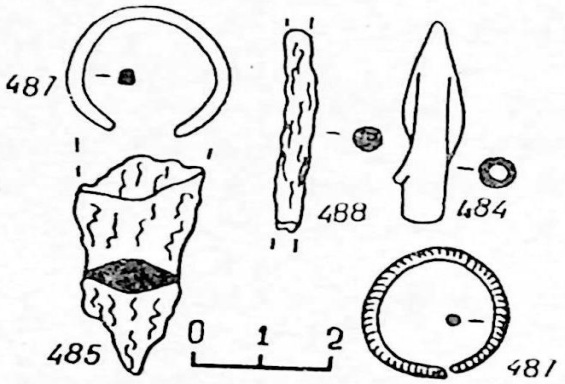

ნახ. 183.

სამარხი გაძარცულია.

484. ბრინჯაოს ორფრთიანი დეზიანი ისპრისპირი.

485. რკინის შუბისპირის წვერის ნატეხი.

486. ბრინჯაოს ძეწკვის ფრაგმენტები.

487. ბრინჯაოს რგოლები (2 ც.) — ერთი ზურგდაკეჭნილი.

488. რკინის ღერაკის ფრაგმენტები.

სამარხი № 114 (ნახ. 184, ტაბ. XXIX) აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/4 კვადრატში, O ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე, წარმოადგენს ექვსი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო რამდენიმე სქელი ქვით. სამარხის ჩრდილო-აღმოსავლეთის ქვა დაბალია და კედელსა და გადახურვას შორის არსებული სიცარიელე შევსებულია ქვებით. ქვაყუთი დამხრობილია NNW-დან SSO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,1×0,75 მ-ზე, სიღრმე — 0,55 მ.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის ჩონჩხი, დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 489, 490), ბრინჯაოს ძეწკვი (№ 491), ვერცხლის ორი რგოლი (№ 492), ბრინჯაოს სამაჯური (№ 493), რკინის სამაჯური (№ 494), ვერცხლის ნივთის ფრაგმენტები (№ 495) და ორი მძივი (№ 496).

489. სამტუჩა ხელადა — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

490. სამტუჩა ხელადა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

491. ბრინჯაოს ძეწკვი რკინის ორი საკინძის ფრაგმენტებით.

492. ვერცხლის ბოლოებგაბრტყელებული და ბოლოებგახვრეტილი რგოლები (2 ც.).

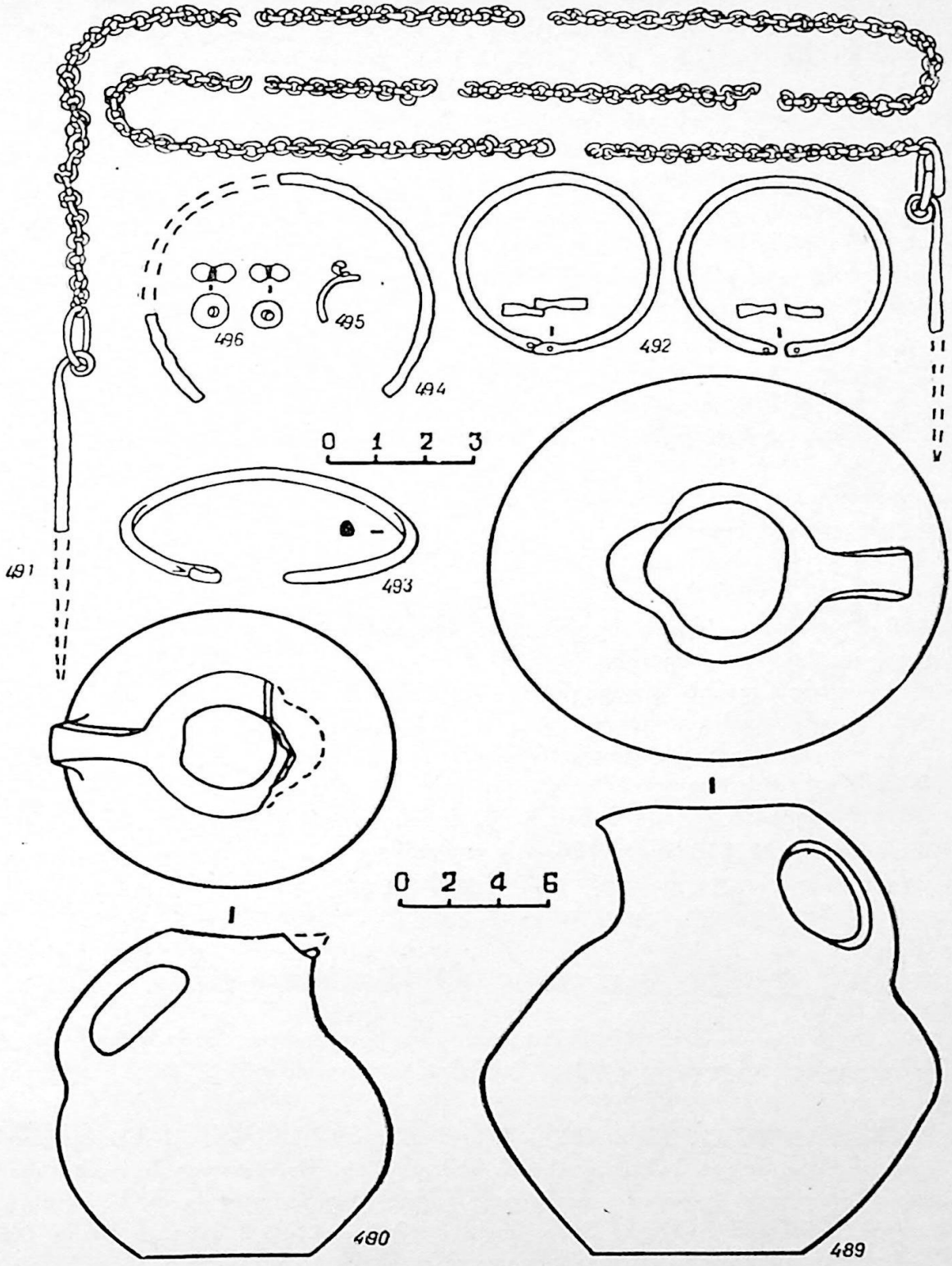

Obr. 184.

493. ბრინჯაოს სამაჯური.

494. რკინის სამაჯურის ნატეხები.

495. ვერცხლის ნივთის ფრაგმენტები.

496. სარდიონის მძივები (2 ც.).

სამარხი № 115 (ნახ. 185, XXIX) — აღმოჩნდა. IV სექტორის AB ფართობის 8/4 და 8/5 კვადრატებში, 0 ხაზიდან 0,55 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ექვსი სქელი ქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორი სქელი ქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,2×0,65 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

ქვაყუთის W კედელთან, გადასახურავ ქვაზე იდო ადამიანის ქვედა ყბა, რკინის ღერაკი და მინისებური პასტის მძივები.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული მიცვალებულის ჩონჩხი დაკრძალული მარჯვენა გვერდზე, მოხრილი კიდურებით, თავით NW-კენ. (ჩონჩხს აკლია ქვედა ყბა).

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 497, 498), რკინის დანის ფრაგმენტი (№ 499), რკინის სამი სამაჯური (მარცხენა მაჯაზე, № 500). რკინის ღერაკი (№ 501), ბრინჯაოს რგოლი (№ 502) და მინისებური პასტის მძივი (№ 503).

სავარაუდოა, რომ გადასახურავ ქვებზე აღმოჩენილი ქვედა ყბა სამარხის მიცვალებულს ეკუთვნის.

497. სამტუჩა ხელადა — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

498. ხელადა — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

499. რკინის დანის ფრაგმენტი — კარზე შემორჩენილია სამი მანჭვალი.

500. რკინის სამაჯურები (3 ც.).

501. რკინის ღერაკის ფრაგმენტები.

502. ბრინჯაოს რგოლი.

503. მძივები (6 ც.) — მინის 5 ც., მინისებური პასტის 1 ც.

სამარხი № 116 (ნახ. 186) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/5 კვადრატში, ნოლი ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დანგრეულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის W კედელი. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ჩონჩხის ძვლის ფრაგმენტები და ხელადა (№ 504).

504. ხელადა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია. ძირზე აქვს ნახვრეტი.

სამარხი № 117 (ნახ. 187) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/5 კვადრატში; ნოლი ხაზიდან 0,5 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ქვით. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 1×0,7 მ-ზე, სიღრმე 0,5 მ.

სამარხის გამართვისას დაუზიანებიათ რკინის ფართო ათვისების ხანის სათავსოს კედელი.

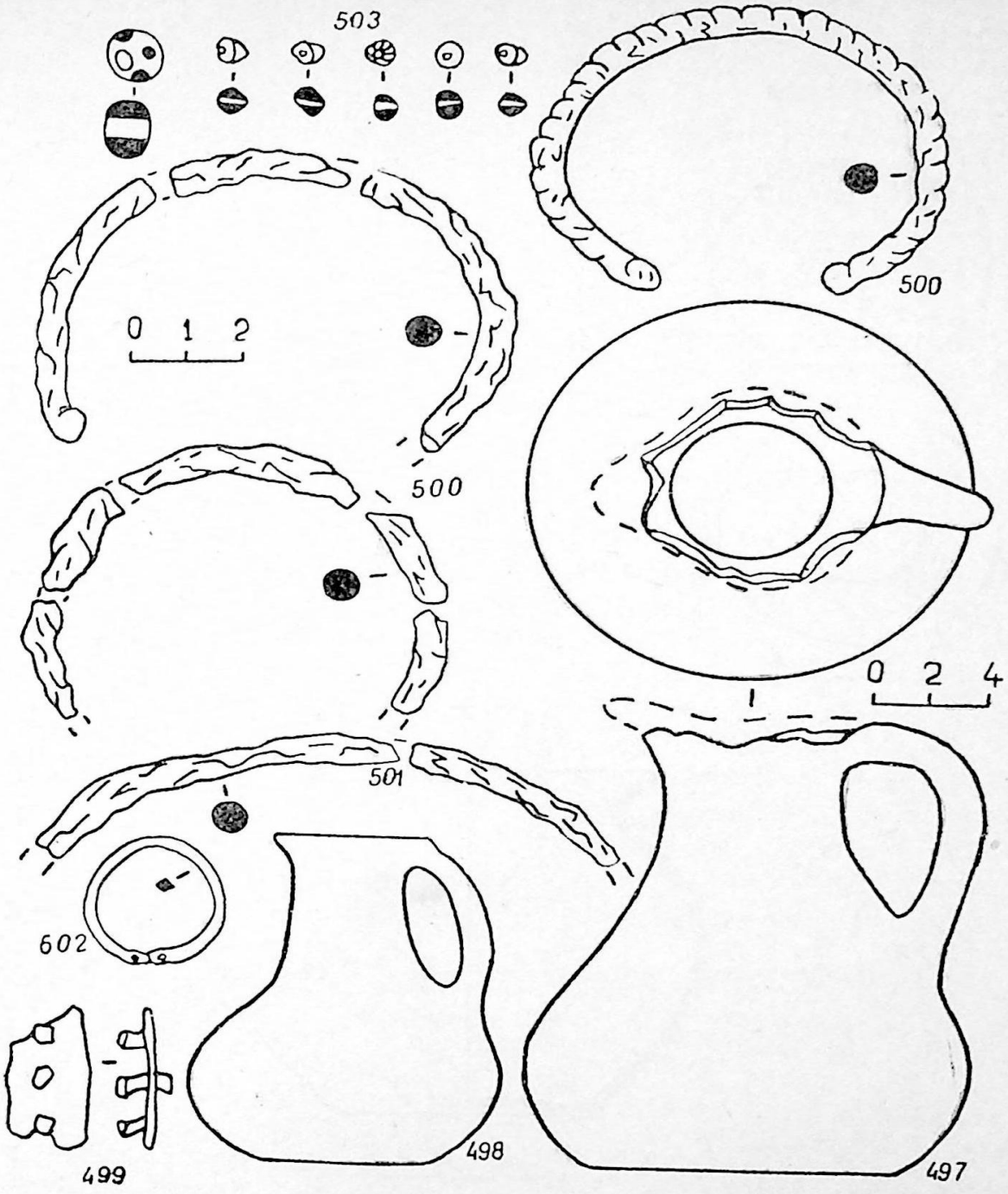

ნახ. 185.

სამარხში აღმოჩნდა ზრდადასრულებული ადამიანის დაზიანებული ჩონჩხის ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა მხოლოდ თიხის ერთი ჭურჭელი (№ 505).

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

505. ქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, მორუხო შიდაპირითა და მოშავო-მორუხო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

სამარხი № 118 (ნახ. 188) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 7/4 კვადრატში, ნოლი ხაზიდან 0,6 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ

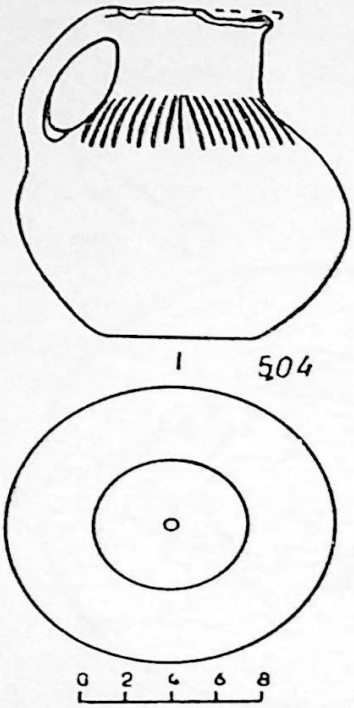

ნახ. 186.

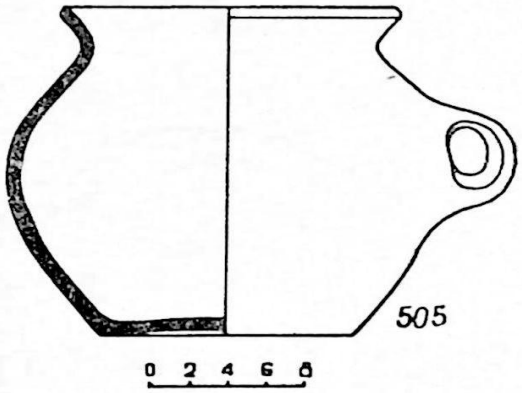

ნახ. 187.

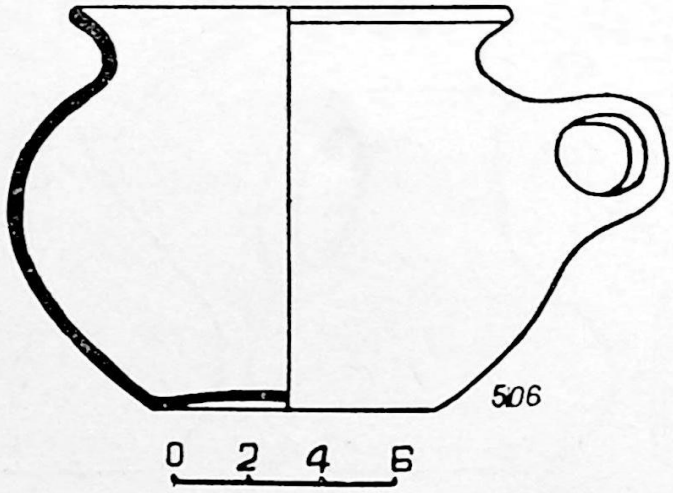

ნახ. 188.

ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის NO, SO და SW კედლები. ქვაყუთი გამართულია რკინის ფართო ათვისების ხანის სათავსოს კედელზე. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 0,8×0,4 მ-ზე, სიღრმე — 0,35 მ.

სამარხში აღმოჩნდა მცირეწლოვანი ბავშვის ძვლის ფრაგმენტები და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 506).

506. ჭოთანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, რუხი შიდაპირითა და ლეგა მჭისე კეცით.

სამარხი № 119 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/4 კვადრატში ნოლი ხაზიდან 0,4 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს დაზიანებულ ქვაყუთს, რომელსაც აკლია NW კედელი. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია 0,8×0,55 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძვლის რამდენიმე ფრაგმენტი.

სამარხი დაზიანებული და გაძარცულია.

სამარხი № 120 — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობის 8/5 კვადრატში. წარმოადგენს დანგრეულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის მხოლოდ ერთი კედელი.

სამარხი № 121 — აღმოჩნდა III სექტორის AA ფართობის 2/8, 2/9 კვადრატებში, ნოლი ხაზიდან 0,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის SO და SW-კედლები. სამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი სავარაუდო ზომებია 1,2×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,5 მ.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხი არეულია. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

სამარხში ინვენტარი არ აღმოჩნდა.

სამარხი № 122—აღმოჩნდა III სექტორის AA ფართობის 2/10 კვადრატში, ნოლი ხაზიდან 0,3 მ სიმაღლეზე. წარმოადგენს მშენებლობის დროს დაზიანებულ და დანგრეულ ქვაყუთს. შემორჩენილია ქვაყუთის O და W კედლები. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი მიახლოებითი ზომებია: 0,8×0,6 მ-ზე, სიღრმე — 0,4 მ.

ქვაყუთში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძვლის ფრაგმენტები.

სამარხი № 126 (ნახ. 189, ტაბ. XXXI) — აღმოჩნდა II სექტორის BB ფართობის 4/10 კვადრატში. წარმოადგენს ოთხი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელსაც ჰქონდა 1,2×0,5 მ ზომის ქვაყრილი. ქვაყუთის იატაკის NW და SO მხარე 0,6×0,3 მ ზომის ქვის ფილებითაა მოფენილი, ხოლო შუა ნაწილი თიხატკეპნილია. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია 1,2×0,6 მ-ზე.

ქვაყუთში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალისა და ძვლის მცირე ფრაგმენტები.

სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 507-509), ბრინჯაოს სარტყელი (№ 510), საკინძი (№ 511) და რგოლი (№ 512).

507. ხელადა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაპრიალებია.

508. ლანგარი — ლეგა ნაპრიალები ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი გრეხილი და ნაპრიალებია.

509. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

510. ბრინჯაოს სარტყლის ფრაგმენტები. ორნამენტი ამოღარულია.

511. ბრინჯაოს რგოლი — თავებგახსნილი, რვაწახნაგა.

512. ბრინჯაოს კონუსური საკინძი. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

სამარხი № 127 (ნახ. 190, ტაბ. XXXI) — აღმოჩნდა II სექტორის BB ფართობის 4/10 კვადრატში. წარმოადგენს ქვის დიდი ფილებით გადახურულ სწორკუთხედის ფორმის ორმოსამარხს. სამარხს NW-დან ეკვრის 0,6×0,7×

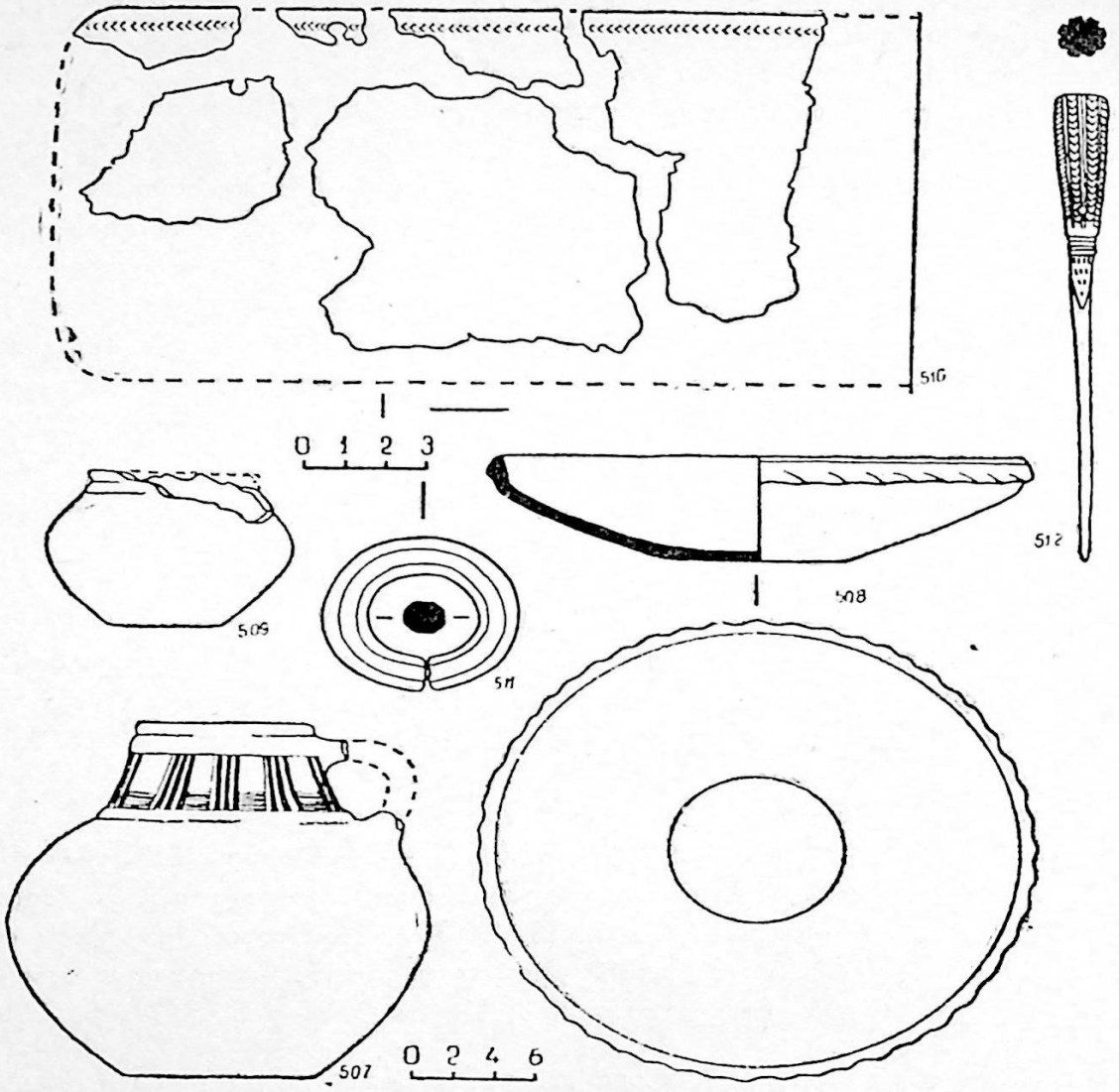

Bsb. 189.

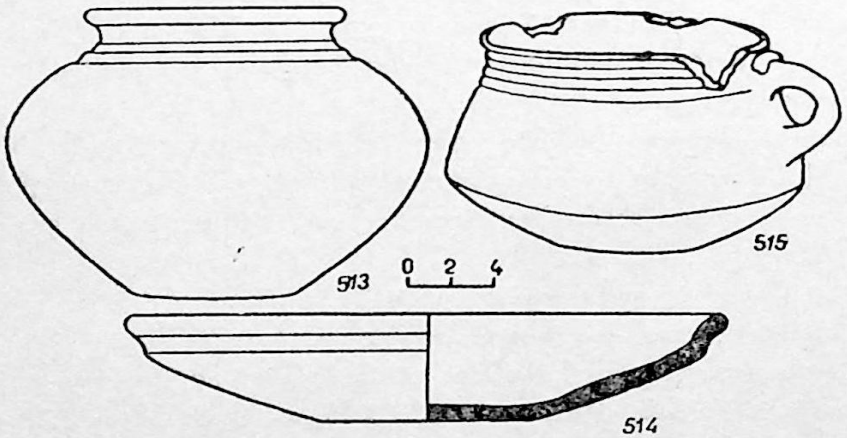

Bsb. 190.

×0,4 მ ზომის ბაქანი. ორმოსამარხი დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 2×1 მ-ზე, სიღრმე—0,6 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა თავის ქალა და კიდურის ძვლები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ორი ჭურჭელი (№№ 514, 515), ხოლო შემაღლებულ ბაქანზე — ქოთანი (№ 513).

513. ქოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-მონაცრისფრო მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

514. ლანგარი — ლეგა-მოშავო ზედაპირით, შავი გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით.

515. ტოლჩა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი ნაპრიალები და რელიეფურია.

სამარხი № 128 (ნახ. 191) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 4/1 კვადრატში. წარმოადგენს ორი დიდი ქვით გადახურულ ორმოსამარხს. სამარხი დამხობილია NW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1,2×0,9 მ-ზე, სიღრმე—0,5 მ.

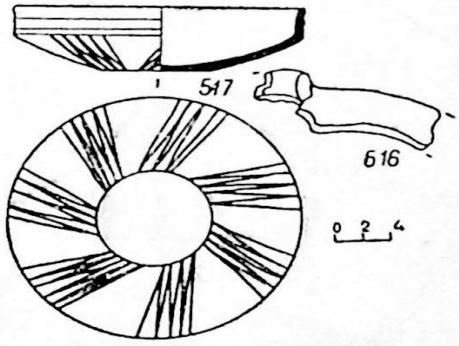

ნახ. 191.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძლიერ დაშლილი ქვედა ყბა, კიდურის ძვლები და თიხის ორი ჭურჭლის ნატეხები (№№ 516, 517).

516. ქოთნის პირ-გვერდის ნატეხები — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

517. ლანგარი — ლეგა ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და რუხი მქისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

სამარხი № 129 (ნახ. 192) — აღმოჩნდა II სექტორის BC ფართობის 4/1 კვადრატში. წარმოადგენს ქვაყრილიან ორმოსამარხს. სამარხი დამხრობილიაNW-დან SO-კენ. მისი ზომებია: 1×0,7 მ-ზე, სიღრმე — 0,8 მ.

სამარხში მიცვალებულის ჩონჩხიდან აღმოჩნდა ქვედა კიდურის ფრაგმენტები. დაკრძალვის პოზის დადგენა ვერ მოხერხდა.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 518—520).

518. ხელადა — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასევითვე ფერის მქისე კეცით. ორნამენტი რელიეფური, ამოღარული და ნაპრიალებია.

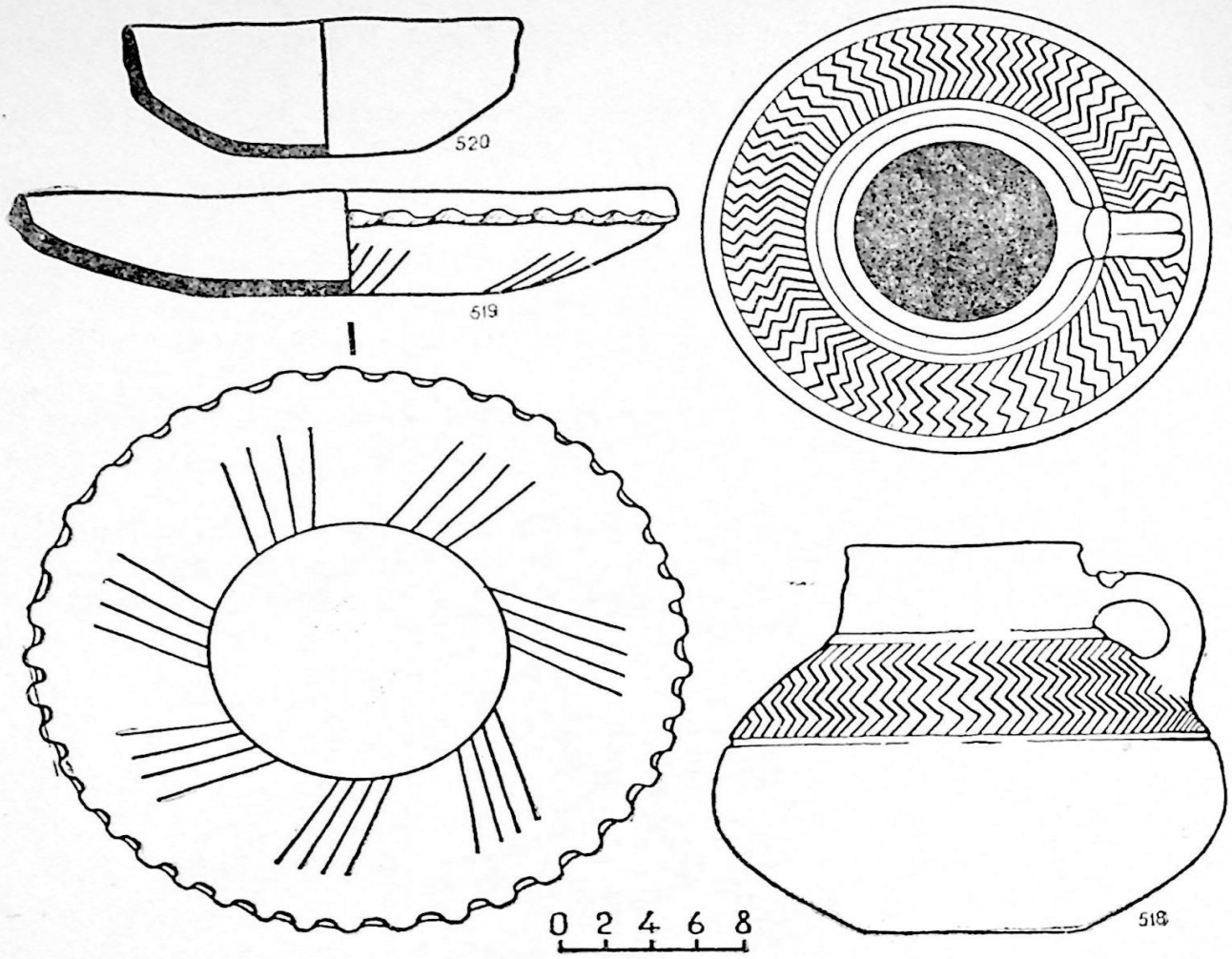

ნახ, 192.

519. ლანგარი — ლეგა ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი გრეხილი და ნაპრიალებია.

520. ჯამი — ნაცრისფერი ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ნაპრიალებია.

სამარხი № 130 (ნახ. 193, ტაბ. XXXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობში. წარმოადგენს დაზიანებულ და დანგრეულ ქვაყუთს, რომელიც გა-

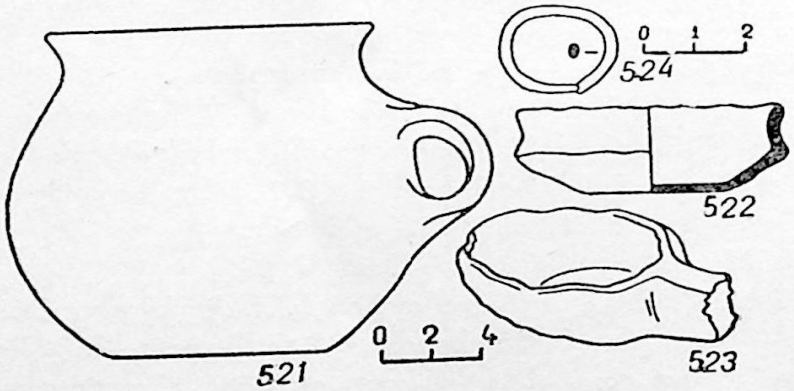

ნახ. 193.

დახურული იყო ორი ფილაქვით. შემორჩენილია ქვაყუთის S კედელი. ქვაყუთი დამხრობილია NW-დან SO-კენ.

სამარხში აღმოჩნდა მიცვალებულის ძვლის ფრაგმენტები, თიხის სამი ჭურჭელი (№№ 521—523) და ბრინჯაოს რგოლი (№ 524).

521. ქოთანი — მორუხო-მოწითალო ზედაპირით, მორუხო-მოყავისფრო შიდაპირითა და ყავისფერი მჭისე კეცით.

522. ფიალა — ლეგა-მოყავისფრო ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

523. თიხის კოვზი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და მოშავო-მორუხო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

524. ბრინჯაოს რგოლი.

სამარხი № 131 (ნახ. 194) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობში. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, რომელიც გადახურული იყო ორი ქვით. სამარხი დამხრობილია WN-დან SO-კენ. მისი ზომებია 1,2×1 მ-ზე. სამარხი გაძარცულია.

სამარხში აღმოჩნდა ადამიანის ძვლის ფრაგმენტები და თიხის ჭურჭლის ნატეხები (№ 525).

525. ქოთანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია.

სამარხი № 132 (ნახ. 195, ტაბ. XXXI) — აღმოჩნდა IV სექტორის AB ფართობში. წარმოადგენს ექვსი ფილაქვისაგან შედგენილ ქვაყუთს, დამხრობილია NW-დან SO-კენ. მისი შიდა ზომებია: 1,2×0,7 მ-ზე, სიღრმე —0,5 მ.

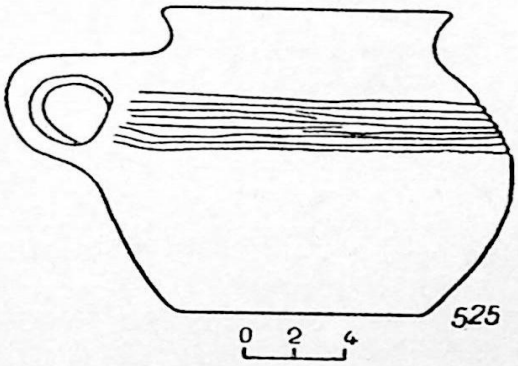

ნახ. 194.

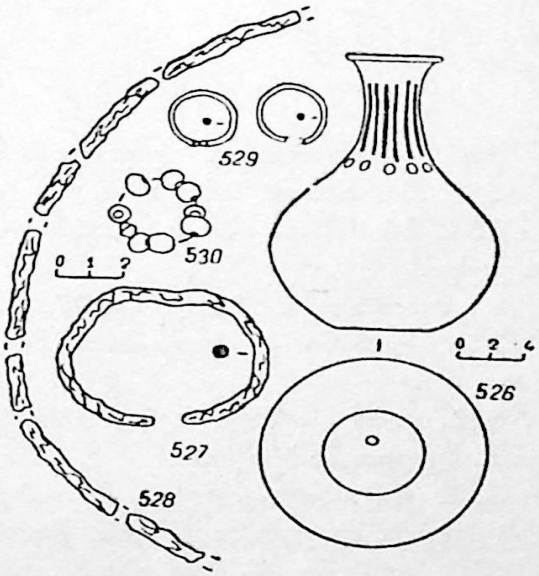

ნახ. 195.

სამარხში მიცვალებული დაკრძალულია მარჯვენა გვერდზე მოხრილი კიდურებით, თავით N-კენ.

ინვენტარიდან სამარხში აღმოჩნდა თიხის ჭურჭელი (№ 526), რკინის სამაჯური (№ 527), რკინის საკისრე რკალის ნატეხები (№ 528), ვერცხლის ორი რგოლი (№ 529) და მძივები (№ 530).

526. თიხის ჭურჭელი — რუხი ზედაპირითა და შიდაპირით. ორნამენტი ნაპრიალები და ნაჭდევია.

527. რკინის ზურგშეზნექილი სამაჯური.

528. რკინის საკისრე რკალის(?) ფრაგმენტები.

529. ვერცხლის თავებგაბრტყელებული და გახვრეტილი რგოლები (2 ც.).

530. მძივები (9 ც.) — სარდიონის 8 ც., მინის 1 ც.

ს ა მ ა რ ხ ი № 133 (ნახ. 196, ტაბ. X X X I)[2].

531. კოჭობი — წითლადშეღებილი ზედაპირით, წითელი შიდაპირითა და მოწითალო-მოყავისფრო მჭისე კეცით.

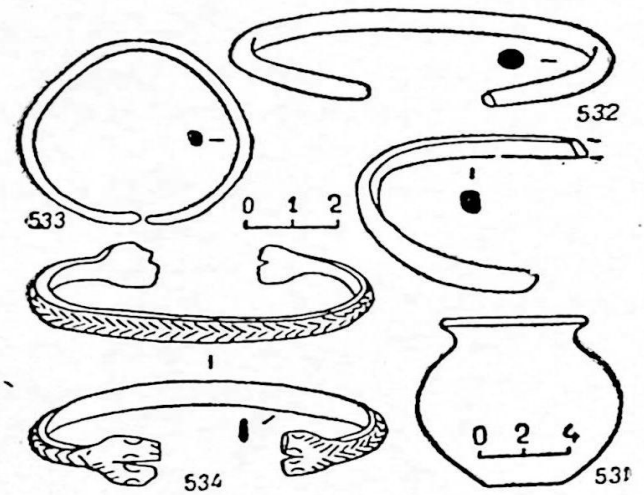

ნახ. 196.

532. ბრინჯაოს სამაჯური და სამაჯურის ნატეხი.

533. ბრინჯაოს სამაჯური.

534. ბრინჯაოს ბოლოებგაბრტყელებული სამაჯური — ორნამენტი ამოღარულია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 134 (ნახ. 197, ტაბ. X X X I I).

535. ჭოთანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირითა და შიდაპირით. ხელით ნაძერწია.

536. ჯამი — შავი ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და შავი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

537. კოჭობი — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და ლეგა-ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. მხარზე აქვს შვერილები.

538. კოჭობი — მორუხო-მოყავისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით. ხელით ნაძერწია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 135 (ნახ. 198).

539. ჭოთანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

---

[2] №№ 133—138 სამარხების კომპლექსები და თიხის ჭურჭელი. №№ 554—571 გადმოცემულია მშენებლების მიერ 1973 წ.

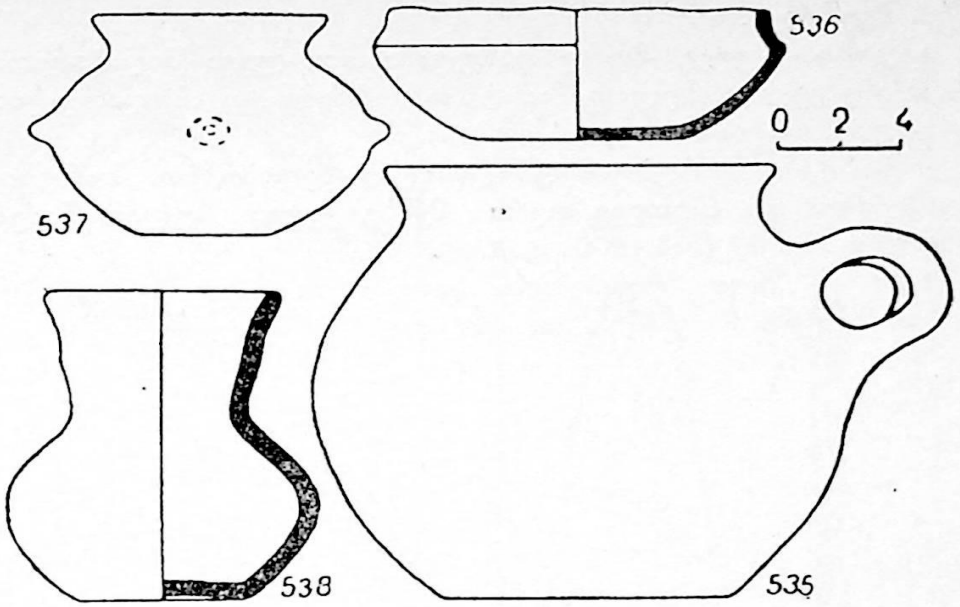

ნახ. 197.

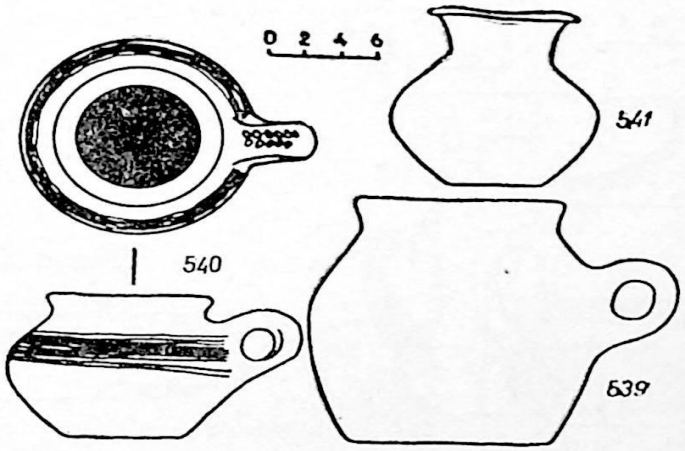

ნახ. 198.

540. ჭოთანი — შავი ზედაპირითა და შიდაპირით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

541. კოჭობი — წითლადშეღებილი ზედაპირით, მორუხო შიდაპირითა და ლეგა-მორუხო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 136 (ნახ. 199, ტაბ. XXXII).

542. ჯამი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, გარეპირითა და ლეგა მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

543. ჯამი — ლეგა ზედაპირით, ლეგა-მორუხო გარეპირითა და რუხი მჭისე კეცით, ხელით ნაძერწია.

544. ტოლჩა—ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია. ყურზე აქვს შვერილი.

545. კოჭობი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია. შვერილები გახვრეტილია.

546. კოჭობი — მორუხო-მოვარდისფრო ზედაპირით, მორუხო-მონაცრისფრო შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია.

ს ა მ ა რ ხ ი № 137 (ნახ. 200, ტაბ. XXXII).

547. ჯამი — შავი ზედაპირით, გარეპირითა და მოშავო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია.

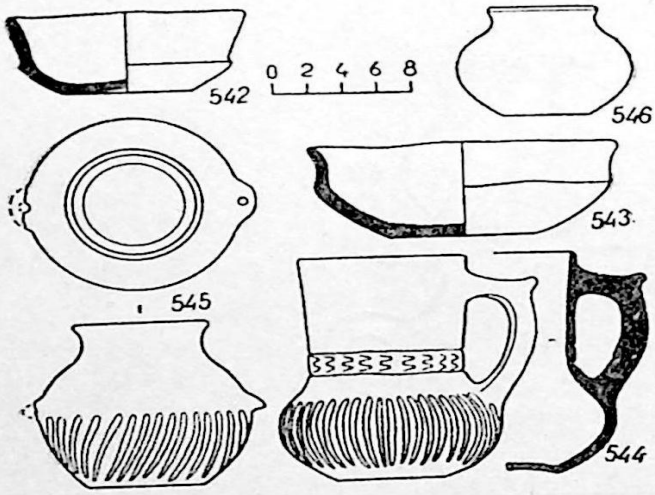

ნახ. 199.

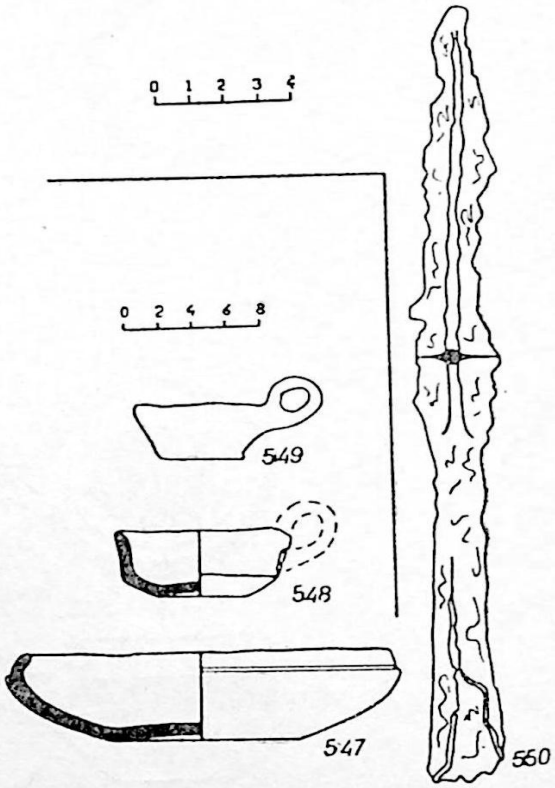

ნახ. 200

548. ფინჯანი — შავი ზედაპირით, ლეგა გარეპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ყური მოტეხილი აქვს.

549. ფინჯანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, შიდაპირითა და რუხი კეცით, ხელით ნაძერწია.

550. რკინის მასრაგახსნილი და ქედიანი შუბისპირი.

ს ა მ ა რ ხ ი № 138 (ნახ. 201, ტაბ. XXXII).

551. ხელადა — ლეგა-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

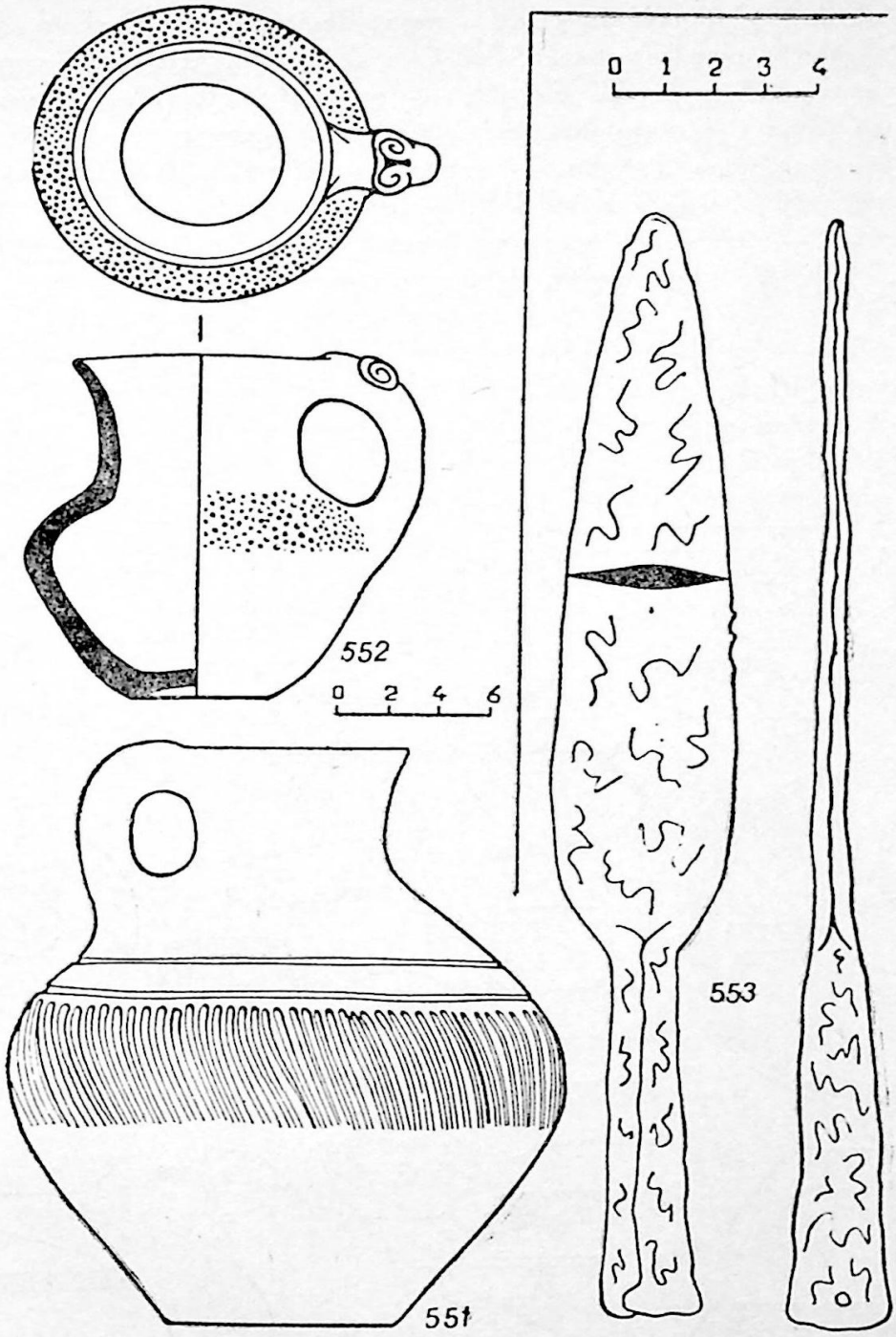

ნახ. 201.

552. ხელადა — შავი ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ნაჭდევი და რელიეფურია.

553. რკინის მასრაგახსნილი შუბისპირი.

(ნახ. 202, ტაბ. XXXIII)

554. დოქი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპი-

რითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული, ნაპრიალები და რელიეფურია.

555. დოქის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

556. ხელადის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაპრიალებია.

557. ხელადის გვერდის ნატეხი — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მოყავისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

558. ჭოთანი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

559. ჭოთანი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და ლეგა-ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

560. ჭოთნის ძირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და შავი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

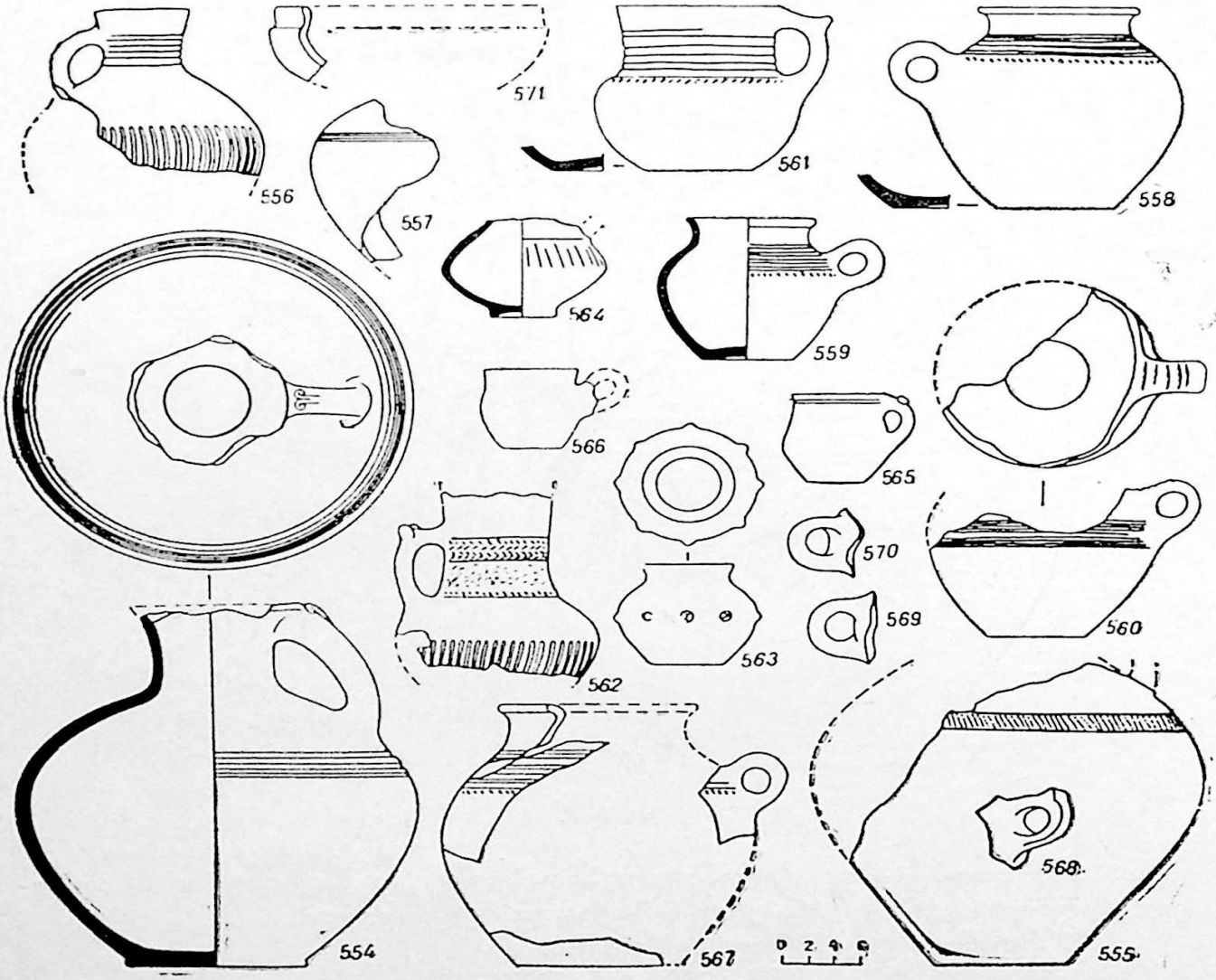

ნახ. 202.

561. ტოლჩა — რუხი ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია. ყურზე აქვს შვერილი.

562. ტოლჩის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-ნაცრისფერი ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული, ნაჭდევი და ნაპრიალებია. ყურზე აქვს შვერილი.

563. კოჭობი — ლეგა ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ტანზე აქვს რვა კოპი.

564. სასმისი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია.

563. ფინჯნისებური სასმისი — მორუხო-მონაცრისფრო ზედაპირით, შიდაპირითა და ნაცრისფერი მჭისე კეცით. ხელით ნაძერწია. ორნამენტი ამოღარულია, ყურზე აქვს შვერილი.

566. ფინჯნისებური სასმისი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

567. თიხის ჭურჭლის (ქოთნის?) პირ-გვერდ-ძირის ნატეხები — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა-მონაცრისფრო შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარული და ნაჭდევია.

568. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა-მორუხო ზედაპირით, ლეგა შიდაპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით. ორნამენტი ამოღარულია. ყურზე აქვს შვერილი.

569. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ნაცრისფერი ზედაპირით, შიდაპირითა და მორუხო-მონაცრისფრო მჭისე კეცით.

570. თიხის ჭურჭლის ყურ-გვერდის ნატეხი — ლეგა ზედაპირით, ნაცრისფერი შიდაპირითა და რუხი მჭისე კეცით.

571. ჯამის პირ-გვერდის ნატეხი — ლეგა ზედაპირით, გარეპირითა და ასეთივე ფერის მჭისე კეცით.

Р. М. АБРАМИШВИЛИ, Н. И. ГИГУАШВИЛИ, К. К. КАХИАНИ

АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ ГРМАХЕВИСТАВИ

Резюме

В 1973 году, во время строительства птицефабрики, в местечке Грмахевистави (Дманисский р-он — южная часть Грузии) были обнаружены погребения эпохи широкого освоения железа. Фабрика строилась к западу от села Вардисубани, на плато левого, крутого берега реки Машавера. С запада со строительной площадью граничит глубокое ущелье р. Бослевисхеви, т. е. место над глубоким ущельем. На этом участке находится многослойный археологический памятник, который занимает всю строительную территорию (6,5 га) и выходит за ее пределы. Археологические раскопки велись в Грмахевистави в 1974—1976 годах. Экспедиция выявила на упомянутой площади селища и могильники Куро-Аракской культуры и эпохи поздней бронзы — раннего железа, а также могильник раннеантичного времени и селище феодального периода.

В данной книге публикуется весь обнаруженный материал, за исключением материалов Куро-Аракской культуры, обнаруженный в 1975—1976 годах.

Из раскопанного материала Куро-Аракской культуры публикуются: остатки нескольких помещений, 100 ям и 4 погребения.

Селище Куро-Аракской культуры было раскопано и севернее птицефермы. Следует предположить, что оно простиралось также восточнее и западнее этой территории, так как в траншеях, заложенных на крайнем западе и востоке строительной площади, были обнаружены культурные слои этой эпохи. На раскопанных участках, селище Куро-Аракской культуры было настолько сильно повреждено поздними памятниками и частично во время строительства птицефермы, что не было возможности установить даже контуры отдельных помещений. Сохранились лишь отдельные фрагменты глинобитного пола и обломки очажных подставок, зернотерок, ступок, керамики и костей животных.

К сожалению, строителями частично были повреждены и ямы этого же периода. Несмотря на это, в некоторых случаях можно было установить форму и размеры этих ям. Как правило, они имели ссуживающуюся кверху куполообразную форму. В двух случаях ямы в нижней части друг с другом были соединены отверстием. Глубина некоторых ям достигает до 2,2 м (яма № 51), а диаметр нижней части — 3,3 м. Из 100 ям 12 оказались пустыми, в остальных обнаружены, в основном, обломки глиняных сосудов. Многие из них имеют следы огня. Кроме этого, в ямах найдены фрагменты обмазки стен с отпечат-

ками столбов и прутьев (ямы №№ 15, 47), очажная подставка в виде бычьей головы (яма №76), ламелы из обсидиана и кремня (ямы №№ 39, 40), обсидиановая стрела с выемчатым основанием (яма № 6), олений рог (яма № 14), кремниевый вкладыш серпа (яма № 90). В ямах часто встречались также зернотерки, ступки и кости мелкого и крупного скота.

На основании добытого материала можно выделить две хронологические группы. Раннюю хронологическую группу (ямы №№ 15, 29, 47, 76; рис.: 11, 19, 23; табл.: III,—V) характеризует керамика, в основном, красного и желтоватого обжига. Большинство сосудов имеют горлышке цилиндрической формы и маленькие ушки в нижней части горла. В этой же группе встречаются глиняные сосуды с растительными примесями и текстильная керамика.

В поздней группе керамика, в основном, чернолощенная. Нередко встречаются глиняные сосуды с рельефным орнаментом — очкообразные спирали, шишечки, вертикальные линии. Для этой группы характерными являются также крупные сосуды с удлиненными формами и маленькими горлышками. Сюда же относится обсидиановая стрела с выемчатым основанием.

Ранняя группа принадлежит к начальному этапу Куро-Аракской культуры. Однако часть ям второй группы должна относиться в самой поздней ступени этого периода. К их числу принадлежит и яма с обсидиановой стрелой с выемчатым основанием и сосудом с рельефными вертикальными линиями.

Ямы промежуточных ступеней, на данном этапе исследования, точно выделить не смогли. Следует предполагать, что грмахевиставское селище существовало на протяжении всей Куро-Аракской культуры. О длительном существовании его говорит и стратиграфия данного памятника. В нескольких случаях ямы этого периода частично перекрывают друг друга.

Экспедицией в местечке Грмахевистави раскопано четыре погребения (№№ 53, 54, 77, 82) Куро-Аракской эпохи. Все они индивидуальные. Дно погребальных ям было выложено плоскими камнями. Над погребением № 77 обнаружена каменная насыпь, а над погребением № 82 — плита из песчаника. Погребения № 77 и 82 были разрушены более поздними погребениями, а погребение № 54 частично разрушено во время строительства. Погребение № 53 обнаружено в яме той же эпохи. Несмотря на то, что в двух погребениях (№№ 77, 82) костяки находились в плохой сохранности, следует предположить, что характерным является захоронение покойников в скорченной позе, на правом (№ 54) или левом боку (№№ 53, 82), головой на юг. Все погребения бедны инвентарем. В погребении № 54 обнаружено костяное пряслo, в погребении № 77 — маленький сосуд и обломки от другого сосуда, а в погребении № 82 — всего несколько обломков глиняных сосудов.

На этой территории было раскопано 11 помещений эпохи широкого освоения железа. Сравнительно в хорошей сохранности были только четыре помещения (№№ 1, 3, 4, 5; рис.: 67—75; табл. VI), которые датируются VII—VI вв. до н. э. Остальные или частично раскопаны (№№ 2,8—11), или же разрушены (№ 6, 7). Все помещения представляют собой однокомнатные полуземлянки, стены которых выложены из рванных камней и булыжника. Полы глинобитные. В помещении № 1

часть пола покрыта камнями. В стенах некоторых помещений (№№ 1, 4) выявлены проемы, куда в свое время были вставлены опорные бревна. В помещениях № 1, 8 обнаружены печи для выпечки хлеба, а в помещении № 1 — яма хозяйственного назначения.

Погребения эпохи поздней бронзы и первого появления железа, в основном расположены севернее от птицефабрики. Большая часть погребений (№№ 51, 81, 83—87, 95—103, 127—130) этой эпохи — грунтовые, одно погребение (№ 126) — каменный ящик. Большая часть из них сверху имела каменную насыпь, а некоторые покрыты плитами из песчаника.

Погребальные ямы имеют овальную или прямоугольную форму. В основном они ориентированы с юго-востока на северо-запад. Ввиду плохой сохранности костяка, в большинстве случаев не удалось определить позу покойника. В одном частично разрушенном погребении (№ 95) удалось установить, что покойник был захоронен в сидячем положении. Предполагается, что в такой же позе захоронен и покойник в погребении № 96. В погребении № 95 найдены: 3 глиняных сосуда (среди них один горшок с вогнутым внутрь венчиком), бронзовое копье с открытой втулкой, изготовленное путем ковки, крупные сердоликовые округлые мандариновидные бусы и одна инкрустированная пастовая бусина (рис. 163, табл. XXVI). На основании упомянутых предметов, это погребение должно датироваться концом XIV и XIII вв. до н. э.

Остальные погребения (№№ 51, 83—87, 96—103, 126—130) на основании обнаруженных в них конусообразных булавок и другого инвентаря датируются XIII—XII вв. до н. э. (рис.: 123, 149—154, 164—173, 189—193; табл.: VII, XXIII, XXVI—XXVIII, XXXI).

Погребения последующего времени относятся к эпохе широкого освоения железа. В основном, погребения представляют собой каменные ящики и ориентированы с северо-запада на юго-восток. Каменные ящики имеют разные размеры. Они колебаются в пределах 1,28 м и 0,78 м. Погребения ингумационные, в основном индивидуальные и только в двух случаях встречались парные захоронения.

Позу покойника удалось установить в 6 случаях. Покойники лежали на левом или правом боку, в скорченной позе головой на север или на северо-запад.

Большая часть каменных ящиков была разрушена во время строительства или разграблена.

Глиняная посуда этого слоя, в основном, вылеплена от руки. Встречается керамика черного и серого обжига, а также посуда, окрашенная в красный цвет.

Из погребений этого периода самыми ранними являются погребения №№ 24 и 38 (рис.: 105, 115, 116; табл. XIV, XV), в которых найдены железные кинжалы квемо-картлийского типа.

VI в. до н. э. датируется погребение № 6, в котором найдена трехлопастная стрела скифского типа (рис. 86, табл. IX).

Остальные погребения №№ 2—4, 7—15, 17, 18, 20—22, 26, 30—32, 34, 36, 41, 50, 88, 94, 104—113, 31, 133—138) датируются концом VII и VI вв. до н. э. (рис. 80—83, 87—97, 100, 101, 102—104, 106, 108—110, 112, 114, 120, 122, 155, 161, 162, 174—183, 194, 196—201; табл.: VIII, X—XV, XVII, XXIII, XXV, XXVIII—XXXII).

Синхронными и входящими в ту же культурную группу, что и погребения Грмахевистави, являются такие памятники, как: Муси-Иери,

Шайтан-Даг, Ахтала, Казрети, Цопи (часть погребений), Дманиси, Гантиади (погр. №№ 1—7), Шори (часть погребений).

Аналогичный материал найден и на Трельском (погр. № 64), Самтаврском (погр. № 213) и Цихианском могильниках и др.

На Грмахевиставском могильнике были раскопаны погребения ахеменидского периода. Большинство из них — каменные ящики, а часть— грунтовые погребения.

В грунтовых погребениях, которые имеют форму прямоугольника с закругленными углами, покойники лежали на правом или левом боку, в скорченной позе и были ориентированы головой на север или северо-запад.

К ахеменидскому периоду (V—IV вв. до н. э.) относятся погребения №№ 1, 5, 16, 19, 29, 35, 39, 40, 47—50, 55—62, 65—75, 78, 79, 89, 91—93, 114—118, 132 (рис.: 79, 80, 84, 99, 110, 113, 118, 119, 122, 125—133, 136—148, 156—160, 184—188, 195; табл.: VII, XIII, XV, XVII—XXII, XXIV, XXV, XXIX, XXXI).

В отличие от керамики предыдущего периода, здесь встречается керамика серо-бурого, буро-красного, а иногда черного и серого обжига.

Для погребений этой группы характерны кувшины с трехгубчатым венчиком, миски с вогнутыми бортиками, пиалы, повторяющие форму металлических сосудов, ахеменидской эпохи, крашеный кувшинчик, бронзовые перстни со щитом и с завитками на конце, железные булавки с закрученными головками и бронзовыми цепочками, инкрустированные стеклянные бусы и др.

Материал данного периода находит сходство с материалами Ахалсопели, Кумыси, Гомарети, Камарахеви, Тетрицкаро, Дапнари и др.

ნახატების განმარტება

1. ღრმახვრეტისთავის გენერალური გეგმა
2. № 4 ორმოს მასალა
3. № 6 ორმოს მასალა
4. № 7 ორმოს მასალა
5. № 9 ორმოს მასალა
6. № 10 ორმოს მასალა
7. № 11 ორმოს მასალა
8. № 11 ორმოს მასალა
9. № 13 ორმოს მასალა
10. № 14 ორმოს მასალა
11. № 15 ორმოს მასალა
12. № 16 ორმოს მასალა
13. № 17 ორმოს მასალა
14. № 19 ორმოს მასალა
15. № 21 ორმოს მასალა
16. № 24 ორმოს მასალა
17. № 26 ორმოს მასალა
18. № 29 ორმოს მასალა
19. № 27 ორმოს მასალა
20. № 36 ორმოს მასალა
21. № 42 ორმოს მასალა
22. № 44 ორმოს მასალა
23. № 47 ორმოს მასალა
24. № 48 ორმოს მასალა
25. № 49 ორმოს მასალა
26. № 51 ორმოს მასალა
27. № 52 ორმოს მასალა
28. № 53 ორმოს მასალა
29. № 53 ორმოს მასალა
30. № 53 ორმოს მასალა
31. №№ 54, 55, 56 ორმოების მასალა
32. № 58 ორმოს მასალა
33. № 59 ორმოს მასალა
34. № 60 ორმოს მასალა
35. № 64 ორმოს მასალა
36. №№ 65, 66, 67 ორმოების მასალა
37. № 67 ორმოს გაფართოების შემდეგ აკრეფილი მასალა
38. №№ 68, 69 ორმოების მასალა
39. № 73 ორმოს მასალა
40. № 74 ორმოს მასალა
41. № 76 ორმოს მასალა
42. № 77 ორმოს მასალა
43. № 78 ორმოს მასალა
44. № 79 ორმოს მასალა
45. № 80 ორმოს მასალა
46. № 81 ორმოს მასალა
47. № 82 ორმოს მასალა
48. № 83 ორმოს მასალა
49. № 84 ორმოს მასალა
50. № 85 ორმოს მასალა
51. № 90 ორმოს მასალა
52. კულტურული ფენის ნაშთი I
53. კულტურული ფენის ნაშთი II
54. კულტურული ფენის ნაშთი III
55. კულტურული ფენის ნაშთი IV
56. კულტურული ფენის ნაშთი V
57. კულტურული ფენის ნაშთი VI
58. კულტურული ფენის ნაშთი VII
59. კულტურული თენის ნაშთი VIII
60. კულტურული ფენის ნაშთი IX
61. კულტურული ფენის ნაშთი X
62. კულტურული ფენის ნაშთი XII
63. კულიურული ფენის ნაშთი XIII
64. კულტურული ფენის ნაშთი XIV
65. №54 სამარხის მასალა
66. № 77 სამარხის მასალა
67. ნაგებობა № 1
68. № 1 ნაგებობის მასალა
69. ნაგებობა № 3
70. № 3 ნაგებობის მასალა
71. ნაგებობა № 4
72. ნაგებობა № 5
73. № 5 ნაგებობის მასალა
74. № 5 ნაგებობის მასალა
75. № 5 ნაგებობის მასალა
76. III და IV სექტორების ფართობების გეგმა
77. II სექტორის ფართობების გეგმა
78. სამარხი № 1
79. № 1 სამარხის კომპლექსი
80. № 2 სამარხის თიხის ჭურჭლის ნატეხები

81. № 3 სამარხის კომპლექსი
82. სამარხი № 4
83. № 4 სამარხის კომპლექსი
84. № 5 სამარხის კომპლექსი
85. სამარხი № 6
86. № 6 სამარხის კომპლექსი
87. სამარხი № 7
88. № 7 სამარხის კომპლექსი
89. სამარხი № 8
90. № 8 სამარხის კომპლექსი
91. № 9 სამარხის ქოთანი
92. № 10 სამარხის კომპლექსი
93. სამარხი № 11
94. № 11 სამარხის კომპლექსი
95. № 12 სამარხის კომპლექსი
96. № 13 სამარხის თიხის ჭურჭელი
97. № 14 სამარხის თიხის ჭურჭელი
98. სამარხი № 16
99. № 16 სამარხის კომპლექსი
100. № 17 სამარხის კოჭობი
101. № 18 სამარხის კომპლექსი
102. № 20 სამარხის კომპლექსი
103. № 21 სამარხის კოჭობი
104. № 22 სამარხის კომპლექსი
105. № 24 სამარხის კომპლექსი
106. № 26 სამარხის სალესი ქვა
107. № 28 სამარხის კომპლექსი
108. № 30 სამარხის კოჭობი
109. № 31 სამარხის კომპლექსი
110. № 32 სამარხის კომპლექსი
111. № 33 სამარხის კომპლექსი
112. № 34 სამარხის კომპლექსი
113. № 35 სამარხის თიხის ჭურჭელი
114. № 36 სამარხის კერამიკა
115. სამარხი № 38
116. № 38 სამარხის კომპლექსი
117. სამარხი № 39
118. № 39 სამარხის კომპლექსი
119. № 40 სამარხის კომპლექსი
120. № 41 სამარხის კომპლექსი
121. № 44 სამარხის თიხის ჭურჭელი
122. № 50 სამარხის კომპლექსი
123. № 51 სამარხის კომპლექსი
124. № 52 სამარხის კომპლექსი
125. № 55 სამარხის კომპლექსი
126. № 56 სამარხის კომპლექსი
127. № 57 სამარხის კომპლექსი
128. № 58 სამარხის კომპლექსი
129. სამარხი № 59
130. № 59 სამარხის კომპლექსი
131. № 60 სამარხის კომპლექსი
132. № 61 სამარხის კომპლექსი
133. № 62 სამარხის კომპლექსი
134. № 63 სამარხის კომპლექსი
135. სამარხი № 65
136. № 65 სამარხის კომპლექსი
137. № 67 სამარხის კომპლექსი
138. № 68 სამარხის კომპლექსი
139. № 69 სამარხის კომპლექსი
140. № 70 სამარხის კომპლექსი
141. № 71 სამარხის კომპლექსი
142. № 72 სამარხის კომპლექსი
143. სამარხი № 73
144. № 73 სამარხის კომპლექსი
145. № 74 სამარხის კომპლექსი
146. № 75 სამარხის კომპლექსი
147. № 78 სამარხის კომპლექსი
148. № 79 სამარხის კომპლექსი
149. № 83 სამარხის თიხის ჭურჭლის ყური
150. № 84 სამარხის კომპლექსი
151. სამარხი № 85
152. № 85 სამარხის კომპლექსი
153. № 86 სამარხის კომპლექსი
154. № 87 სამარხის კომპლექსი
155. № 88 სამარხის კომპლექსი
156. № 89 სამარხის კომპლექსი
157. სამარხი № 91
158. № 91 სამარხის კომპლექსი
159. № 92 სამარხის კომპლექსი
160. № 93 სამარხის კომპლექსი
161. № 94 სამარხი
162. № 94 სამარხის კომპლექსი
163. № 95 სამარხის კომპლექსი
164. № 96 სამარხი
165. № 96 სამარხის ქილა
166. № 97 სამარხის კომპლექსი
167. № 98 სამარხი
168. № 98 სამარხის კომპლექსი
169. № 99 სამარხის თიხის ჭურჭელი
170. № 100 სამარხის კომპლექსი
171. № 101 სამარხის კომპლექსი
172. № 102 სამარხის კომპლექსი
173. № 103 სამარხის კომპლექსი
174. № 104 სამარხის კომპლექსი
175. № 105 სამარხის კომპლექსი
176. № 106 სამარხის კომპლექსი
177. № 107 სამარხის კომპლექსი
178. № 108 სამარხის კომპლექსი
179. № 109 სამარხის კომპლექსი
180. № 110 სამარხის კომპლექსი
181. № 111 სამარხის კომპლექსი
182. № 112 სამარხის კომპლექსი
183. №113 სამარხის კომპლექსი
184. № 114 სამარხის კომპლექსი
185. № 115 სამარხის კომპლექსი
186. № 116 სამარხის ხელადა

187. № 117 სამარხის ქოთანი
188. № 118 სამარხის ქოთანი
189. № 126 სამარხის კომპლექსი
190. № 127 სამარხის კომპლექსი
191. № 128 სამარხის კომპლექსი
192. № 129 სამარხის კომპლექსი
193. № 130 სამარხის კომპლექსი
194. № 131 სამარხის ქოთანი
195. № 132 სამარხის კომპლექსი
196. № 133 სამარხის კომპლექსი
197. № 134 სამარხის კომპლექსი
198. № 135 სამარხის კომპლექსი
199. № 136 სამარხის კომპლექსი
200. № 137 სამარხის კომპლექსი
201. № 138 სამარხის კომპლექსი
202. 1973 წ. მშენებლობის დროს აღმოჩენილი მასალა

ОБЪЯСНЕНИЕ К РИСУНКАМ

Рис. 1—66. Материал Куро-Араксской культуры Грмахевистави

1. Генеральный план Грмахевистави.
2. Материал ямы № 4.
3. Материал ямы № 6.
4. Материал ямы №7.
5. Материал ямы №9.
6. Материал ямы №10.
7. Материал ямы №11.
8. Материал ямы №11.
9. Материал ямы № 13.
10. Материал ямы №14.
11. Материал ямы №15.
12. Материал ямы № 16.
13. Материал ямы №17.
14. Материал ямы №19.
15. Материал ямы №21.
16. Материал ямы №24.
17. Материал ямы №26.
18. Материал ямы №27.
19. Материал ямы № 29.
20. Материал ямы № 36.
21. Материал ямы №42.
22. Материал ямы № 44.
23. Материал ямы № 47.
24. Материал ямы № 48.
25. Материал ямы № 49.
26. Материал ямы № 51.
27. Материал ямы № 52.
28. Материал ямы № 53.
29. Материал ямы № 53.
30. Материал ямы № 53.
31. Материал ямы №№54, 55, 56.
32. Материал ямы № 58.
33. Материал ямы № 59.
34. Материал ямы № 60.
35. Материал ямы № 64.
36. Материал ямы №№ 65, 66, 67.
37. Материал, собранный после расширения ямы № 67.
38. Материал ямы №№ 68, 69.
39. Материал ямы № 73.
40. Материал ямы № 74.
41. Материал ямы № 76.
42. Материал ямы № 77.
43. Материал ямы № 78.
44. Материал ямы № 79.
45. Материал ямы № 80.
46. Материал ямы № 81.
47. Материал ямы № 82.
48. Материал ямы № 83.
49. Материал ямы № 84.
50. Материал ямы № 85.
51. Материал ямы № 90.
52. Остаток культурного слоя № 1.
53. Остаток культурного слоя II.
54. Остаток культурного слоя III.
55. Остаток культурного слоя IV.
56. Остаток культурного слоя V.
57. Остаток культурного слоя VI.
58. Остаток культурного слоя VII.
59. Остаток культурного слоя VIII.
60. Остаток культурного слоя IX.
61. Остаток культурного слоя X.
62. Остатки культурного слоя XII.
63. Остаток культурного слоя XIII.
64. Остаток культурного слоя XIV.
65. Материал погребения № 54.
66. Материал погребения № 77.

Рис. 67-202. Материал позднебронзовой-раннеантичной эпохи Грмахевистави

67. Помещение № 1.
68. Материал помещения №1.
69. Помещение № 3.
70. Материал помещения № 3.
71. Помещение № 4.
72. Помещение № 5.
73. Материал помещения № 5.
74. Материал помещения № 5.

75. Материал помещение № 5.
76. План площадей III и IV секторов.
77. План площадей II сектора.
78. Погребение № 1.
79. Комплекс погребения № 1.
80. Обломки глиняной посуды погребения № 2.
81. Комплекс погребения № 3.
82. Погребение №4.
83. Комплекс погребения № 4.
84. Комплекс погребения № 5.
85. Погребение № 6.
86. Комплекс погребения № 6.
87. Погребение № 7.
88. Комплекс погребения № 7.
89. Погребение № 8.
90. Комплекс погребения № 8.
91. Горшок погребения № 9.
92. Комплекс погребения № 10.
93. Погребение № 11.
94. Комплекс погребения № 11.
95. Комплекс погребения № 12.
96. Глиняная посуда погребения № 13.
97. Глиняная посуда погребения № 14.
98. Погребение № 16.
99. Комплекс погребения № 16.
100. Горшочек погребения № 17.
101. Комплекс погребения № 18.
102. Комплекс погребения № 20.
103. Горшочек погребения № 21.
104. Комплекс погребения № 22.
105. Комплекс погребения № 24.
106. Комплекс погребения № 26.
107. Комплекс погребения № 28.
108. Горшочек погребения № 30.
109. Комплекс погребения № 31.
110. Комплекс погребения № 32.
111. Комплекс погребения № 33.
112. Комплекс погребения № 34.
113. Глиняная посуда погребения № 35.
114. Керамика погребения № 36.
115. Погребение № 38.
116. Комплекс погребения № 38.
117. Погребение № 39.
118. Комплекс погребения № 39.
119. Комплекс погребения № 40.
120. Комплекс погребения № 41.
121. Глиняная посуда погребения № 44.
122. Комплекс погребения № 50.
123. Комплекс погребения № 51.
124. Комплекс погребения № 52.
125. Комплекс погребения № 55.
126. Комплекс погребения № 56.
127. Комплекс погребения № 57.
128. Комплекс погребения № 58.
129. Погребение № 59.
130. Комплекс погребения № 59.
131. Комплекс погребения № 60.
132. Комплекс погребения № 61.
133. Комплекс погребения № 62.
134. Комплекс погребения № 63.
135. Погребение № 65.
136. Комплекс погребения № 65.
137. Комплекс погребения № 67.
138. Комплекс погребения № 68.
139. Комплекс погребения № 69.
140. Комплекс погребения № 70.
141. Комплекс погребения № 71.
142. Комплекс погребения № 72.
143. Погребение № 73.
144. Комплекс погребения № 73.
145. Комплекс погребения № 74.
146. Комплекс погребения № 75.
147. Комплекс потребения № 78.
148. Комплекс погребения № 79.
149. Ушко глиняной посуды погребения № 83.
150. Комплекс погребения № 84.
151. Погребение № 85.
152. Комплекс погребения № 85.
153. Комплекс погребения № 86.
154. Комплекс погребения № 87.
155. Комплекс погребения № 88.
156. Комплекс погребения № 89.
157. Погребение № 91.
158. Комплекс погребения № 91.
159. Комплекс погребения № 92.
160. Комплекс погребения № 93.
161. Погребение № 94.
162. Комплекс погребения № 94.
163. Комплекс погребения № 95.
164. Погребение № 96.
165. Горшок погребения № 96.
166. Комплекс погребения № 97.
167. Погребение № 98.
168. Комплекс погребения № 98.
169. Глиняная посуда погребения № 99.
170. Комплекс погребения № 100.
171. Комплекс погребения № 101.
172. Комплекс погребения № 102.
173. Комплекс погребения № 103.
174. Комплекс погребения № 104.
175. Комплекс погребения № 105.
176. Комплекс погребения № 106.
177. Комплекс погребения № 107.
178. Комплекс погребения № 108.

179. Комплекс погребения № 109.
180. Комплекс погребения № 110.
181. Комплекс погребения № 111.
182. Комплекс погребения № 112.
183. Комплекс погребения № 113.
184. Комплекс погребения № 114.
185. Комплекс погребения № 115.
186. Кувшин погребения № 116.
187. Горшок погребения № 117.
188. Горшок погребения № 118.
189. Комплекс погребения № 126.
190. Комплекс погребения № 127.
191. Комплекс погребения № 128.
192. Комплекс погребения № 129.
193. Комплекс погребения № 130.
194. Комплекс погребения № 131.
195. Комплекс погребения № 132.
196. Комплекс погребения № 133.
197. Комплекс погребения № 134.
198. Комплекс погребения № 135.
199. Комплекс погребения № 136.
200. Комплекс погребения № 137.
201. Комплекс погребения № 138.
202. Материал обнаруженный при строительстве в 1973 г.

TABLE DES FIGURES

1-66. Matériaux de la culture Kouro-Araxe de Grmakhévistavi.

1. Plan général de Grmakhevistavi.
2. Matériaux du caveau № 4.
3. Matériaux du caveau № 6.
4. Matériaux du cavaeu № 7.
5. Matériaux du caveau № 9.
6. Matériaux du caveau № 10.
7. Matériaux du caveau № 11.
8. Matériaux du caveau № 11.
9. Materiaux du caveau № 13.
10. Matériaux du caveau № 14.
11. Matériaux du caveau № 15.
12. Matériaux du caveau № 16.
13. Matériaux du caveau № 17.
14. Matériaux du caveau № 19.
15. Matérieux du caveau № 21.
16. Matériaux du caveau № 24.
17. Matériaux du caveau № 26.
18. Matériaux du caveau № 27.
19. Matériaux du caveau № 29.
20. Matériaux du caveau № 36.
21. Matériaux du caveau № 42.
22. Matériaux du caveau № 44.
23. Matériaux du caveau № 47.
24. Matériaux du caveau № 48.
25. Matériaux du caveau № 49.
26. Matériaux du caveau № 51.
27. Matériaux du caveau № 52.
28. Matériaux du caveau № 53.
29, 30. Matériaux du caveau № 53.
31. Matériaux des caveaux №№ 54, 55, 56
32. Matériaux du caveau № 58.
33. Matériaux du caveau № 59.
34. Matériaux du caveau № 60.
35. Matériaux du caveau № 64.
36. Matériaux des caveaux №№ 65, 66, 67.
37. Matériaux du caveau № 67.
38. Matériaux des caveaux №№ 68, 69.
39. Matériaux du caveau № 73.
40. Materiaux du caveau № 74.
41. Matériaux du caveau № 76.
42. Matériaux du caveau № 77.
43. Matériaux du caveau № 78.
44. Matériaux du caveau № 79.
45. Matériaux du caveau № 80.
46. Matériaux du caveau № 81.
47. Matériaux du caveau № 82.
48. Matériaux du caveau № 83.
49. Matériaux du caveau № 84.
50. Matériaux du caveau № 85.
51. Matériaux du caveau № 90.
52. Vestiges de la couche culturelle I.
53. Vestiges de la couche II.
54. Vestiges de la couche III.
55. Vestiges de la couche IV.
56. Vestiges de la couche V.
57. Vestiges de la couche VI.
58. Vestiges de la couche VII.
59. Vestiges de la couche VIII.
60. Vestiges de la couche IX.
61. Vestiges de la couche X.
62. Vestiges des couches XII.
63. Vestiges de la couche XIII.
64. Vestiges de la couche XIV.
65. Matériaux de la tombe № 54.
66. Matériaux de la tombe № 77.

Fig. s. 66-202 Matériaux de l'âge du Bronze Récent—début de la période antique de Grmakhévistavi.

67. Habitation № 1.
68. Matériaux de l'habitation № 1.
69. Habitation №3.
70. Matériaux de l' habitation № 3.
71. Habitation № 4.
72. Habitation № 5.
73-75. Matériaux de l'habitation № 5.
76. Plan des surfaces A, B et des secteurs III et IV.
77. Plan des surfaces A, B et C du II secteur.
78. Tombe № 1.
79. Complexe de la tombe № 1.
80. Fragments de céramique de la tombe № 2
81. Complexe de la tombe № 3.
82. Tombe № 4.
83. Complexe de la tombe № 4.
84. Complexe de la tombe № 5.
85. Tombe № 6.
86. Complexe de la tombe №. 6.
87. Tombe № 7.
88. Complexe de la tombe № 7.
89. Tombe № 8.
90. Complexe de la tombe № 8.
91. Pot de la tombe № 9.
92. Complexe de la tombe № 10.
93. Tombe № 11.
94. Complexe da la tombe № 11.
95. Complexe de la tombe № 12.
96. Vase de la tombe № 13.
97. Vase de la tombe № 14.
98. Tombe № 16.
99. Complexe de la tombe № 16.
100. Pot de la tombe №17.
101. Complexe de la tombe № 18.
102. Complexe de la tombe № 20.
103. Pot de la tombe № 21.
104. Complexe de la tombe № 22.
105. Complexe de la tombe № 24.
106. Pierre à aiguiser de la tombe №26.
107. Complexe de la tombe № 28.
108. Pot de la tombe № 30.
109. Complexe de la tombe № 31.
110. Complexe de la tombe № 32.
111. Complexe de la tombe №33.
112. Complexe de la tombe №34.
113. Vase de la tombe №35.
114. Céramique de la tombe №36.
115. Tombe № 38.
116. Complexe de la tombe №38.
117. Tombe №39.
118. Complexe de la tombe №39.
119. Complexe de la tombe № 40.
120. Complexe de la tombe № 41.
121. Vase de la tombe №44.
122. Complexe de la tombe № 50.
123. Complexe de la tombe №51.
124. Complexe de la tombe № 52.
125. Complexe de la tombe № 55.
126. Complexe de la tombe №56.
127. Complexe de la tombe №57.
128. Complexe de la tombe № 58.
129. Tombe № 59.
130. Complexe de la tombe № 59.
131. Complexe de la tombe № 60.
132. Complexe de la tombe № 61.
133. Complexe de la tombe №62.
134. Complexe de la tombe № 63.
135. Tombe № 65.
136. Complexe de la tombe № 65.
137. Complexe de la tombe №67.
138. Complexe de la tombe № 68.
139. Complexe de la tombe № 69.
140. Complexe de la tombe № 70.
141. Complexe de la tombe № 71.
142. Complexe de la tombe № 72.
143. Tombe № 73.
144. Complexe de la tombe № 73.
145. Complexe de la tombe № 74.
146. Complexe qe la tombe № 75.
147. Complexe de la tombe № 78.
148. Complexe de la tombe № 79.
149. Anse de vase de la tombe № 83.
150. Complexe de la tombe № 84.
151. Tombe № 85.
152. Complexe de la tombe № 85.
153. Complexe de la tombe № 86.
154. Complexe de la tombe № 87.
155. Complexe de la tombe № 88.
156. Complexe de la tombe № 89.
157. Tombe № 91.
158. Complexe de la tombe № 91.
159. Complexe de la tombe № 92.
160. Complexe de la tombe № 93.
161. Tombe № 94.
162. Complexe de la tombe № 94.
163. Complexe de la tombe № 95.
164. Tombe № 96.
165. Bocal de la tombe № 96.
166. Complexe de la tombe № 97.
167. Tombe № 98.
168. Complexe de la tombe № 98.

169. Vase de la tombe № 99.
170. Complexe de la tombe № 100.
171. Complexe de la tombe № 101.
172. Complexe de la tombe № 102.
173. Complexe de la tombe № 103.
174. Complexe de la tombe № 104.
175. Complexe de la tombe № 105.
176. Complexe de la tombe № 106.
177. Complexe de la tombe № 107.
178. Complexe de la tombe № 108.
179. Complexe de la tombe № 109.
180. Complexe de la tombe № 110.
181. Complexe de la tombe № 111.
182. Complexe de la tombe № 112.
183. Complexe de la tombe № 113.
184. Complexe de la tombe № 114.
185. Complexe de la tombe № 115.
186. Cruche de la tombe № 116.
187. Pot de la tombe № 117.
188. Pot de la tombe № 118.
189. Complexe de la tombe № 126.
190. Complexe de la tombe № 127.
191. Complexe de la tombe № 128.
192. Complexe de la tombe № 129.
193. Complexe de la tombe № 130.
194. Pot de la tombe № 131.
195. Complexe de la tombe №132.
196. Complexe de la tombe №133.
197. Complexe de la tombe №134.
198. Complexe de la tombe № 135.
199. Complexe de la tombe № 136.
200. Complexe de la tombe № 137.
201. Complexe de la tombe № 138.
202. Vases №№ 554-577.

ტაბულების განმარტება

ტაბ. I-V—მტკვარ-არაქსის კულტურის მასალა.
I — ორმოები №№ 6 (30, 51), 11 (65, 66).
II — ორმო № 11 (67, 69, 71).
III — ორმოები №№ 14 (93, 101, 102), 15 (111, 112, 120).
IV — ორმოები №№ 15 (105), 26(168), 29(178).
V — ორმოები №№ 54, 55, 56 (277), 76 (391, 396, 397).
VI - XXXIII—გვიანბრინჯაო—ადრეანტიკური ხანის მასალა.
VI[1] — ნაგებობა № 1.
VI[2] — ნაგებობა № 5.
VII — სამარხი № 1 (101-106, 108).
VIII — სამარხები №№ 3 (113, 114, 116), 4(117-121).
IX — სამარხი № 6 (127-130, 132-134).
X — სამარხი № 7 (135-140).
XI — სამარხები №№ 8 (141-144), 10 (147-151).
XII — სამარხი № 11 (152-155, 157, 158, 160).
XIII — სამარხები №№ 12 (161-163), 13 (165), 14 (166), 16 (168), 17 (170).
XIV — სამარხები №№18 (172-174), 21 (184,), 24 (187, 190-194).
XV — სამარხები №№ 26 (196), 30 (201), 31 (202-204), 32(206, 208), 33 (213), 34 (214), 35 (216), 36 (217).
XVI — სამარხი № 38 (219-221, 222, 224, 225).
XVII — სამარხები №№ 39 (226, 228), 40 (229-231), 41 (233, 234), 50 (242), 51 (243, 246).
XVIII — სამარხები №№ 56 (254, 255, 257-260, 262), 57(263, 264, 267), 58 (269, 271).
XIX — სამარხები №№ 59 (272-275, 277), 60 (281, 285), 61 (286, 287, 289), 62 (290, 291, 295).
XX — სამარხები №№ 65 (298-300), 67 (303, 304), 68 (307, 310).
XXI — სამარხები №№ 69 (311, 312, 315-318), 71 (324, 325, 330), 72 (332, 336, 337).
XXII — სამარხები №№ 73 (339, 341, 342), 84 (356, 358).
XXIII — სამარხები №№ 85 (360-362), 86 (364, 365), 88 (372, 375, 376).
XXIV — სამარხები №№ 91 (381, 382, 384, 388, 389), 92 (390, 391, 393, 395-398).
XXV — სამარხები №№ 93 (399-401, 405-407), 94 (408, 409).
XXVI — სამარხები №№ 95 (411-413, 415, 416), 96 (418), 97 (419, 421, 422).
XXVII — სამარხები №№ 98 (423, 425, 426), 100 (429-432).
XXVIII — სამარხები №№ 101 (439), 103 (444), 104 (449, 450, 452, 453).
XXIX — სამარხები №№ 109 (475), 111 (480, 481), 113 (484, 487), 114 (489-493, 496), 112 (482), 115 (497, 498, 503).
XXX — სამარხები №№ 107 (459-463), 108 (466-469, 472, 473).
XXXI — სამარხები №№ 126 (507-509, 511, 512), 127 (515), 130 (522, 523), 132 (526), 133 (531-534).
XXXII — სამარხები №№ 134 (536-538), 136 (542-546), 137(547-549), 138 (551-553).
XXXIII — თიხის ჭურჭელი №№ 554, 556, 558, 559, 561-566.

ОБЪЯСНЕНИЕ К ТАБЛИЦАМ

Табл. I-V. Материал Куро-Араксской культуры.
I — ямы №№ 6 (30, 51), II (65, 66).
II — яма № 11 (67, 69, 71).
III — ямы №№ 14 (93, 101, 102), 15 (111, 112, 120).
IV — ямы №№ 15 (105), 26 (168), 29 (178).
V — ямы №№ 54, 55, 56 (277), 76 (391,397).
Табл. VI — XXXIII. Материал позднебронзовой — раннеантичной эпохи.
VI_1 — помещение № 1.
VI_2 — помещение № 5.
VII — погребение № 1 (101-106, 108).
VIII — погребения №№ 3 (113, 114, 116), 4 (117-121).
IX — погребение № 6 (127-130, 132-134).
X — погребение № 7 (135-140).
XI — погребения №№ 6 (141-144), 10 (147-151).
XII — погребение № 11 (152-155, 157, 158, 160).
XIII — погребения №№ 12 (161-163), 13 (165), 14 (166), 16 (168), 17 (170).
XIV — погребения №№ 18 (172-174), 21 (184), 24 (187, 190-194).
XV — погребения №№ 26 (195), 30 (201), 31 (202-205), 32 (206, 208), 33 (213), 34 (214), 35 (216), 36 (217).
XVI — погребение № 38 (219-221, 222, 224, 225).
XVII — погребения №№ 39 (226, 228), 40 (229-231), 41 (233, 234), 50 (242), 51 (243, 246).
XVIII — погребения №№ 56 (254, 255, 257-260, 262), 57 (263, 264, 267), 58 (269, 271).
XIX — погребения №№ 59 (272-275, 277), 60 (281, 285), 61 (286, 287, 289), 62 (290, 291, 295).
XX — погребения №№ 65 (298-300), 67 (303, 304), 68 (307, 310).
XXI — погребения №№ 69 (311, 312, 315-318), 71 (324, 325, 330), 72 (332, 336, 337).
XXII — погребения №№ 73 (339, 341, 342), 84 (356, 358),
XXIII — погребения №№ 85 (360-363), 86 (364, 365), 88 (372, 375, 376).
XXIV — погребения №№ 91 (381, 382, 384, 388, 389), 92 (390, 391, 393, 395-398).
XXV — погребения №№ 93 (399-401, 405-407), 94 (408, 409).
XXVI — погребения №№ 95 (411-413, 415, 416), 96 (418), 97 (419, 421, 422).
XXVII — погребения №№ 98 (423, 425, 426), 100 (429, 432).
XXVIII — погребения №№ 101 (439), 103 (444), 104 (449, 450, 452, 453).
XXIX — погребения №№ 109 (475), III (480, 481), 113 (484, 487), 114 (489, 493, 496), 112 (482), 115 (497, 498, 503).
XXX — погребения №№ 107 (459-463), 108 (466-469, 472, 473).
XXXI — погребения №№ 126 (507-509, 511, 512), 127 (515), 130 (522, 523), 132 (526), 133 (531-534).
XXXII — погребения №№ 134 (536-538), 136 (542-546), 137 (547-549), 138 (551-553).
XXXIII — глиняная посуда №№ 554, 556, 558, 559, 561-566.

TABLE DES PLANCHES

I-V Matériaux de la culture Kouro-Araxe.
I — Caveaux №№ 6 (30, 51), 11 (65, 66).
II — Caveau № 11 (67, 69, 71).
III—Caveaux №№ 14 (93, 101, 102), 15 (111, 112, 120).
IV — Caveaux №№ 15 (105), 26 (168). 29 (178).
V — Caveaux №№ 54 55, 56 (177), 76 (391, 396, 397).
VI-XXXIIII Matériaux de l'époque du Bronze Récent — début de la période antique.
VI_1 Habitation № 1.
VI_2—Habitation № 5.
VII — Tombe № 1 (101-106, 108).
VIII — Tombes №№ 3 (113, 114, 116), 3(117-121).
IX — Tombe № 6 (127-130, 132-134).
X — Tombe № 7 (135-140).
XI — Tombes №№ 8(141-144), 10 (147-151).
XII — Tombe № 11 (152-155, 157, 158. 160).
XIII — Tombes №№ 12 (161-163), 13 (165), 14 (166), 16 (168), 17 (170).
XIV — Tombes №№ 18 (172-174), 21 (184), 24 (187, 190—194).
XV — Tombes №№ 26 (196), 30 (201), 31 (202-205), 32 (206, 208), 33 (213), 34 (214), 35 (216), 36 (217).
XVI — Tombe № 38 (219-221, 222, 224, 225).
XVII — Tombes №№ 39 (226, 228), 40 (229-231), 41 (233, 234), 50 (242), 51 (243, 246).
XVIII — Tombes №№ 56 (254, 255, 257-260, 262), 57 (263, 264, 267), 58 (269. 271).
XIX — Tombes №№59 (272-275, 277). 60 (281, 285), 61 (286, 287, 289), 62 (290, 291, 295).
XX — Tombes №№ 65 (298-300), 67 (303, 304), 68 (307-310).
XXI — Tombes №№ 69 (311, 312, 315-318), 71 (324, 325, 330), 72 (332, 336, 337).
XXII — Tombes №№ 73 (339, 341, 342), 84 (356, 358).
XXIII — Tombes №№ 85 (360-362), 86 (364, 365), 88 (372, 375, 376).
XXIV — Tombes №№ 91 (381, 382, 384, 388, 389), 92 (390, 391, 393, 395-398).
XXV — Tombes №№ 93 (399-401, 405-407), 94 (408, 409).
XXVI — Tombes №№ 95 (411-413, 415, 416), 96 (418), 97 (419, 421, 422).
XXVII — Tombes №№ 98 (423, 325, 426), 100 (429-432).
XXVIII — Tombes №№ 101 (439), 103 (444), 104 (449, 450, 452, 453).
XXIX — Tombes №№ 109 (475), 111 (480, 481), 111 (480, 487), 113 (484, 487), 114 (489, 493, 496), 112 (482), 115 (497, 498, 503).
XXX — Tombes №№ 107 (459-463), 108 (466-469, 472, 473).
XXXI — Tombes №№ 126 (507-509, 511, 512), 127 (515), 130 (522, 523), 132 (526), 133 (531-534).
XXXII — Tombes №№ 134 (536-538), 136 (542-546), 137 (547-549), 138 (551-533).
XXXIII — Vases №№ 554, 556, 558, 559, 561-566.

ცხრილები
ТАБЛИЦЫ
TABLEAUX

51

30

66

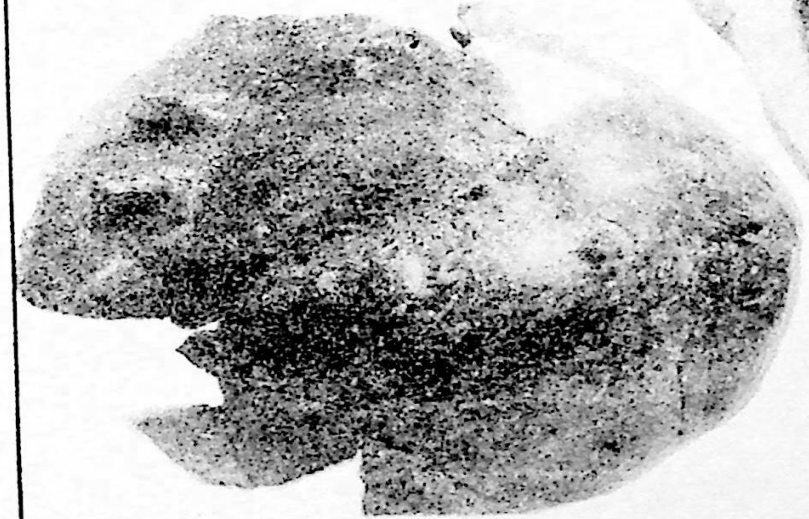

65

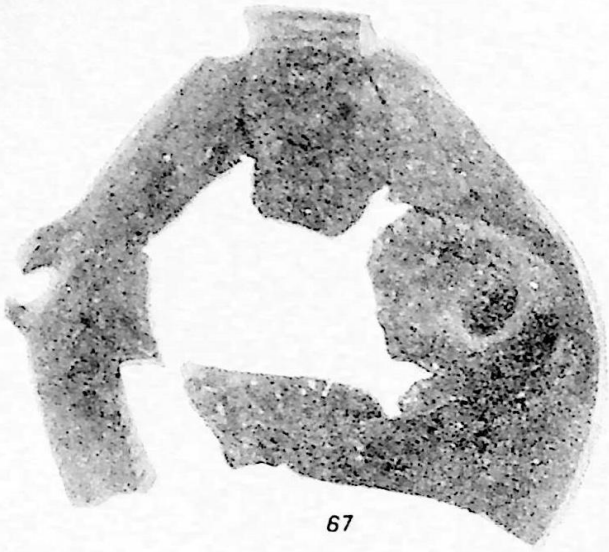

67

71

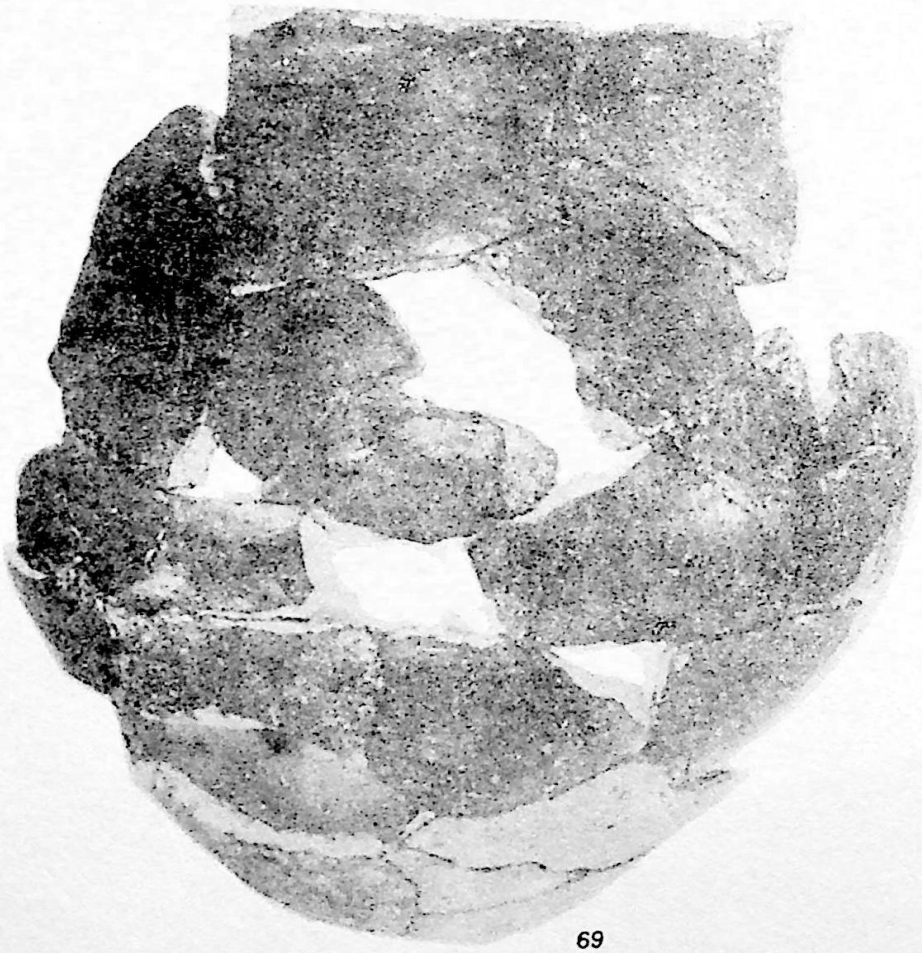

69

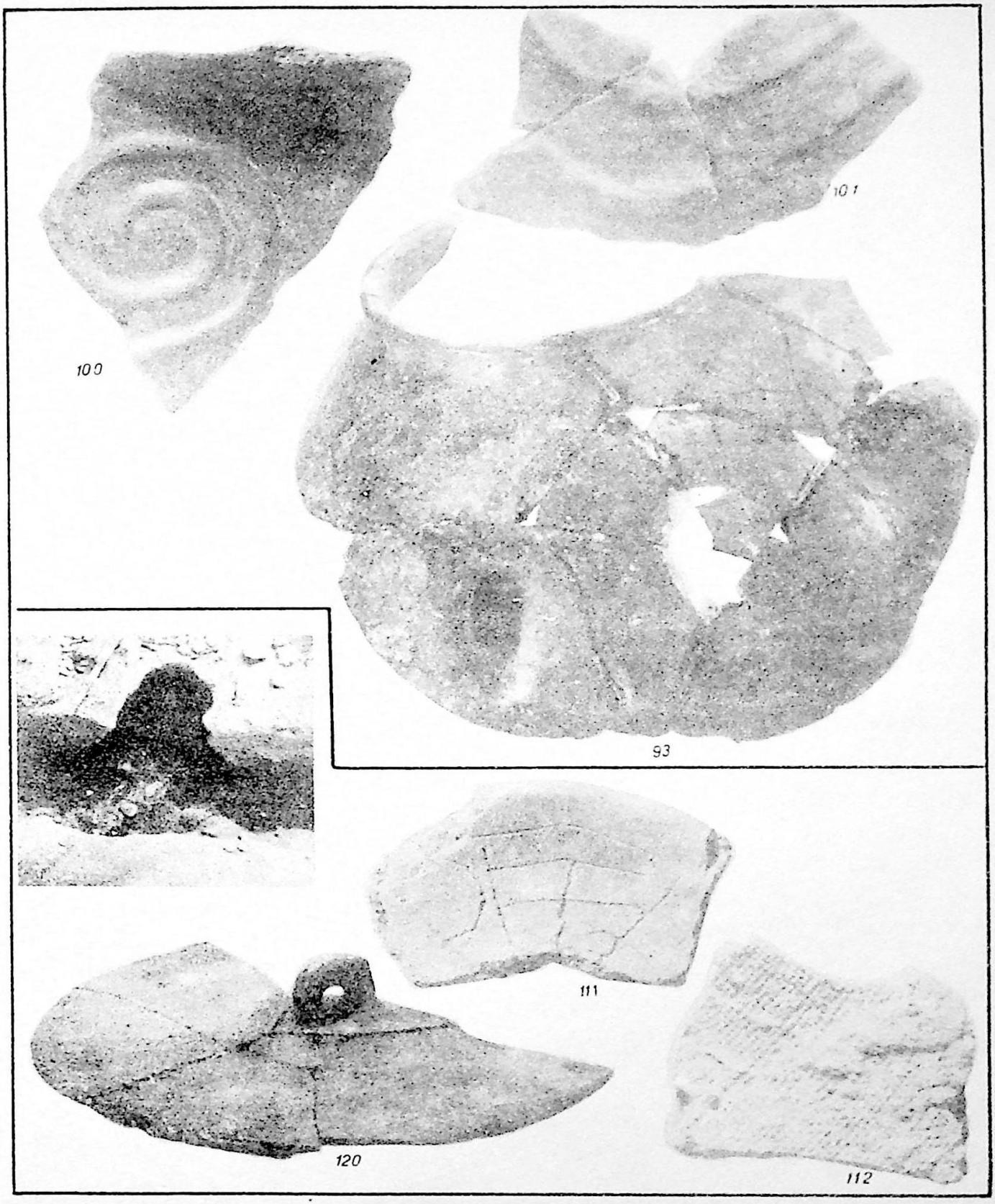
100
101
93
111
120
112

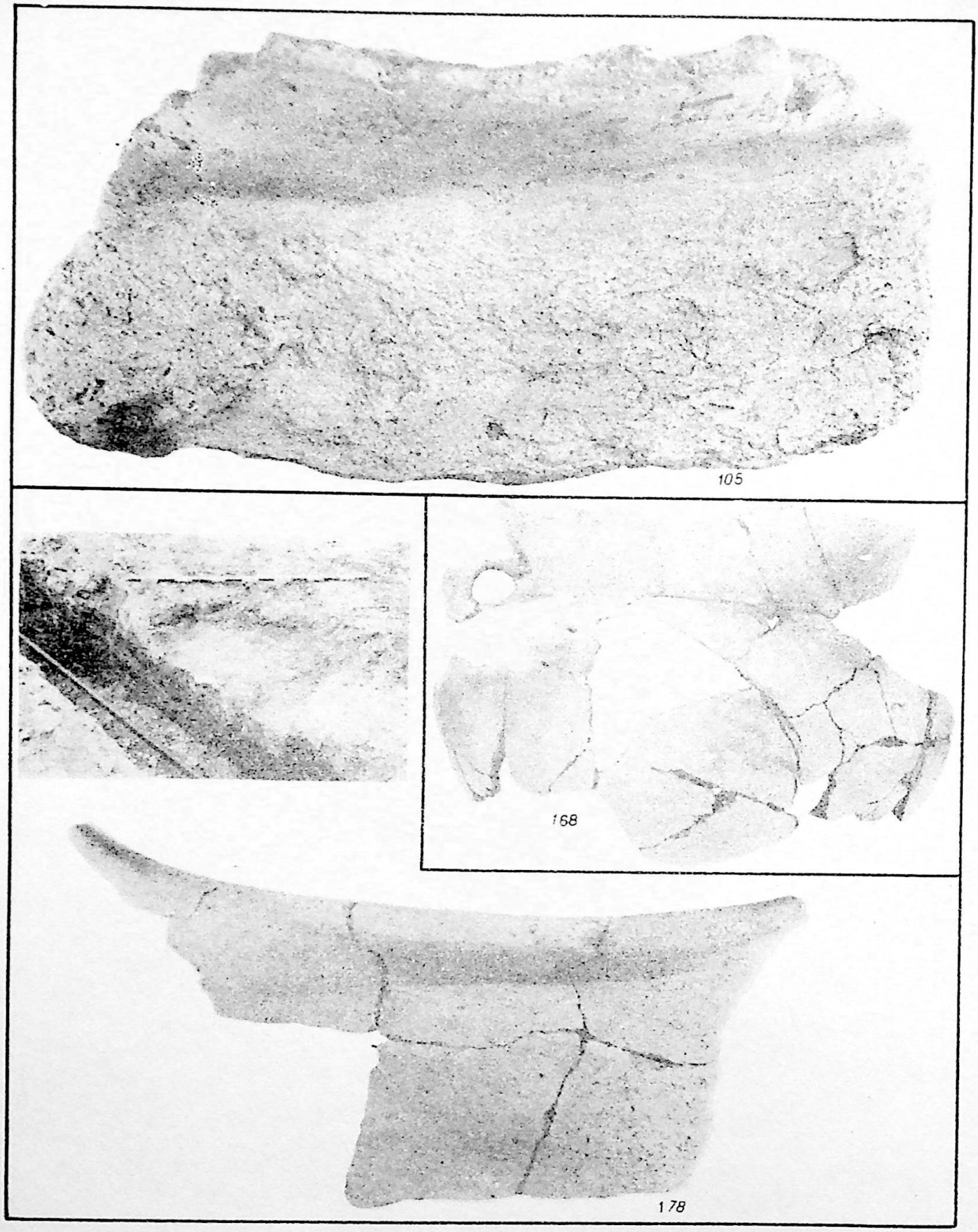

105

168

178

277

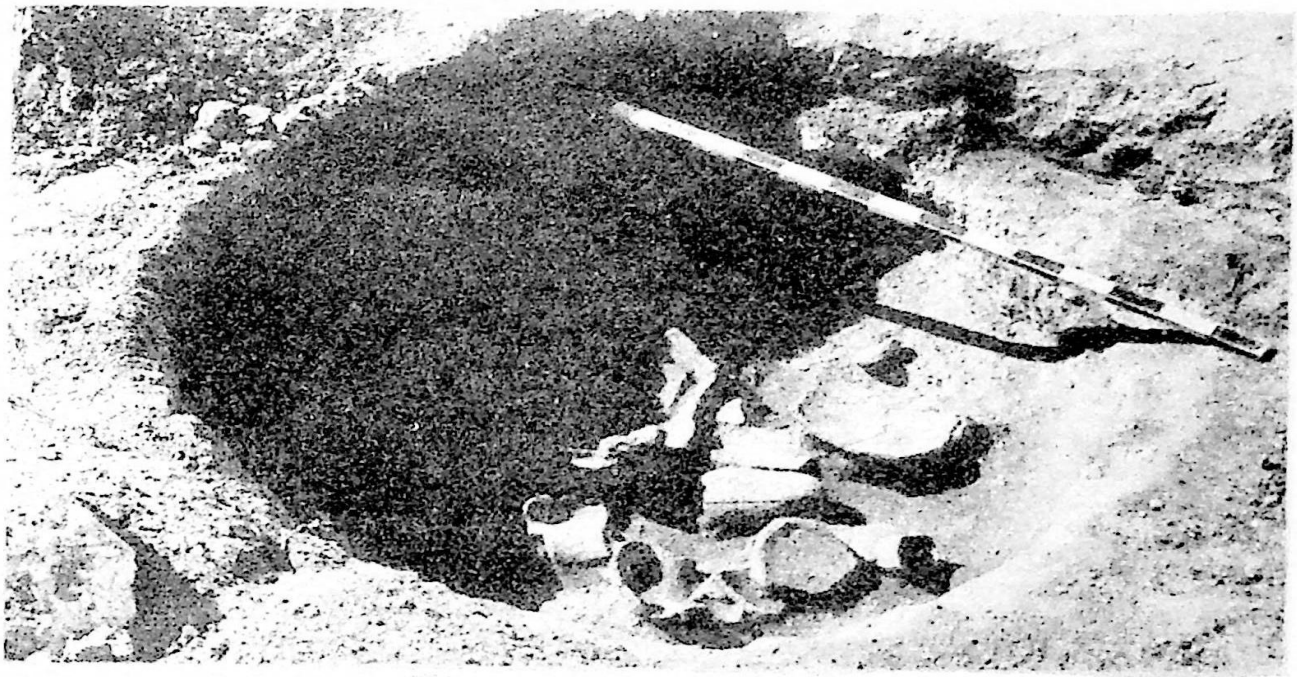

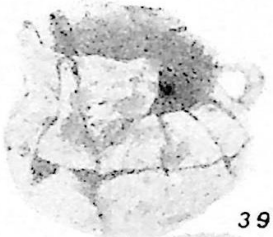

391

397

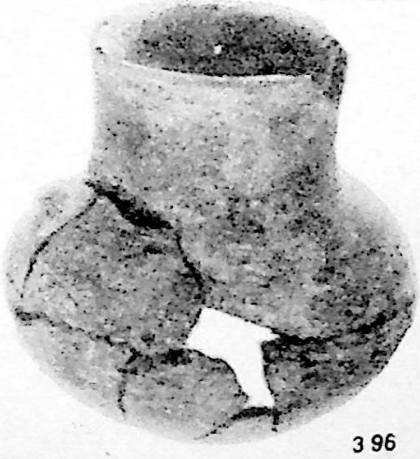

396

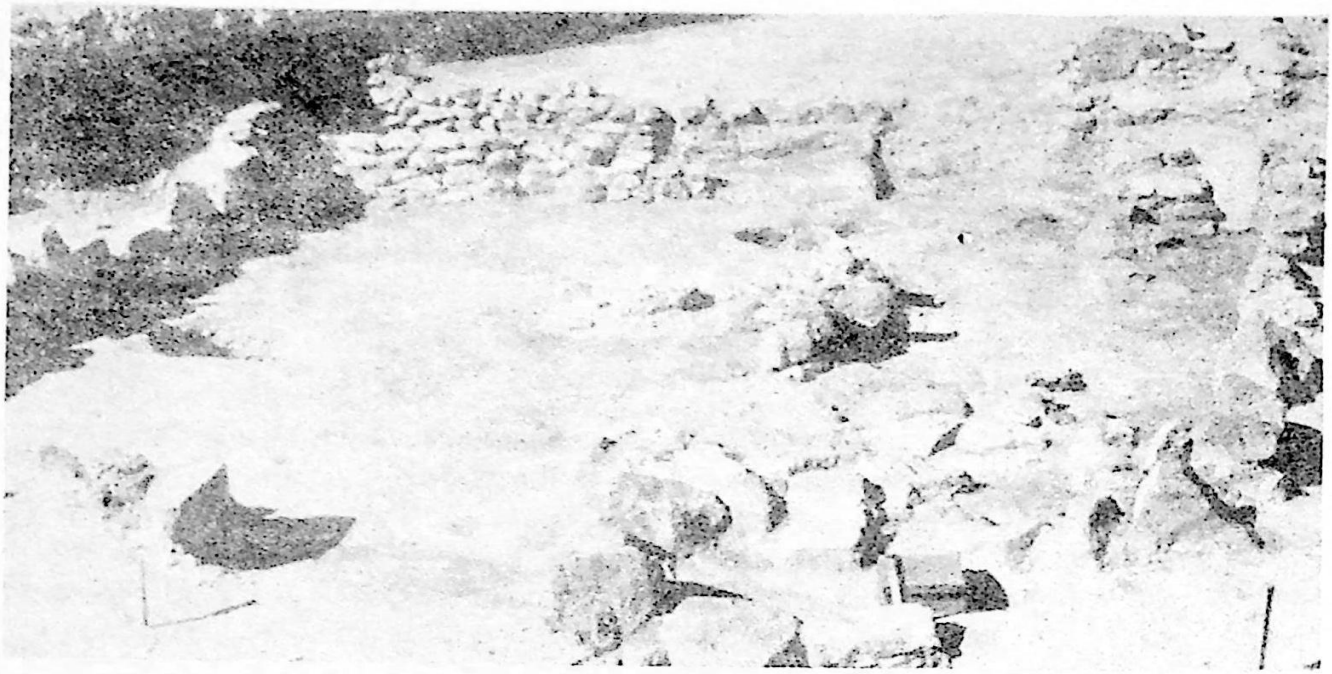

1

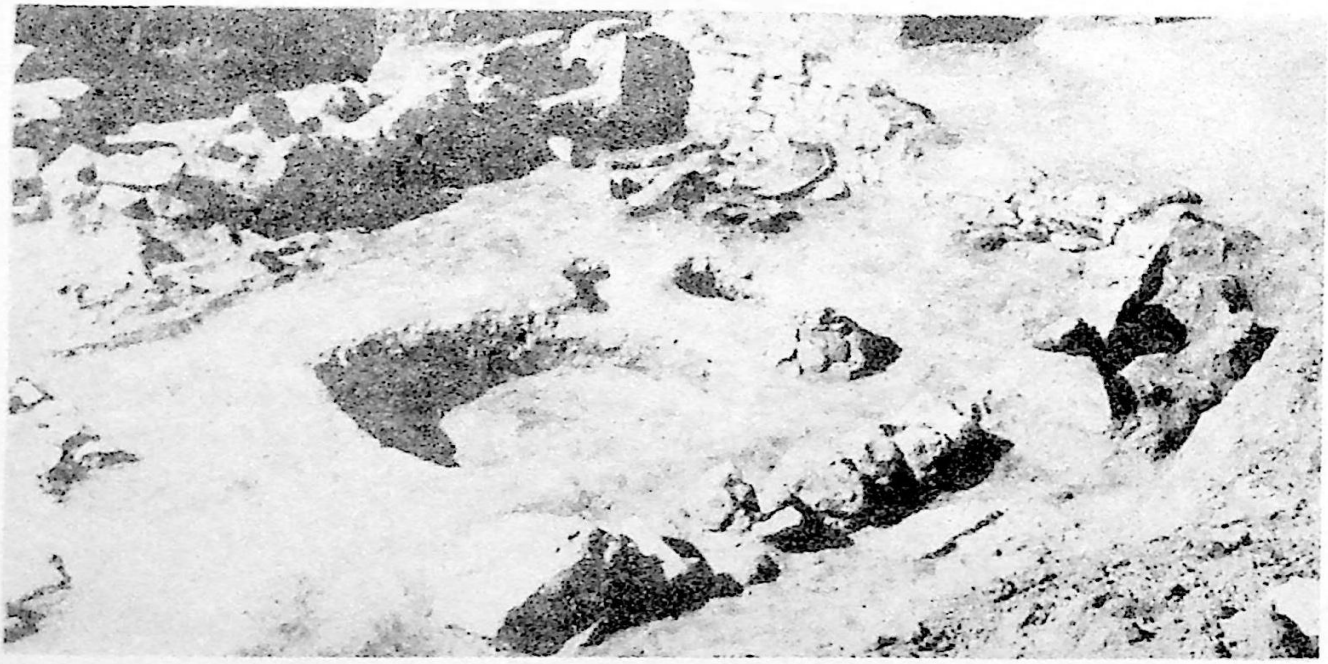

2

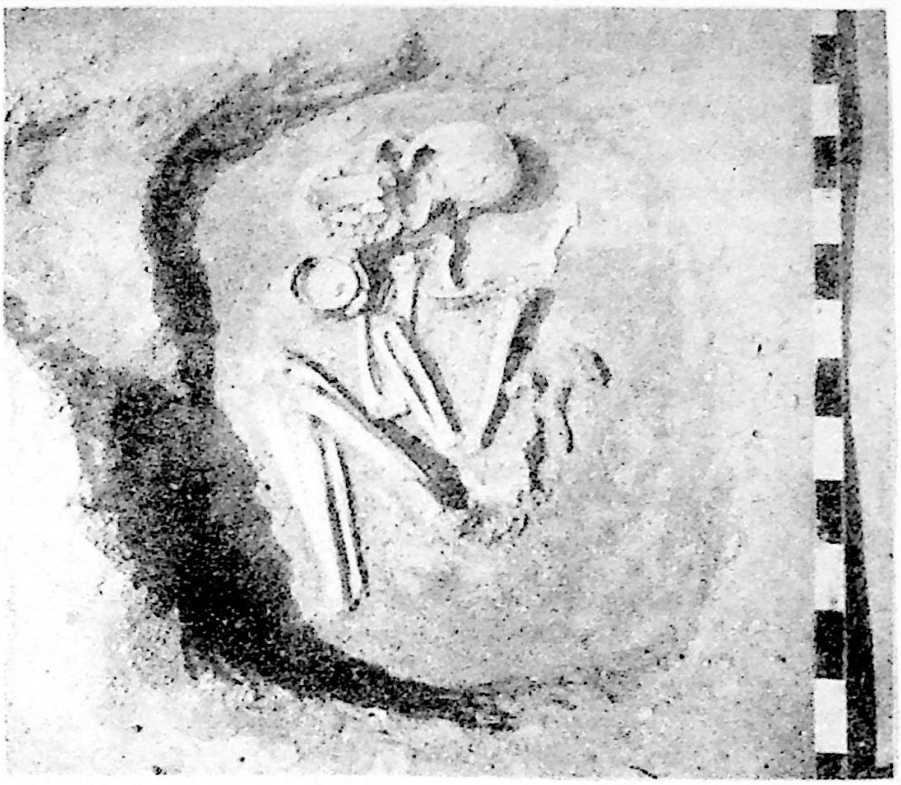

106

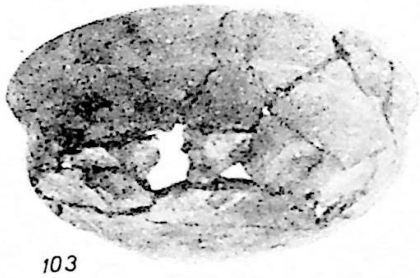

103

105

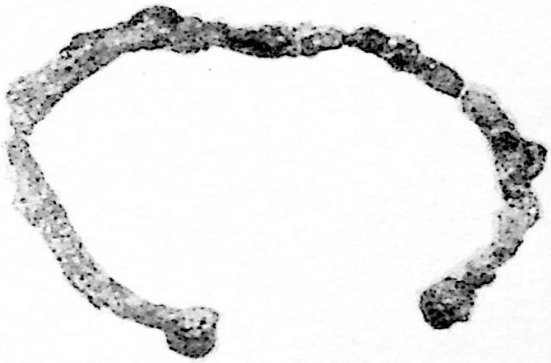

108

101

104

102

113

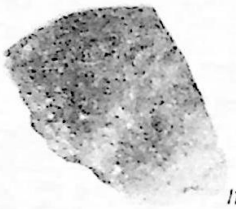

114

116

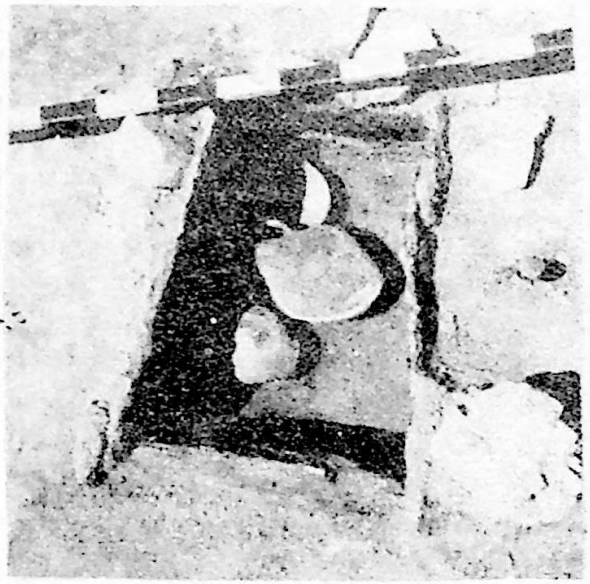

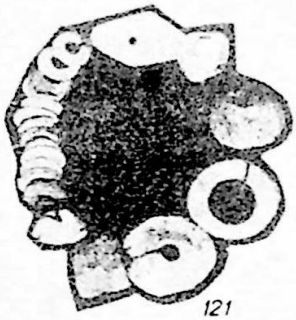

121

120

119

117

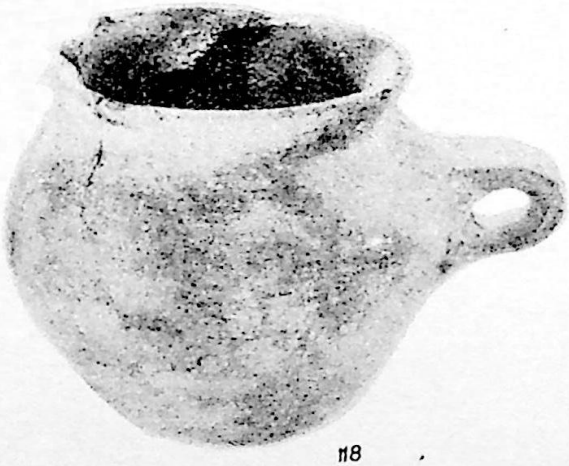

118

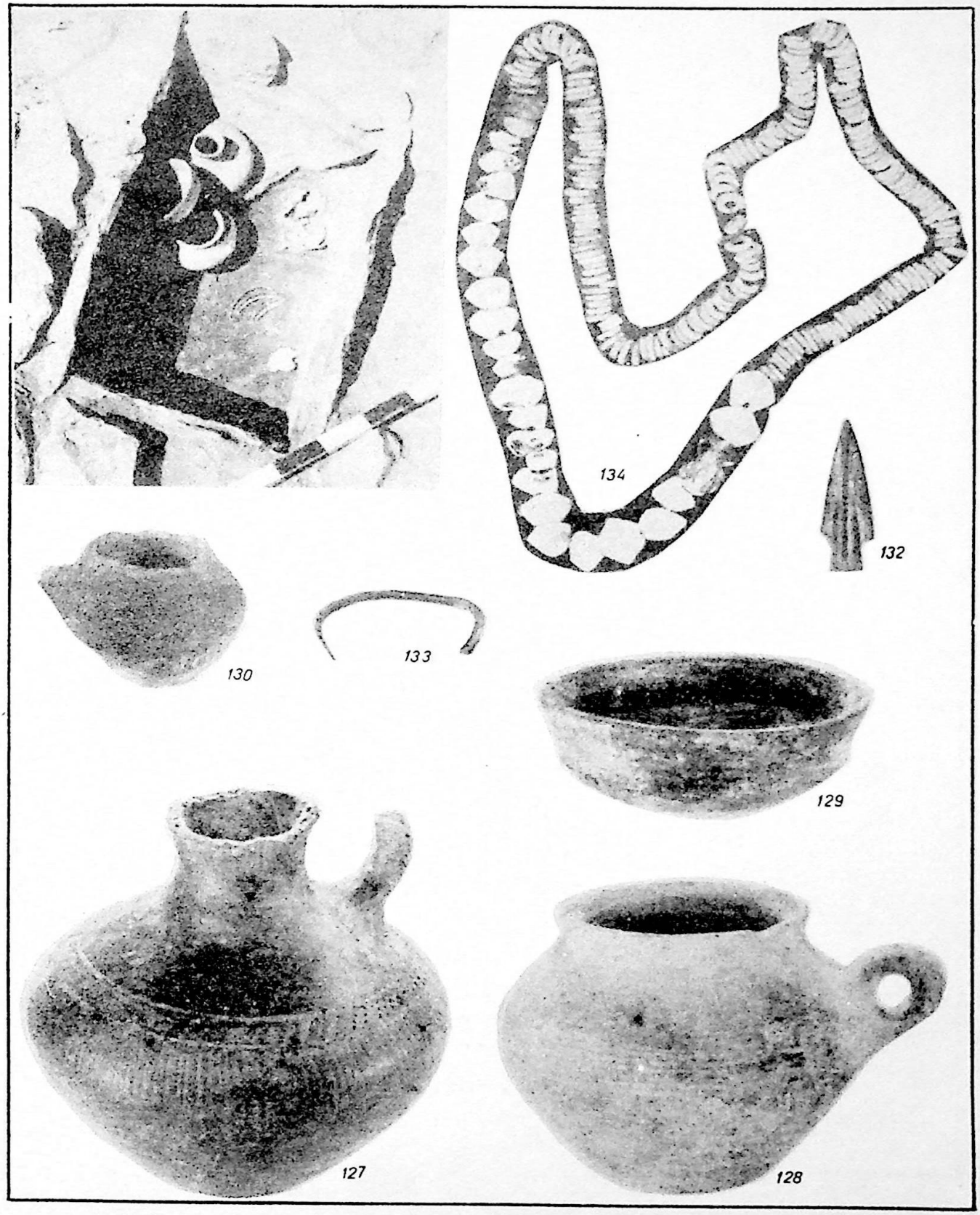
134
132
130
133
129
127
128

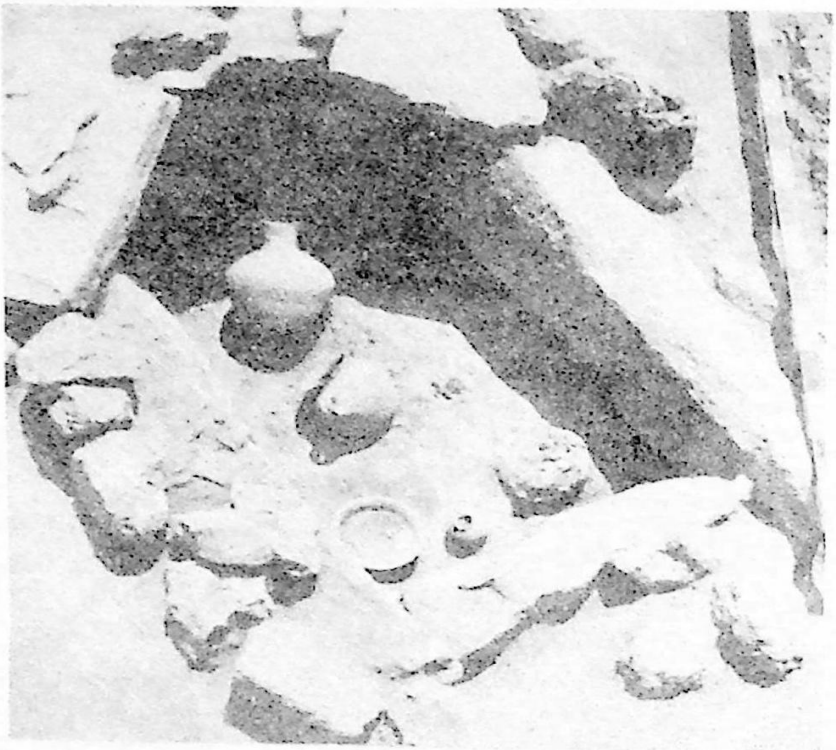

139

140

138

137

135

136

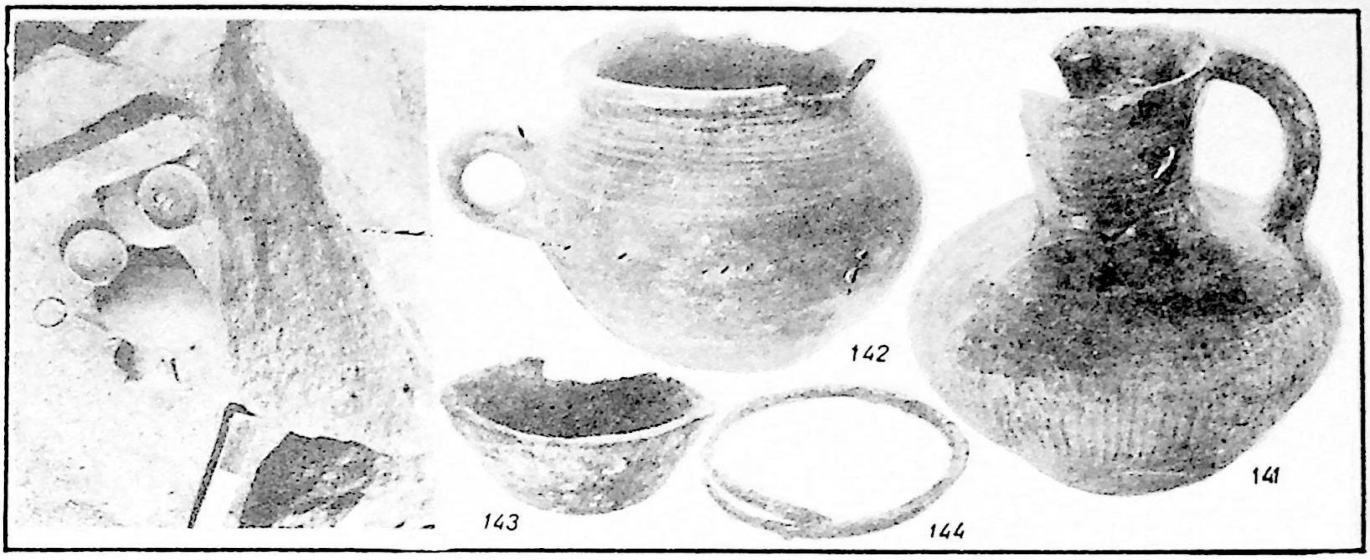
142
141
143
144

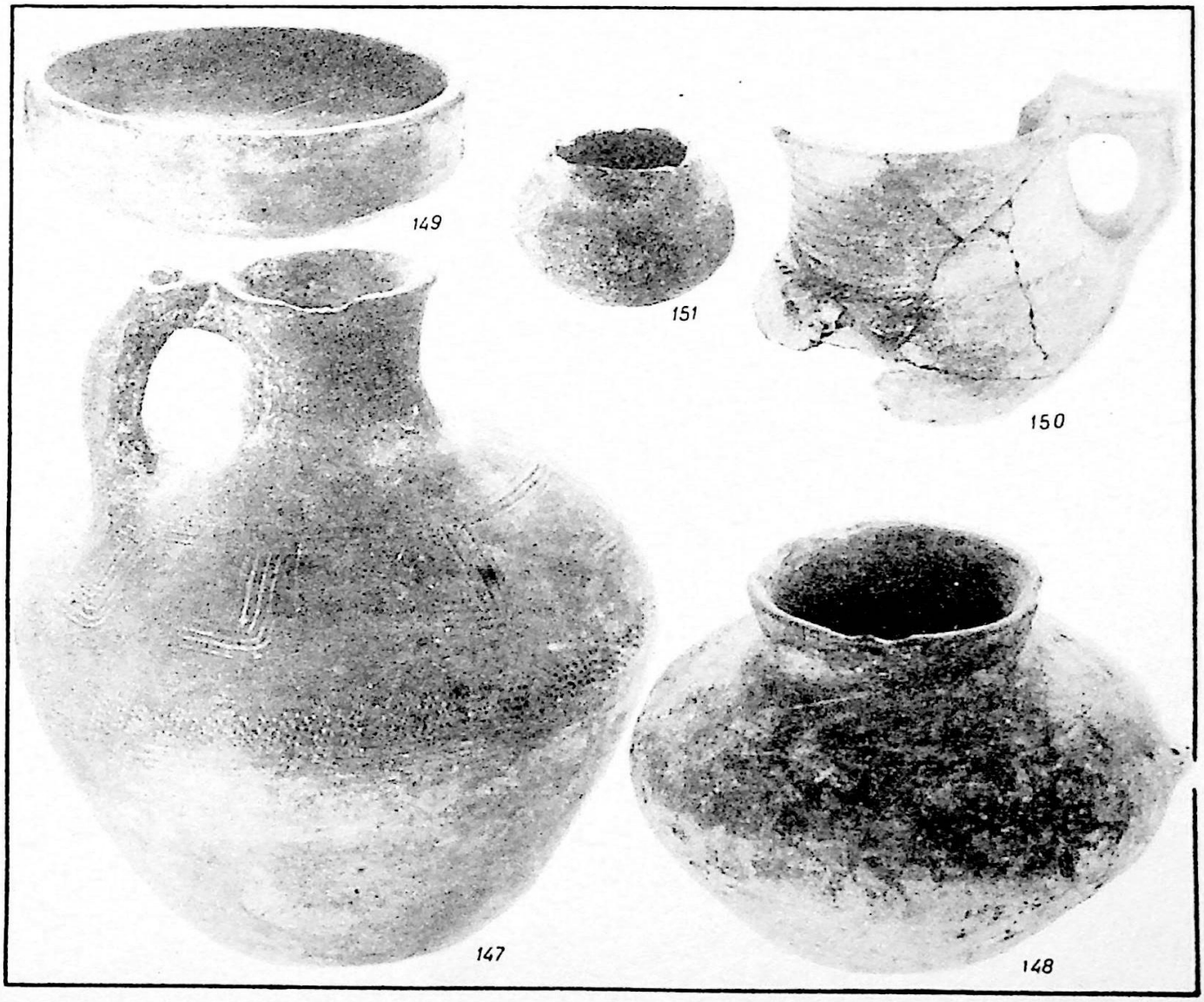
149
151
150
147
148

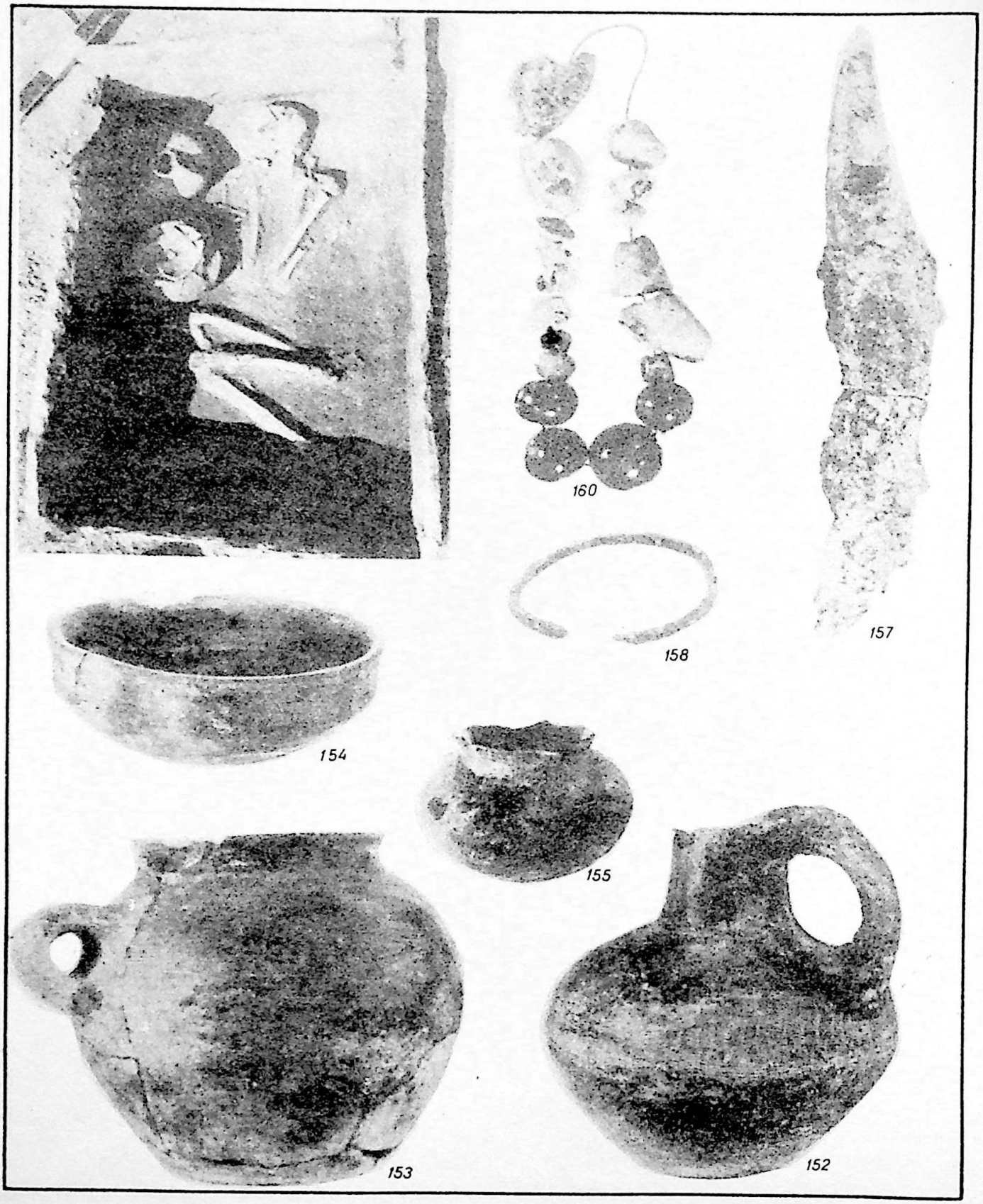
160
157
158
154
155
153
152

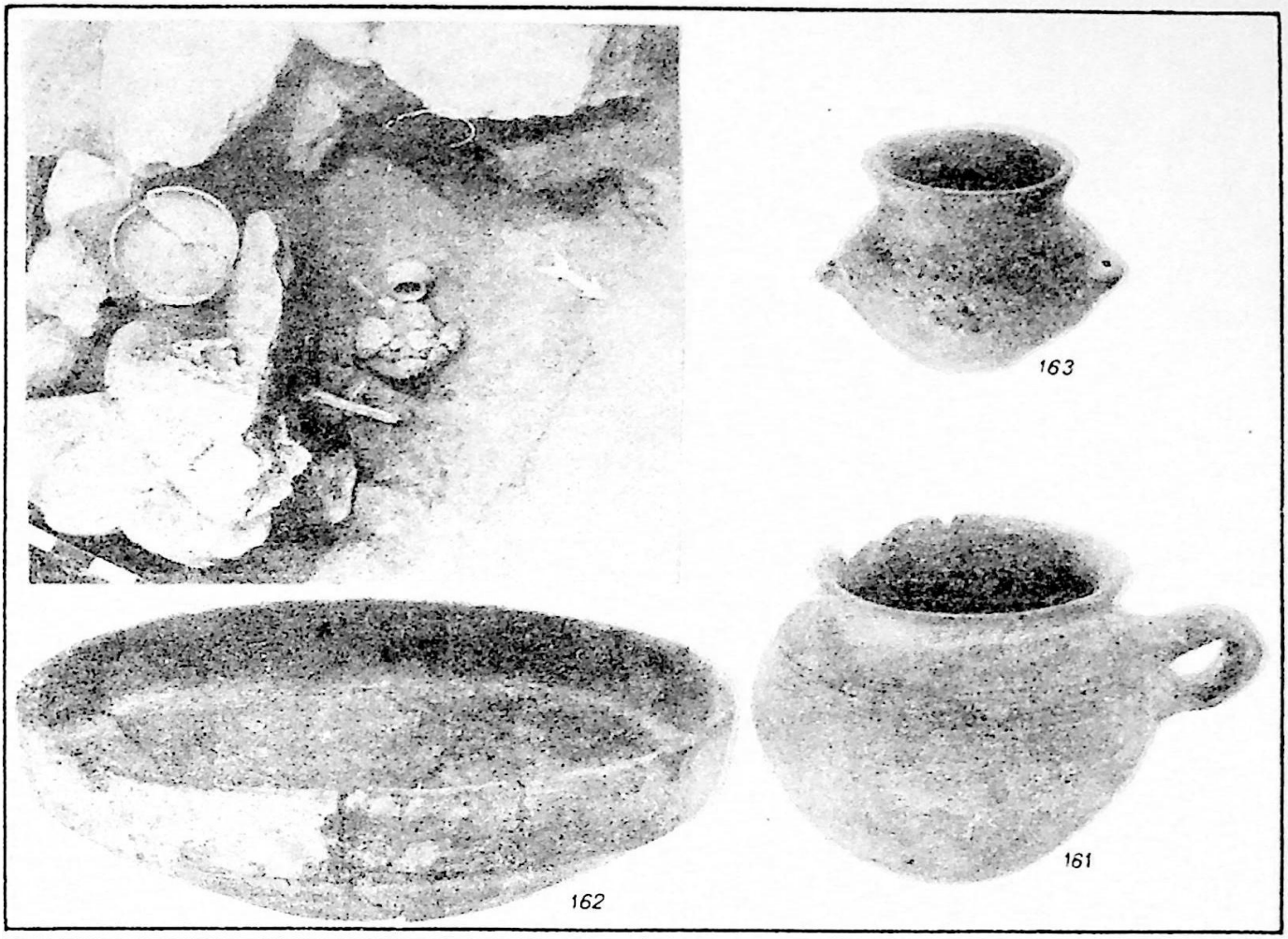
163
161
162

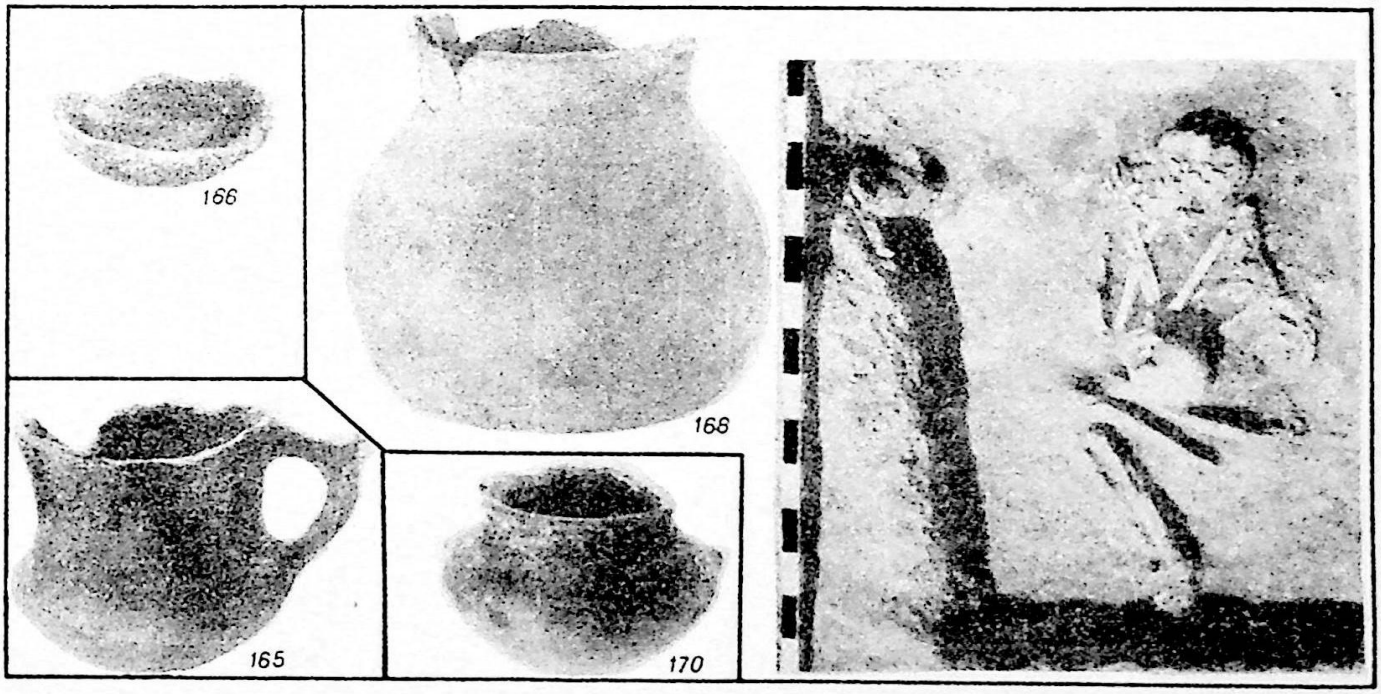
166
168
165
170

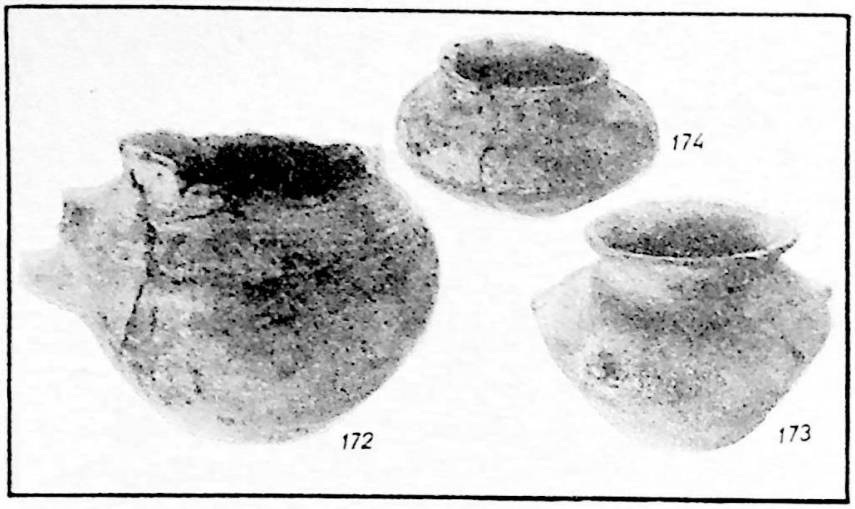
174
172
173

184

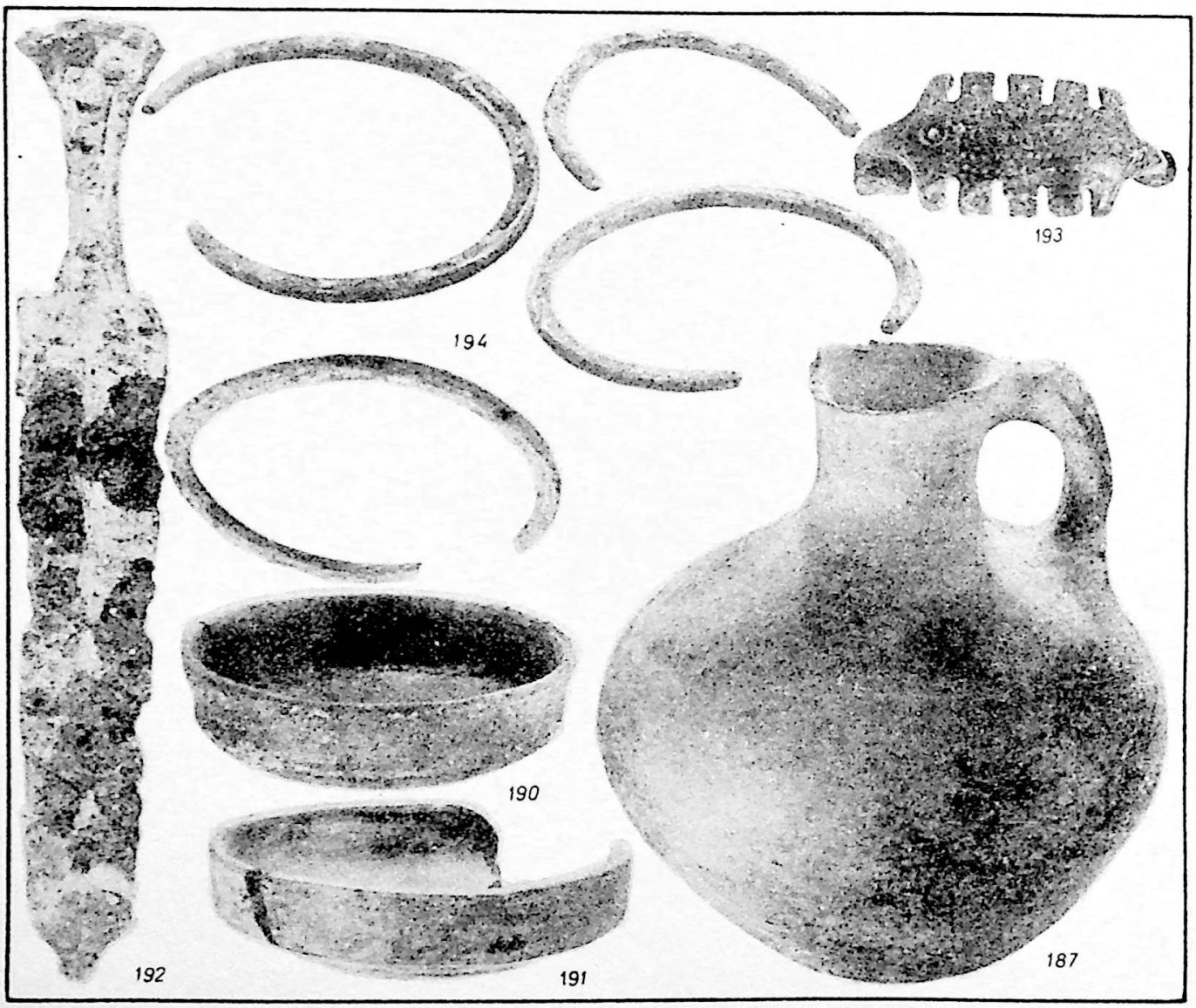
193
194
190
192
191
187

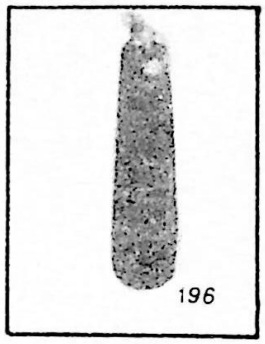
196

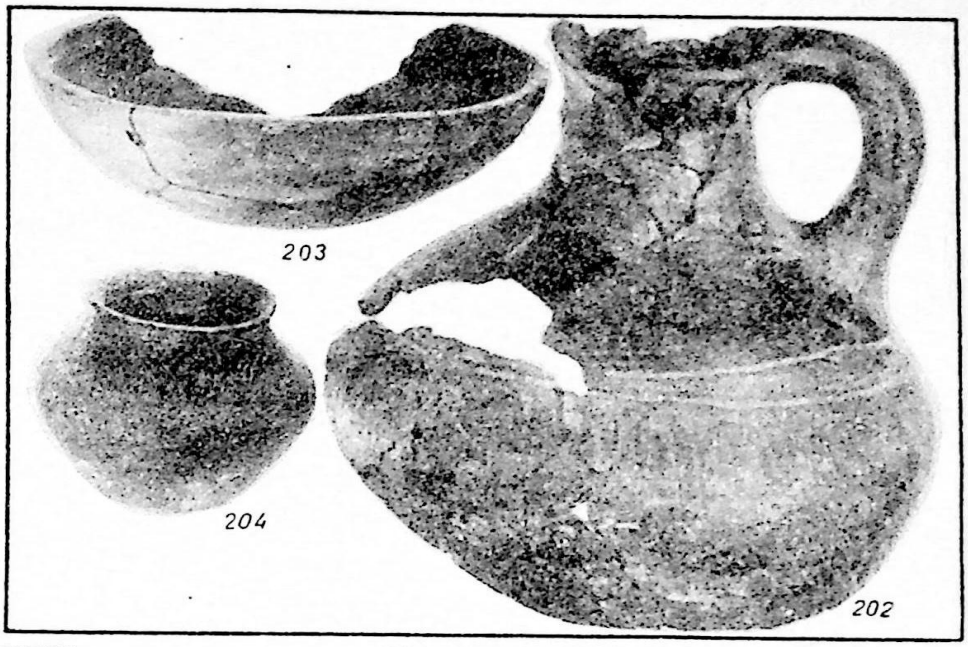
203
204
202

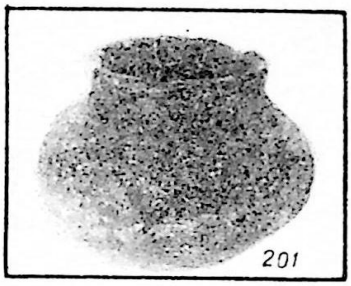
201

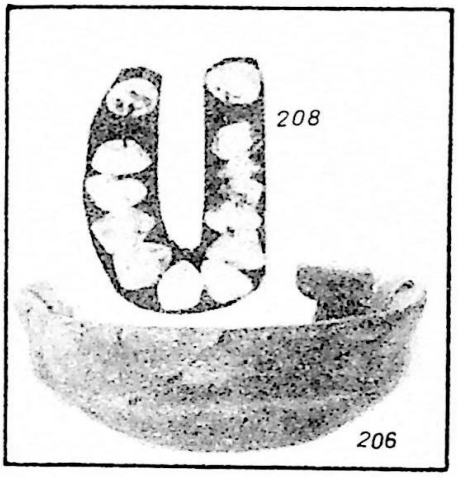
208
206

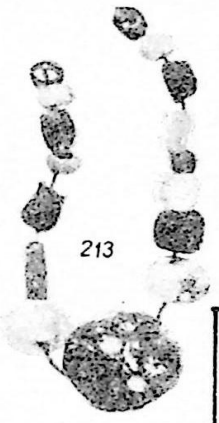
213

216

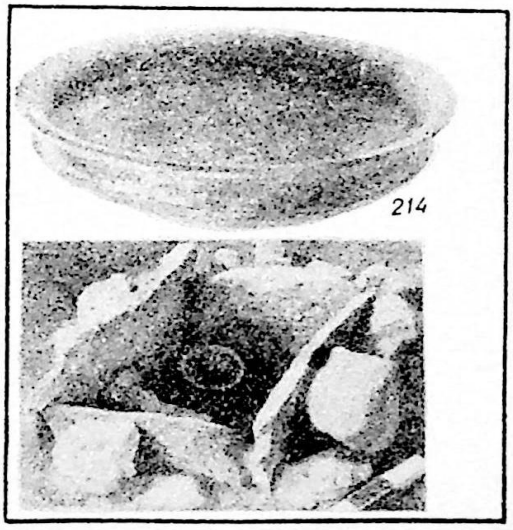
214

217

221

224

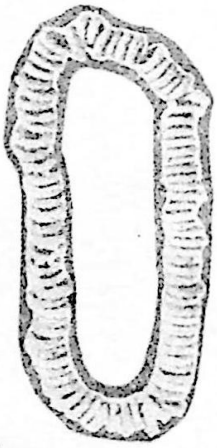

225

222

219

220

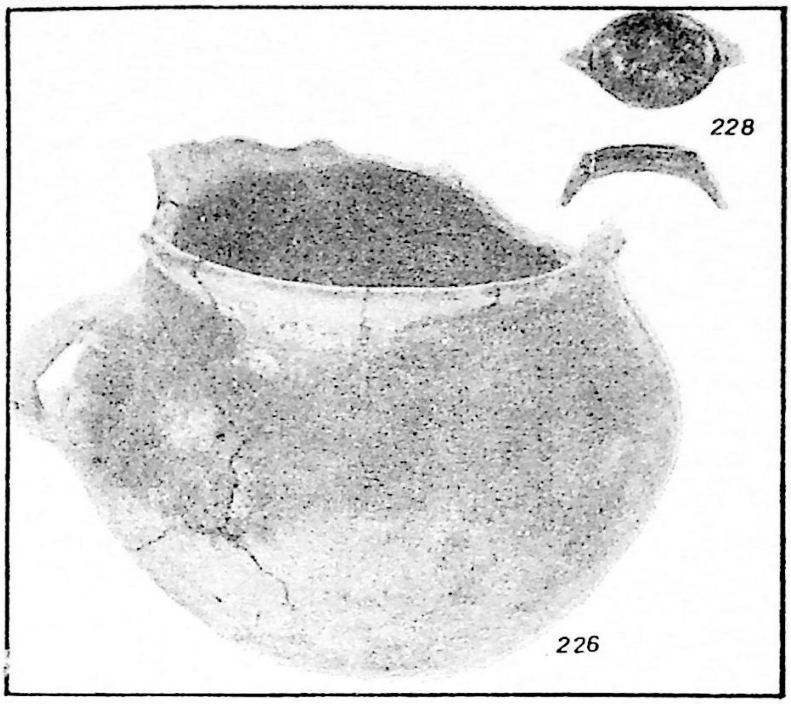
228
226

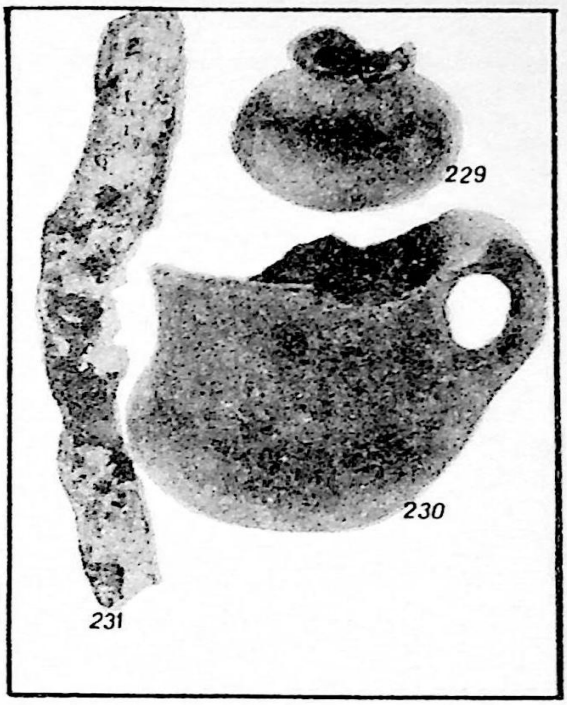
229
230
231

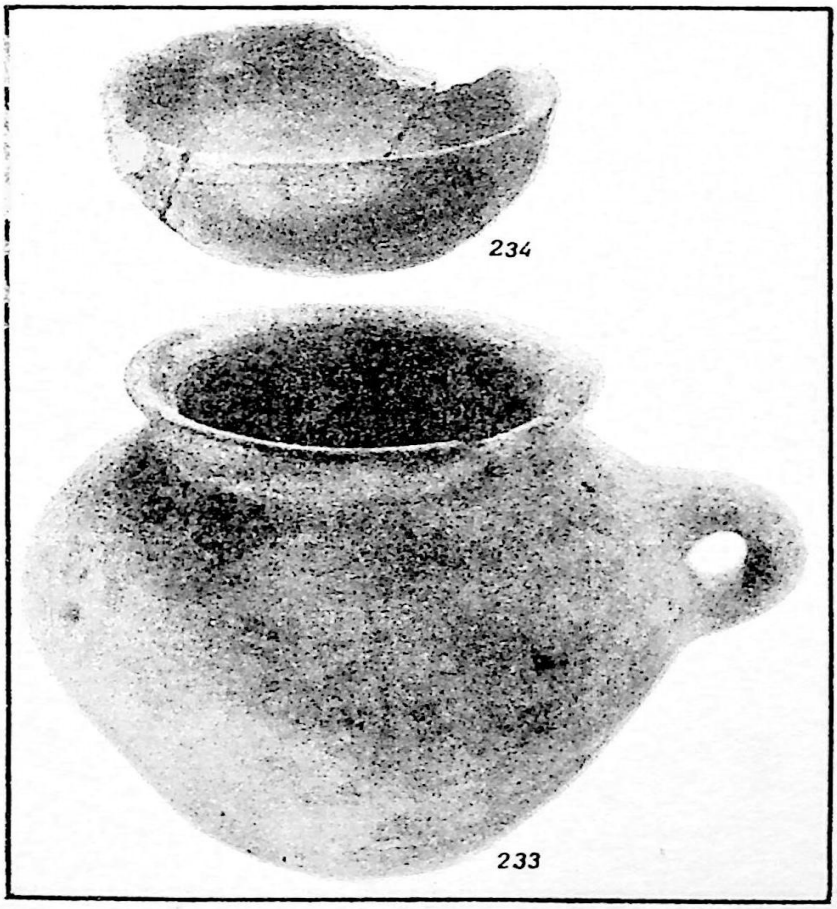
234
233

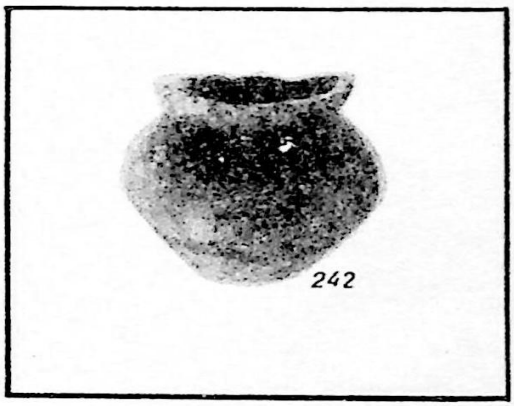
242

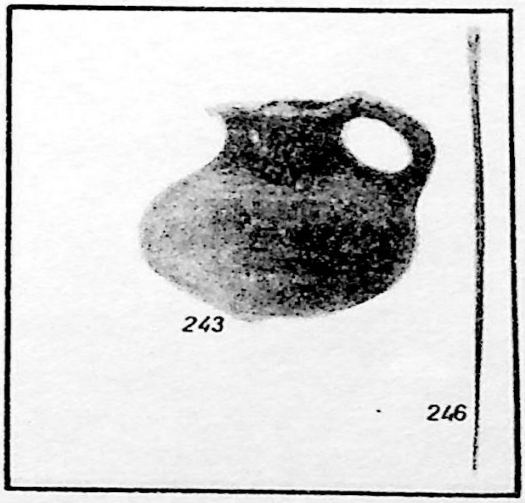
243
246

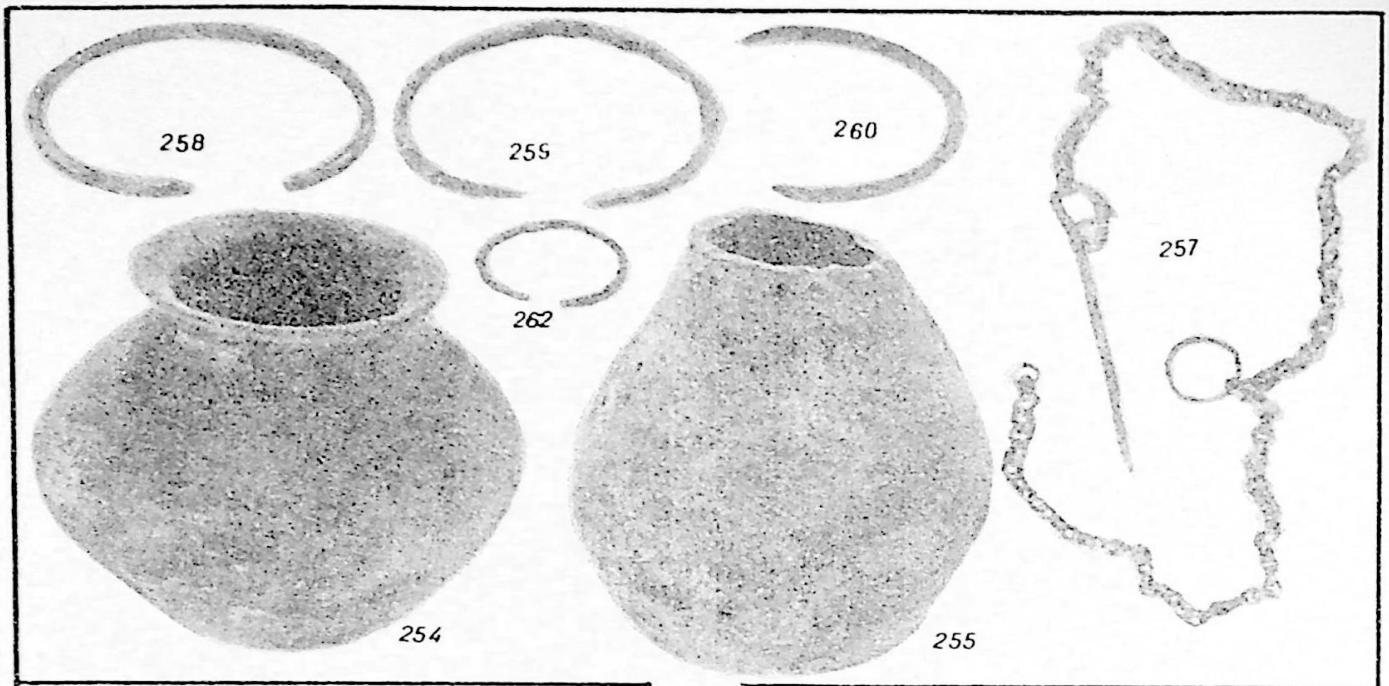
258
259
260
257
262
254
255

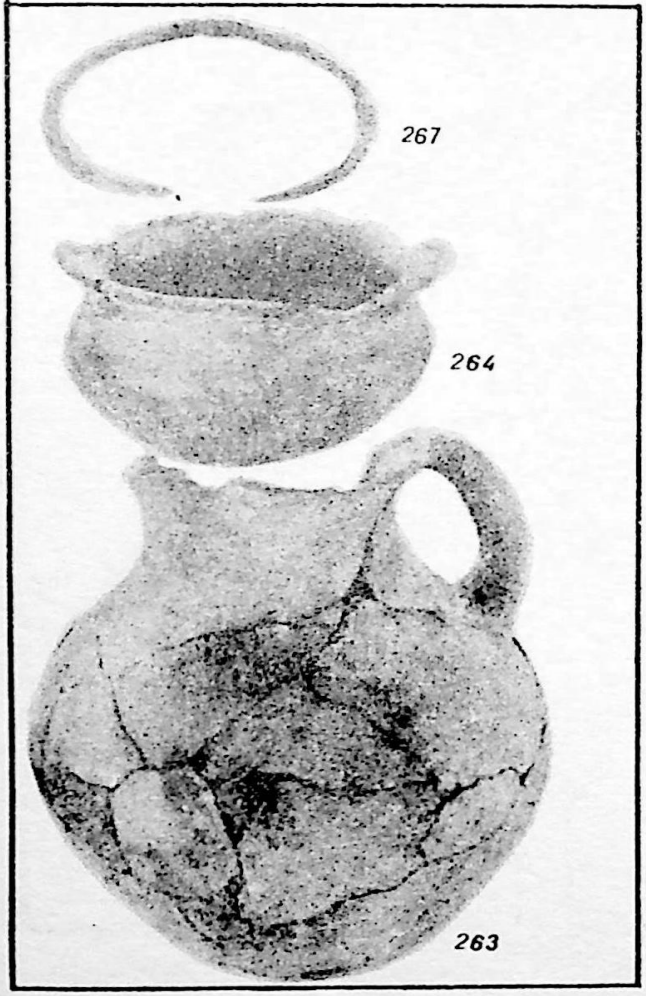
267
264
263

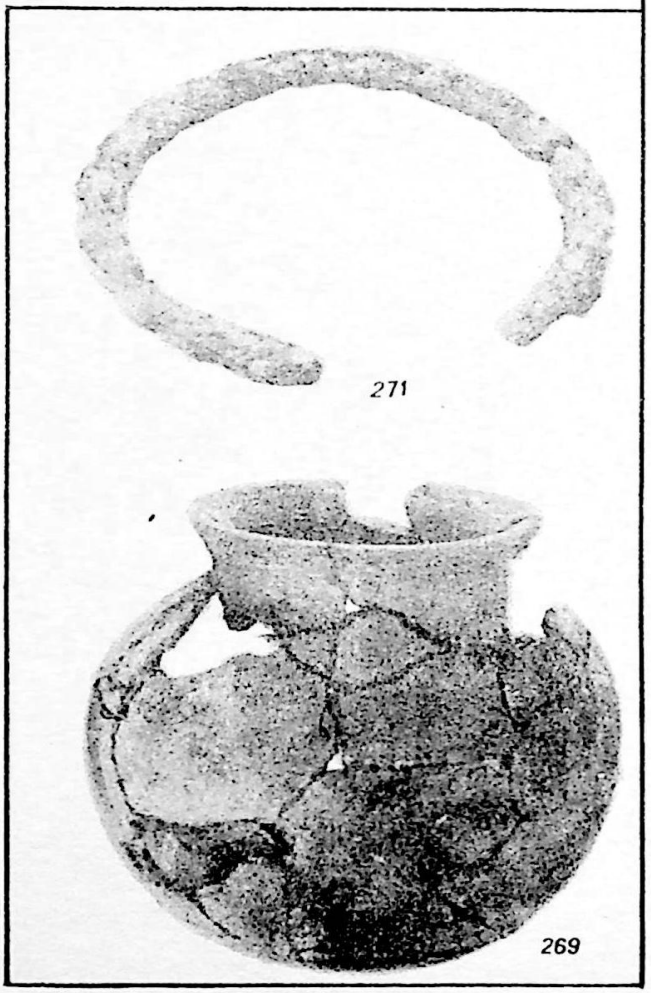
271
269

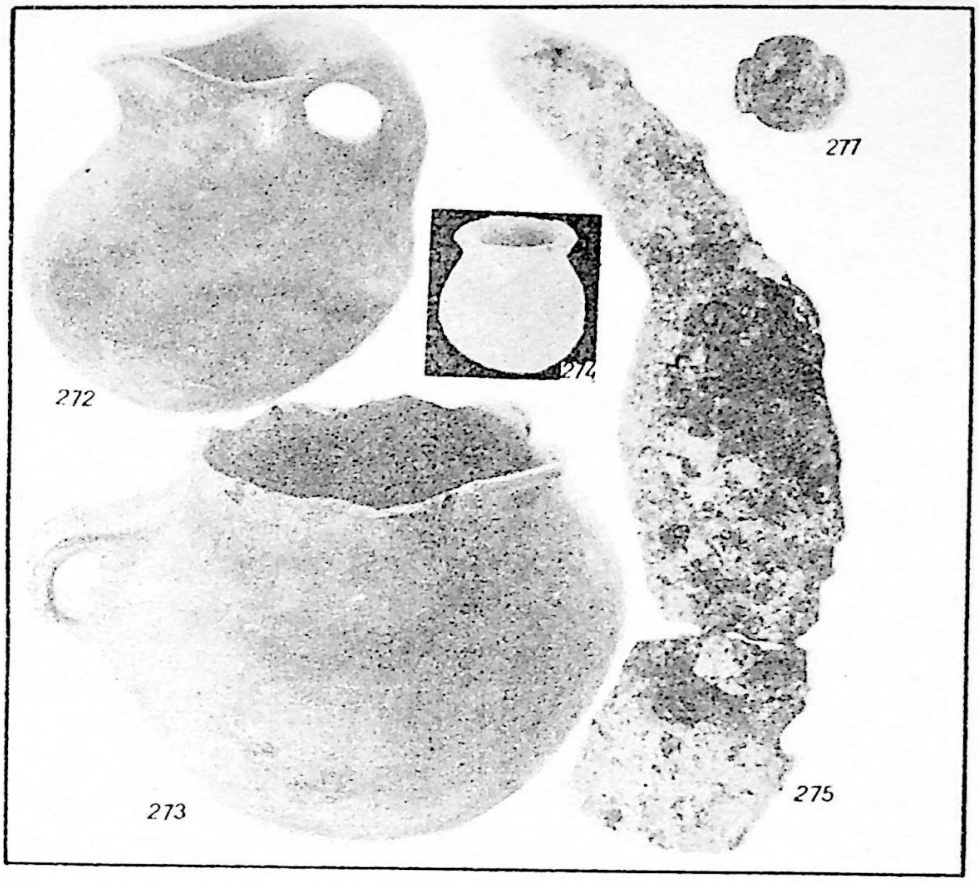
272
273
274
275
277

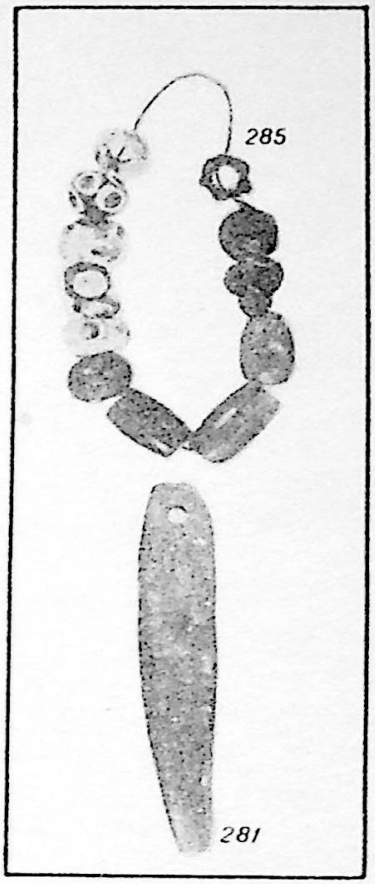
281
285

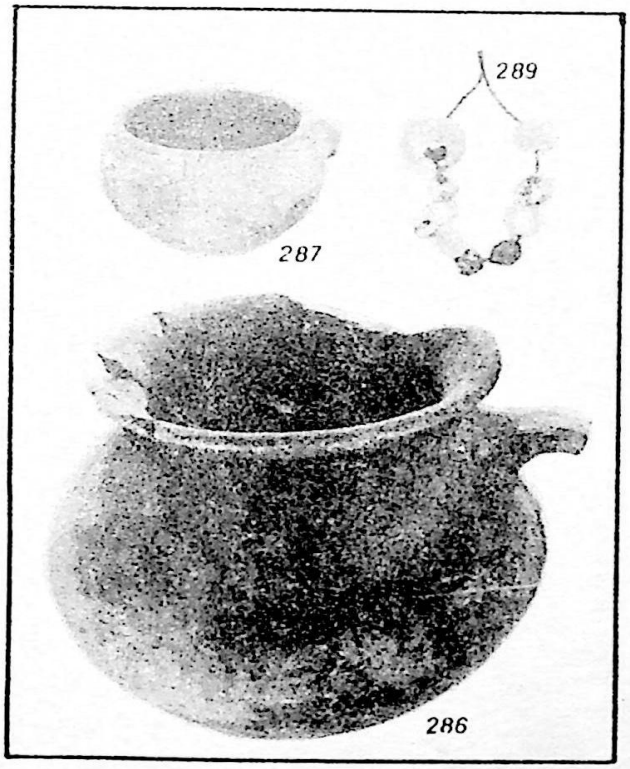
286
287
289

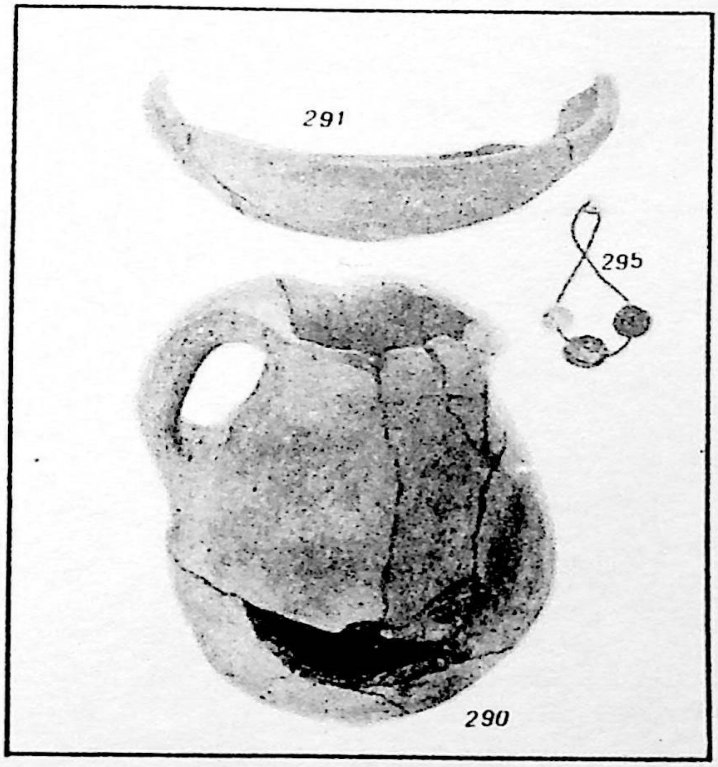
290
291
295

298

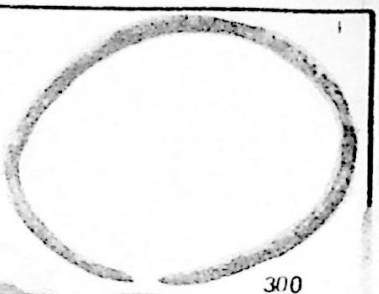

300

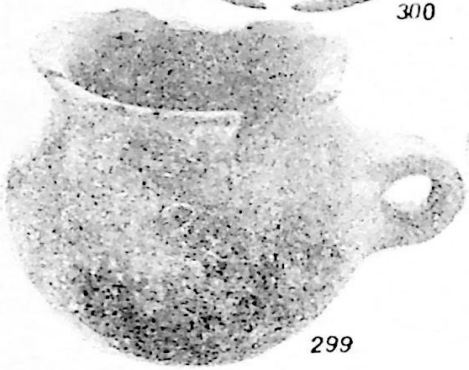

299

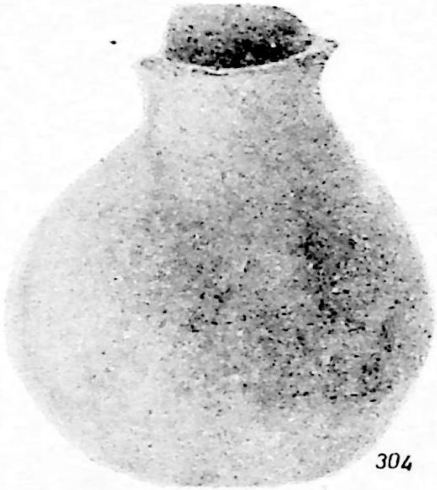

304

303

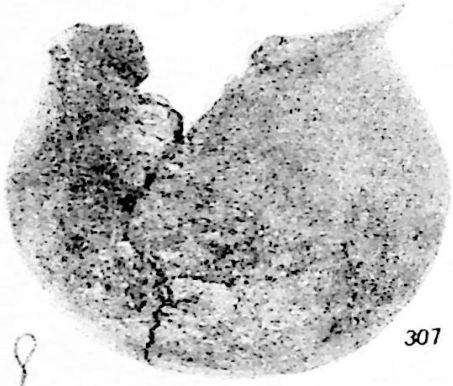

307

310

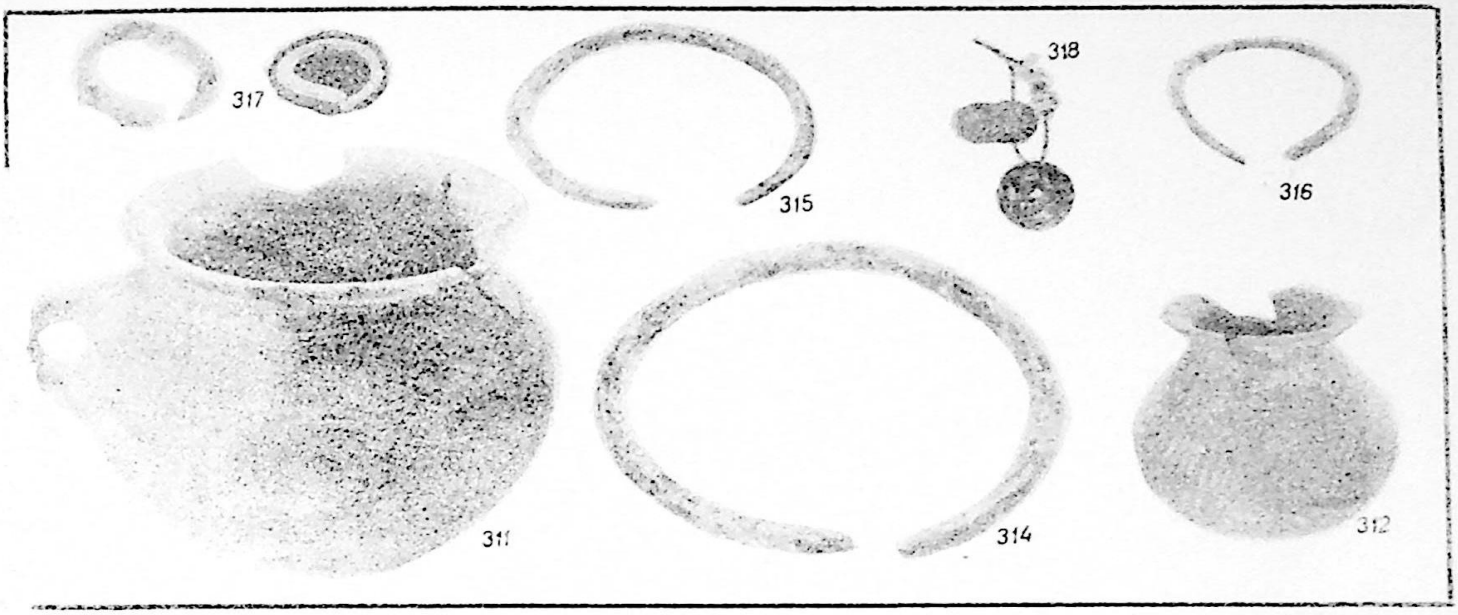
317
315
318
316
311
314
312

330
324
325

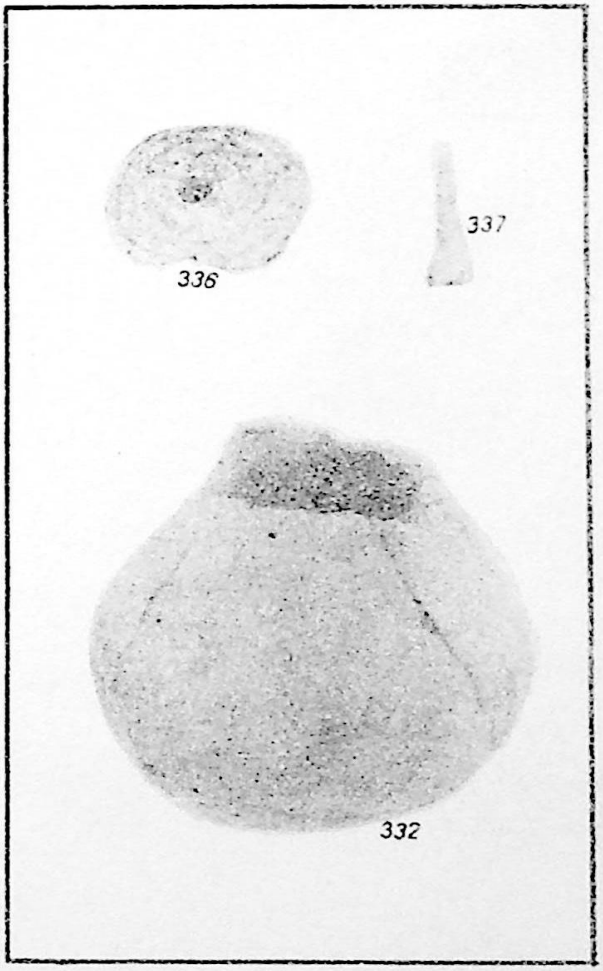
336
337
332

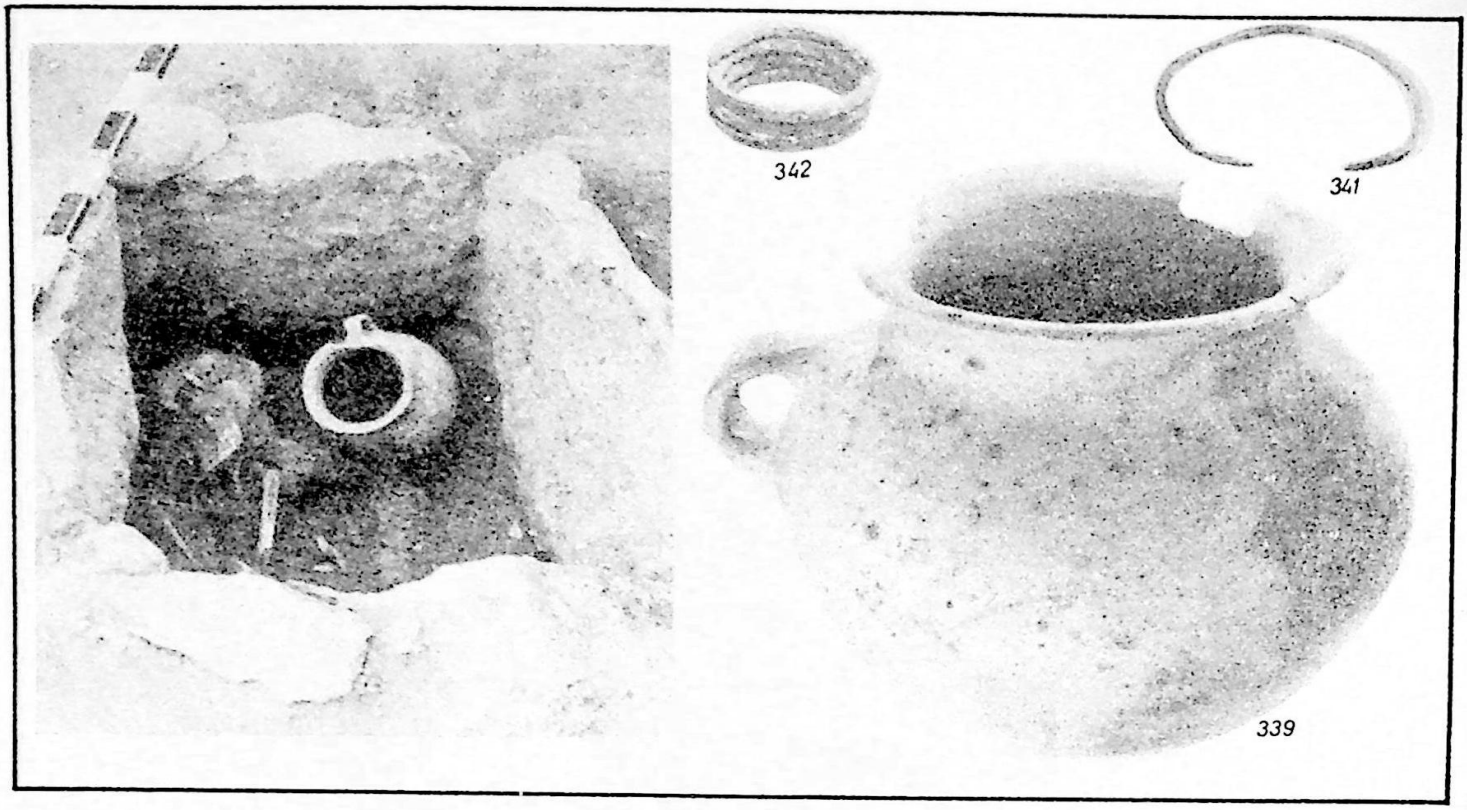
342
341
339

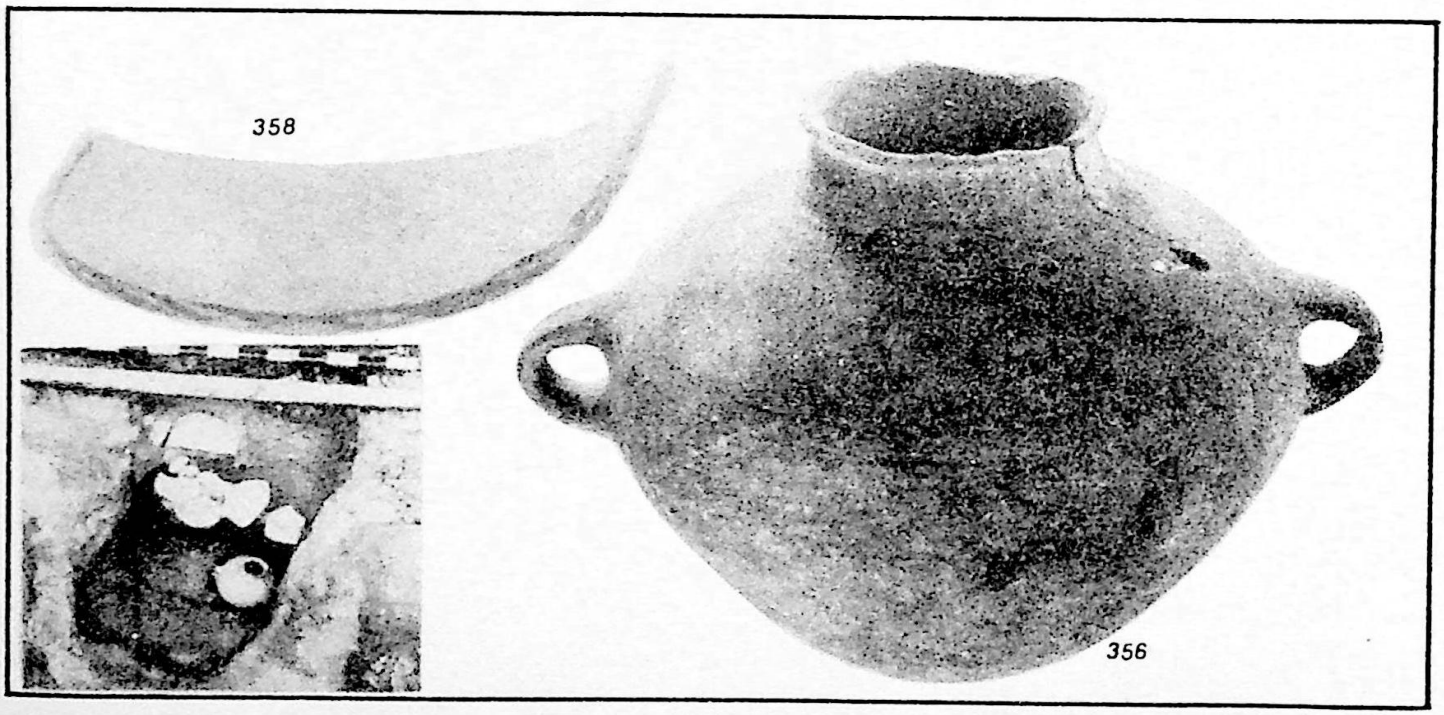
358
356

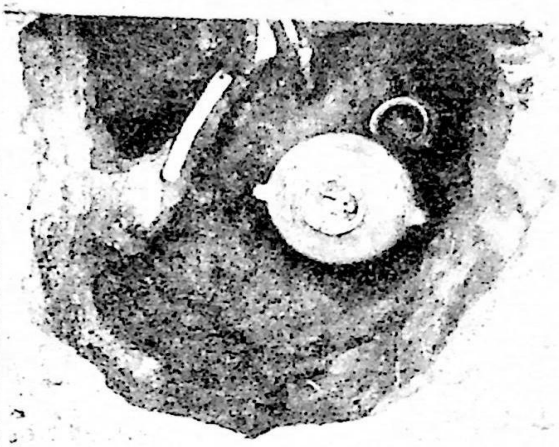

362

360

361

365

364

375

372

376

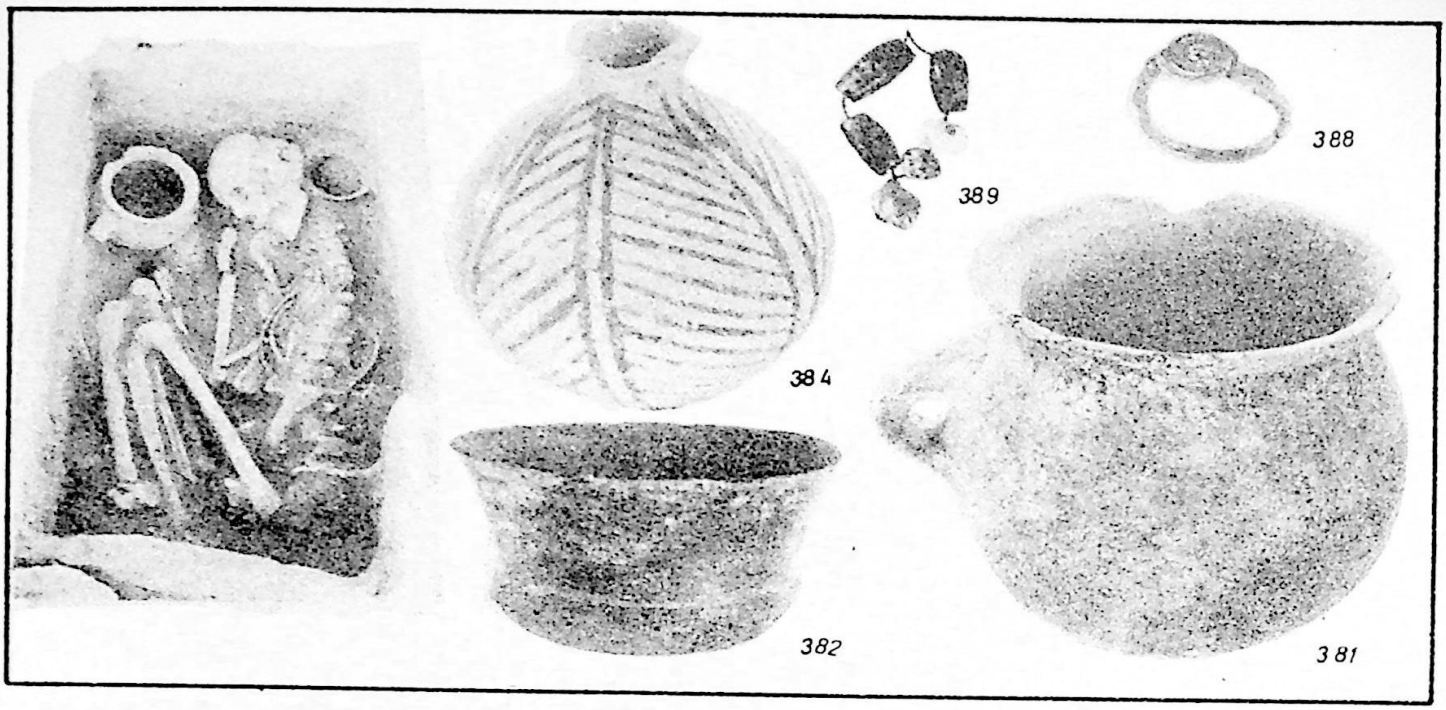
388
389
384
382
381

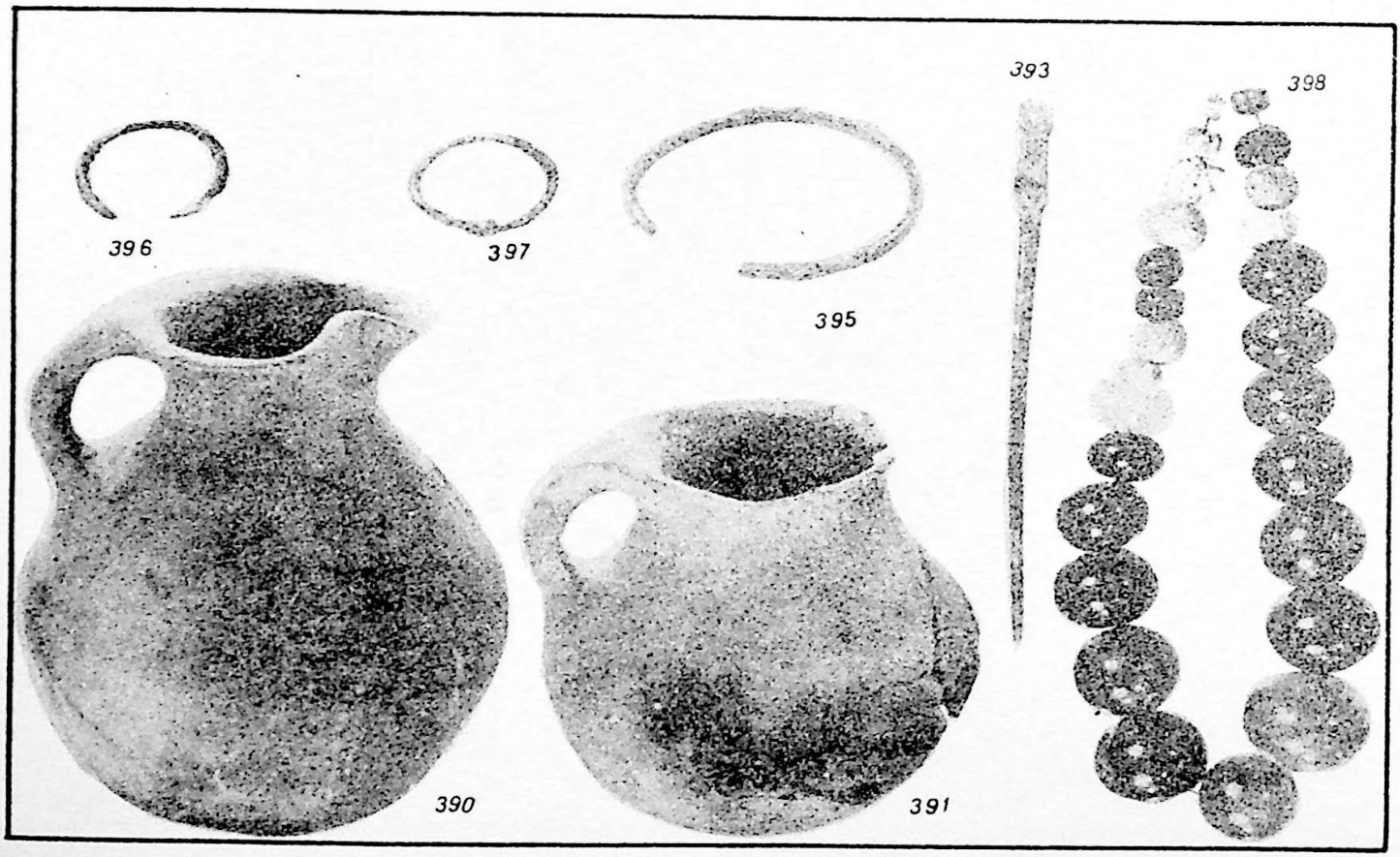
393
398
396
397
395
390
391

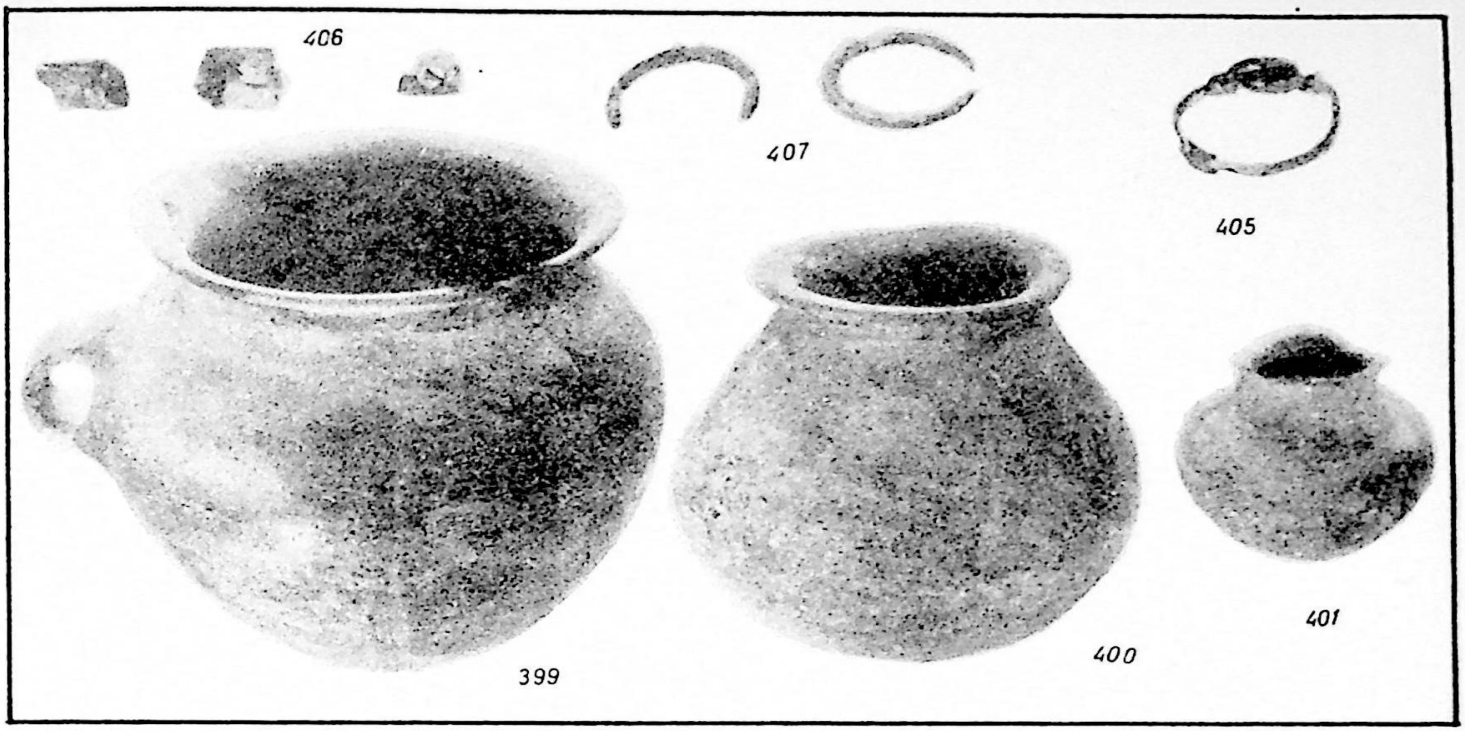
406
407
405
399
400
401

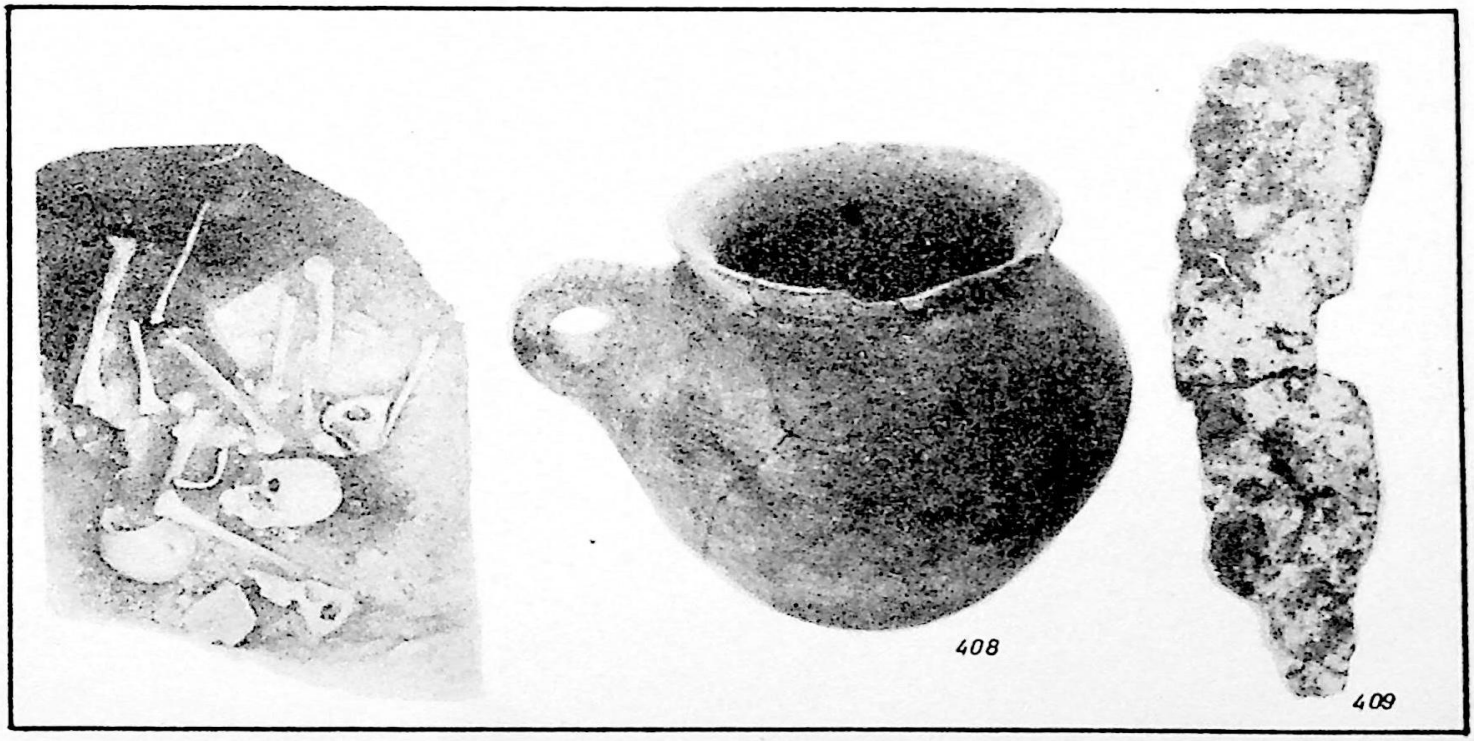
408
409

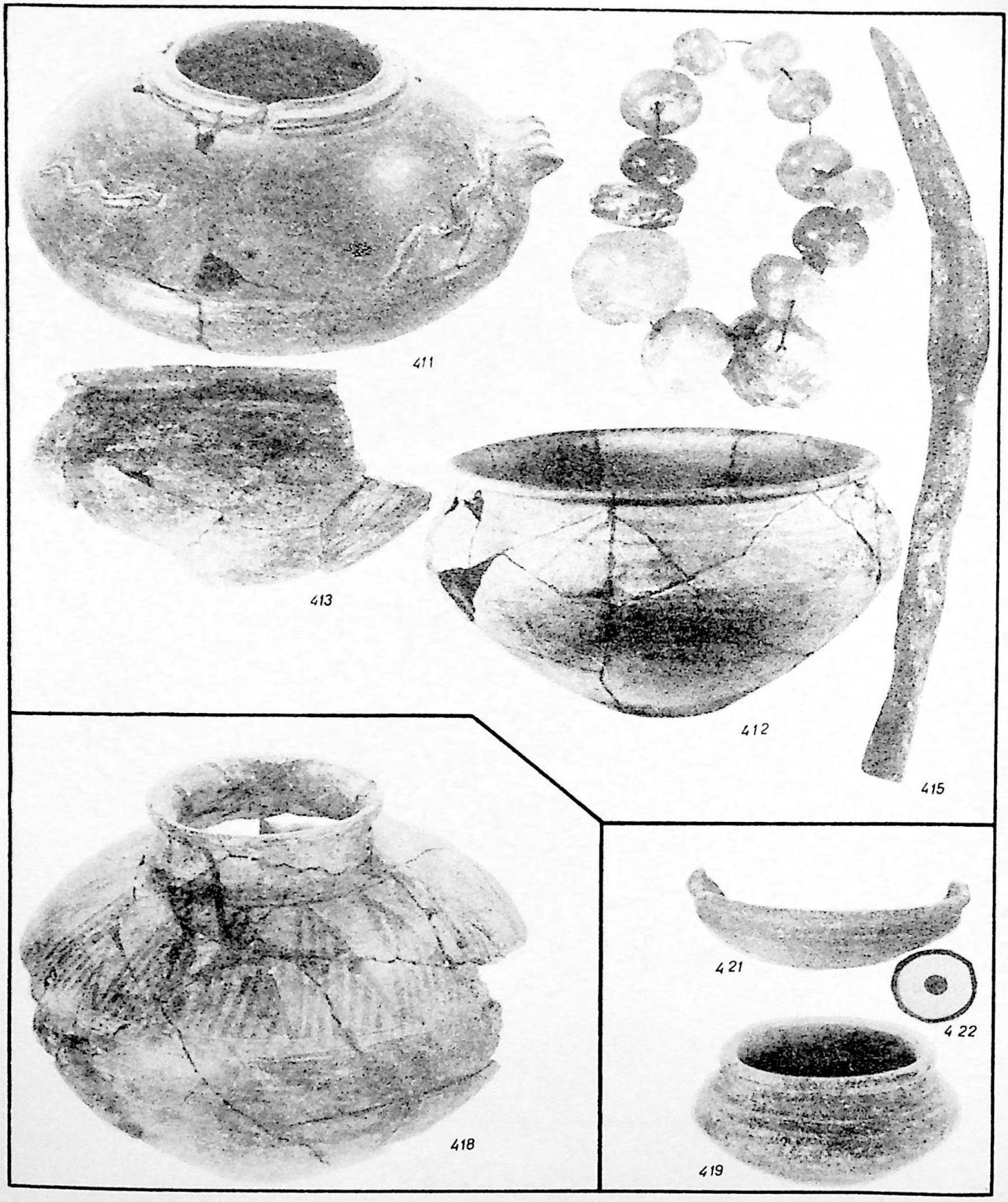
411
413
412
415
418
421
422
419

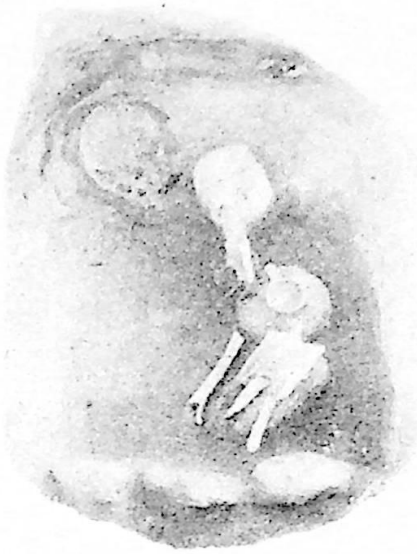

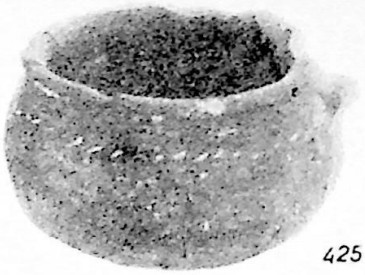

425

426

423

431

429

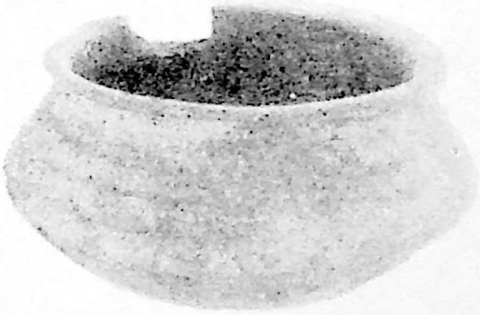

432

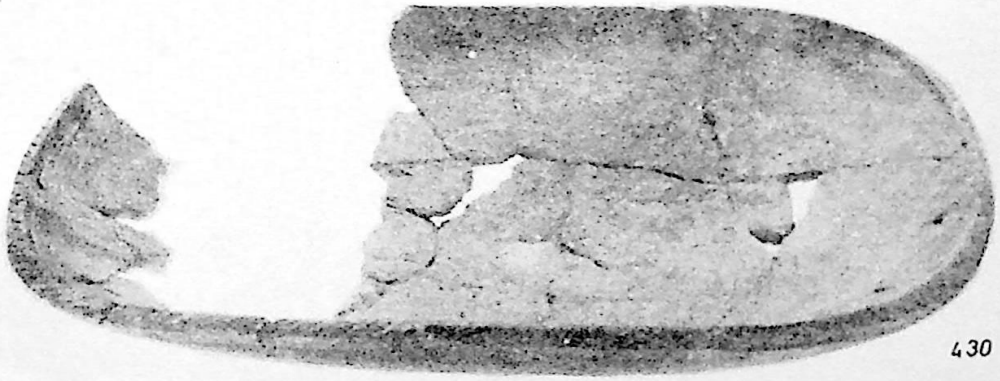

430

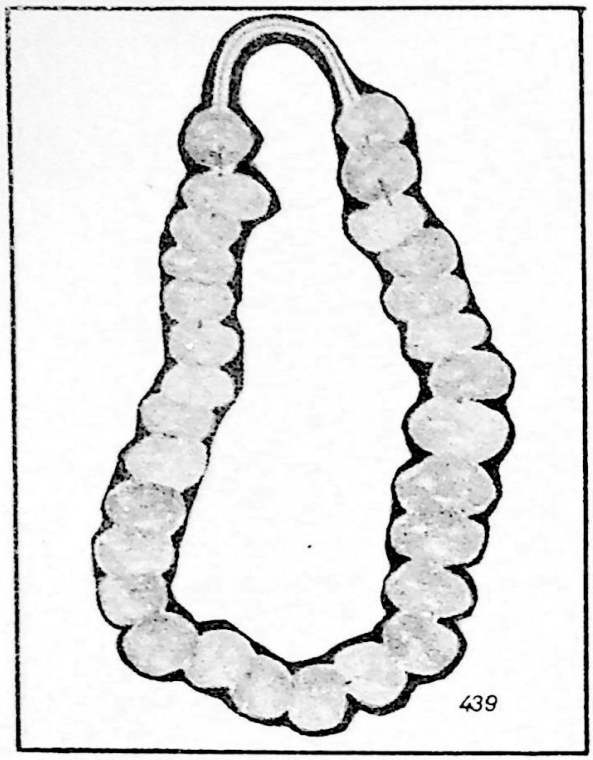

439

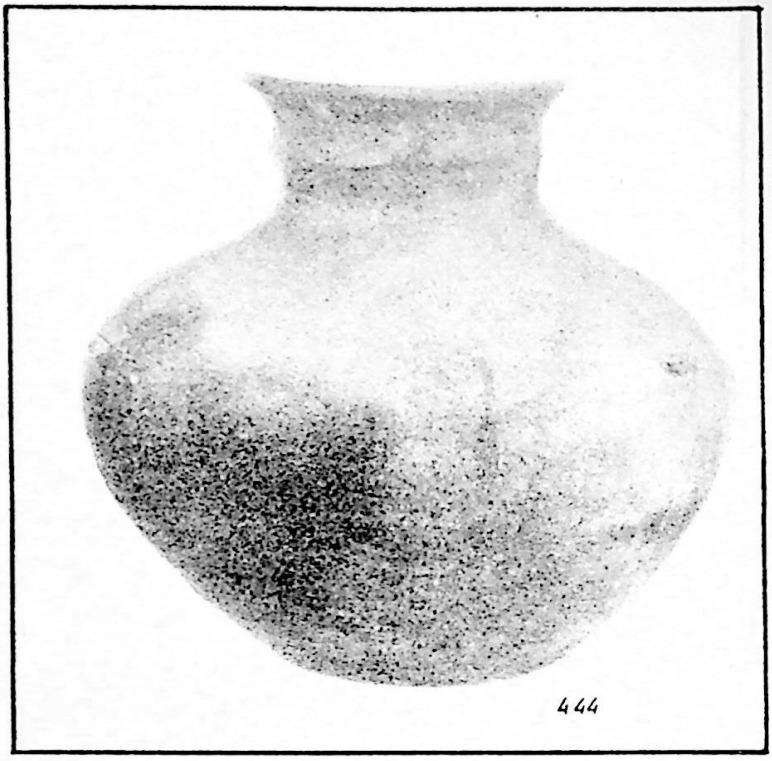

444

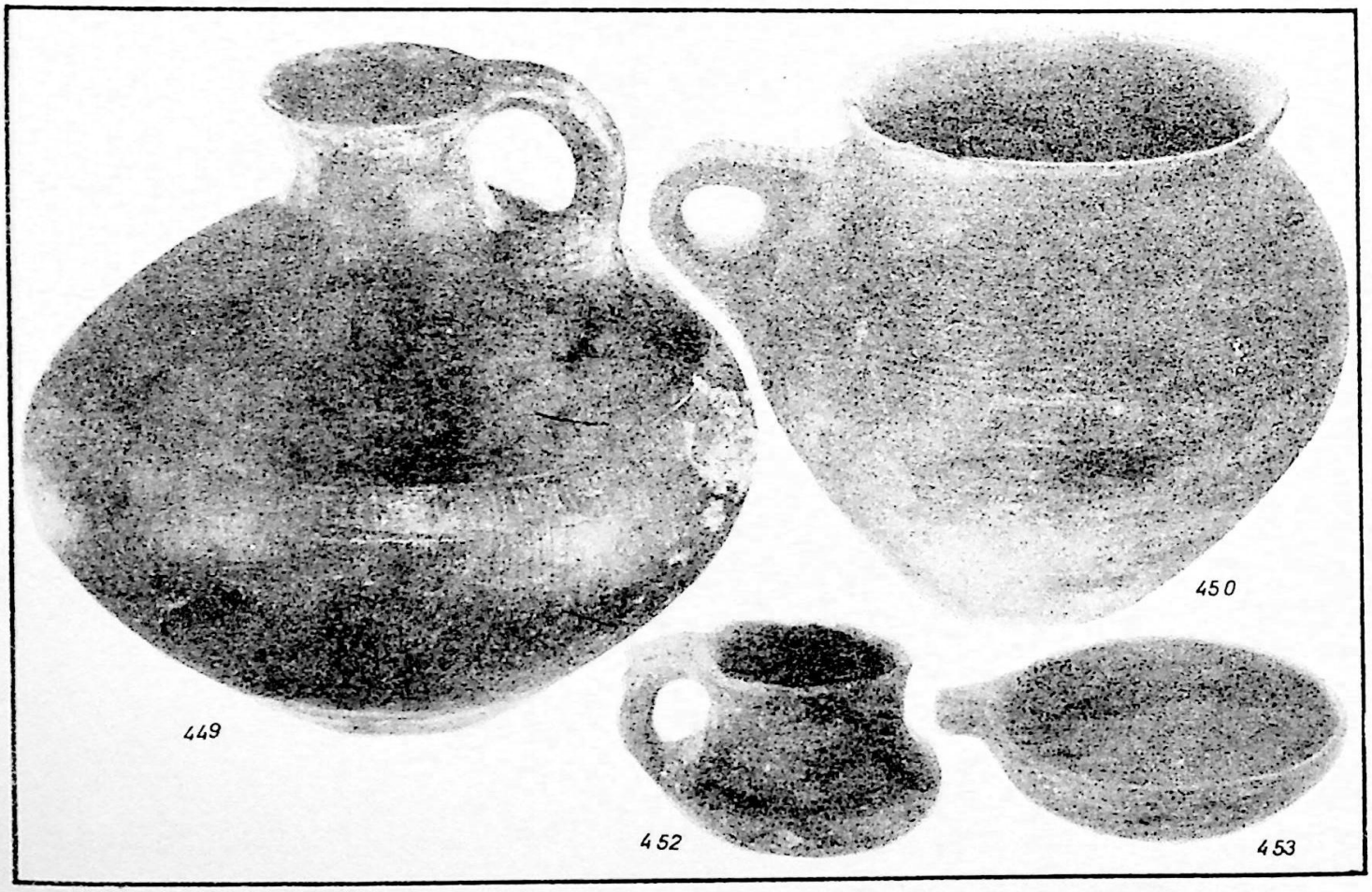

449

450

452

453

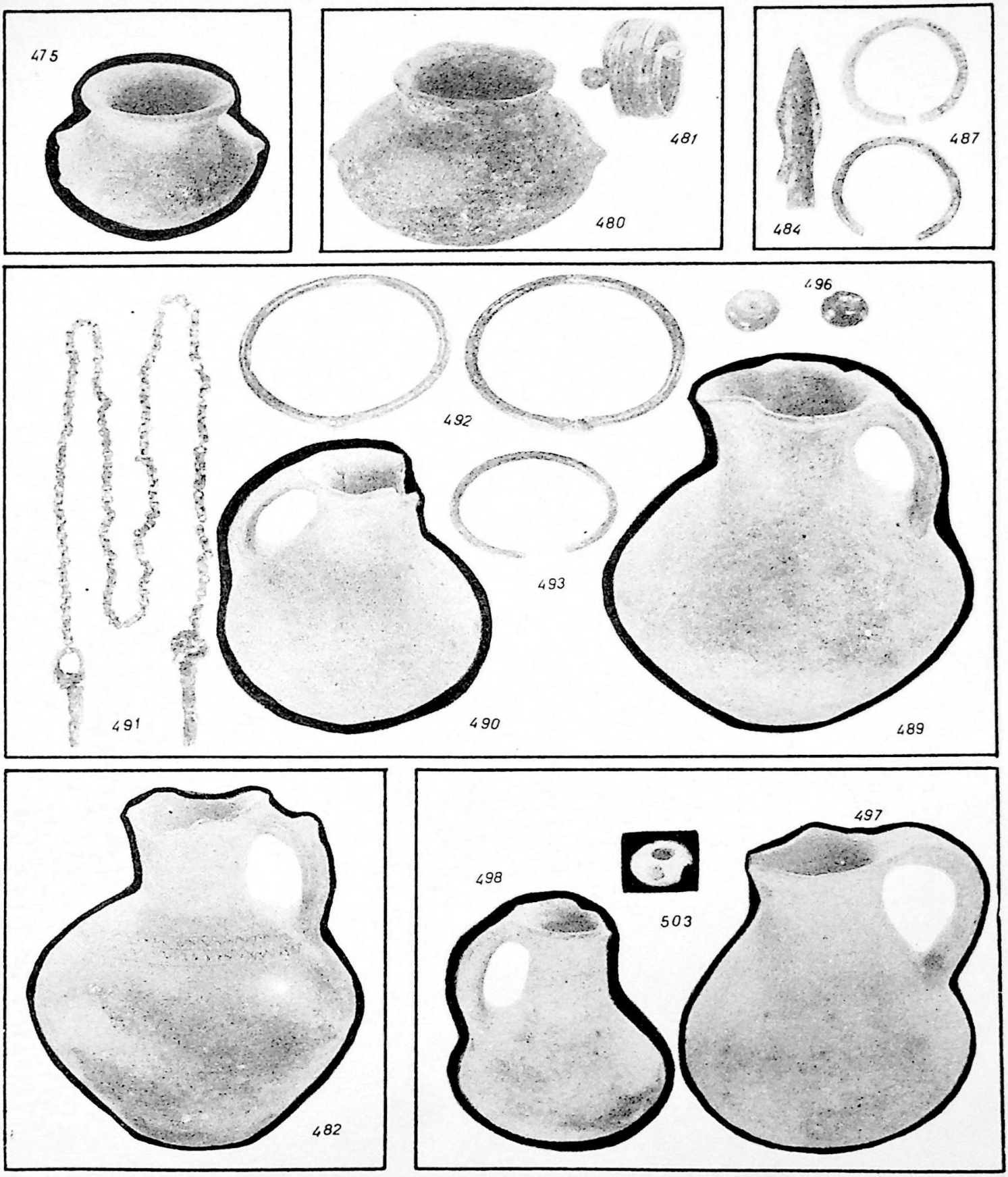
475
481
480
487
484
496
492
493
491
490
489
482
497
498
503

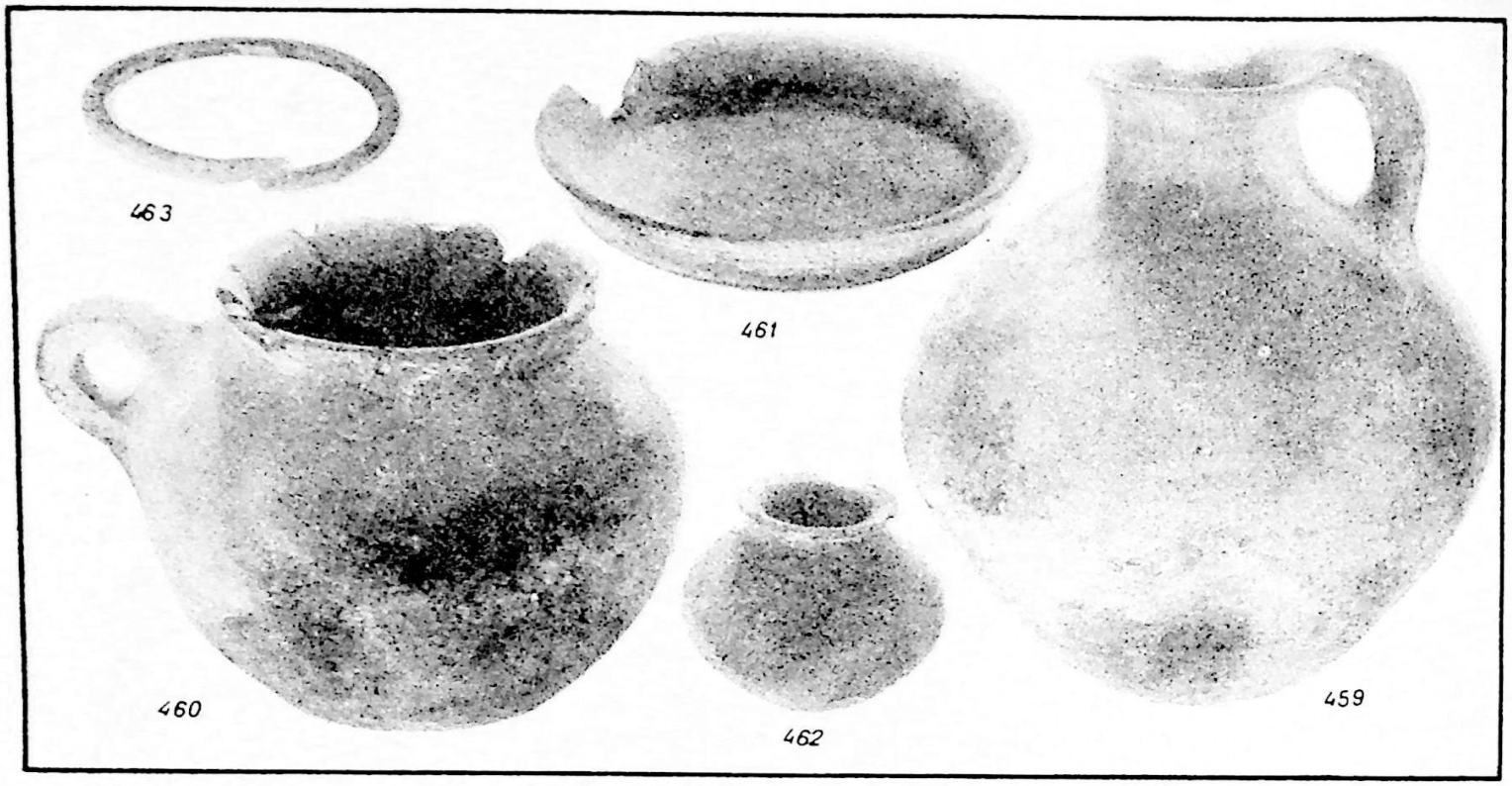
463
461
460
462
459

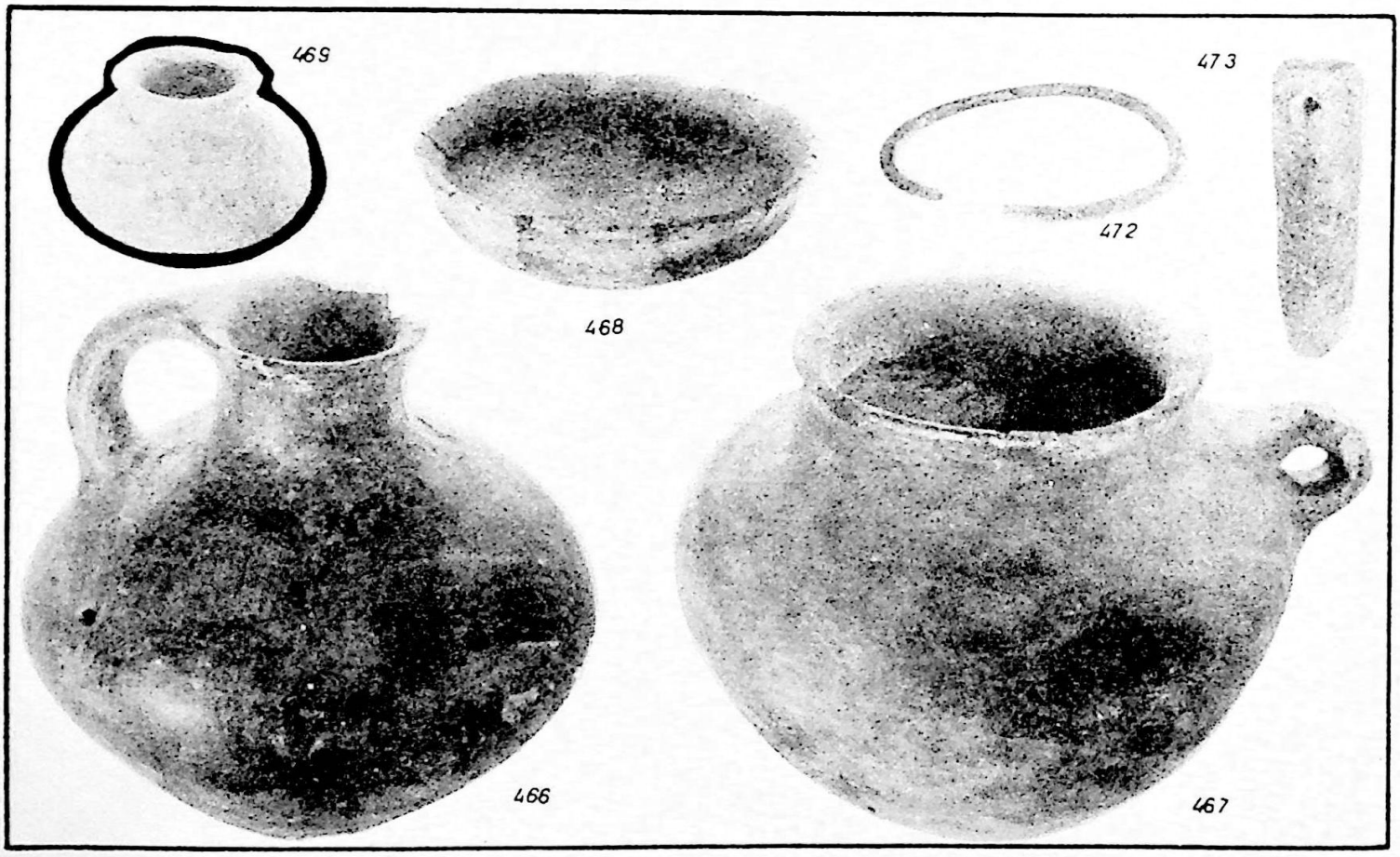
469
473
472
468
466
467

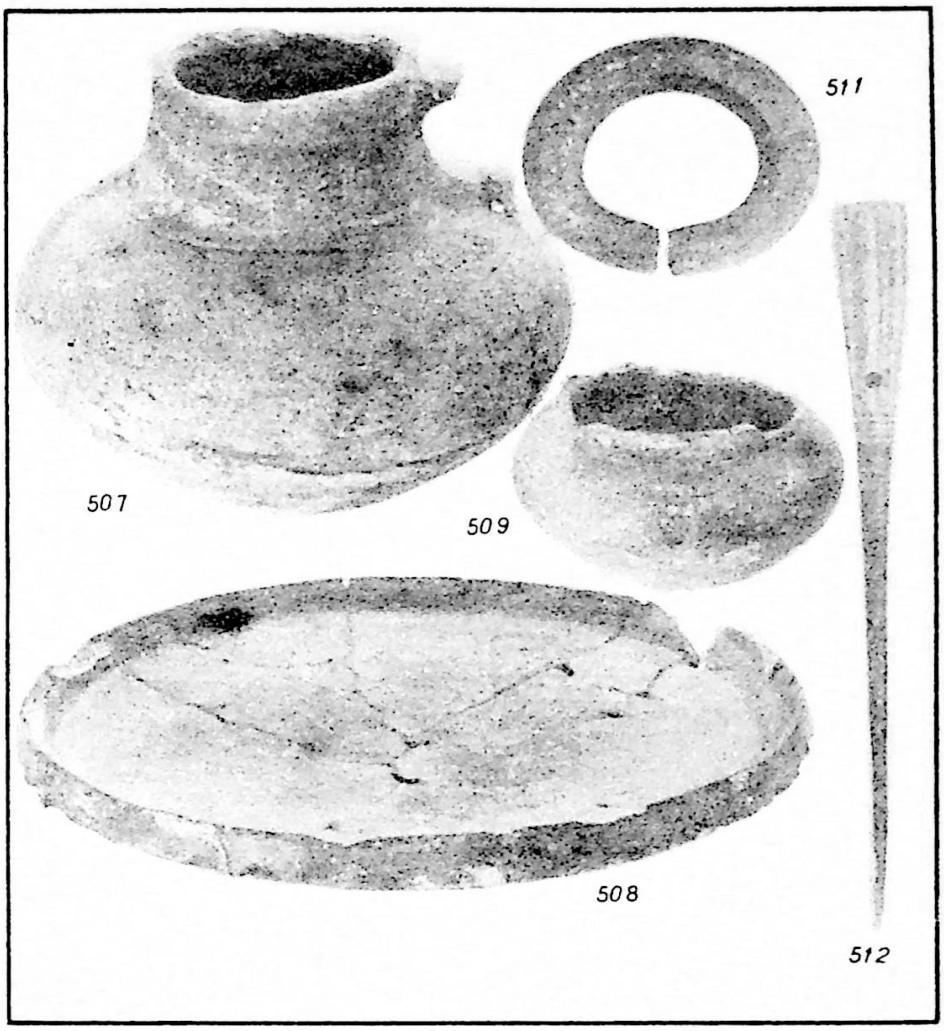
511
507
509
508
512

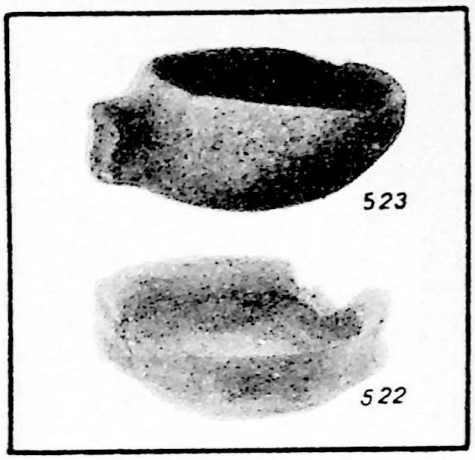
523
522

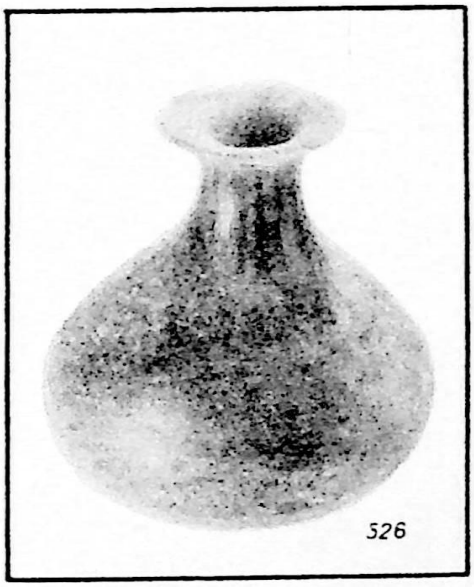
526

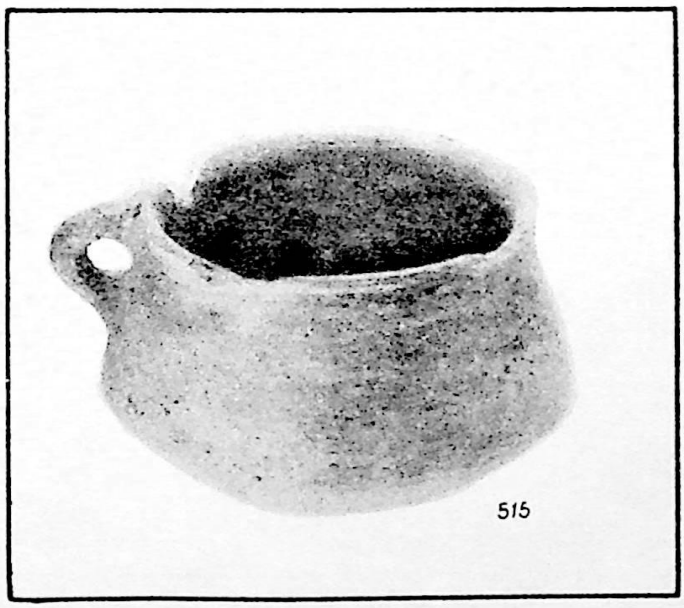
515

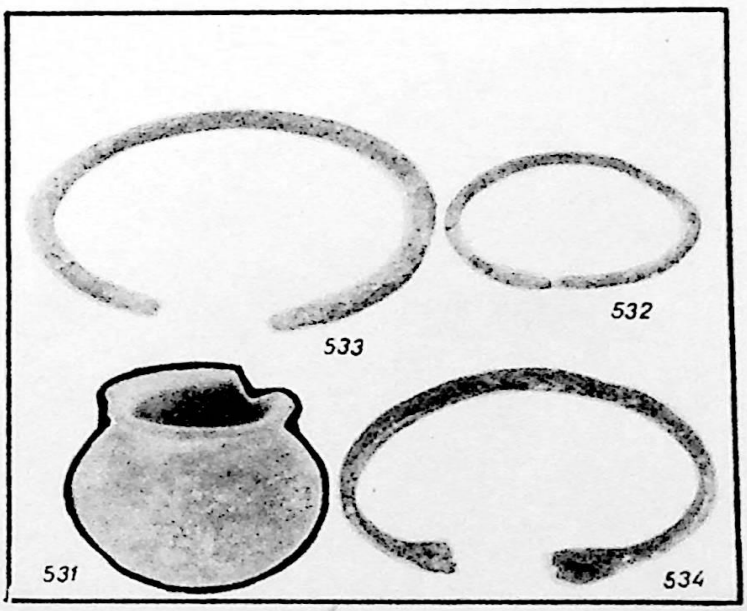
532
533
531
534

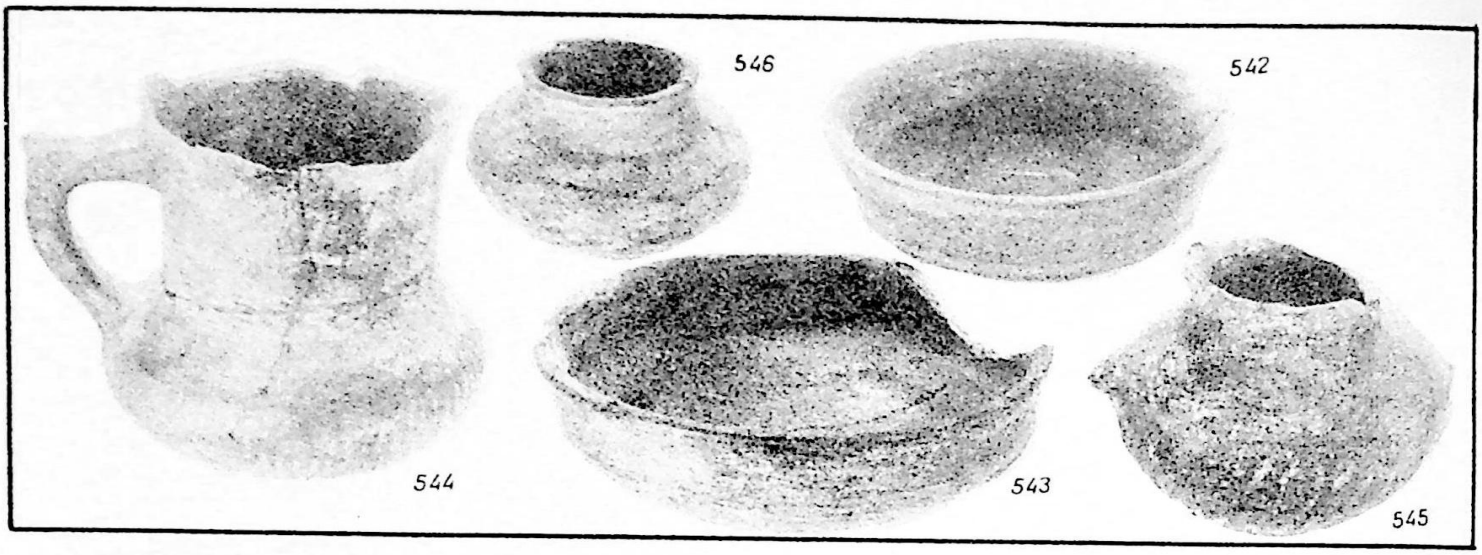
546
542
544
543
545

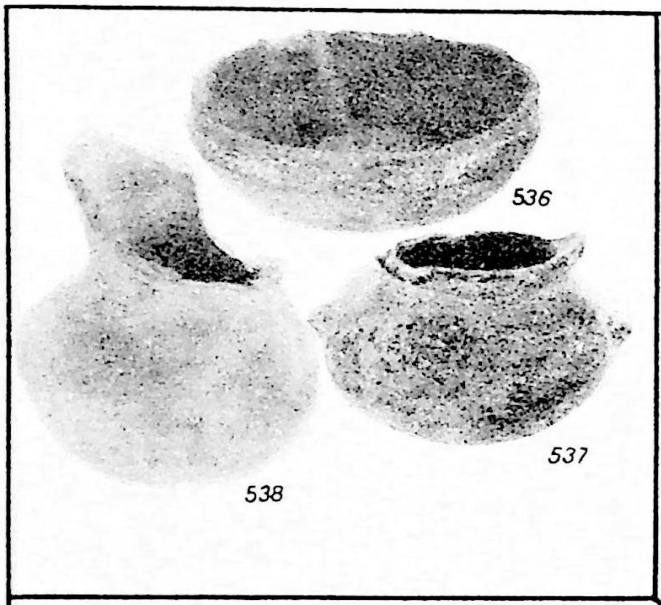
536
537
538

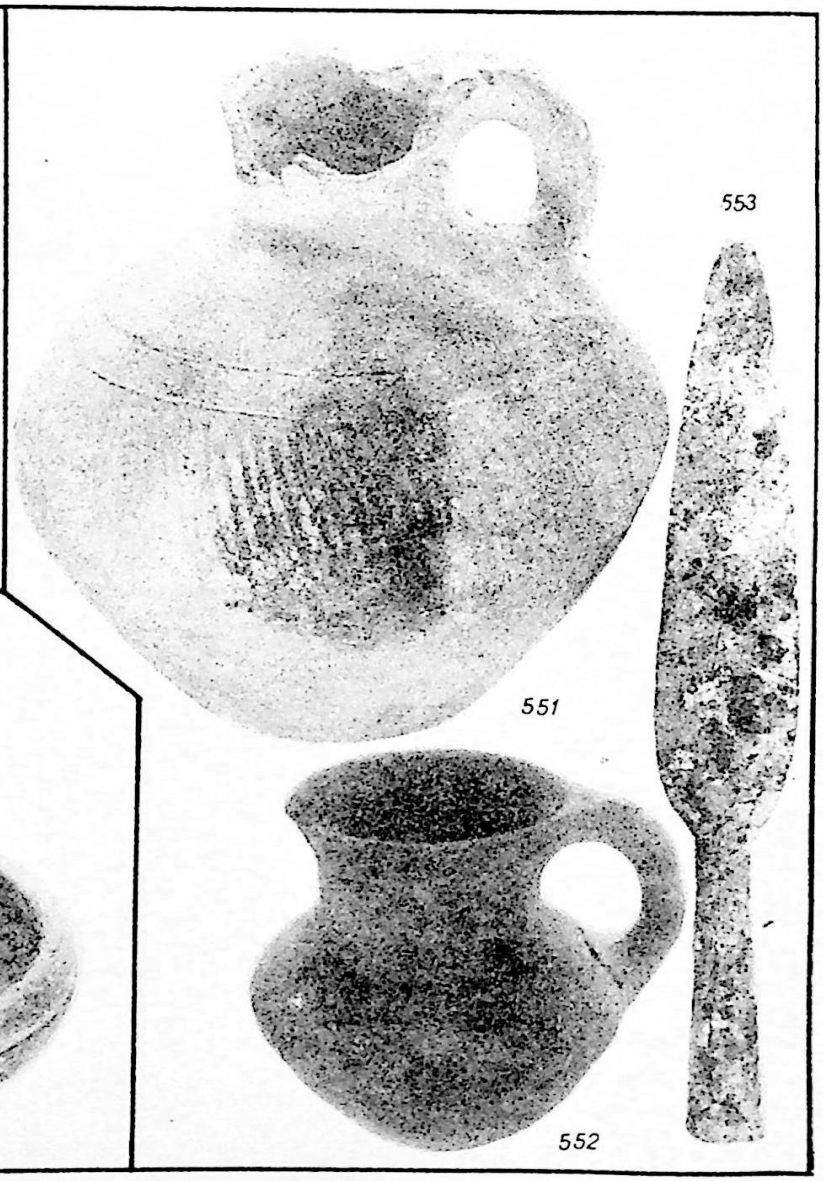
553
551
552

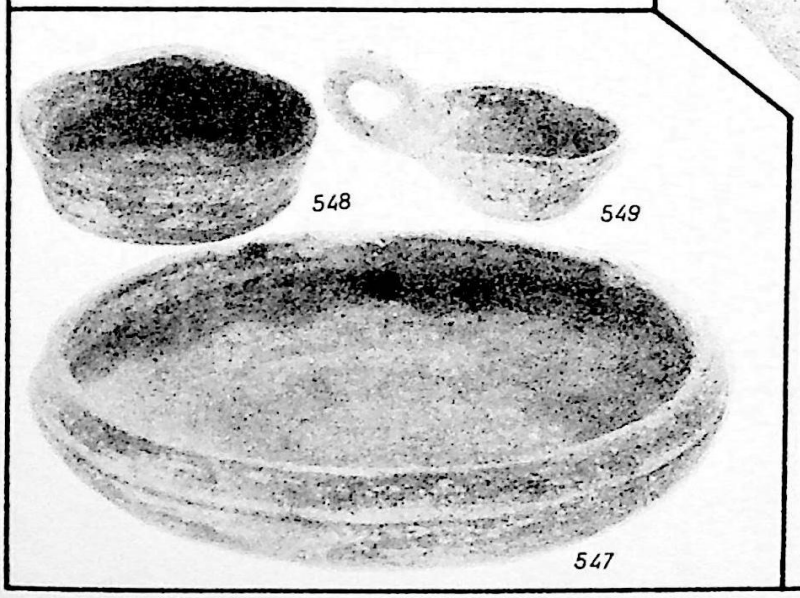
548
549
547

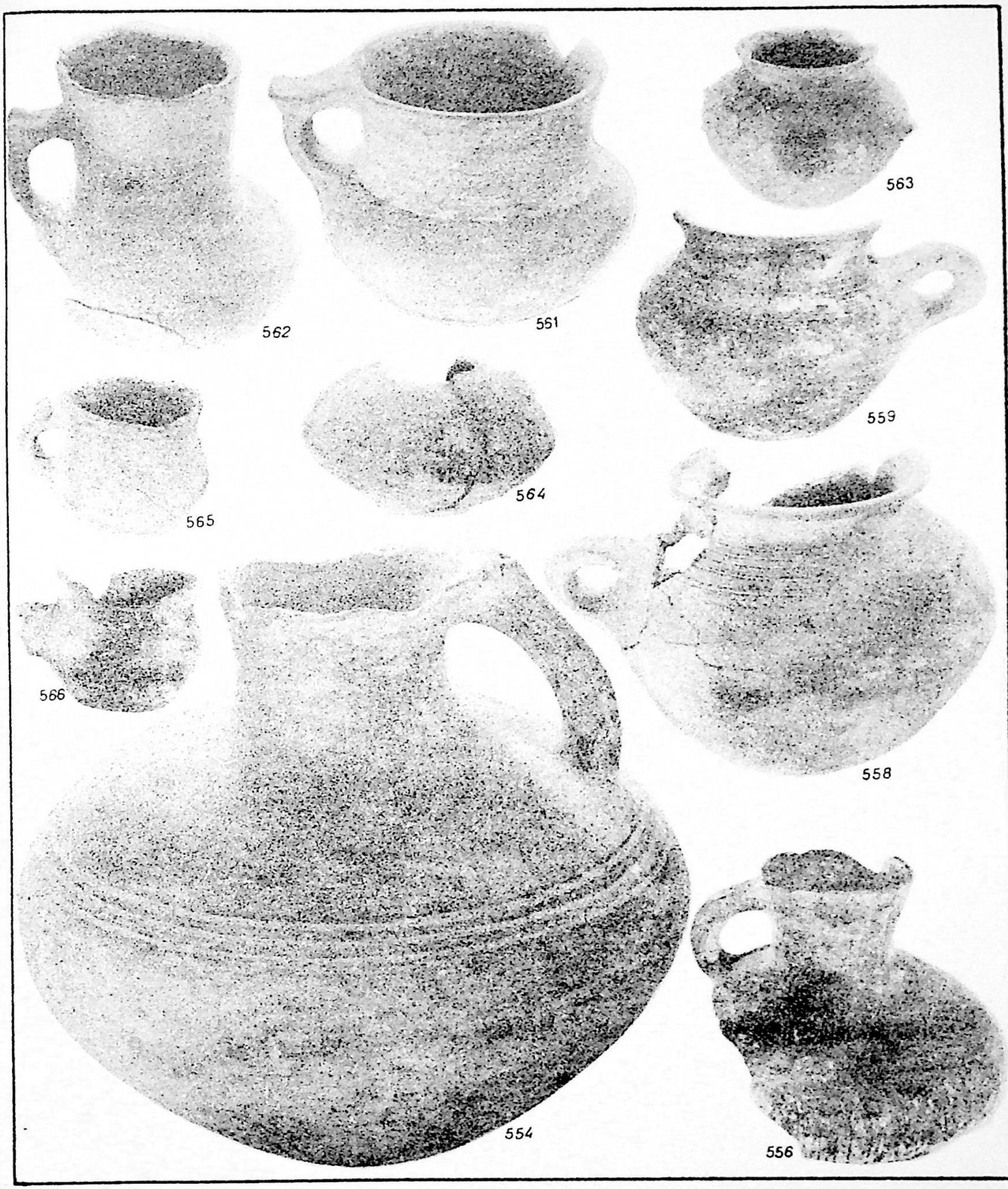
562
551
563
559
564
565
566
558
554
556

შინაარსი.

1. წინასიტყვაობა 5
2. ღრმახევისთავის არქეოლოგიური ძეგლები 7
3. ენეოლით-ადრებრინჯაოს ხანის ძეგლების კატალოგი 25
4. გვიანბრინჯაო-ადრეანტიკური ხანის ძეგლების კატალოგი 89
5. Археологические памятники Грмахевистави 200
6. ნახატების განმარტება 204
7. Объяснение к рисункам 207
8. TABLES DES FIGURES 209
9. ტაბულების განმარტება 212
10. Объяснение к таблицам 213
11. TABLE DES PLANCHES 214

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს დადგენილებით

ИБ 910

*

გამომცემლობის რედაქტორი ლ. კოტრიკაძე
ტექრედაქტორი ც. ქამუშაძე
მახტვარი ვ. ხმალაძე
კორექტორი ნ. მამულაშვილი

გადაეცა წარმოებას 25.5.79; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 26.12.1979;
ქაღალდის ზომა 7×11½; ქაღალდი № 1; ნაბეჭდი თაბახი 21.0;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 17,5;

უე 01297; ტირაჟი 800; შეკვეთა № 1956;
ფასი 2 მან. 10 კაპ.

გამომცემლობა „მეცნიერება", თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Издательство «Мецниереба», Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის სტამბა, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Типография АН Груз. ССР, Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ ГРМАХЕВИСТАВИ

(На грузинском языке)